

C:\Users\Plazma\Desktop\Pausanias - Cesta po Řecku 1,2\Jamesová, Phylis
Dorothy\Rubáš pro slavíka.pdb

PDB Name: Rubáš pro slavíka
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 13.6.2010
Modification Date: 13.6.2010
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Jamesová, Phylis Dorothy

Rubáš pro slavíka

1 / DEMONSTRACE SMRTI

- I -

Slečna Muriel Bealová, inspektorka škol pro výcvik ošetřovatelek při Ústřední radě ošetřovatelek, se probudila toho dne, kdy se stala první vražda, brzy po šesté hodině; s loudavostí, přiměřenou časnému ránu, si uvědomila, že je pondělí 12. ledna, kdy má jet na inspekci školy při nemocnici Johna Carpendara. Zaznamenala už napůl první důvěrně známé zvuky nového dne: Angelin budík zmlkl téměř dřív, než si uvědomila, že jej slyší; zaslechla Angelu, jak funí a šourá se po bytě, jako by tu cupalo neohrabané, ale dobromyslné zvíře; vnímala příjemné cinkání šálků připravovaných pro první ranní čaj. Přinutila se otevřít oči; odolávala zrádnému přání skrčit se ve vyhřáté posteli a nechat myšlenky sklouznout do blažené nevědomosti. Co jí jen přimělo povědět představené Taylorové, že přijede brzy po deváté a zúčastní se už první vyučovací hodiny třetího ročníku studentek? Je to směšné a zbytečně brzo. Nemocnice je v Heatheringfieldu na hranici mezi Sussexem a Hampshire asi padesát mil odtud; aspoň část cesty by měla urazit před rozedněním. A přelo; už od minulého týdne se stejnou odpornou vytrvalostí přelo. Zaslechla slabé svištění pneumatik na Cromwell Road a příležitostnou spršku na okenní tabule. Bohudíky, včera si dala tu práci, prohlédla si plán Heatheringfieldu a našla si přesnou polohu nemocnice. Rostoucí tržní město, nadto neznámé, by se mohlo za vlhkého pondělního rána stát motoristovi bludištěm, kde by ve spleti dopravy jen marnil čas. Instinkt jí napovídal, že dnešek bude perný. Protáhla se pod pokrývkou, jako by se na něj vyzbrojovala. Natáhla ztuhlé prsty a skoro vychutnávala ostrou okamžitou bolest napnutých kloubů. Už je napadá arthrititis. To se ostatně dalo očekávat. Je jí koneckonců čtyřicet devět. Načase, aby se začala trochu šetřit. Co pro všechno na světě ji vedlo k myšlence, že by se mohla dostat do Heatheringfieldu před půl desátou?

Dveře se otevřely a škvírou vnikl paprsek světla z předsíně. Slečna Angela Burrowsová rozhrnula záclony, prohlédla si černou lednovou oblohu a deštěm postříkané okno a opět záclony zatáhla. "Prší," prohlásila s chmurným potěšením proroka, který nenese zodpovědnost za toho, kdo jeho varování ignoruje. Slečna Bealová se opřela o loket, rozsvítila lampu na nočním stolku a čekala. Její přítelkyně se v několika vteřinách vrátila a na podnose nesla přichystaný ranní čaj. Podnos byl prostřen naškrobeným vyšívaným ubrouskem, ouška květovaných šálků byla natočena jedním směrem a na stejně květovaném talířku byly přesně srovnány čtyři piškoty, po dvou z dvojího druhu; z konvice stoupala jemná vůně čerstvě uvařeného indického čaje. Obě ženy si libovaly v pohodlí, měly rády pěknou úpravu a pořádek. Měřítka, která kdysi prosazovaly na soukromém oddělení své fakultní nemocnice, uplatňovaly i pro svůj vlastní domov, takže život ve společném bytě se podobal pobytu v drahém soukromém sanatoriu.

Slečna Bealová bydlela se svou přítelkyní od doby, kdy obě před dvaceti pěti lety absolvovaly tutéž ošetřovatelskou školu. Slečna Angela Burrowsová působila nyní jako vedoucí odborná učitelka v Londýnské výukové nemocnici. Slečna Bealová ji považovala za vzor odborné učitelky péče o nemocné a při všech inspekcích podvědomě hodnotila podle zásad správné výuky ošetřovatelství, běžně hlásaných její přítelkyní. Slečna Burrowsová se opět ze své strany podívovala, co si počne Ústřední rada ošetřovatelek, až nadejde čas, kdy slečna Bealová půjde do penze. Na takových

útěšných iluzích bývají založena ta nejšťastnější manželství; podobně vznikl zcela jiný, v podstatě nevinný vztah slečny Bealové a slečny Burrowsové. Až na tuto schopnost vzájemného, byť nevyhlašovaného obdivu se od sebe velmi lišily. Slečna Burrowsová byla statná, podsaditá, obávaná; skrývala zranitelnou citlivost obhroublým zdravým rozumem. Slečna Bealová byla drobná jako ptáček; přesně vyslovovala, pohybovala se odměřeně a překypovala staromódní uhlazeností, která ji někdy téměř zesměšňovala. I jejich fyziologické návyky se různily. Silná slečna Burrowsová se probouzela k okamžitému životu při prvním zazvonění svého budíku, byla plná energie až do odpoledního čaje, a jak večer pokračoval, upadala do ospalé letargie. Slečna Bealová denně otvírala slepená víčka váhavě, do ranní aktivity se musela nutit a teprve s pokračujícím dnem se čím dál více rozveselovala. Dokázaly se vyrovnat i s těmito protiklady. Slečna Burrowsová ochotně vařila ranní čaj, slečna Bealová myla nádobí po večeři a chystala kakao na dobrou noc.

Slečna Burrowsová nalila do obou šálků čaj, do šálku své přítelkyně hodila dvě kostky cukru a svůj šálek si vzala s sebou na židli u okna. Navyklá kázeň zabráňovala slečně Burrowsové usednout na postel. "Musíš vyjet brzy," prohodila. "Pustila jsem ti vodu do vany. Kdy začínáš s inspekci?"

Slečna Bealová slabě zamumlala, že ohlásila představené svůj příjezd co nejdřív po deváté. Čaj byl báječně sladký a osvěžující. Udělala sice chybu, když slíbila, že přijede tak časně, ale teď začínala být přesvědčena, že by koneckonců do 9.15 hod. mohla být na místě.

"Představenou je tam Mary Taylorová, vid'? Získala si docela dobrou pověst na to, že je představenou jen ve venkovské nemocnici. Je zvláštní, že nikdy nepřijede do Londýna. Nepožádala ani o uvolněné místo, když šla do penze slečna Montroseová." Slečna Bealová něco nesrozumitelného odbroukla; vzhledem k tomu, že o všem hovořily už dříve, vyložila si slečna Burrowsová její odpověď správně jako protest, že Londýn nevábí každého a lidé až příliš ochotně předpokládají, že z venkova nemůže vzejít nic pozoruhodného.

"Je to tak, samozřejmě," přisvědčila Angela své přítelkyni. "A nemocnice Johna Carpendara je ve velmi příjemném koutku světa. Mám ráda ten kraj na pomezí Hampshire. Škoda, že tam nejedeš na inspekci v létě. Ale i tak, není to jako být představenou v předním výukovém ústavu. Se svými schopnostmi by ji mohla lehko být; mohla by se dokonce stát jednou z generálních představených." Za svých studentských let ona i slečna Bealová trpěly v rukou jedné takové generální představené, ale nikdy nepřestaly hořekovat nad tím, že ten příšerný výcvik už skončil.

"Mimochodem, měla bys raději vyjet dřív. Silnice bude uzavřena, jen co odbočíš na guildfordskou objíždku."

Slečna Bealová se nevyptávala, odkud její přítelkyně ví, že silnice bude uzavřena. Takové věci věděla slečna Burrowsová neomylně. Zvučný hlas pokračoval:

"Viděla jsem tenhle týden ve Westminsterské knihovně Hildu Rolfovou, jejich vedoucí odbornou učitelku. Výjimečná žena! Inteligentní, samozřejmě, a podle pověsti prvotřídní učitelka, ale myslím, že je postrachem studentek."

Slečna Burrowsová byla rovněž postrachem svých vlastních studentek, o většině jejich kolegyně z učitelského sboru ani nemluvě, ale udivilo by ji, kdyby jí to někdo pověděl. Slečna Bealová se zeptala: "Říkala něco o inspekci?"

"Jen se zmínila. Vracela nějakou knihu a velice spěchala, nemluvily jsme spolu dlouho. Zřejmě se jim ve škole dost rozšířila chřipka a polovina sboru leží."

Slečna Bealová si pomyslela, že je divné, když si vedoucí odborná učitelka najde čas k cestě do Londýna jen proto, aby vrátila vypůjčenou knihu v době, kdy učitelský sbor má takové potíže, ale neřekla nic. Před snídaní slečna Bealová šetřila energii a raději přemýšlela, než mluvila. Slečna Burrowsová obešla lůžko a nalila do šálků druhou dávku čaje. Prohodila:

"S tímhle počasím a s polovinou učitelského sboru ve stavu nemocných tě zřejmě čeká mrzutý den!"

Obě přítelkyně byly po léta zvyklé říkat si, co přijde, s onou pohodlnou zálibou v opakovaném potvrzení zřejmé skutečnosti, což je jednou z příjemností dlouhodobé důvěrnosti. Slečna Burrowsová se stěží mohla víc zmýšlet. Slečna Bealová od onoho dne nečekala nic horšího než únavnou jízdu, obtížnou inspekci a možná střetnutí s těmi členy Nemocničního výboru pro vzdělávání ošetřovatelek, kteří se budou obtěžovat účastí na inspekci. Přehodila si přes ramena župan, obula si bačkorky a odšourala se do koupelny. Vykročila do dne, v němž se měla stát svědkyní vraždy.

- II -

I když přšelo, byla cesta méně svízelná než se slečna Bealová obávala. Jelo se jí dobře a dorazila do Heatheringfieldu právě před devátou, včas, aby zachytila poslední špičku ranní dopravy do zaměstnání. Široká georgiánská hlavní třída byla ucpána vozidly. Ženy vezly ke stanici dráhy své manžely, vybavené měsíčními jízdenkami, anebo děti do školy. Nákladní dodávky přivázely zboží; do autobusů se cpali a z nich se prodírali cestující. Na přechodech řízených semaforů s třemi světelnými signály proudili přes silnici chodci pod roztaženými deštníky, nakloněnými proti jemnému mženi. Děti měly elegantní, až příliš jednotné vzezření žáků soukromých škol. Mužům kryly hlavy většinou burínky, v rukou nesli aktovky. Ženy byly oblečeny střizlivě v hezkém kompromisu mezi městskou elegancí a venkovskou neformálností, což bylo pro tuto vrstvu typické. Slečna Bealová musela dávat pozor na světla, na přecházející chodce a na ukazatele cesty k nemocnici, a tak jen zběžně mrkla na vzhled radnice z osmnáctého století, na pečlivě udržovanou řadu domů s trámovým průčelím a na nádherně plátovanou věž kostela svaté Trojice. Město však na ni zapůsobilo jako prosperující obec, která dbá o udržování svého architektonického dědictví, i když několik moderních samoobsluh na konci hlavní ulice napovídalo, že ta péče mohla začít tak před třiceti lety.

Konečně ukazatel: Silnice k nemocnici Johna Carpendara vedla vzhůru od Hlavní třídy širokou alejí stromů. Nalevo byla vysoká kamenná zeď, která lemovala nemocniční pozemky.

Slečna Bealová se na inspekci domů řádně připravila. Její objemná aktovka na zadním sedadle obsahovala souhrnné

poznámky o historii nemocnice, zprávu o poslední inspekci z Ústřední rady ošetřovatelek, komentář Správního výboru nemocnice k tomu, nakolik byla splněna inspektorčina optimistická doporučení. Jak věděla ze svých poznámek, měla nemocnice dlouhou historii. Založil ji v roce 1791 bohatý obchodník, který se v městě narodil, opustil je jako mladý nuzák a šel hledat své štěstí do Londýna. Vrátil se sem na stará léta, aby udělal dojem na sousedy a stal se k vlastnímu potěšení jejich dobrodějem. Mohl dosáhnout slávy a zajistit si spásu ochranou vdov a sirotek či přestavbou kostela. Ale v té době vystřídal věk víry věk vědy a rozumu a stalo se módou založit nemocnici pro chudé. Tak tedy se na téměř nevyhnutelné schůzce v místní kavárně zrodila nemocnice Johna Carpendara. Původní dům, který byl do jisté míry architektonicky zajímavý, byl od té doby dávno nahrazen, nejdříve solidním viktoriánským pomníkem okázalé zbožnosti a pak funkční ošklivostí dvacátého století.

Nemocnice vždycky vzkvétala. Místní obec tvořila převážně střední vrstva, jež prosperovala, měla silně vyvinutý smysl pro dobročinnost a jen velmi málo objektů, na nichž by jej uplatnila. Právě před druhou světovou válkou bylo přistaveno velmi dobře vybavené křídlo soukromých pacientů. Jak před, tak po zavedení Národní zdravotnické služby přitahovala nemocnice bohaté pacienty a v důsledku toho i vynikající lékaře konzultanty z Londýna a širokého okolí. Slečna Bealová si byla vědoma, že Angela hovořila právem o prestiži Londýnské výukové nemocnice; ale i nemocnice Johna Carpendara měla svou reputaci. Člověk si mohl pomyslit, že jsou horší zaměstnání než funkce představené všeobecné nemocnice v rozvíjejícím se okresním městě, již si váží obec, které slouží, obec, která má příjemnou polohu a kterou posilují vlastní místní tradice.

Dojela k hlavní bráně. Nalevo stála vrátnice, vyšňořený domeček pro panenky s ozdobnými mozaikovými zdmi, památka na viktoriánskou nemocnici; napravo bylo parkoviště aut lékařů. Třetina vyznačených míst byla už obsazena daimlery a rollsy. Přestalo pršet a rozednívání ustupovalo šedivé obyčejnosti lednového dne. V celé nemocnici se svítilo. Ležela před ní jako velká jasně zářící zakotvená loď nabitá činností a mocí. Vlevo se táhla nízká prosklená budova nové polikliniky. K jejímu vchodu už bez nadšení proudil řidký zástup nemocných.

Slečna Bealová projela podél informační tabule k vrátnici, stáhla okénko vozu a ohlásila se. Hromotlucky vrátný, oděný uniformou vlastní důležitosti, se uráčil vyjít ven a představil se.

"Vy jste jistě z Ústřední rady ošetřovatelek, slečno," prohlásil nabubřele. "To je ale škoda, že jste se rozhodla přijet touhle bránou! Ošetřovatelská škola je ve Slavičím domě, jen asi nějakých sto yardů od vjezdu z Winchesterské silnice. Ke Slavičímu domu vždycky jezdíme zadní bránou."

Hovořil s vyčítavou rezignací, jako by oplakával mimořádný nedostatek úsudku inspektorky, za který teď on draze zaplatí prací navíc. "Snad se dostanu do školy i tudy?"

Slečna Bealová se zhrozila pomyslením, že by se měla vrátit do zmatků na Hlavní třídě; naprosto nezamýšlela objíždět nemocnici a hledat záludný zadní vjezd.

"No, zkuste to, když chcete, slečno." Tón vrátného napovídal, že by se o to pokoušel jen svěhlavý paličák. Sklonil se ke dvířkům vozu, jako by jí měl svěřit důvěrně a složité směrnice. Ukázalo se však, že jsou pozoruhodně jednoduché.

"Jeďte po téhle silnici doleva, slečno, a držte se pořádku rovně, až se za márnici dostanete k budově, kde jsou byty lékařů. Pak zahněte doprava. Na rozcestí je ukazatel. Nemůžete jej minout."

Pro tentokrát se zdálo toto zřejmě příznivé ujištění oprávněné. Nemocniční pozemky byly rozsáhlé a zarostlé stromy, takže představovaly směsici zahrady, louky a neuspořádaných skupin stromů; připomínaly slečně Bealové areál starého blázince. Jen zřídka se našla všeobecná nemocnice na tak velkém prostranství. Četné cesty byly velmi přehledně označeny a jen jedna vedla nalevo od nové polikliniky. Márnici poznala snadno; byla to nízká ošklivá budova taktně umístěná mezi stromy; svou strategickou izolaci působila ještě zlověstněji. Byty lékařů byly umístěny v nové budově, kterou nebylo možno si s ničím splést. Ještě dříve, než upozorovala ukazatel, měla slečna Bealová čas oživit svou obvyklou, běžně zcela neoprávněnou rozmrzelost nad tím, že správní rady nemocnic vždycky pohotověji ubytovávají lékaře a neposkytují přiměřené umístění ošetřovatelské školy. Na bílé natřeném prkně vpravo byl nápis: "Slavičí, dům - Škola pro výcvik ošetřovatelek."

Zařadila rychlost a opatrně odbočila. Nová silnička byla úzká a točitá, z obou stran lemovaná spadalým vlhkým listím, takže na ní bylo místo stěží pro jediný vůz. Všude bylo vlhko a pusto. Stromy rostly těsně u cesty, nad ní se jejich koruny splétaly a svými silnými černými větvemi sklenuly žebrovní temného tunelu. Tu a tam prudký závan větru setřásl spršku dešťových kapek na střeche auta anebo přilepil na plochu čelního skla padající list. Pruhy trávníků přerušovaly květinové záhony, pravidelné a podlouhlé jako hroby; trčely z nich zakrnělé keřky. Pod stromy byla taková tma, že slečna Bealová rozsvítila reflektory. Silnička před ní se leskla jako naolejovaná stuha. Spustila okénko vozu a vdechla sladký houbovitý pach hniloby, který byl pronikavější než nevyhnutelný zápach benzínu a horkých spalin z výfuku. Cítila se podivně opuštěná v tom ztemnělém tichu a najednou ji popadla nerozumná tíseň, podivný pocit, jako by cestovala mimo čas do jakéhosi nového rozměru, jako by se prodírala k nepohoditelnému děsu, z něhož není úniku. Ten pošelilý pocit měla jen vteřinu a rychle jej setřásla; připomněla si veselý ruch na Hlavní třídě, vzdálené méně než míli, blízkost života a činnosti. Ale byl to zvláštní, rozladující zážitek. Hněvala se na sebe za tenhle poklesek do morbidní bláhovosti, vytáhla okénko a šlápla na akcelérátor. Autíčko poskočilo dopředu.

Náhle zjistila, že projela poslední zatáčkou a Slavičí dům stojí před ní. V překvapení téměř dupla na brzdu. Byl to zvláštní dům, rozměrná viktoriánská budova z červených cihel, s cimbuřím, přehnaně zdobená, korunovaná čtyřmi bytelnými věžičkami. Do tmavého lednového rána zářila jasným osvětlením a po chmurné cestě oslňovala jako zámek z dětské pohádky. Na pravé straně domu byl přilepen rozlehlý skleník; slečna Bealová si pomyslela, že by se více hodil do botanické zahrady v Londýně než k domu, který býval soukromým sídlem. Zářil o něco méně než dům, ale slabě svítélkujícím sklem viděla zřetelně hladké zelené listy aspidister, ostrou červeně vánočních růží a žluté a bronzové hroudy chryzantém.

Slečna Bealová úplně zapomněla na okamžik paniky, který před chvilkou zažila pod stromy, a ohromeně pohlížela na

Slavičí dům. I když obvykle spoléhala na svůj vytříbený vkus, nebyla zcela imunní proti vrtochům módy; teď znepokojeně uvažovala, zda v jisté společnosti by nebylo vhodné Slavičí dům obdivovat. Ale zvykla si pohlížet na každou budovu očima posuzujícími její vhodnost pro školu vychovávající ošetrovatelky nemocných. Kdysi zjistila o dovolené v Paříži, že k vlastnímu zděšení odmítá i Elysejský palác jako nehodný dalšího povšimnutí. Slavičí dům byl jako škola pro výcvik ošetrovatelek zjevně docela nemožný. Stačilo jen se na něj podívat a námitky jí samy vyskakovaly v mysli. Většina pokojů je jistě příliš velká. Kde - například - by se v něm našly útulné pracovny pro vrchní odbornou učitelku, pro klinické instruktorky a sekretářku školy? Budova se určitě s nesmírnými obtížemi přiměřeně vytápí a ta arkýřová okna, která nepochybně milovníkům starožitností připadají malebná, ubírají značnou míru světla. A co horšího. Celý dům jaksi odpuzoval, téměř děsil. Když toto Povolání (navzdory nešťastným srovnáváním slečna Bealová o něm vždycky smýšlela s velkým P) konečně s bolestí přešplhalo do dvacátého století a odkopávalo balvany zastaralých přístupů a metod (od slečny Bealové se většinou vyžadovaly proslovy a určité oblíbené fráze jí utkvěly v myšlenkách), pak je skutečně škoda strčit mladé studentky do takového viktoriánského baráku. Neuškodí, když do své zprávy zahrne i pádný komentář o potřebě nové školní budovy. Zavrhl Slavičí dům ještě dřív, než do něho vkročila.

Přivítání se však nedalo nic vytknout. Sotva vystoupila na horní schod, rozlétly se těžké dveře, zavanul z nich teplý vzduch a vůně čerstvé kávy. Dívka v uniformě uctivě ustoupila stranou a za ní sestupovala po širokém dubovém schodišti představená Mary Taylorová s napřaženou pravíci, zářící na pozadí tmavého ostění jako renesanční portrét v šedi a zlatě. Slečna Bealová vnímala její široký, profesionální úsměv, jenž vyjadřoval šťastné očekávání a obecnou jistotu, a vykročila jí vstříc. Osudná inspekce v ošetrovateľské škole při nemocnici Johna Carpendara začala.

- III -

O patnáct minut později sestupovaly čtyři osoby po hlavním schodišti k demonstrační učebně v přízemí, kde měly přihlížet první vyučovací hodině toho dne. Kávu podávali v obývacím pokoji představené v jedné z věžiček, kde byli slečně Bealové představeni vedoucí odborná učitelka, slečna Hilda Rolfová a primář chirurgie, doktor Stephen Courtney-Briggs. Zнала oba podle pověsti. Přítomnost slečny Rolfové byla nutná a očekávaná; slečnu Bealovou však poněkud překvapilo, že doktor Courtney-Briggs byl ochoten věnovat inspekci tolik ze svého dopoledne. Představili ji ho jako místopředsedu nemocničního výboru pro výcvik ošetrovatelek; normálně by očekávala, že se s ním setká stejně jako s ostatními členy výboru při souhrnné diskusi na závěr dne. Je neobvyklé, když se primář chirurgie zúčastní vyučovací hodiny, a je potěšující, že má o školu takový zájem.

V širokých chodbách s dřevěným ostěním bylo dost místa, aby tři osoby mohly jít vedle sebe; slečna Bealová si připadala v doprovodu vysokých postav představené Taylorové a pana Courtneyho-Briggse spíš jako eskortovaný maličký provinilec. Doktor Courtney-Briggs, obtloustlý, ve formálních proužkovaných kalhotách důležitě vypadající, kráčel po její levici. Voněl vodou po holení. Slečna Bealová tu vůni dokonale rozeznávala od pronikavého pachu dezinfekčních prostředků, kávy a leštěnky na nábytek. Překvapovala ji, ale ne nepříjemně. Představená, nejvyšší z těch tří, při chůzi velebně mlčela. Její uniforma ze šedého gabardénu byla zapnuta vysoko ke krku, jen kolem výstřihu a na manžetách ji zdobil úzký proužek bílého plátna. Její vlasy měly zlatou barvu obilí, téměř stejnou jako pleť; sčesávala si je dozadu z vysokého čela a ovazovala těsně velkým mušelinovým trojúhelníkovým čepcem, jehož cíp se dotýkal zad téměř v křížové části. Čepce připomínal slečně Bealové druh, který v poslední válce nosily sestry z Armádního ošetrovateľského sboru. Od té doby jej vídala zřídka. Byl jednoduchý, ale slečně Taylorové slušel. Její obličej s vysedlými lícními kostmi a velkýma vypouklýma očima - slečna Bealová je v duchu neuctivě přirovnala k bledým žilkovaným zrnům angreštu - by mohl vypadat pod ozdobnější tradiční pokrývkou hlavy ošklivě. Slečna Bealová vnímala rušivou přítomnost vrchní sestry Rolfové, která šla v nepohodlné blízkosti téměř v patách trojice.

"Ta chřipková epidemie je hrozně mrzutá," rozprávěl pan Courtney-Briggs. "Museli jsme odsunout zahájení výuky v dalším ročníku vybraných studentek a uvažovali jsme dokonce, že zákyně tohoto ročníku vrátíme na oddělení. Jen taktak jsme se tomu vyhnuli."

"Jak by ne," napadlo slečnu Bealovou. Kdykoliv dojde v nemocnicích ke kalamitě, studentky ošetrovatelství jsou prvními obětovanými pracovníky. Jejich výcvikový program může být vždycky přerušen. Je to bolavý bod, ale teď je stěží vhodná chvíle k protestu. Zamumlala pár neurčitých, ústupných slov. Sestupovali po posledních schodech.

Doktor Courtney-Briggs pokračoval ve svém monologu:

"Onemocněly i některé členky učitelského sboru," pravil. "Dnešní ranní demonstraci převzala naše klinická instruktorka, Mavis Gearingová. Museli jsme ji povolát do školy. Normálně by ovšem vedla jen praktický výcvik na oddělení. Je to poměrně nový nápad, aby na odděleních vedly praktický výcvik školené instruktorky, které by k výuce dříve používaly pacienty jako klinický materiál. Sestry na odděleních na to prostě už teď nemají čas. A nová je ovšem vlastně celá idea o blokovém systému výuky. Když jsem byl medikem, byly zkoušenky, jak jsme jim tehdy říkali, vedeny výlučně na odděleních a jen příležitostně ve volném čase jim přednášeli lékaři. Tehdy se formálně vyučovalo málo a dívky se vůbec z oddělení nebraly každý rok na určitou dobu do ošetrovateľské školy. Změnilo se celé pojetí výcviku ošetrovatelek."

Slečna Bealová byla poslední osobou, která by potřebovala vysvětlení funkce a povinností klinických instruktorek či vývoje metod výcviku ošetrovatelek. Napadlo ji, že doktor Courtney-Briggs asi zapomněl, s kým mluví. Toto elementární poučení se hodilo spíš pro nové členy Správní rady nemocnice, kteří obvykle o výcvik ošetrovatelek nedbají, stejně jako se nestarají ani o jiné záležitosti nemocnice. Měla pocit, že chirurg myslí na něco jiného. Anebo je to jen bezúčelné žvanění, nezávislé na posluchači, povídání sobce, který nesnese ani chvíli bez útěšné ozvěny

vlastního hlasu? Je-li tomu tak, pak čím dříve se vrátí do své ambulance či k vizitě na oddělení a nechá inspekci probíhat bez své blahodárné přítomnosti, tím lépe pro všechny zúčastněné.

Malý průvod se ubíral halou s mozaikovou podlahou do místnosti v průčelí budovy. Slečna Rolfová proklouzla první, otevřela dveře a postavila se stranou, když vcházeli ostatní. Doktor Courtney-Briggs dal přednost slečně Bealové. Byla zde hned doma. Přes zvláštnosti této místnosti - dvě velká okna s barevnými skly, veliký krb z mramoru s postavami v řízech, podpírajícími komín, vysoký štukový strop, znesvěcený třemi zářivkami - všechno zde slečně Bealové šťastně připomínalo vlastní studentské dny, ten naprosto přijatý a důvěrně známý svět. Byla zde všechna výstroj jejího povolání: řady zasklených skříní s bezvadně srovnanými instrumenty, nástěnné obrazy, ukazující na ponurých diagramech oběh krevní a nepravděpodobné procesy trávení, velká černá tabule na čelní stěně se šmouhami křídou psaných poznámek, které byly po poslední vyučovací hodině špatně umyty, demonstrační vozíky s podnosy zakrytými plátěnými rouškami, dvě demonstrační lůžka; v jednom ležela loutka v životní velikosti, opřená o polštáře; a nevyhnutelná vetřelá kostra opuštěně visící na své šibenici. Všecko pronikal svíravý, mocný pach dezinfekce. Slečna Bealová jej vdechovala jako návykovou omamnou drogu. Ať nacházela později při inspekci jakékoli nedostatky v učebnách, v přiměřenosti pomůcek, v osvětlení či nábytku, nikdy neměla v takovém zstrašujícím prostředí jiný pocit než vědomí, že je zde doma.

Vyslala na studentky a na učitelku kratičky ujišťující povzbudivý úsměv a usadila se na jedné ze čtyř židlí, připravených u postranní stěny místnosti. Představená Taylorová a slečna Rolfová se rozsadily každá z jedné strany vedle ní, podle možnosti co neklidněji a nenuceně, přestože se doktor Courtney-Briggs rozhodl, že bude dvorný, a hlučně dámám přistrkoval židle. Příchod malé společnosti na chvíli přivedl klinickou instruktorku do rozpaků. Inspekci lze sotva považovat za normální vyučovací situaci, ale vždy je zajímavé pozorovat, jak dlouho učitelce trvá, než znovu naváže kontakt s třídou. Prvotřídní učitelka, jak věděla slečna Bealová z osobní zkušenosti, dokáže udržet zájem třídy i za těžkého bombardování, natož při návštěvě inspektorky Ústřední rady ošetřovatelek; necítila však, že by Mavis Gearingová mohla prokázat tak vzácnou schopnost. Tahle dívka - nebo spíš žena - postrádá autoritu. Má smířlivý vzhled, vypadá, jako by se nejraději uculovala. A je trochu moc namalovaná na ženu, jejíž mysl se má upínat k méně pomíjivému umění. Je však koneckonců jen klinickou instruktorkou, ne kvalifikovanou odbornou učitelkou péče o nemocné. Vyučovací hodina jí byla svěřena na poslední chvíli a v obtížné situaci. Slečna Bealová se v duchu usnesla, že ji nebude posuzovat příliš přísně.

Jak bylo vidět, třída se měla prakticky naučit nakrmit pacienta žaludeční sondou. Studentka, která měla představovat nemocnou, už ležela v druhém demonstračním lůžku. Její kostičkované šaty chránila igelitová rouška. Hlavu podpírala opěra a záda byla podložena několika narovnanými polštáři. Byla to prostá dívka, se silným, tvrdošíjným a podivně dospělým obličejem, s rovnými vlasy neslušivě staženými z vysokého čela do týlu. Ležela tam nehybně v ostrém svitu zářivek; vypadala trochu komicky, ale zároveň podivně důstojně, jako by se soustřeďovala na jakýsi soukromý svět a sama se z celé procedury úsilím vůle vyloučila. Slečnu Bealovou náhle napadlo, že se to děvče snad bojí. Byla to směšná, ale vytrvalá myšlenka. Uvědomila si, že se jí vůbec nechce pozorovat tu rozhodnou tvář. Zmatena svou vlastní nerozumnou přecitlivělostí, obrátila pozornost na klinickou instruktorku.

Vrchní sestra Gearingová vrhla bázlivý a tázavý pohled na představenou; dostalo se jí povzbuzení pokývnutím, a tak zahájila lekci.

"Dnes ráno hraje roli pacientky ošetřovatelka Pearceová. Právě jsme prošli její chorobopis. Jde o paní Stokesovou, padesátiletou matku čtyř dětí, manželku výběřčeho kanalizační služby v městské správě. Při léčbě rakoviny u ní byla provedena larynektomie." Obrátila se ke studentce sedící vpravo.

"Sestro Dakersová, buďte tak laskava a popište dosavadní léčení paní Stokesové."

Ošetřovatelka Dakersová poslušně začala. Byla to bleďá, slabá dívka, která se při řeči nevhodně zardívala. Mluvila sotva slyšitelně, ale fakta znala dobře a pěkně je uvedla. Svědomité stvořeníčko, pomyslí si slečna Bealová, ne snad výrazně inteligentní, ale pracovitě a spolehlivě. Škoda, že nikdo nic nepodniká s její uhrovitostí. Podržela si výraz jasně profesionálního zájmu, zatímco ošetřovatelka Dakersová přednášela fiktivní chorobopis paní Stokesové; inspektorka využila této příležitosti, prohlédla si zblízka zbývající studentky v ročníku a sama pro sebe si podle svého zvyku vytvořila soukromý odhad jejich povah a schopností.

Epidemie chřipky si jistě zařadila. V demonstrační učebně bylo pouze sedm dívek. Okamžitě si všimla dvou, které stály každá u jedné pelesti demonstračního lůžka. Byla to zřejmě identická dvojčata, silné dívky se zarudlými obličejem a měděnými vlasy, zastřiženými do husté ofiny nad pozoruhodně modrými očima. Čepce, naskládané koruny velké jako mísy, měly posazeny hodně do čela a vzadu trčela dvě velká křídla z bílého plátna. Slečna Bealová, která znala ze svých vlastních studentských dob, co se dá dokázat s párem kloboukových jehlic s bílými korálky na koncích, byla nicméně překvapena šikovností, s jakou dokázaly spolehlivě připevnit tak bizarní a lehouchkou pokrývku hlavy na tak bujně kšticí vlasů. Stejnokroje, které nosily sestry v nemocnici Johna Carpendara, ji zarazily jako zajímavě nemoderní. Téměř každá nemocnice, kterou dosud navštívila, už nahradila tyto staromódní křídlaté čepce menšími amerického typu, které se snadněji nosily, skládaly i praly a byly levnější. Některé nemocnice dokonce k lítosti slečny Bealové zaváděly papírové čepčky, které se po použití vyhazovaly. Uniforma nemocničních ošetřovatelek byla vždycky žárlivě obhajována a jen váhavě měněna; nemocnice Johna Carpendara byla zřejmě oddána tradici. I uniformní šaty byly poněkud staromódní. Buclaté, pihovaté paže dvojčat kynuly z rukávů stejnokroje ušitého z růžové drobně kostičkované bavlněné látky, která připomínala slečně Bealové její vlastní studentská léta. Délka sukně se také nijak nepříznivě nepříznivě novému módu a pevné nohy dvojčat byly obuty v černých šněrovacích botkách na nízkém podpatku. Pohlédla rychle na zbývající studentky. Byla mezi nimi klidná, obrýlená dívka s prostým, inteligentním obličejem. Okamžitou reakcí slečny Bealové bylo, že tuhle by ráda přijala na kterémkoliv oddělení. Hned vedle ní seděla tmavá, zamračená, dost nalíčená dívka, projevující opatrný nezáměr o demonstraci. Přisprostlá, pomyslí si slečna Bealová. K

příležitostným rozpakům svých nadřizených si slečna Bealová libovala v takových neuhlazených výrazech, užívala je bezostyšně a přesně věděla, co jimi míní. Její výrok "Představená vybírá velmi slušný typ dívek" znamenal, že zákyně pocházejí z úctyhodných rodin střední vrstvy, dostalo se jim výborného středoškolského vzdělání, nosí sukně po kolena nebo delší, správně si uvědomují výsady i zodpovědnost studentek ošetřovatelství. Poslední dívkou ve třídě byla velmi hezká studentka; plavé vlasy jí spadaly v kučerách až k obočí nad drzým, moderním obličejkem. Je přitažlivá, mohla by být skoro reklamou při náboru, pomyslí si slečna Bealová, ale je to jaksi poslední tvář, kterou by si člověk vybral. Zatímco uvažovala proč, ošetřovatelka Dakersová dorecitovala chorobopis.

"Dobře, sestro," přisvědčila vrchní sestra Gearingová. "Takže stojíme před případem pacientky po operaci, jež je silně podvyživena a není teď schopna přijímat potravu ústy. Co to znamená? Ano, sestro?"

"Nitrožaludeční nebo rektální výživu, vrchní sestro."

Odpověděla ta tmavá, zamračená dívčina, hlasem, v němž pečlivě potlačila jakoukoliv známku nadšení nebo zájmu.

Určitě to není příjemná dívka, pomyslí si slečna Bealová.

Ve třídě zašumělo. Vrchní sestra Gearingová zvedla tázavě obočí. Obrýlená studentka poznamenala:

"Rektální výživy nemůže být použito, vrchní sestro. Konečník nemůže výživu dostatečně absorbovat. Je možná jen nitrožaludeční výživa ústy anebo nosem."

"Správně, sestro Goodaleová; a právě výživu sondou nařídil lékař u paní Stokesové. Pokračujte prosím, sestry. Při každém kroku vysvětlíte, co děláte."

Jedna z dvojčat postrčila dopředu vozík a ukázala podnos s pomůckami: hrneček, obsahující roztok dvojuhličitanu sodného k vyčištění dutiny ústní či nosní; nálevku z umělé hmoty a osm palců dlouhou hadičku vhodného průměru; spojku; mazadlo; emitní misku s lopatkou a kleštěmi na jazyk a roubík. Zvedla Jacquesovu žaludeční sondu.

Pohupovala se v její pihovaté ruce jaksi nestoudně jako žlutavý had.

"Správně, sestro," povzbudila ji klinická instruktorka Gearingová. "Nyní k výživě. Co pacientce podáte?"

"Jen teplé mléko, vrchní sestro."

"Kdybyste však krmila skutečně nemocnou?"

Dvojče zaváhalo. Obrýlená studentka dodala s klidnou rozhodností: "Mohli bychom přidat rozpustné bílkoviny, vejce, vitaminové přídavky a cukr."

"Správně. Jestliže bude nutno krmít sondou déle než čtyřicet osm hodin, musíme se ujistit, že dieta je kaloricky přiměřená, obsahuje proteiny a vitamíny. jakou teplotu má mít podávaná výživa, sestro?"

"Tělesnou teplotu, vrchní sestro, asi 38 °C."

"To je správně. A protože naše pacientka je při vědomí a schopna polykat, podáme jí výživu ústy. Nezapomeňte nemocnou uklidnit, sestro. Vysvětlíte jí srozumitelně a jednoduše, co budete dělat a proč. Pamatujte si, dívky, nikdy nezačínáte s ošetřovacím postupem, dokud pacientovi nepovíte, co se bude dít."

Jsou ve třetím ročníku, pomyslí si slečna Bealová. Tohle už by měly vědět. Ale dvojčata, která by byla nepochybně snadno zvládla skutečnou pacientku, shledávala hrozně obtížným vysvětlovat postup své spolužačce. Jedna z nich potlačila zachichotání, zamumlala pár slov ztuhlé postavě v lůžku a téměř ji vstrčila do ruky žaludeční sondu.

Ošetřovatelka Pearceová, stále zírající upřeně před sebe, sáhla po hadičce levou rukou a zavedla si ji do úst. Pak zavřela oči a začala ji polykat. Krční svaly se jí křečovitě stáhly. Odpočinula si, nabrala dech a opět se dala do polykání.

Hadičky ubývalo. V demonstrační učebně bylo naprosté ticho. Slečna Bealová si byla vědoma nemilého pocitu, i když si nebyla jista, proč je vlastně nesvá. Bylo snad trochu neobvyklé předvádět výživu sondou na studentce, ale nebyl to neznámý postup. V nemocnici by patrně zaváděl sondu lékař; ale kvalifikovaná ošetřovatelka může za tento výkon docela dobře zodpovídat. Je lepší, aby se učily jedna na druhé, než na vážně nemocném pacientovi. Demonstrační loutka naproti tomu skutečně není dokonalou náhradou za živý subjekt. Kdysi také hrála pacientku ve výcvikové škole a zjistila, že hadička se polyká neočekávaně snadno. Když však pozorovala, jak se krk ošetřovatelky Pearceové při polykání křečovitě stahuje, v podvědomé sympatii si téměř i po těch třiceti letech dokázala vybavit náhlý chlad, jak sonda sklouzla přes měkké patro, a lehký šok překvapení, že to nakonec je tak snadné. Ale bylo cosi patetického a rozrušujícího v té tuhé postavě na lůžku, s bílým obličejem a s urputně zavřenýma očima, s rouškou připomínající bryndáček miminka, s hadičkou, visící a kroučící se jako žížala od koutku úst. Slečna Bealová cítila, že pozoruje jakési dobrovolné utrpení, že celá demonstrace je vlastně násilím. Na vteřinu musela zabojet s nutkáním protestovat.

Jedna z dvojčat nasazovala nyní na konec sondy injekční stříkačku, připravena natáhnout trochu žaludečních šťáv a vyzkoušet, zda hadička je v žaludku správně zavedena. Dívčiny ruce byly klidné. Snad jen v představě slečny Bealové byla místnost nepřírozně tichá. Pohlédla na slečnu Taylorovou. Představená lpěla očima na ošetřovatelce Pearceové. Trošku se mračila. Její rty se pohybovaly; zavrtěla se na sedadle. Slečna Bealová uvažovala, jestli snad dívkám něco vytkne. Ale představená nevydala ani hlásku. Pan Courtney-Briggs se předkláněl na své židli a rukama svíral kolena. Napjatě se díval, ne na ošetřovatelku Pearceovou, ale na tekutinu, jako hypnotizován lehkým pohupováním hadičky. Slečna Bealová slyšela jeho těžký, sípavý dech. Slečna Rolfová seděla rovně jako svíčka, s rukama volně složenýma v klíně a s bezvýrazným pohledem černých očí. Slečna Bealová si však všimla, že je neupírá na dívku v posteli, ale na tu hezkou plavovlásku. Na prchavou sekundu jí dívka pohled stejně bezvýrazně oplatila.

Dvojče, které mělo podávat výživu, bylo zřejmě uspokojeno, olivka žaludeční sondy byla bezpečně v žaludku; zvedlo tedy vysoko nad hlavu ošetřovatelky Pearceové nálevku a začalo nalévat mléčný nápoj do hadičky. Zdálo se, že třída zadržela dech. A pak se to stalo. Ozvalo se zakňučení, vysoké, děsivé, nelidské; ošetřovatelka Pearceová se vymrštila na posteli jako pod tlakem neodolatelné síly. Vteřinu ležela nehybně opřená o kopku polštářů, hned nato vyskočila z lůžka a tápala dopředu na špičkách vyklenutých nohou v parodii baletu, lapajíc bezvýsledně rukama ve vzduchu v šíleném úsilí najít sondu. A celou tu dobu křičela, soustavně ječela jako parní pišťala. Zděšená slečna Bealová měla stěží čas všimnout si zkrouteného obličeje a pěny u úst a už děvče padlo na zem a svíjelo se na ní stočené do klubička,

čelem se dotýkalo podlahy a celé jeho tělo sebou škubalo v agónii bolesti. Jedna ze studentek vykřikla. Vteřinu se nikdo ani nepohnul. Pak všichni vyrazili dopředu. Sestra Gearingová popadla hadičku a vytrhla ji z dívčích úst. Doktor Courtney-Briggs se s roztaženými pažemi vrhl vpřed rozhodně jako do šarvátky. Představená a vrchní sestra Rolfová se skláněly nad svíjející se postavou a zakryly ji před pohledy ostatních. Pak slečna Taylorová vstala a ohlédla se po slečně Bealové. "Studentky - - mohla byste se o ně postarat? Vedle je prázdná místnost." Pokoušela se zachovat klid, ale naléhavost zotřila její hlas. "Rychle, prosím." Slečna Bealová přikývla. Představená se opět sklonila k tělu, zmitajícimu se v křečích. Křik teď ustal. Vystřídal jej žalostný nárek a strašné staccato pat bubnujících do dřevěné podlahy. Doktor Courtney-Briggs svlékl sako, odhodil je stranou a začal si vyhrnovat rukávy.

- IV -

Slečna Bealová doprovázela skupinku studentek přes halu jako pastýř stádečko a mumlala přitom tiché povzbuzení. Jedna z dívek, nebyla si jista která, hlesla vysokým hláskem: "Co se jí stalo? Co bylo špatně?" Ale nikdo neodpověděl. Šly šokovány a ohromeny do vedlejší místnosti. Byl to malý pokoj podivného tvaru v zadní části domu. Zřejmě vznikl rozdělením původního obývacího pokoje s vysokým stropem a nyní sloužil jako pracovna vrchní odborné učitelky. První pohled slečny Bealové zachytil kancelářský psací stůl, řadu zelených kovových registračních skříní, vývěsní tabuli plnou oznámení, malý věšák s háčky, na nichž visely nejrůznější klíče a na celé jedné stěně rozvrh školy i programy každé jednotlivé studentky. Přepážka dělila v místě sloupku na polovinu i okno, takže pracovna, která byla nevlídná už svými rozměry, byla také nevhodně tmavá. Jedna ze studentek stiskla vypínač a prostřední zářivka začala blikat, jak se rozsvěcovala. Opravdu, pomyslí si slečna Bealová, přimykajíc se bezradně k útěše obvyklých zájmů, byla to nejvýš nevhodná místnost pro vedoucí odbornou učitelku, vlastně, když na to přijde, pro kteroukoliv instruktorku.

Tato stručná připomínka účelu její návštěvy jí přinesla na sekundu úlevu; avšak bezprostředně nato vyvstala opět ošklivá skutečnost. Studentky se shromáždily v pateticky dezorganizovaném hloučku uprostřed místnosti, neschopné jakékoliv akce. Slečna Bealová se rozhlédla a spatřila, že zde jsou jen tři sedadla. Na chvíli byla v koncích, upadla do rozpaků jako hostitelka, která neví, kam usadit všechny své hosty. Její úvaha měla smysl. Měla by dívkám zajistit pohodlí, aby se uvolnily, a pokud možno by měla odvrátit jejich mysl od toho, co se děje vedle; budou tu možná uvězněny na dlouho.

"Pojďte," vyzvala je zvučně, "přistříme stůl vrchní sestry ke stěně, čtyři se na něm směstnáte. Já si sednu na židli u stolu a pro dvě zbudou lenošky."

Byla to aspoň jakási činnost. Slečna Bealová upozorovala, že tenká blondýnka se chvěje. Pomohla jí usadit se v lenošce a tmavá zamračená dívka se okamžitě posadila na druhou. Jen ať se stará o číslo jedna, napadlo slečnu Bealovou. Sama pomohla ostatním studentkám uklidit věci se stolu a přistříct jej ke stěně. Kdyby tak mohla některou poslat, aby uvařila trochu čaje! I když rozumově schvalovala modernější metody boje proti šoku, slečna Bealová stále nejvíc důvěřovala horkému silnému sladkému čaji. Ale na ten nebyla naděje. Nebylo by vhodné vyrušovat a rozčilovat kuchyňský personál.

"Co kdybychom se seznámily?" navrhla povzbudivě. "Já jsem slečna Muriel Bealová. Nemusím vám říkat, že jsem inspektorkou Ústřední rady ošetřovatelek. Některé z vás znám podle jména, ale nejsem si vůbec jista, kdo je kdo." Pět párů očí na ni zíralo v poplašeném neporozumění. Avšak ta schopná studentka - slečna Bealová tak o ní stále smýšlela - je pokojně představila.

"Dvojčata jsou Maureen a Shirley Burtovy. Maureen je asi o dvě minuty starší a má víc pih. Jinak je ani my od sebe tuze snadno nerozeznáme. Vedle Maureen sedí Julia Pardoeová. V jedné lenošce sedí Christine Dakersová, v druhé Diana Harperová. Já jsem Madeleine Goodaleová."

Slečna Bealová, která si nikdy moc nepamatovala jména, si všechno jako obvykle v duchu zrekapitulovala. Burtova dvojčata, čiperná a hluchá. Jejich jména by mělo být snadné si zapamatovat, i když je nemožné rozhodnout, která je která. Julia Pardoeová. Přitažlivé jméno pro přitažlivou dívku. Velmi přitažlivou, pokud má člověk rád takový plavý, poněkud kočičí půvab. Když se usmívala do těch neodpovídajících modrofialových očí, slečna Bealová usoudila, že některým lidem - a nemuseli by to být jen muži - by se mohla velice líbit. Madeleine Goodaleová. Dobré, rozumné jméno pro dobrou, rozumnou dívku. Pomyšlení si, že Goodaleovou si zapamatuje bez potíží. Christine Dakersová. Tam je něco moc špatného. Při kratičké demonstraci vypadalo to děvče úplně nemocně a teď se zdá, že co nevidět omdlí. Má nehezku pleť, na ošetřovatelku neobvykle ošklivou. Nyní z ní rozčilením vyprchala barva tak, že kolem úst a na čele jí vyvstaly skvrny jako vyrážka. Sedí schoulená hluboko do lenošky a hubenýma rukama střídavě uhlazuje a mačká zástěru. Z celé skupiny to nejvíc zasáhlo ošetřovatelku Dakersovou. Je možná důvěrnou přítelkyní ošetřovatelky Pearceové. Slečna Bealová se pověřivě v duchu opravila na minulý čas. Byla možná její důvěrnou přítelkyní. Jen kdyby dívky mohly dostat trochu horkého osvěžujícího čaje!

Ošetřovatelka Harperová, z jejíž zbledlé tváře křičela rtěnka a oční stíny, náhle poznamenala: "V té výživě muselo něco být!"

Burtova dvojčata se k ní současně obrátila. Maureen zvolala:

"Ovšemže bylo! Mléko!"

"Myslím něco kromě mléka." Zaváhala. "Jed."

"Ale nemohl tam být! Shirley a já jsme vzaly dnes ráno z ledničky v kuchyni úplně čerstvou láhev mléka. Byla tam

slečna Collinsová a viděla nás. Nechaly jsme ji v demonstrační učebně a nalily jsme z ní mléko do kalibrované odměrky až těsně před demonstrací, vid', Shirley?"

"Je to tak. Byla to čerstvá láhev. Vzal jsem ji asi v sedm hodin."

"A nepřidaly jste něco omylem?"

"Jako co? Samozřejmě nepřidaly."

Dvořčata mluvila unisono, jejich slova zněla pevně a důvěřivě, téměř bezstarostně. Vědí přesně, co udělaly a kdy to udělaly, a nikdo jimi nemůže otřást, konstatovala slečna Bealová. Nejsou typem, který by se trápil domnělou vinou nebo se šířil nerozumnými pochybnostmi, které zarmucují méně tupé lidi s větší představivostí. Slečna Bealová si pomyslela, že je odhadla velmi dobře.

Julia Pardoeová řekla: "Tu výživu možná otrávil někdo jiný."

Rozhlédla se zpod přivřených víček provokativně a trochu pobaveně po svých spolužačkách.

Madeleine Goodaleová klidně namítla: "A proč by to dělala?"

Ošetřovatelka Pardoeová pokrčila rameny a stiskla rty do drobného tajnůstkářského úsměvu. "Náhodou," řekla. "Nebo to mohl být pitomý vtíp. Anebo to někdo udělal úmyslně."

"Ale pak by to byl pokus o vraždu," vyjekla Diana Harperová nevěřícně. Maureen Burtová se zasmála.

"Neblázní, Julie. Kdo by chtěl zavraždit Pearceovou?"

Nikdo neodpověděl. Výrok byl zřejmě nezdolně logický. Bylo nemožné představit si někoho, kdo by chtěl zavraždit Pearceovou. Slečna Bealová poznala, že Pearceová buď patřila k těm, kdo jsou přirozeně neškodní, nebo byla osobnost příliš negativní, než aby vzbudila mučivou nenávist vedoucí k vraždě. Pak řekla ošetřovatelka Goodaleová suše:

"Pearceová se s nikým neshodla."

Slečna Bealová se na dívku překvapeně zadívala. Byla to zvláštní poznámka od ošetřovatelky Goodaleové, za těchto okolností trochu necitelná. Všimla si též, že dívka užila minulého času. Tahle studentka tedy neočekává, že uvidí ošetřovatelku Pearceovou ještě živou.

Diana Harperová znovu opakovala: "Mluvit o vraždě je bláznovství. Nikdo by nechtěl zabít Pearceovou."

Ošetřovatelka Pardoeová pokrčila rameny. "Možná to ani nebylo míněno pro Pearceovou. Dnes měla přece představovat pacientku Jo Fallonovou, ne? Nejbližší na seznamu bylo jméno Fallonové. Kdyby včera večer Fallonová ne onemocněla, byla by dnes ráno v té posteli ona."

Byly zticha. Ošetřovatelka Goodaleová se obrátila k inspektorce Bealové :

"Má pravdu. Děláme pacientky v určitém pořadí; dnes ráno opravdu nebyla řada na Pearceové. Ale Josephine Fallonová byla včera hospitalizována - jistě jste slyšela, že tu máme epidemii chřipky a za ní byla nejbližší v pořadí Pearceová. Takže Pearceová zaujala místo Fallonové."

Slečna Bealová byla momentálně v rozpacích. Cítila, že by měla rozhovor zarazit, že její povinností je udržet jejich mysl mimo tu nehodu. Jistě to byla jen nehoda. Jenže nevěděla, jak. Kromě toho v probírání těchto fakt bylo něco strašně fascinujícího; pro ni určitě. Snad bylo i lepší, když si dívky mohly objektivně a se zájmem prošetřit situaci, než aby zde seděly a nepřírozně, neefektivně klábosily. Viděla, že šok už ustoupil onomu napůl zahanbenému vzrušení, jež může následovat po tragédii, ovšem potud, pokud je to tragédie někoho jiného.

Sevřený, dost dětský hlásek Julie Pardoeové pokračoval: "Jestli tedy byla jako oběť vyhlédnuta Fallonová, nemohla to udělat žádná z nás, že ano? Všichni jsme věděli, že Fallonová dnes ráno pacientku představovat nebude."

Madeleine Goodaleová dodala: "Myslím, že to věděli všichni. V každém případě všichni ve Slavičím domě. Při snídani se o tom přece dost mluvilo."

Opět se odmlčely a uvažovaly o tomto novém vývoji. Slečna Bealová si se zájmem všimla, že nikdo neprotestoval proti tvrzení, že nikdo by nechtěl zavraždit Fallonovou. Pak řekla Maureen Burtová:

"Fallonová nemůže být tak nemocná. Dnes ráno byla tady ve Slavičím domě, mohlo být tak asi osm čtyřicet. Viděly jsme ji se Shirley vyklouznout bočními dveřmi, právě když jsme šly po snídani do demonstrační učebny."

Ošetřovatelka Goodaleová se ostře zeptala: "Co měla na sobě?" Maureen tato zřejmě nesouvisející otázka nepřekvapila.

"Kalhoty. A kabát. Na hlavě ten červený šátek, který nosívá. Proč?"

Ošetřovatelka Goodaleová byla viditelně ořesená a překvapena a pokusila se to skrýt. Pravila:

"Tohle oblečení na sebe hodila, když jsme ji odváželi na oddělení. Mám za to, že se vrátila pro něco do svého pokoje. Ale neměla z oddělení odcházet. To byla hloupost. Když byla přijata, měla teplotu kolem 40 °C. Měla štěstí, že ji nenachytala vrchní sestra Brumfettová."

Ošetřovatelka Pardoeová zlomyslně poznamenala: "Divné, co?" Nikdo neodpověděl. Je to opravdu podivné, pomyslela si slečna Bealová. Připomněla si celou dlouhou vlhkou cestu z nemocnice ke škole pro výcvik ošetřovatelek. Silnice se točila; asi tam někde mezi stromy je zkratka. Ale byla to zvláštní vycházka nemocné dívky za časného lednového rána. Musela tedy mít nějaký naléhavý důvod, který ji přivedl zpět do Slavičího domu. Koneckonců, jestli chtěla něco ze svého pokoje, nic jí nebránilo, aby o to požádala. Kterákoliv ze studentek by jí to ochotně přinesla na oddělení. A byla to dívka, která logicky vzato měla ležet vedle ve spleti hadiček a prostěradel.

Ošetřovatelka Pardoeová pokračovala v úvahách: "No, jedna osoba věděla určitě, že dnes ráno pacientku představovat nebude. Sama Fallonová."

Ošetřovatelka Goodaleová na ni pohlédla, její obličej zbělel:

"Chceš-li být tak hloupá a zlomyslná, nemohu ti v tom asi zabránit. Ale kdybych byla tebou, tak bych přestala osočovat."

Ošetřovatelka Pardoeová vypadala, jako by se jí to nedotklo, spíš trochu pobavilo. Když slečna Bealová zachytila pohledem její poťouchlý, spokojený úsměv, rozhodla se, že je načase tohle povídání zarazit. Hledala vhodný námět k

rozhovoru, když vtom ošetřovatelka Dakersová z hloubky svého křesla pípla. "Mně je zle."

Okamžitě se projevil obecný zájem. Jen ošetřovatelka Harperová se ani nepohnula. Ostatní se shlukly kolem dívky, rády, že je tu příležitost něco dělat. Ošetřovatelka Goodaleová prohlásila: "Zavedu ji do umývárny."

Poděpřela dívku a vyvedla ji z místnosti. K překvapení slečny Bealové je doprovodila ošetřovatelka Pardoeová; obě zřejmě okamžitě zapomněly na nedávný spor, když svorně z obou stran podpíraly ošetřovatelku Dakersovou. Slečna Bealová zůstala s Burtovými dvojčaty a s Dianou Harperovou. Zavládlo další mlčení. Ale slečna Bealová se poučila. Byla neodpustitelně nezodpovědná. Neměly se vést žádné řeči o smrti či vraždě. Dokud jsou dívky zde a v její péči, mohou stejně dobře pracovat. Podívala se kamenně na ošetřovatelku Harperovou a vyzvala ji, aby popsala příznaky, symptomy a postup léčení plicního infarktu.

Za deset minut se vrátily tři nepřítomné. Ošetřovatelka Dakersová dosud vypadala bledá, ale klidnější. Zato ošetřovatelka Goodaleová vypadala ustaraně. Jako by byla neschopna se ovládnout, vyhrkla:

"V umýárně chybí láhev dezinfekčního prostředku. Víte, kterou mám na mysli. Vždycky tam stojí na malé polici."

Pardoeová a já jsme ji nenašly."

Ošetřovatelka Harperová přerušila svůj rozmrzlý, ale překvapivě výstižný výklad a zvolala:

"Myslíš tu láhev s mléčně bílou tekutinou? Včera po večeři tam ještě byla!"

"To už je dlouho. Nebyla jste tam některá na záchodě dnes ráno?"

Zřejmě žádná nebyla. Mlčky hleděly jedna na druhou.

Vtom se otevřely dveře. Dovnitř vešla tiše představená a zavřela za sebou. Zašustělo naškrobené plátno, jak dvojčata sklouzla ze stolu a postavila se do pozoru. Ošetřovatelka Harperová se toporně zvedla z křesla. Všechny se obrátily ke slečně Taylorové.

"Děti," začala, a to neočekávané laskavé slovo jim prozradilo pravdu dřív, než začala mluvit.

"Děti, ošetřovatelka Pearceová před několika minutami zemřela. Nevíme ještě, jak či proč, ale když se stane něco tak nevysvětlitelného, musí se zavolat policie. Právě teď ji volá tajemník nemocnice. Chci, abyste byly statečné a rozumné, a vím, že budete. Dokud policie nepřijede, bylo by lepší, kdybychom o tom, co se stalo, nemluvili. Posbíráte si své učebnice a ošetřovatelka Goodaleová vás zavede do mého obývacího pokoje. Tam počkáte. Nařídím, aby vám brzy přinesli silnou horkou kávu. Rozumíte?"

Ozývala se tlumená přitakání: "Ano, sestro představená."

Slečna Taylorová se obrátila ke slečně Bealové:

"Velice lituji, ale znamená to, že i vy budete muset počkat."

"Ovšem, sestro představená. Naprosto chápu."

Nad hlavami studentek se jejich oči setkaly v poplašených úvahách a v němé sympatii.

Avšak slečna Bealová byla poněkud zděšena, když si později vybavila banalitu a irelevanci své první vědomé myšlenky:

"Tohle bude asi nejkratší zaznamenaná inspekce. Co jen povím Ústřední radě ošetřovatelek?"

- V -

O několik minut dříve se čtyři lidé v demonstrační učebně vzpřímili a podívali se jeden na druhého; měli bílé obličejy a byli naprosto vyčerpaní. Heather Pearceová byla mrtva. Byla mrtva podle všech hledisek zákonných i lékařských. V posledních pěti minutách už to věděli, ale zarytí a mlčky pokračovali v práci, jako by byla stále naděje, že ochablé srdce opět zapulsuje životem. Pan Courtney-Briggs si svlékl sako, aby mohl pracovat; přední díly jeho vesty byly silně zakrváceny; hleděl upřeně na rozrůstající se skvrnu se zdviženým obočím, s nosem vyběravě nakrčeným, jako by pro něho byla krev něčím zcela cizím. Masáž srdce nevedla k ničemu, byla zcela neúčinná. Pro doktora Courtneyho-Briggse překvapivě bezvýsledná, pomyslíla si představená. Byl však jeho pokus opravdu oprávněný? Nebylo dost času, aby ji převezli na operační sál. Škoda, že vrchní sestra Gearingová vytáhla děvčeti žaludeční sondu. Byla to snad přirozená reakce, ale Pearceová ji asi zaplatila svou jedinou šancí. Kdyby hadička zůstala zavedena, mohli se alespoň pokusit o výplach žaludku. Pokus zavést další sondu nosem se nezdařil, protože dívka měla prudké křeče; ve chvíli, kdy křeče ustaly, už bylo příliš pozdě. Doktor Courtney-Briggs otevřel hrudník a zkusil jediný zásah, který mu zbýval. Hrdinské snahy pana Courtneyho-Briggse byly uznávány. Jen škoda, že po nich zůstalo mrtvé tělo tak hrozně znetvořené a demonstrační učebna zapáchala jako jatky. Takové metody se lépe uplatňovaly na operačním sále, s rouškami a s důstojnými pomůckami řádného vybavení rituální chirurgie.

Doktor Courtney-Briggs promluvil první:

"Tohle nebyla přirozená smrt. V té výživě bylo něco jiného než mléko. To je zřejmé nám všem. Mělo mě to napadnout. Raději bychom měli zavolat policii. Zavolám do Yardu. Mám tam náhodou známého. Jednoho z pomocných komisařů." Všude někoho zná, pomyslíla si představená. Pocítila potřebu oponovat. Šok ji dodatečně podráždil a podráždění se teď bezdůvodně zaměřilo proti němu.

"Je třeba zavolat místní policii," řekla mu klidně. "Myslím, že by to měl udělat tajemník nemocnice. Hned seženu pana Hudsona domácím telefonem. Jestli to budou oni považovat za nutné, zavolají Yard sami. Ale nevím, proč by volali. Jenže rozhodnout musí velitel stanice, ne my."

Zamířila k telefonu zavěšenému na stěně a opatrně obešla shrbenou postavu slečny Rolfové. Vedoucí odborná učitelka ještě stále klečela. Vypadá spíše jako postava z viktoriánského dramatu, s těma očima žhnoucíma ve smrtelně bledé tváři, s černými vlasy rozčuchanými pod nabíraným čepečkem a s těma páchnoucíma rukama. Teď je pomalu obrátila a prohlížela si rudou hmotu na nich s odtazitým, spekulativním zájmem, jako by i ona považovala za nesnadné uvěřit, že

jde o skutečnou krev.

"Je-li zde podezření, že jde o zločin, neměli bychom asi s mrtvou hýbat?" řekla. Pan Courtney-Briggs ostře prohodil:

"Nemám v úmyslu mrtvolu odnášet."

"Ale přece ji nemůžeme nechat zde - takhle!" Slečna Rolfová v protestu téměř plakala. Chirurg se na ni rozkřikl:

"Ženská, to děvče je mrtvé! Mrtvé! Co na tom záleží, kde to tělo necháme? Nic necítí. Nic neví. Nezačínajte být proboha sentimentální kvůli jedné smrti. Nedůstojné je, že vůbec umíráme, ne co se stane s našimi těly."

Pruďce se otočil a odešel k oknu. Vrchní sestra Gearingová se pohnula, jako by ho chtěla následovat, ale pak klesla na nejbližší židli a začala tiše bédovat jako frkající zvíře. Nikdo si jí nevšímal. Vrchní sestra Rolfová ztuhla vstala. Držela ruce před sebou v navyklém gestu sestry na operačním sále, přešla místnost k umývadlu, loktem otevřela kohoutek a začala se umývat. Na telefonu, zavěšeném na stěně, vytáčela představená pěticiferné číslo. Všichni naslouchali jejímu klidnému hlasu.

"Je to kancelář? Je přítomen pan Hudson? Tady je představená." Chvilí bylo ticho. "Dobrý den, pane Hudson. Volám z demonstrační učebny v přízemí Slavičího domu. Mohl byste, prosím, hned přijít? Ano. Velmi naléhavé. Obávám se, že se stalo něco tragického a hrozného. Bude nutné, abyste zavolal policii. Ne, telefonem vám raději nebudu nic povídat. Díky." Zavěsila sluchátko a řekla pokojně: "Přijde hned. Bude muset zavolat také místopředsedu správního výboru; naneštěstí je sir Marcus v Izraeli. Ale nejdřív ze všeho zavolá policii. A teď bych to raději měla povědět ostatním studentkám."

Vrchní sestra Gearingová se pokoušela opanovat. Vysmrkala se hlasitě do kapesníku, strčila jej zpět do kapsy uniformy a zvedla obličej posetý skvrnami.

"Lituji. Je to asi šok. Z toho, že to bylo tak hrozné. Taková strašná věc! A stane se při mé první vyučovací hodině!

Před očima všech, co tu sedí! I před studentkami! Taková hrozná nehoda!"

"Nehoda, vrchní sestro?" Pan Courtney-Briggs se odvrátil od okna. Zamířil k ní a sklonil svou býčí hlavu těsně k její.

Jeho hlas byl drsný a pohrdavý, když jí téměř vyplivl do tváře: "Nehoda? Chcete snad naznačit, že ta žiravina se dostala do výživy náhodou? Nebo že se to děvče opravdu chtělo zabít takovým obzvlášť děsným způsobem? Ale, ale, vrchní sestro, proč aspoň jednou nebyt upřímní? To, čeho jsme se právě stali svědky, je vražda!"

2 / PŮLNOČNÍ MEZIHRA

- I -

Bylo pozdě večer ve středu, 28. ledna, šestnáct dní po smrti ošetřovatelky Pearceové. V obývacím pokoji studentek v prvním poschodí Slavičího domu psala ošetřovatelka Dakersová - jako vždy uprostřed týdne - dopis své matce. Dokončila jej obvykle do doby, kdy se ve středu večer odnášela pošta, ale tento týden jí chyběla energie i chuť ke splnění tohoto úkolu. Koš na odpadky u jejích nohou už obsahoval zmačkané opisy dvou zkažených konceptů. A teď se pokoušela znovu.

Seděla u jednoho ze dvou stejných psacích stolů u okna, levým loktem takřka strkala do těžkých závěsů, které zakrývaly vlhkou černotu noci, a předloktí položila na ochranu kolem psací podložky. Naproti ní osvětlovala stolní lampa skloněnou hlavu Madeleine Goodaleové, tak blízkou, že ošetřovatelka Dakersová viděla čistou bílou pokožku tam, kde pěšinka rozdělávala vlasy, a cítila téměř neznatelnou vůni antiseptického šamponu. Před Goodaleovou byly rozevřeny dvě učebnice; vypisovala si poznámky. Nic ji netrápí, pomyslí si ošetřovatelka Dakersová s lítostivou závistí; nic v místnosti ani mimo ni by nemohlo narušit její pokojnou soustředěnost. Obdivuhodné a sebejisté Goodaleové určitě připíchnou při závěrečných zkouškách na její neposkvřněnou zástěru zlatou medaili Johna Carpendara za nejlepší prospěch.

Postrášena silou tohoto náhlého a zahanbujícího antagonismu, který, jak cítila, musí objevit i Goodaleová, ošetřovatelka Dakersová uhnula očima od sehnuté hlavy, která ji tak rozladila svou blízkostí, a rozhlédla se po pokoji. Po téměř tříletém výcviku ve škole jej znala tak důvěrně, že normálně si stěžila podrobností jeho architektury a vybavení. Dnes jej však spatřila s neočekávanou zřetelností, jako by neměl nic společného s ní či s jejím životem. Byl příliš velký, takže nebyl útulný, a byl vybaven, jako by do sebe vstřebával během let jednotlivé získané kusy nábytku. Býval to kdysi jistě elegantní obývací pokoj, ale stěny už dávno pozbyly tapety a byly nově ohozeny drsnou omítkou, aby - jak se šušovalo - mohly být znovu potaženy, až na to zbudou peníze. Krb z tesaného mramoru s ozdobným dubovým obložení byl vybaven syčícími plynovými kamny, starými a na pohled ošklivými, dosud však pozoruhodně účinnými, jež vyhřívala i tmavé kouty pokoje. Elegantní mahagonový stůl u vzdálené stěny s hromadou časopisů mohl škole odkázat sám John Carpendar. Teď byl poškrábaný a nezajímavý; utírali na něm sice pravidelně prach, ale málokdy jej leštili; jeho povrch byl poničený a popsáný. Nalevo od krbu v neladícím protikladu stál veliký moderní televizor, dárek Ligy přátel nemocnice. Před ním umístili velikou, kretonem potaženou pohovku s vyčnívajícími pery a jednu lenošku se shodným potahem. Zbytek vybavení tvořily stejné židle, jaké byly na nemocniční poliklinice, nyní však už vypadaly staře a ošuměle a nevyhovovaly pro pacienty. Opěradla ze světlého dřeva byla špinavá, barevná sedátka z umělé hmoty byla popraskaná a olámaná a v teple ohně nepříjemně páchla. Jedna židle byla prázdná, ta s červeným sedadlem, na níž sedávala výhradně ošetřovatelka Pearceová. Vysmívala se vždycky intimitě pohovky a

stavěla si židli trošku stranou od chumlu studentek kolem televizoru. Hledávala na obrazovku s pečlivým nezájmem, jako by šlo o požitek, bez něhož se snadno obejde. Tu a tam sklopila oči na knihu v klíně, jako by ty pošetilosti, předváděné pro zábavu, přesahovaly únosnou míru. Její přítomnost, pomyslí si ošetřovatelka Dakersová, byla vždycky trochu nevíтанá a stísněující. Atmosféra obývacího pokoje studentek byla bez té vzpřímené a dohlížející postavy vždycky přívětivější, volnější. Avšak neobsazená židle s poškrábaným sedadlem působila ještě hůř. Ošetřovatelka Dakersová si přála mít odvahu jít k té židli, postavit ji mezi ostatní kolem televizoru, usadit se nenuceně do jejich zprohýbaných křivek a jednou provždy odčarovat toho tyranského ducha. Uvažovala, jestli ostatní studentky cítí totéž. Nemohla se na to zeptat. Byla Burtova dvojčata, skrčená vedle sebe v hluboké pohovce, skutečně tak zaujata starým gangsterským filmem, na který se zdánlivě dívala? Plety každá jeden z teplých svetřů, jaké v zimě vždy nosívaly, v prstech jim cinkaly jehlice, zatímco oči nespouštěly z obrazovky. Vedle nich si hověla v lenošce ošetřovatelka Fallonová, v kalhotách, s jednou nohou přehozenou přes opěradlo. Byla ve škole první den po nemoci, stále ještě vypadala bledá a vyčerpaná. Obírala se v mysli skutečně tím ulízaným hrdinou ve vysokém, směšném tyroláčku s širokou stuhou a s příliš vycpanými rameny, jehož chraplavý hlas podtrháván střelnými ranami duněl místností? Anebo si i ona morbidně uvědomuje tu prázdnou červenou židli s poškrábaným sedadlem a zaoblenými konci opěradel, jež vyleštila Pearceová svými rukama?

Ošetřovatelka Dakersová se zachvěla. Hodiny na stěně ukazovaly už víc než půl desáté. Venku se zdvíhal vítr. Noc asi bude bouřlivá.

Vřidkých přestávkách, kdy televizor ztichl, slyšela, jak praskají a vzdychají stromy, a dovedla si představit, jak poslední listy padají tiše na trávu a stezku, izolující Slavičí dům v tísni mlčení a chátrání. přinutila se vzít do ruky pero. Opravdu musí pokračovat! Brzy bude čas jít spát, studentky jedna po druhé řeknou dobrou noc a zmizí; nechají ji samu, aby se potýkala se slabě osvětleným schodištěm a temnou chodbou za ním. Zůstane zde ovšem Jo Fallonová. Ta nikdy nechodí spát, dokud neskončí večerní televizní program. Pak se vydá samotinka cestou nahoru a připraví si na noc sklenku horké whisky s citrónem. Tento neproměnný zvyk Fallonové znali všichni. Ale ošetřovatelka Dakersová cítila, že by nedokázala čelit osamění s Fallonovou. Její společnost by si vybrala; jen kdyby nebylo vyhnutí, i kdyby měla jít tou strašidelnou cestou z obývacího pokoje do své ložnice úplně sama.

Pustila se znovu do psaní.

"Prosím Tě, mami, nedělej si žádné starosti s tou vraždou."

Jen ta slova uviděla na papíře, hned ji napadlo, že ta věta je nemožná. Nějak se musí vyhnout tomu vzrušujícímu, zakrvavenému slovu. Pokusila se opět: "Prosím Tě, mami, nezačínej si dělat starosti kvůli tomu, co jsi četla v novinách. Opravdu není potřeba. Jsem dokonale bezpečná a šťastná a doopravdy si nikdo nemyslí, že Pearceová byla zabita úmyslně."

Nebyla to ovšem pravda. Někteří lidé si určitě myslí, že Pearceová byla úkladně zavražděna, neboť proč by tu pak byla policie? A je směšné předpokládat, že se ten jed mohl dostat do výživy náhodou, nebo že by bohabojná, svědomitá a v podstatě hloupá Pearceová mohla zvolit způsob sebevraždy tak bolestivě a tak okázalé. Psala dál:

"Máme tu dosud místní kriminální policii. Vyšetřovatelé byli k nám studentkám velice laskaví a myslím, že nikoho nepodezřívají. Chudák Pearceová nebyla moc oblíbená, ale je směšné pomyšlení, že by jí tu někdo chtěl ublížit."

Byli policisté opravdu laskaví? uvažovala. Určitě byli velmi korektní, velmi zdvořilí. Uplatnili všechny obvyklé ujišťovací fráze o důležitosti spolupráce s nimi při vyšetřování té hrozné tragédie, o nutnosti mluvit jen pravdu a nic neskrývat, byť se věci zdají jakkoliv obyčejné a nedůležité. Ani jeden z nich nezesílil hlas, žádný nebyl agresivní ani nebudil strach. Ale všichni naháněli hrůzu. Už jen jejich přítomnost ve Slavičím domě, mužná a důvěryhodná, byla stejně jako zamčené dveře demonstrační učebny stálou připomínkou tragédie a strachu. Ze všech se ošetřovatelka Dakersová nejvíce bála inspektora Baileye. Byl to obrovský, nazrzlý muž s obličejem jako měsíc, jehož povzbudivý, strýcovský hlas a chování byly protikladem k jeho chladným jako prasečím očkům, která připravovala o nervy. Výsledky trvaly neustále. Vyvolávala si ty nekonečné hodiny jednání a úsilí vůle, jež musela vynaložit při každém setkání s těma zkoumavýma očima.

"Bylo mi řečeno, že se vás smrt ošetřovatelky Pearceové nejvíce dotkla. Byla snad vaší obzvláštní přítelkyní?"

"Ne. Vlastně ne. Nebyla mou obzvláštní přítelkyní. Stěží jsem ji znala."

"No tohle je překvapení! Po téměř třech letech společného školení? Byl bych si myslil, že se všechny znáte velice dobře, když tak pohromadě bydlíte a pracujete."

Snažila se mu všechno vysvětlit.

"Do jisté míry ano. Známe zvyky jedna druhé. Ale ve skutečnosti nevím, jaká byla. Myslím - jako člověk." Pošetilá odpověď! Jak jinak můžete někoho znát než jako člověka? A nebyla to ani pravda. Znala Pearceovou. Znala ji velmi dobře.

"Vycházely jste však spolu dobře? Nepohádaly jste se nebo něco takového? Žádné nepříjemnosti?"

Divné slovo. Nepříjemnosti. Znovu viděla tu groteskní postavu, jak stojí v agónii na špičkách a prsty lapá bezvýsledně do vzduchu po tenké sondě, roztínající ústa jako rána. Ne, nebyly žádné nepříjemnosti.

"A ostatní studentky? Vycházely s ošetřovatelkou Pearceovou také dobře? Pokud víte, nebyla mezi nimi zlá krev?"

Zlá krev. Hloupý výraz! Uvažovala, co je jeho opakem. Dobrá krev? Mezi námi byla jen dobrá krev. Dobrá krev Pearceové. Odpověděla: "Pokud vím, neměla žádné nepřátele. A i kdyby ji někdo neměl rád, nezabil by ji."

"To mi říkáte všichni. Ale někdo ji zabil, že ano? Ledaže by jed nebyl zamýšlen pro ošetřovatelku Pearceovou. Hrála roli pacientky náhodou. Věděla jste, že ošetřovatelka Fallonová té noci onemocněla?"

A tak dále. Otázky na každou minutu oné poslední hrozné demonstrace. Otázky o dezinfekčním prostředku z umývárny. Prázdnou láhev, na níž byly čistě otřeny otisky prstů, policie brzy našla; ležela v křoví za domem. Z okna ložnice či z koupelny ji v ustupující temnotě onoho lednového rána mohl vyhodit kdokoli. Otázky, co dělala od okamžiku, kdy se

probudila. Hrozivý hlas, stále opakující, že nic nesmí být zatajeno, nic skryto.

Uvažovala, zda i ostatní studentky jsou tak postrašeny. Zdálo se, že Burtova dvojčata to prostě otravuje, že poslouchají občasné inspektorovy výzvy rezignovaně, s pokřčením ramen a slabým "Oh, probůh, už zase!" Ošetřovatelka Goodaleová neřikala nic, když byla předvolána k výsledku, a nic po něm. Stejně zdrženlivá byla i ošetřovatelka Fallonová. Vědělo se, že inspektor Bailey ji vyslyšel na nemocničním pokoji hned, jakmile jí bylo tak dobře, aby ji mohl navštívit. Co se stalo při tom rozhovoru, nevěděl nikdo. Šeptalo se, že Fallonová připustila svůj návrat do Slavičího domu časně ráno v den vraždy, ale odmítla vypovědět, proč tam šla. To se Fallonové podobalo. A teď přišla zpět do Slavičího domu a připojila se ke svému ročníku. O smrti Pearceové se dosud ani nezminila. Ošetřovatelka Dakersová uvažovala, jestli to vůbec udělá a kdy, a s chorobnou přecitlivělostí na skrytý význam každého slova začala znovu zápolit se svým dopisem.

"Od smrti Pearceové se nepoužívá demonstrační učebny, ale jinak náš ročník pokračuje ve studiu podle plánu. Školu opustila jen jedna z žákyň, Diana Harperová. Dva dny po smrti ošetřovatelky Pearceové pro ni přijel její otec a nezdálo se, že by policii její odjezd vadil. Všichni si myslíme, že je to od ní blbost vzdát studium tak krátce před závěrečnými zkouškami, ale jejímu otci na Dianinu studiu ošetřovatelství nikdy tuze nezáleželo. Diana je stejně zasnoubená a bude se vdávat. Tak si myslí, že už na tom nejspíš nesejde. Nikdo jiný odejít nehodlá a opravdu nehrozí ani nejmenší nebezpečí. Tak, drahoušku, neměj o mne, prosím Tě, žádné obavy. A teď Ti musím povědět o zítřejším programu." Nyní už nebylo nutné nic psát na nečisto. Zbytek dopisu bude snadný. Přečetla si, co napsala, a rozhodla se, že to ujde. Vzala z bloku nový list papíru a začala definitivně dopis opisovat. Při troše štěstí jej stihne dopsat, než skončí film, dvojčata odloží pletení a půjdou spát.

Psala rychle, po půl hodině dopis dokončila a viděla s úlevou, že film dospěl k poslední oběti a k závěrečnému objetí. Ve stejné chvíli ošetřovatelka Goodaleová odložila brýle na čtení, vzhledla od své práce a zavřela knihu. Otevřely se dveře a v nich se objevila Julia Pardoeová.

"Už jsem zpátky," oznámila a zívla. "To byl ale všivý film. Bude někdo vařit čaj?" Nikdo neodpověděl, ale dvojčata zapíchla jehlice do klubek vlny a připojila se k ní u dveří; cestou k nim vypjala televizor. Pardoeová se nikdy neobtěžovala vařením čaje, pokud měla po ruce někoho, kdo to udělal za ni. Obvykle se úkolu ujala dvojčata. Když za nimi vycházela z obývacího pokoje, ošetřovatelka Dakersová se ohlédla na tichou, nehybnou postavu Fallonové, která osaměla s Madeleine Goodaleovou. Náhle ji něco ponoukalo, aby na Fallonovou promluvila, přivítala ji zpátky do školy, poptala se po jejím zdraví nebo prostě jen zavolala dobrou noc. Ale slova se jí zadrhla v krku, chvilka pominula a poslední, co zahlédla, když zavírala dveře, byl bleďý, samotářský obličej Fallonové s bezvýraznými očima, stále upřenými na televizor, jako by si neuvědomovala, že obrazovka už zhasla.

- II -

V nemocnici je čas jako takový neustále sledován; puls se počítá na sekundy, stejně jako kapky krve či plasmy; na minuty zástava srdce; na hodiny zvýšení a snížení teploty a délka operace. Když měly být zaznamenány události noci z 28. na 29. ledna, bylo v nemocnici Johna Carpendara jen velmi málo protagonistů, kteří by nevěděli, co dělali nebo kde byli v každém jednotlivém okamžiku hodin, kdy bděli. Rozhodli se třeba nepovědět pravdu, ale věděli, co se opravdu stalo.

V tu noc zuřila prudká, podivná bouře. Intenzita větru a jeho směr se od hodiny k hodině měnily. V deset hodin to bylo jen o něco víc než vzlykavý šumot jilmů. O hodinu později zesílil až do zběsilosti. Velké jilmy kolem Slavičího domu praskaly a sténaly pod jeho nárazy, zatímco víchr mezi nimi ječel ďábelským chechtotem. Po opuštěných stezkách se lině posouvaly hromady mrtvého listí, dosud těžké deštěm; pak je vítr rozmetal, zdvihal je v divokých vírech jako pomatený hmyz a vrhal je proti tmavé kůře stromů. V operačním sále v nejvyšším patře nemocnice předváděl pan Courtney-Briggs, jak umí být nezdolně klidný tváří v tvář krizi. Zabručel ke svému asistentovi, že noc je bouřlivá, a opět sklonil hlavu ve spokojeném soustředění nad zamotaným chirurgickým problémem, který představovaly rozchlípené okraje rány. V nižších patrech na tichých, matně osvětlených odděleních mluvili pacienti ze sna a ve spánku se převraceli, jako by tušili bouři venku. Rentgenová laborantka, kterou povolali z domova, aby okamžitě pořídila naléhavě potřebné snímky pacienta doktora Courmeyho-Briggse, prikryla přístroj, zhasla světla a uvažovala, zda se její malý vůz udrží na silnici. Sestry v noční službě chodily potichu mezi nemocnými a zkoušely, jestli jsou dobře zavřena okna, zatahovaly těsněji záclony, jako by chtěly zadržet venku jakousi hroznou cizí sílu. Vrátný, který sloužil v domku u hlavní brány, se nepokojně zavrtěl na židli; chytila ho křeč do nohy. Přistoupil ke kamnům a přihodil na oheň pár kousků uhlí. Potřeboval ve své opuštěnosti pocítit tepla a pohodlí. Zdálo se, že domeček se s každým poryvem větru zachvívá.

Až krátce před půlnocí bouře polevila, jako by cítila blízkost čarodějné hodiny, vrcholu noci, kdy lidský tep bije nejpomaleji a umírající sklouzne nejsnáze do posledního zapomnění. Asi pět minut bylo tajemné ticho, po němž následoval tichý rytmický nářek, jak vítr úpěl a vzdychal mezi stromy, jakoby vyčerpan vlastní zuřivostí. Doktor Courtney-Briggs dokončil operaci, stáhl rukavice a vykročil do šatny chirurgů. Hned, jak svlékl operační uniformu, zavolal telefonem zavěšeným na stěně poschodí vrchních sester ve Slavičím domě a požádal vrchní sestru Brumfettovou, vedoucí sestru soukromého oddělení, aby se vrátila a ujala se v prvních kritických pooperačních hodinách péče o jeho nemocného. Spokojeně si všiml, že víchr ustal. Vrchní sestra tedy může přijít pěšky, jak to na jeho žádost udělala nesčetněkrát předtím. Nemusi se cítit povinen přivést ji svým vozem.

Asi za pět minut nato se vrchní sestra Brumfettová vydala rozhodně cestou mezi stromy, pláštěnku přitáženou k tělu jako vlajku omotanou kolem vlajkové žerdi, kapuci přetaženou přes nabíraný sesterský čepce. V té kratičké chvíli, kdy

bouře přestala, bylo podivuhodné ticho. Šla zlehka po vlhké trávě, cítila, jak se jí na silné podešve lepí deštěm prosáklá hlína; chvílemi se odlomila z posledního vlákna kůry větévka, urvaná bouří, a praskla pod její nepozornou botou. Za chvíli došla na pokojné soukromé oddělení, pomohla studentce z třetího ročníku ustlat postel pro operovaného pacienta a připravit stojan pro krevní transfúzi. Vítr opět silil, ale vrchní sestra Brumfettová, zaujata svým úkolem, si toho už nevšimla.

Krátko po půl jedné vzbudilo Alberta Colgatea, nočního vrátného u hlavní brány, který podřimoval nad večerníkem, předení motoru auta a k plnému vědomí ho probral pás světla, proudící oknem vrátnice. Musí to být daimler pana Courtneyho-Briggse, pomyslí si. Takže operace skončila. Očekával, že auto proklouzne hlavní bránou, ale neočekávaně zastavilo a dvakrát rázně zatroubilo. Vrátný zabrblal, vsunul paže do rukávů svrchníku a vyšel ze dveří domku. Pan Courtney-Briggs stáhl okénko a volal na něho do hukotu větru:

"Pokoušel jsem se vyjet winchesterskou bránou, ale leží tam přes cestu vyvrácený strom. Považoval jsem za lepší vám o tom povědět. Dejte jej co nejdřív odstranit."

Vrátný strčil hlavu do okénka. Ovanula ho přepychová vůně doutníkového kouře, vody po holení a kůže. Doktor Courtney-Briggs mírně uhnul, aby mu nebyl tak blízko. Vrátný řekl:

"Bude to nepochybně jeden z těch starých jilmů, pane. Ráno to co nejdřív ohlásím. Ted večer nemohu nic udělat. V téhle bouři ne." Pan Courtney-Briggs začal zavírat okénko. Colgate z něho rychle vytáhl hlavu.

Chirurg poznamenal: "Není třeba zařizovat něco teď v noci. Přivázal jsem na jednu větev svůj bílý šátek. Pochybuji, že do rána po té silnici pojede ještě někdo jiný. Kdyby snad jel, uvidí šátek. Ale můžete varovat každého, kdo pojede tudy. Dobrou noc, Colgate."

Velký vůz projel přední bránou a Colgate se odebral zpátky do vrátnice. Podíval se na nástěnné hodiny nad kamny a puntičkářsky zapsal do sešitu: "0.32 hod. Pan Courtney-Briggs referuje o vyvráceném stromu, který dopadl na winchesterskou stezku."

Uvelebil se opět na židli, vzal si noviny a pak ho napadlo, jak je podivné, že doktor Courtney-Briggs se pokoušel odjet winchesterskou bránou. Nebyla ve směru jeho nejkratší cesty domů a užíval ji jen zřídkakdy. Pan Courtney-Briggs jezdil zcela pravidelně hlavní bránou. Asi má klíč i k winchesterské, pomyslí si Colgate. Courtney-Briggs má klíče k většině částí nemocnice. Ale i tak to je zvláštní.

Právě před druhou hodinou se v tichém druhém poschodí Slavičího domu zavrtěla ve spánku Maureen Burtová, nesouvisle cosi zamumlala vlhkými stisknutými rty a probudila se s nepříjemným vědomím, že tři šálky čaje před usnutím byly na ni moc. Chvíli ležela zticha, ospale si uvědomovala sténání bouře, uvažovala, zda by nakonec přece jen nedokázala usnout, usoudila, že tohle nepohodlí se nedá rozumně snést, a rozhodla se rozsvítit lampu na nočním stolku. Okamžitě oslepující a šokující světlo ji úplně probralo. Strčila nohy do bačkůrek, hodila si přes ramena župan a vyšla na chodbu. Když zavírala tiše dveře své ložnice, náhlý závan větru nadmul záclony na vzdáleném okně na chodbě. Šla je zavřít. Mezi rozevlátými větvemi a jejich stíny, jež vrhaly na okenní tabule, uviděla nemocnici, která v bouři vypadala jako velká zakotvená loď; okna oddělení byla osvětlena jen slabě ve srovnání se svislou linií jasně ozářených tabulí, vyznačujících pracovny vrchních sester a kuchyňky na odděleních. Pečlivě okno zavřela a klopýtavě tápala ospale dolů chodbou do umývárny. Ani ne za minutu vyšla zpět na chodbu a na chvíli se zastavila, aby přizpůsobila oči temnotě. Ze zmatku stínů nahoře na schodišti se jeden temnější stín oddělil, pohnul se dopředu a projevil se jako postava v pláštěnce s kapucí. Maureen nebyla nervózní děvče; ve své ospalosti si jen s překvapením uvědomila, že ještě někdo jiný bdí a chodí budovou. Hned viděla, že je to vrchní sestra Brumfettová. Ve tmě se na ni upřely dvě pronikavé oči za brýlemi. Její hlas byl neočekávaně ostrý.

"To je jedna z Burtových dvojčat, že? Co tu děláte? Je vzhůru ještě někdo?"

"Ne, vrchní sestro. Aspoň si to myslím. Byla jsem jen v umýárně."

"Ach tak. Nuže, pak je všechno v pořádku. Myslila jsem, že vás všechny rozrušila bouře. Právě se vracím ze svého oddělení. Jeden z pacientů doktora Courtneyho-Briggse měl recidivu, musel být nahonem operován."

"Ano, vrchní sestro," přitakala ošetřovatelka Burtová, která si nebyla jista, zda se od ní očekává právě tohle.

Překvapilo ji, že vrchní sestra Brumfettová se obtěžuje vysvětlováním své přítomnosti pouhé studentce ošetřovatelství, a pozorovala trochu nejistě, jak vrchní sestra přitahuje pláštěnku těsněji k tělu a cupe energicky po chodbě ke vzdáleným schodům. Její pokoj byl o poschodí výš, hned vedle bytu představené. Když došla ke schodům, vrchní sestra Brumfettová se otočila; zdálo se, že chce něco říct. V té chvíli však pomalu otevřela dveře svého pokoje Shirley Burtová a vystrčila rozčuchanou zrzavou hlavu.

"Co se děje?" zeptala se ospale.

Vrchní sestra Brumfettová se vrátila k dívkám.

"Nic. Právě se vracím do postele. Jdu ze svého oddělení. A Maureen musela vstát a jít do umývárny. Není třeba mít starosti."

Shirley nepůsobila dojmem, že má či měla starosti. Vyšla na chodbu a přitáhla si k tělu župan. Rezignovaně a celkem spokojeně poznamenala:

"Jak se probudí Maureen, probudím se taky. Už od dětství jsme se tak vždycky probouzely. Zeptejte se maminky."

Trochu nejistá ospalostí, avšak spokojená, že rodinný zázrak dosud funguje, zavřela za sebou dveře ložnice s určitostí někoho, kdo se vzbudil a hodlá zůstat vzhůru.

"Nemá cenu pokoušet se spát v tom vichru. Uvařím trochu kakaa. Můžeme vám přinést konvici, vrchní sestro? Pomůže vám usnout."

"Ne, děkuji vám, sestro. Nemyslím, že budu mít potíže s usnutím. Buďte co možná zticha. Nechcete jistě rušit ostatní. A nenachladte se!" Zamířila opět ke schodům. Maureen prohodila: "Fallonová je taky vzhůru. Aspoň její lampička na nočním stolku ještě svítí."

Všechny tři se zadívaly chodbou tam, kde očko světla z klíčové dírky dveří pokoje ošetřovatelky Fallonové nakukovalo do temnoty a vrhalo malý svítivý obrazec na látkový závěs naproti.

"Tak zaneseme konvičku kakaa jí," řekla Shirley. "Asi je vzhůru a čte. Pojd', Maureen! Dobrou noc, vrchní sestro!"

Dvojčata se šourala k malé kuchyňce na konci chodby. Asi za vteřinu se vrchní sestra Brumfettová, která se ztuhlým a bezvýrazným obličejem upřeně hleděla za nimi, konečně otočila ke schodům a šla si lehnout.

Přesně o hodinu později, nikým ve Slavičím domě neslyšena a nezaznamenána, propadla ze střechy dovnitř skleníku uvolněná skleněná tabulka, která křečovitě drnčela do noci a roztříštila se na kachlíkované podlaze na stěpiny. Vítr se protáhl vzniklým otvorem jako slídivé zvíře. Jeho studený dech rozžusťel časopisy na proutěných stolcích, nadvzdával vějířovité listy palem a zamával listy kapradí. Konečně našel dlouhou bílou skříň s poličkami, umístěnou pod květináči s rostlinami. Zvečera nechala dveře zimní zahrady pootevřené zoufalá, spěchající návštěva, která prohrabávala hluboké police. Dveře zůstaly otevřené celou noc, ani se na svých závěsech nepohnuly. Ale teď jimi vítr slabě kýval sem a tam, a konečně, jako by se té hry nasýtil, s tichým, rozhodným klapnutím je zavřel.

A vše živé pod střechou Slavičího domu spalo.

- III -

Ošetřovatelku Dakersovou probudilo hrčení budíčku na nočním stolku. Světélkující ciferník ukazoval čas 6.15 hod. I když záclony nebyly staženy, byla místnost dosud úplně tmavá. Čtverec slabého světla nepocházel, jak věděla, ode dveří, ale od vzdálených světél v nemocniční budově, kde noční služba už roznášela šálky s ranním čajem. Chvilí tiše ležela a zvykala si na probuzení, vystrkovala pokusná tykadla do nového dne. Spala dobře i za bouře, kterou vnímala jen matně. Uvědomila si s prudkou radostí, že může čelit novému dnu skutečně s důvěrou. Zdálo se, že strasti a obavy z předešlého večera jsou lehčí, Jevily se teď jen důsledkem únavy a okamžité deprese. Od smrti Pearceové prošla tunelem utrpení a nejistoty, ale tohoto jitra vyšla opět jako zázrakem do denního světla. Bylo jí jako o Štědrém dnu ráno v dětství. Nebo jako na začátku letních prázdnin. Jako by se na konci horečnaté nemoci probudila osvěžená s příjemným vědomím, že je zde maminka a před sebou má útěšnou rekonvalescenci. Jako by se opět obnovil důvěrně známý život.

Den před ní téměř zářil. Shrnula si jeho přísliby a radosti. Ráno bude přednáška z farmakologie. Ta je důležitá. Vždycky byla slabá, pokud šlo o léky a jejich dávkování. Pak, po přestávce na kávu, bude mít doktor Courtney-Briggs pro třetí ročník chirurgický seminář. Je vyznamenáním, že tak významný chirurg si dává tolik práce s výcvikem studentek ošetřovatelství. Trošku se ho bála, zvláště jeho ostrých, úsečných otázek. Ale dnes ráno bude statečná a bude odpovídat srdnatě. Odpoledne pak nemocniční autobus zaveze celý ročník na místní porodnickou a dětskou sociální kliniku, kde budou pozorovat při práci místní vynikající zdravotníky. I to bylo důležité pro někoho, kdo doufá, že se časem stane okresní sestrou. Chvilí tak ležela a přemítala o tomto příjemném programu, pak vstala z postele, obula si bačkorky, oblékla si laciný župan a vydala se chodbou do kuchyňky studentek.

Ošetřovatelky ve Slavičím domě budívala každé ráno přesně v sedm jedna ze služebných; ale studentky byly většinou za dnů, kdy praktikovaly na odděleních, zvyklé budit se brzy, a proto si nastavovaly budíčky na 6.30, aby si dopřály čas na uvaření čaje a trochu drbů. Ty, které si přivstaly, už tam byly. Malá místnost byla jasně osvětlena, veselá, domácká a voněla jako vždy čajem, svařeným mlékem a čisticími prostředky. Scéna uklidňovala svou obyčejností. Byla tam Burtova dvojčata, s obličejí ještě mírně napučenými spánkem; každé dvojčete bylo zakukleno do tlustého červeného županu. Maureen opatrovala přenosné tranzistorové rádio naladěné na druhý program; mírně nakrucovala boky a ramena do synkopického rytmu ranního vysílání BBC. Její dvojčete stavělo jejich dvě objemné konvice na podnos a prohrabávalo plechovku s piškoty. Jedinou další přítomnou studentkou byla Madeleine Goodaleová, oblečená do staromódního kostkovaného županu; s čajovou konvicí v ruce hlídala, až voda v kotlíku začne vřít. Ve své optimisticky úlevné náladě by je byla ošetřovatelka Dakersová všechny objímala.

"Kde je dnes ráno Fallonová?" zeptala se Maureen Burtová bez valného zájmu.

Ošetřovatelka Fallonová vstávala notoricky pozdě, ale zpravidla bývala jednou z prvních, kdo si šel vařit čaj. Bylo jejím zvykem odnést si jej do pokoje a pohovět si v posteli, kde zůstávala až do posledního možného okamžiku, kdy se musela včas dostavit ke snídani. Ale tohoto rána byla její osobní čajová konvice prázdná, hrneček a talířek se stejným vzorem byly stále na poličce vedle plechovky čínské čaje, jemuž dávala Fallonová přednost před silným, hnědým nápojem, který zbytek ročníku považoval za nezbytný k tomu, aby mohl čelit novému dnu.

"Půjdu ji zavolat," navrhla ošetřovatelka Dakersová, šťastná, že může být užitečná; toužila oslavit své uvolnění z napětí několika posledních týdnů obecnou dobrou vůlí.

"Počkej okamžik," zvolala Maureen, "můžeš jí vzít šálek čaje z mé konvice!"

"Ona nemá ráda indický čaj. Podívám se, jestli je vzhůru, a jen jí řeknu, že voda v kotlíku se vaří."

Na chvíli napadlo ošetřovatelku Dakersovou, že by mohla Fallonové čaj uvařit. Ale ten impuls se ihned rozplynul. Ne, že by Fallonová byla obzvlášť temperamentní a nevypočitatelná, ale lidé nějak neradi sahali na její osobní věci a neočekávali, že by se ona byla ochotna o ně dělit. Měla jich málo, ale ty, které měla, byly drahé, elegantní, pečlivě vybrané a byly tak součástí její osobnosti, že se druhým jevily jako nedotknutelné.

Ošetřovatelka Dakersová téměř běžela chodbou k pokoji Fallonové. Dveře byly odemknuty. Nepřekvapilo ji to. Od doby, kdy jedna ze studentek před léty večer onemocněla a byla příliš slabá, než aby přešla pokoj a odemkla dveře, bylo dívkám zakázáno na noc se v pokoji zamykat. Od smrti Pearceové jich však pár na noc otáčelo klíčem a vrchní sestry, i když o tom věděly, nic nenamítaly. Možná i ony spaly klidněji za zamčenými dveřmi. Ale Fallonová se nebála. Záclony byly zataženy. Lampa na nočním stolku svítila, ale pohyblivé stínítko bylo nakloněno tak, že vrhala bledý

měsíc na protější stěnu a ponechávala postel ve stínu. Na polštáři byly rozhozeny tmavé rozčuchané vlasy. Ošetřovatelka Dakersová hmátla po stěně, zatápala po vypínači a počkala chvilku, než jej stiskla. Stiskla jej velmi opatrně, jako by bylo možno místnost osvětlit tiše a postupně a ušetřit Fallonové prudké probuzení. Místnost zalilo světlo. Dakersová zamrkala v té neobvyklé záři. Pak přistoupila tiše k lůžku. Nevykřikla, ani neomdlela. Stála absolutně klidně, dívala se chvíli na tělo Fallonové a trochu překvapeně se usmívala. Nepochybovala, že Fallonová je mrtvá. Oči měla široce otevřené, ale studené a matné, jako oči leklé ryby. Ošetřovatelka Dakersová se shýbla a hleděla do nich, jako by je chtěla přimět k rozjasnění, či jako by v nich marně hledala aspoň stopu svého odrazu. Pak se pomalu otočila, zhasla, vyšla z místnosti a zavřela za sebou dveře. Šla chodbou jako náměsíčná, opírajíc se rukama o zed'.

Studentky si jejího návratu zpočátku nevšimly. Pak se na ni náhle upřely tři páry očí, tři postavy zůstaly stát jako zmrazené, jako zobrazení rozpačité otázky. Ošetřovatelka Dakersová se opřela o veřej dveří a bez zvuku otvírala ústa - bez jediného slova. Zdálo se, že se něco stalo s jejím krkem. Celá čelist se jí nekontrolovatelně chvěla a jazyk se přilepil na patro. Její oči je zapřísahaly. Zdálo se, že uplynuly minuty, v nichž pozorovaly její zápas. Když konečně promluvila, zněla její slova klidně, jen mírně překvapeně:

"Fallonová je tam - mrtvá."

Usmála se jako někdo, kdo se probral ze sna, a trpělivě vysvětlila: "Někdo zavraždil Fallonovou."

Místnost se vyprázdnila. Neuvědomovala si jejich hromadný úprk chodbou. Osaměla. Kotlík pískal, víčko drnčelo pod tlakem páry.

Pečlivě zhasla plyn. Soustředěně se kabonila. Pomalu, jako dítě pověřené důležitým úkolem, sundala z poličky plechovku, elegantní konvici, šálek a stejný talířek a pobrukuje si sama pro sebe, uvařila Fallonové její ranní čaj.

3 / CIZINCI V DOMĚ

- I -

"Je tu patolog, pane."

Detektiv vstrčil ostříhanou hlavu do dveří ložnice a zdvihl tázavě obočí.

Vrchní policejní inspektor Adam Dalgliesh se otočil a přestal zkoumat šaty mrtvé dívky; jeho skoro metr devadesát centimetrů vysoká postava byla nepohodlně vklíněna mezi čelo v nohách postele a dveře šatníku. Podíval se na hodinky. Bylo osm minut po desáté. Sir Miles Honeyman se jako vždy dostavil brzy.

"Dobře, Fenningu. Poproste ho, aby byl tak hodný a chvilku počkal, ano? Budeme za minutu hotovi. Pak nás pár odejde, uděláme mu místo."

Hlava zmizela. Dalgliesh zavřel dveře šatníku a dokázal se vtěsnat mezi něj a postel. V té chvíli tam určitě nebylo místo pro čtvrtého. Mohutná postava odborníka na otisky prstů vyplňovala prostor mezi nočním stolem a oknem, jak téměř do pasu ohnutý nanášel uhlový prášek na povrch láhve whisky, kterou držel při otáčení za korkovou zátku. Vedle láhve stál skleněný talířek, na němž byly dívčiny otisky, s jasně viditelnými závitů čar.

"Je tam něco?" zeptal se Dalgliesh.

Daktyloskop se zarazil a podíval se z větší blízkosti.

"Vychází hezký soubor otisků, pane. Všechny jsou ale její. A nic jiného. Vypadá to, jako by ji prodavač - než ji prodal - před zabalením ze zvyku utřel. Bude zajímavé, až uvidíme, co dostaneme z číšky."

Vrhl na ni žárlivě vlastnický pohled; ležela na zemi, kam vypadla z dívčiny ruky, lehce opřená o záhyb přehozenou na postel. Jeho výzkum skončí, až bude pořízena poslední fotografie.

Sklonil se opět ke svému úkolu - láhvi. Za ním manévroval k pravé noze lůžka fotograf z Yardu se svou trojnožkou a kamerou. Jak si Dalgliesh všiml, byla to nová jednokolejná cambo. Zaznělo cvaknutí, vzplálo světlo blesku, vznikly obrázek mrtvé dívky utkvěl suspendovaný ve vzduchu a vpaloval se do Dalglieshovy sítnice. Barva a tvar v tom krutém chvilkovém záblesku vynikly a zkrusily se. Dlouhé černé vlasy vypadaly na bělostném polštáři jako rozčuchaná paruka; skelné oči byly jako vypoulené kousky mramoru, jako by je posmrtná ztuhlost vytlačovala z důlků. Pokožka byla velmi bílá a hladká, vypadala na dotyk jako odolná blána z umělé hmoty, tuhá a neproniknutelná jako vinyl. Dalgliesh mžikl, aby smazal představu čarodějovy hračky, loutky bezmyšlenkovitě pohozené na polštáře. Když se podíval znovu, byla to opět mrtvá dívka v posteli, nic víc a nic méně. Ještě dvakrát se mu obrázek zkrusil a utkvěl zkameněle ve vzduchu, když fotograf bral dva snímky polaroidní kamerou Land, aby mohl dát Dalglieshovi dvě okamžitě vyvolané fotografie, které vždy vyžadoval. Pak bylo po všem. "To byla poslední, pane. Jsem hotov, pane," prohlásil fotograf. "Pustím sem teď sira Milese." Vstrčil hlavu ze dveří, zatímco daktyloskop, mručící zadostiučiněním, láskyplně zvedal z přehozenou klíšťkami číšku a postavil ji k láhvi whisky.

Sir Miles asi čekal na odpočívadle, protože vstoupil bezprostředně po odchodu fotografa. Známá, baculatá postava, s velkou hlavou a černými kudrnatými vlasy, s horlivými, jiskrnými očima. Přinesl s sebou ovzduší varietní srdečnosti, a jako vždycky, slabý pach kyselého potu. Zdržení ho nerozmrazilo. Sir Miles, boží dar soudní patologie, či amatér šarlatán - podle toho, jak ho kdo chtěl brát, se tak snadno neurazil. Získal svou velkou reputaci a také asi své nedávné povýšení do šlechtického stavu díky zásadě, že by člověk neměl vědomě nikdy nikoho urazit, i když jde o podřízeného. Pozdravil odcházejícího fotografa a důstojníka daktyloskopa, jako by byli jeho starými přáteli. Dalglieshe oslovil křestním jménem. Jeho společenské projevy byly letmé; jeho zaujetí ho předcházelo jako miazma, když se soukal těsně k posteli.

Dalgliesh ho nesnášel; připadal mu jako démon požírající mrtvoly, což mohl stěží připustit jako rozumnou příčinu své nechuti. V dokonale organizovaném světě by se nepochybně uctívači nohou měli stát pedikéry, uctívači vlasů holiči a požírači mrtvol morbidními anatomy. Je překvapující, že jich je tak málo. Sir Miles byl pohotově pro každý nový případ. Přistupoval ke každé nové mrtvole chtivě, téměř radostně; jeho pochmurné vtípky slýchali v polovině večerních klubů v Londýně. Byl expert na smrt a svou práci měl očividně rád. Dalgliesh cítil v jeho společnosti zábrany, neboť si uvědomoval svou nechuť k němu. Antipatie z něho přímo sršela. Ale sir Miles ji přezíral. Měl sám sebe příliš rád, než aby pochopil, že jiní lidé ho mohou sledovat méně láskyhodným, a tato vemlouvavá naivita mu dodávala jakýsi šarm. I ti kolegové, kteří nejvíce nesnášeli jeho ješitnost, zálibu v publicitě, nezodpovědnost jeho veřejných projevů, sledovali těžkým nenávidět ho tak moc, jak by podle svého mínění měli. O ženách se říkalo, že ho považují za přitažlivého. Snad je zvráceně okouzloval. Určitě byl nakažlivý jeho dobrý humor člověka, který nutně má svět za příjemné místo, protože je na něm on sám.

Vždycky nad mrtvolou pomlaskával. Pomlaskával i teď, když stahoval prostěradlo zvláštním, afektovaným gestem buclatých prstů. Dalgliesh se postavil k oknu a hleděl spleti větví, jimiž dosud prosvítala vzdálená nemocnice, zářící jako neskutečný palác, zavěšený ve vzduchu. Slyšel slabé šustění ložního prádla. Sir Miles mohl provést jen předběžné vyšetření, ale pouhé pomyslení na ty buclaté prsty, vnikající do jemných dutin těla, stačilo k tomu, aby si Dalgliesh přál zemřít pokojně ve vlastní posteli. Skutečnou práci provede sir Miles později na pitevním stole s hliníkovými odpady, s tím pochmurným příslušenstvím odtoků a roztoků, kam systematicky rozdělí tělo Josephine Fallonové v zájmu spravedlnosti, vědy, zvědavosti nebo čeho chcete. A pak pitevní asistent sira Milese si vydělá svou guineu za to, že tělo opět sešije do slušné člověčí podoby, aby je rodina mohla spatřit bez ořesu. Je-li nějaká rodina. Uvažoval, kdo bude oficiálně truchlit pro Fallonovou, bude-li vůbec někdo truchlit. Při povrchní prohlídce nenašli v pokoji nic - ani fotografie, ani dopisy, nic, co by napovídalo, že měla úzké svazky k nějaké živé duši.

Zatímco se sir Miles potil a funěl, Dalgliesh po druhé obešel pokoj; pečlivě se přitom vyhýbal pohledu na patologa. Věděl, že jeho choulostivost je nesmyslná, a napůl se za ni styděl. Posmrtné vyšetřování ho nevzrušovalo. Nemohl spíš strávit tuhle neosobní prohlídku dosud vlahého ženského těla. O pár krátkých hodin dřív by měla právo na svůj stud, mohla by si svobodně zvolit lékaře, mohla by klidně odmítnout tyhle bílé, chtivě zkoumající prsty. O několik hodin dříve byla lidskou bytostí. Teď byla mrtvou hmotou.

Místnost byla pokojem ženy, která neměla ráda přecpanost. Bylo zde základní nutné pohodlí a pár pečlivě vybraných ozdob. Jako by si stanovila své potřeby a opatřila si je, přesně, nákladně, ale bez marnotratnosti. Vysoká předložka u postele nebyla z toho levného druhu, jaký pořizoval Správní výbor nemocnice, pomyslí si. Visel zde jediný obraz, originální akvarel, líbezná krajina od Roberta Hillse, umístěný tak, aby jej co nejpůsobivěji zalévalo oknem denní světlo. Na parapetu okna stála jediná ozdoba, staffordská hliněná soška Johna Wesleye, jak promlouvá z kazatelny. Dalgliesh ji otáčel v ruku. Byla dokonalá, sběratelský kus. Nebyla to rozhodně žádná z těch triviálních nicotností, jež mají lidem žijícím v ústavech často poskytnout představu pohodlí a jistoty.

Přešel ke knihovničce vedle lůžka a znovu prohlížel knihy. I ty se zdály vybrány tak, aby posloužily v možných náladách. Sbírká moderní poezie, včetně jeho vlastního posledního svazku; úplný soubor Jane Austenové, dost opotřebovaný, ale v kožených vazbách a tištěný na indickém papíře; několik filozofických knih, pěkně vyvážených na rozhraní účelnosti a popularity; asi dva tucty brožovaných moderních románů - Greene, Waugh, Compton, Burnett, Hartley, Powell, Cary. Ale většina knih byly básně. Měli jsme stejný vkus, pomyslí si při pohledu na ně. Kdybychom se byli setkali, měli bychom si o čem popovídat. "Smrt kohokoliv mě ochuzuje." Ovšem, doktor Donne. Příliš užívaný výrok se stal módním heslem v přelidněném světě, kde bylo prakticky společenskou nutností do ničeho se nemíchat. Některé smrti však mají dosud moc ochuzovat víc než jiné. Poprvé po letech si byl vědom pocitu ztráty, osobní, iracionální ztráty.

Pohnul se. V nohách lůžka stála skříň a zásuvkový prádelník, zmetek ze světlého dřeva, který byl naplánován - pokud mohl vůbec někdo naplánovat tak ošklivý předmět - aby poskytl co nejvíce prostoru v minimální místnosti. Horní plocha prádelníku měla sloužit jako toaletní stolek. Stálo na něm malé zrcadlo. Před ním ležel dívčín kartáč a hřeben. Nic víc. Otevřel malou zásuvku vlevo. Obsahovala její make-up; kelímky a tuby byly pěkně srovnány na malém lepenkovém podnosu. Našel víc, než očekával: čistící krémy krabičku vatových tampónů, základní krém, tuhý pudr, oční stíny, maskaro. Zřejmě se pečlivě líčila. Ode všeho však jen jeden kus. Žádné pokusy, žádné nákupy z náhlého popudu, žádné napůl využitě zaschlé tuby s líčidly ztuhlými kolem uzávěru. Sbírká vyjadřovala: "Tohle se mi hodí. Tohle potřebuji. Nic víc, nic méně."

Otevřel pravou zásuvku. Neobsahovala nic jiného, než harmonikový pořadač s označenými oddíly. Prolistoval obsah. Rodný list. Křestní list. Výpisy ze šekového účtu. Jméno a adresa právního zástupce. Žádné osobní dopisy. Vsunul si pořadač pod paži.

Postoupil ke skříni a znovu si prohlédl její šaty. Troje kalhoty. Kašmírové svetříky. Zimní jasně červený tvídivý plášť. Čtvery velmi dobře ušité šaty z jemné vlněné látky. Všechno svědčilo o kvalitě. Na studentku ošetřovatelství to byl nákladný šatník.

Uslyšel poslední spokojené zamručení sira Milese a otočil se. Patolog se narovnával a stahoval si gumové rukavice. Byly tak tenké, že to vypadalo, jako by svlékal svou pokožku. Prohlásil:

"Mrtvá - řekl bych - asi deset hodin. Soudím tak hlavně podle rektální teploty a stupně ztuhlosti dolních končetin. Je to ovšem jen odhad, můj drahý kolego. Tyhle věci jsou dílem náhody, jak víte. Budeme se muset podívat na obsah žaludku; to by nám mohlo dát klíč. Takhle a podle klinických příznaků bych řekl, že zemřela asi o půlnoci - plus minus hodina. Z obecného hlediska ovšem zemřela nejspíš, jakmile vypila tu číšku na noc."

Daktyloskop nechal láhev whisky a pohárek na stole a pracoval na klíče dveří. Sir Miles kolem nich prošel, a aniž by se skleničky dotkl, sklonil hlavu a přiblížil nos k jejímu okraji.

"Whisky. Ale co ještě ? Tuhle otázku si klademe, drahý kolego. Tuhle otázku si klademe. Jedno je jisté, nebyla to žiravina. Tentokrát žádná kyselina karbolová. Mimochodem - u té druhé dívky jsem nedělal post mortem já. Tu prácičku dělal Rikki Blake. Špatné dílo. Domnívám se, že hledáte spojitost mezi těmi dvěma úmrtími?"

"Je možná," přisvědčil Dalglish.

"Může být. Může být. Pravděpodobně nejde o přirozenou smrt. Budeme muset ale počkat na toxikologa. Nenašel jsem důkazy škrcení nebo dušení. Pokud jde o to, tak žádné vnější známky násilí. A mimochodem, byla těhotná. Řekl bych, že tak asi tři měsíce. Nahmatal jsem pěkný malý plůdek, jaký jsem nenašel od dob, kdy jsem studoval. Pitva to samozřejmě potvrdí."

Jeho jiskrná očka prohledávala pokoj. "Očividně žádná nádoba od jedu. Byl-li to ovšem jed. A žádný dopis sebevraha."

"Nebývá to nezvratný důkaz," namítl Dalglish.

"Já vím. Já vím. Ale většina z nich zanechává nějaké milostné psaníčko. Rádi vyprávějí svůj příběh, drahý kolego. Rádi vypoví svůj příběh. Vůz s rakví je mimochodem tady. Jestli jste s ní skončili, odvezu ji do pitevny."

"Já jsem skončil," řekl Dalglish.

Čekal a pozoroval nosiče, jak vmanévrovali nosítka do pokojíku a s bryskní obratností na ně naložili bezvládnou mrtvou. Sir Miles se kolem nich točil s nervózní úzkostlivostí experta, který našel zvlášť dobrý exemplář a musí pečlivě dohlédnout na jeho bezpečný převoz. Bylo divné, že odvoz té nevnímající hromádky kostí, svázaných svaly, z nichž každý sloužil zcela specifickým způsobem, zanechává místnost tak prázdnou, tak opuštěnou. Dalglish si toho povšiml dřív, než tělo odnesli; měl dojem holého jeviště, vydýchaného vzduchu, kulís věčně rozestavených a oloupených o svůj význam. Nedávno zemřeli mají své zvláštní tajemné charisma; ne bezdůvodně lidé v jejich přítomnosti šeptají. Nyní však bylo tělo pryč a nebylo nic dalšího, co by mohl v místnosti udělat. Nechal daktyloskopa, aby označoval a fotografoval své nálezy, a vyšel na chodbu.

- II -

Minula už jedenáctá, ale chodba byla dosud velice tmavá, jediné jasnější okno bylo na jejím vzdáleném konci; za staženými záclonami se rýsovalo toliko jako mlhavý čtverec. Dalglish dokázal ze začátku rozeznat pouze tvar a kužel hasícího přístroje, lesknoucího se na pozadí vyřezávaného dubového ostění. Železné skoby, nešetřně zatlučené do dřeva, na nichž visel, nepřiměřeně kontrastovaly s řadou elegantních nástěnných lamp na mosazných spirálách, vyskakujících ze středů vyřezávaných čtyřlístků. Ramena lamp byla původně zřejmě plánována pro plyn, ale bez představitivosti a obratnosti hrubě adaptována pro elektřinu. Mosaz nikdo neleštil a většina jemných skleněných stínítek ve tvaru květinových plátků chyběla nebo byla rozbita. V každé kytici bez květin teď byla ohyzděně zasazena jediná objímka se špinavou, nízkowattovou žárovkou, jejíž slabé rozptýlené světlo vrhalo stíny na podlahu a jen zdůrazňovalo obecnou pošmournost. Až na ono okno na konci chodby sem vnikalo jen málo denního světla. Veliké okno nad schodištěm, předrafaelovské zpodobení vyhnání z ráje, provedené na sinavém skle, bylo stěží funkční. Nahlédl do pokojů sousedících s ložnicí mrtvé dívky. Jeden nebyl obydlen, postel byla slevčena, dveře šatníku otevřené a zásuvky, vyložené čerstvým novinovým papírem, byly povytahovány, jako by demonstrovaly základní prázdnotu místnosti. Druhý pokoj byl obydlen, ale vypadal, jako by jej někdo kvapně opustil; ložní pokrývka byla nepořádně odhozena, předložka u postele zmuchlána. Na nočním stolku ležela hranička učebnic; otočil titulní list první z nich a přečetl si vepsané jméno: Christine Dakersová. Tohle tedy byl pokoj dívky, která mrtvou našla. Prohlédl stěnu mezi oběma místnostmi, tenkou, lehkou přepážku z natřených tvrdých prken, která se chvěla a tiše drnčela, když do ní klepl. Uvažoval, zda ošetřovatelka Dakersová v noci něco slyšela. Pokud Josephine Fallonová nezeněla okamžitě a téměř nezvučně, musel nějaký náznak jejího utrpení určitě proniknout touto nedostatečnou přepážkou. Byl by rád vyslechl ošetřovatelku Dakersovou. V této chvíli však byla, jak mu bylo sděleno, hospitalizována na oddělení nemocných sester, neboť utrpěla šok. Musel to být pořádný šok, ale i kdyby nebyl, nemohl zatím nic podniknout. Ošetřovatelka Dakersová byla pro tuto chvíli před každým vyptáváním policie účinně chráněna svými lékaři. Zkoumal o kousek dál. Proti ložnicím ošetřovatelek byla řada koupelnových kabin a záchodů, k nimž vedly dveře z velké umývárny, vybavené čtyřmi umyvadly; každé obklopoval sprchový závěs. Každá koupelnová kabina měla spouštěcí okno s neprůhledným sklem; okno bylo nevhodně umístěno, ale nebylo těžké je otevřít. Z oken bylo vidět zadní část domu a dvě krátká křídla, každé postavené nad cihlovým podloubím; křídla byla neústrojně spojena s hlavní budovou. Vypadalo to, jako by se architekt po vyčerpání možností novogotiky a baroka rozhodl pro rozjímavější, církevnější styl. Pozemek mezi klauzurami byl přerostlou džunglí vavřínových keřů a neprostříhaných stromů, jež rostly tak blízko domu, že některé větve téměř škrábaly na okna v přízemí. Dalglish viděl matně postavy hledající mezi keři a slyšel slabě mumlání jejich hlasů. Vyhozenou láhev od dezinfekčního prostředku, který zabil Heather Pearceovou, totiž našli mezi těmi keři a bylo možné, že druhá nádoba, jejíž obsah byl stejně smrtící, mohla být v temných hodinách rovněž vyhozena z některého okna. Na polici v koupelně byl kartáček na nehty. Dalglish jej popadl a širokým obloukem jej vyhodil oknem do křoví. Neviděl ani neslyšel, jak dopadl, ale mezi rozhrnutým listím se objevil veselý obličej, jakási ruka zamávala na pozdrav a dva hledající strážníci se posunuli hlouběji do podrostu. Zamířil pak chodbou do kuchyňky ošetřovatelek na vzdáleném konci. Stál tam detektiv seržant Masterson s vrchní sestrou Rolfovou. Prohlíželi spolu pestrou sbírku předmětů vyložených na pracovní ploše linky, skoro jako by byli soukromě zaujati Kimovou*) hrou. Nalézaly se zde dva vymačkané citróny, miska krystalového cukru, soubor konvic obsahujících vystydlý čaj; povrch tekutiny v nich popraskal do ohraničených skvrn. Mezi věcmi byla také jemná worcesterská konvice se stejně vzorovaným šálkem, talířkem a džbánekem na mléko. Ležel zde zmačkaný čtverec

tenkého bílého balicího papíru s nápisem "Scunthorpeovy vinařské závody, 149, High Street, Heatheringfield" a naškrábaná stvrzenka, vyhlazená a zatížená dvojicí plechovk s čajem.

"Tu whisky koupila včera dopoledne, pane," ohlásil Masterson. "Naštěstí pro nás je pan Scunthorpe puntičkář na potvrzenky. Zde je účet a obal. Takže to vypadá, že láhev otevřela poprvé, než si šla včera lehnout."

"Kde ji ukládala?" zeptal se Dalglish.

"Fallonová si ukládala whisky vždycky ve svém pokoji," odpověděla sestra Rolfová.

Masterson se zasmál.

"Nic překvapujícího, vždyť láhev téhle lihoviny stojí skoro tři libry."

Vrchní sestra Rolfová se na něho pohrdlivě podívala.

"Pochybují, že by tohle dělalo Fallonové starost. Nebyla typem, který si dělá na láhvi čárky."

"Byla velkorysá?" zeptal se Dalglish.

"Ne, prostě ji něco takového nezajímalo. Měla whisky ve svém pokoji proto, že ji o to požádala představená."

Ale včera si ji přinesla sem, aby si pozdě v noci připravila nápoj, pomyslí si Dalglish. Mírně prohrábl prstem cukr.

"Ten je neškodný," řekla vrchní sestra Rolfová. "Studentky mi pověděly, že jej všechny použily, když si připravovaly ranní čaj. A aspoň Burtova dvojčata ze svého čaje upila."

"Stejně jej pošleme i s citrónem do laboratoře," poznamenal Dalglish.

Zvedl víčko malé čajové konvice a nahlédl dovnitř. V odpověď na jeho nevyslovenou otázku řekla vrchní sestra Rolfová:

"Ošetřovatelka Dakersová zřejmě do ní uvařila ranní čaj. Konvice patří Fallonové, pochopitelně. Nikdo jiný by si nedělal ranní čaj do starožitného worcesterského porcelánu."

"Ošetřovatelka Dakersová udělala čaj ošetřovatelce Fallonové dřív, než ji našla mrtvou?"

"Ne, až potom. Byla to úplně automatická reakce - aspoň tak si to vysvětlují. Musela být v šoku. Koneckonců, právě našla mrtvolu Fallonové. Stěží mohla očekávat, že vyléčí rigor mortis horkým čajem, i když šlo o nejlepší čínský druh. Mám za to, že budete chtít Dakersovou navštívit, ale budete muset počkat. Je právě na marodce. Myslím, že vám to už řekli. Je v části křídla soukromých pacientů a ošetřuje ji vrchní sestra Brumfettová. Proto jsem také zde. Jsme stejně hierarchické povolání jako policie, a když není ve Slavičím domě představená, je druhou v pořadí vrchní sestra Brumfettová. Jinak by kolem vás tancovala ona, ne já. Jistě vám pověděli, že slečna Taylorová je na cestě z konference v Amsterdamu. Musela neočekávaně zaskočit za předsedkyni Oblastního výboru pro výcvik ošetřovatelek, naštěstí pro ni. Takže aspoň jedna z nás starších členek personálu má alibi."

Dalglishovi řekli o cestě představené víc než jednou. Její nepřítomnost se zdála skutečností, o které se nezbytně s politováním či vysvětlením zmínil každý, koho potkal, byť jakkoliv krátce. Avšak vrchní sestra Rolfová byla první, kdo poukázal na okolnost, že cesta poskytla slečně Taylorové alibi, alespoň pro dobu smrti Fallonové.

"A zbytek studentek?"

"Sedí v malé učebně o poschodí níž. Vrchní sestra Gearingová, naše klinická instruktorka, si vzala dozor nad jejich individuálním studiem. Domnívám se, že toho moc nepřečtou. Bylo by lepší uložit jim něco aktivnějšího. Jenže v tomto okamžiku to není snadné. Chcete je vidět?"

"Ne. Až později. A to v demonstrační učebně, kde zemřela ošetřovatelka Pearceová."

Pohlédla na něho a hned rychle uhnula očima, ne však tak rychle, aby si nevšíml výrazu překvapení, a jak ho napadlo, nesouhlasu. Očekávala od něho, že projeví víc citlivosti, víc taktu. Demonstrační učebnu od smrti Pearceové neužívali. Rozhovor se studentkami v ní, tak brzo po této druhé tragédii, probudí vzpomínku čerstvou hrůzou. Jestliže některá z nich je hotova ztratit nervy, stane se to teď - a on ani neuvažoval o výběru jiné místnosti. Pomyslí si, že vrchní sestra Rolfová je stejná jako ostatní. Všichni chtějí, aby byli dopadeni vrahové, ale jen co nejrytějšími prostředky. Chtějí, aby vrahové byli potrestáni, ale jen tak, aby trest nepřesáhl vlastní citlivost trestajících.

"Jak se tenhle dům zavírá na noc?" zeptal se Dalglish.

"Vrchní sestra Brumfettová, vrchní sestra Gearingová a já zodpovídáme střídavě každá jeden týden za zavření. Tento týden je řada na Gearingové. Jsme jediné tři vrchní sestry, které zde bydlí. Přesně v jedenáct hodin zamykáme a zastrkujeme přední a kuchyňské dveře. Jsou zde ještě malé postranní dveře s patentním zámkem a zástrčkou zevnitř. Jestliže má některá studentka nebo členka personálu přes večerku, dostane klíč k tomuto vchodu, a až přijde, zastrčí závorku. Vrchní sestry mají permanentně vlastní klíče. Pak jsou tu ještě jedny dveře, ty vedou k bytu představené ve třetím poschodí. Má soukromé schodiště a samozřejmě svůj vlastní klíč. Mimoto zde jsou ještě požární nouzové východy, ale ty jsou stále zamčené zevnitř. Nebylo by ovšem těžké vniknout do domu. Podle mého mínění je proti tomu asi zabezpečeno jen málo institucí. Ale pokud vím, nikdy jsme tu neměli lupiče. Náhodou je vytlučená jedna tabule ve skleníku. Radní Kealey, místopředseda, si asi myslí, že vrah Fallonové se sem dostal tudy. On je náramný mudrc; pro všechny spleť životní problémy najde vždycky to nejpohodlnější vysvětlení. Mně připadá, že se výplň vysypala v tom větru, ale vy si nepochybně vytvoříte vlastní názor."

Moc mluví, pomyslí si. Povídatost byla jednou z nejobvyklejších reakcí na šok anebo nervozitu, takovou, z jaké vyšetřující policista nejčastěji nejvíc vytěží. Zítra bude za to sama sebou opovrhovat, bude to s ní obtížnější, bude mnohem méně spolupracovat. Zatím mu pověděla víc, než si uvědomovala.

Na rozbité sklo se budou muset samozřejmě podívat, dřevěné rámy se budou muset vyšetřit, pokud jde o známky vstupu. Považoval však za nepravděpodobné, že by smrt ošetřovatelky Fallonové byla dílem nějakého vetřelce. "Kolik lidí zde poslední noc spalo?" zeptal se.

"Brumfettová, Gearingová a já. Část noci byla Brumfettová pryč. Mám za to, že doktor Courtney-Briggs ji povolal zpět na oddělení. Byla zde slečna Collinsová. Je zde hospodyně, A spalo tu pět studentek. Ošetřovatelky Dakersová, Burtova dvojčata, Goodaleová, Pardoeová. A ovšem, spala zde ošetřovatelka Fallonová. To jest, jestli měla Fallonová

čas spát. Mimochodem, její lampa na nočním stolku hořela celou noc. Krátce po druhé byla vzhůru Burtova dvojčata a vařila si kakao. Málem ty dvě zanesly šálek i Fallonové. Kdyby to byly udělaly, mohli byste mít jasnější představy o době smrti. Ale napadlo jim, že mohla usnout při světle a probuzení by nepřivítala ani při pohledu na kakao a jeho vůni. Jídlo a pití je neproměnnou útěchou dvojčat, ale jsou na světě přinejmenším dost dlouho, aby si aspoň uvědomovaly, že každý nesdílí jejich zálibu. Zvláště Fallonová by dávala přednost spánku a soukromí před kakaem a jejich společností."

"Navštívím Burtova dvojčata. A co nemocniční pozemky? Ty se nechávají na noc otevřené?"

"V přední lóžii má permanentně službu vrátný. Hlavní brána se nezamyká, kvůli nehodovým sanitkám, ale vrátný hlídá každého, kdo přichází či odchází. Slavičí dům je na pozemku nemocnice daleko blíž k zadnímu vjezdu, ale tou cestou obvykle pěšky nechodíme, protože je špatně osvětlená a nahání dost strachu. Kromě toho vede na Winchesterskou silnici, která je skoro dvě míle vzdálená od centra města. Zadní bránu zamyká při soumraku v létě v zimě vrátný, ale všechny vrchní sestry a představená mají klíče."

"A ošetřovatelky, které mají přes večeřku?"

"Očekává se, že použijí přední bránu a půjdou po hlavní cestě, která vede kolem nemocnice. Za dne užíváme mnohem rychlejší zkratky mezi stromy - je to jen asi dvě stě yardů - ale pro cestu v noci si ji moc lidí nevybere. Řekla bych, že pan Hudson, tajemník nemocnice, by vám mohl dát plán pozemku i Slavičího domu. On a místopředseda vás teď vlastně očekávají v knihovně. Předseda, sir Marcus Cohen, je v Izraeli. Ale i tak, je jich skoro jako v uvítací delegaci. Dokonce i doktor Courtney-Briggs odložil své ordinanční hodiny na ambulanci, aby přivítal ve Slavičím domě Yard."

"Pak byste snad byla tak laskava a dala jim vědět, že za chvíli přijdu za nimi," požádal Dalglish.

Bylo to propuštění. Seržant Masterson, aby je změkčil, řekl náhle nahlas: "Vrchní sestra Rolfová nám velmi pomohla." Žena vydala hrdelní zvuk, jakési posměšné odfrknutí.

"Pomohla - policii? Není ta věta divně dvojsmyslná? A vůbec, nemyslím, že vám mohu zvláště pomoci. Nezabila jsem žádnou z nich. Včera večer jsem byla ve zdejší novém kině. Dávali jeden film ze série Antonioniho. Tento týden to je L'Avventura. Vrátila jsem se až těsně před jedenáctou a šla jsem hned spát. Fallonovou jsem vůbec neviděla."

Dalglish rozeznal se slabou rezignací první lež a uvažoval, kolik dalších lží, důležitých i nedůležitých, bude vysloveno, než skončí vyšetřování. Ale teď nebyl čas vyslyšet vrchní sestru Rolfovou. Nebude to snadný svědek. Odpovídala na jeho dotazy zevrubně, ale s neskrývaným odporem. Nebyl si jist, jestli se jí nelíbí on, nebo jeho práce, nebo jestli by tento tón zlostného pohrdání vyprovokoval kterýkoliv muž. Její obličej odpovídal její osobnosti, bránil se a odrážel. Byla to silná, inteligentní tvář, ale bez měkkosti a ženskosti. Hluboko posazené a velmi tmavé oči mohly být přitažlivé, ale skrývaly se pod tím tmavým a hustým, dokonale rovným černým obočím, že dodávaly obličejí slabý nádech deformity. Měla velký nos s rozšířenými póry, rty vytvářely tenkou, nekompromisní linii. Byl to obličej ženy, která se nikdy nenaučila dohodnout se s životem a snad se vzdala pokusů o to. Pomyslel si náhle, že kdyby se jí dokázalo, že je vražednicí, a její fotografie byla publikována, prohlašovaly by jiné ženy, chtivě hledající v takové nekompromisní masce známky zkaženosti, že ani nejsou překvapeny. Náhle ji politoval, se směsí podráždění a soucitu, jaké člověk dokáže cítit pro lidi nevyrovnané nebo fyzicky deformované. Rychle se odvrátil, aby nezpůsobovala tu náhlou křeč lítosti. Věděl, že by to pro ni znamenalo nejvyšší urážku. Když se opět obrátil, aby jí poděkoval za její pomoc, zjistil, že odešla.

- III -

Ramenatý seržant Charles Masterson měřil přes metr devadesát. Nosil své mohutné tělo lehce a všechny jeho pohyby byly na tak sebevědomě mužného a silného člověka překvapivě ovládané a přesné. Podle obecného a zvláště podle vlastního mínění byl hezký; svým pevným obličejem, smyslnými rty a očima stíněnými hustým obočím se pozoruhodně podobal populárnímu americkému filmovému herci z westernové školy. Dalglish ho tu a tam podezřívá, že je si této podobnosti dobře vědom - stěží si jí nepovšiml - a že jí dokonce napomáhá stopou amerického přízvuku.

"Dobrá, seržante. Měl jste příležitost obhlédnout si dům, mluvil jste s některými lidmi. Povězte mi o tom."

Bylo známo, že takové vyzvání vzbuzovalo v srdcích Dalglishových podřízených paniku. Znamenalo to, že vrchní inspektor nyní očekává stručnou, jadrnou, elegantně formulovanou zprávu o zločinu, která by vylíčila dosud známé podstatné skutečnosti někomu, kdo teprve přišel a není informován. Schopnost vědět, co chcete říct, a říct to nejmenším počtem výstižných slov, je právě tak neobvyklá u policistů, jako u jiných členů společnosti. Dalglishovi podřízení žehrali; netušili prý, že pro přijetí ke kriminální policii se jako další kvalifikace nově požaduje vysokoškolské vzdělání v angličtině. Seržant Masterson se však obával méně než většina z nich. Měl své slabosti, ale sebedůvěra mezi nimi chyběla. Rád pracoval na tomto případu. V Yardu bylo dobře známo, že vrchní inspektor Dalglish by nesnesl vedle sebe hlupáka a že jeho definice hlouposti je svérázná a přesná. Dalglish byl jedním z neúspěšnějších detektivů v Yardu a pro Mastersona byl úspěch jediným reálným měřítkem. Považoval vrchního inspektora za velmi schopného, což neznamenalo, že považoval Adama Dalglisha za stejně schopného, jako je Charles Masterson. Většinu času, z důvodů, které podle jeho mínění nestálo za to zkoumat, mu byl Dalglish ze srdce protivný. Tušil, že antipatie je vzájemná, ale nijak zvláště se tím neobíral. Dalglish nebyl muž, který by z předsudků kazil kariéru podřízenému, protože mu není sympatický; bylo o něm známo, že je věčný, dokonce soudný, a přiznává zásluhy tam, kde je to na místě. Situace však vyžadovala bdělost a Masterson hodlal být bdělý. Ctižádostivý muž, který si pečlivě naplánuje, jak se vyšplhat na vyšší hodnost, by byl blázen, kdyby zavedl nepoznal, že je zatraceně pošetilý stavět se proti nadřízenému. Masterson nezamýšlel být takovým druhem blázna. Ale malá spolupráce vrchního inspektora v téhle kampani oboustranné dobré vůle by nebyla k zahoezení. A nebyl si jist, jestli se mu jí dostane. Spustil tedy:

"Projednal bych ty dvě smrti každou zvlášť, pane. První oběť..."

"Proč řečníte jako novinář soudnickář, seržante? Než užijeme slova oběť, ujistěte se, že jde o oběť!"

"První zesnulá...", začal Masterson, "...první dívka, která zemřela, byla jednadvacetiletá studentka ošetřovatelství, Heather Pearceová." Pokračoval v recitaci skutečností o smrti obou dívek, pokud byly známy; dal si pozor, aby se vyhýbal dalším omletým výrazům policejního žargonu, na který byl - jak věděl - vrchní inspektor hrozně citlivý, a odolával pokušení rozvinout nedávno získané vědomosti o nitrožaludeční výživě, které tak pracně vytáhl z vrchní sestry Rolfové, jež mu všechno srozumitelně, byť nerada, vysvětlila. "Takže je možné, pane," zakončil, "že jedna či obě smrti byly sebevraždy. Že jedna či obě byly náhodné. Že první byla vražda, ale byla zabita nesprávná oběť. Anebo že došlo ke dvěma vraždám s úmyslně vybranými oběťmi. Těžký výběr, pane."

"Nebo byla smrt Fallonové přirozená," dodal Dalglish. "Dokud nedostaneme zprávu toxikologa, teoretizujeme a předcházíme skutečností. V této chvíli budeme obě smrti považovat za vraždy. No, a teď pojďme do knihovny a poslechněme si, co nám poví místopředseda správního výboru nemocnice."

- V -

Knihovna, kterou snadno našli podle velkého malovaného znaku nad dveřmi, byla příjemná místnost s vysokým stropem v prvním patře, hned vedle obývacího pokoje studentek ošetřovatelské školy. Celou jednu stěnu tvořila tři ozdobná arkýřová okna, ostatní tři byly obloženy až po strop knihami. Střed místnosti byl volný. Byl vybaven čtyřmi stoly, uspořádanými před okny, a dvěma ošumělými pohovkami; každá stála z jedné strany kamenného krbu, v němž nyní syčela své podivné uvítání staromódní plynová kamínka. Před krbem pod dvěma neónovými zářivkami stála skupina čtyř mužů, kteří spolu spiklenecky šuškali. Když Dalglish s Mastersonem vstoupili, současně se obrátili a hleděli na ně s ostražitou zvědavostí. Pro Dalglisha to byl důvěrně známý okamžik, složený jako obvykle ze zájmu, porozumění a naděje - v případě vraždy první konfrontace protagonistů s cizinci, vetřelci, experty pro otázky násilné smrti, kteří přišli mezi ně jako nevitáni hosté, aby předvedli své osobité nadání.

Pak se mlčení prolomilo, ztuhlé postavy se uvolnily. Se dvěma muži se Dalglish už setkal; Stephen Courtney-Briggs a Paul Hudson, tajemník nemocnice, vykročili vpřed s formálními úsměvy na přivítanou. Pan Courtney-Briggs, který se zřejmě ujímal vedení v každé situaci, poctěné jeho přítomností, všechny představil. Skupinový sekretář Raymond Grout jim podal vlhkou ruku. Měl jemný, truchlivý obličej, teď zkrabacený vzrušením, jako dítě, které se chce rozplakat. Vlasy mu padaly jako stříbrné hedvábí na vysoké klenuté čelo. Je pravděpodobně mladší, než vypadá, pomyslel si Dalglish, ale i tak musí mít těsně před penzí.

Vedle vysoké shrbené Groutovy postavy vypadal člen výboru Kealey jako drzý teriér. Byl to zrzavý, lišácký mužík, s nohama krivýma do O jako žokej; byl oblečen do kostkovaného obleku, jehož vynikající střih jen podtrhoval ošklivost vzoru. Dodávalo mu to poněkud opičí vzhled; vypadal jako zvíře z dětských humorných lepirel a Dalglish téměř očekával, že místo ruky stiskne packu.

"Jste moc hodný, vrchní inspektore, že jste přijel - a k tomu tak brzo," pronesl Kealey.

Pošetlost této poznámky ho napadla zřejmě hned, jak ji vyslovil, protože zpod ježatého zrzavého obočí vypálil ostrý pohled na své druhy, jako by je vyzýval k zazubení. Neusmál se nikdo, zato skupinový sekretář vypadal tak zahanbeně, jako by šlo o jeho vlastní nevychovanost. Paul Hudson odvrátil obličej, aby skryl rozpačité ušklíbnutí. Byl to vzhledný mladý muž, který se hned při Dalglishově příchodu do nemocnice projevil účinně i autoritativně. Nyní ovšem mu přítomnost místopředsedy a skupinového sekretáře bránila v řeči a měl omluvné vzezření muže přítomného jen trpně.

Doktor Courtney-Briggs řekl:

"Domnívám se, že doufat už teď v nějaké noviny by bylo příliš, že? Viděli jsme odjíždět vůz s rakví na pitvu a promluvil jsem pár slov s Milesem Honeymanem. Nemohl se ovšem v tomto stadiu vyjádřit, ale byl by překvapen, kdyby šlo o přirozenou smrt. Děvče si sáhlo na život. No, řekl bych, že to je všem zřejmé."

"Zatím není nic zřejmé," namítl Dalglish.

Nastalo ticho. Místopředsedu asi uvádělo do rozpaků, neboť si hlasitě odkašlal a řekl:

"Budete ovšem potřebovat pracovnu. Místní kriminální policie pracovala na zdejší policejní stanici. Měli jsme s nimi opravdu velice malé potíže. Sotva jsme věděli, že jsou zde." Podíval se na Dalglisha, jako by měl stěží naději, že pohotovostní policejní oddíl pro vraždy se přizpůsobí podobně. Dalglish krátce odpověděl:

"Budeme chtít nějakou místnost. Je možné přidělit nám nějakou ve Slavičím domě? To by bylo nejvhodnější."

Zdálo se, že požadavek je rozladil. Skupinový sekretář zkusmo prohodil: "Kdyby tu byla představená... Pro nás je obtížné vědět, co je tam volné. Už by tu měla brzo být."

Člen výboru Kealey zabručel: "Nemůžeme se všim čekat na představenou. Vrchní inspektor chce místnost - tak mu nějakou najděte."

"Dobrá. Je tam v přízemí kancelář vrchní sestry Rolfové, hned vedle demonstrační učebny." Skupinový sekretář otočil na Dalglisha smutné oči. "Jistě jste se už setkal se slečnou Rolfovou, naší vedoucí odbornou učitelkou. Slečna Rolfová se může dočasně nastěhovat do místnosti své sekretářky... Slečna Buckfieldová má chřipku, místnost je tedy volná... Je to tam trochu stísněné, je tam vlastně jen skříň, ale jestli představená..."

"Ať si slečna Rolfová přestěhuje, co potřebuje. Zřízenci jí mohou přemístit registraturu." Člen výboru Kealey se obrátil a vybafl na Dalglisha: "Stačí?"

"Je-li ta místnost oddělená, rozumně zvukově izolovaná, má ve dveřích zámek, je dost velká, aby v ní mohli pracovat tři muži, a má přímou telefonní linku, stačí. Je-li v ní zavedena tekoucí voda, tím lépe."

Místopředseda, vyděšen tímto výčtem požadavků, nadhodil: "V přízemí proti místnosti slečny Rolfové je malé sociální

zařízení a umývárna; ta by vám mohla být dána k dispozici."

Úzkost pana Grouta se prohlubovala. Podíval se na doktora Courtneyho-Briggse, jako by hledal spojení, ale chirurg byl v posledních několika minutách nečekaně zticha a zdálo se, že váhá střetnout se s jeho zrakem. Pak zazvonil telefon. Pan Hudson, zřejmě rád, že se naskýtá příležitost k aktivitě, vyskočil a zvedl sluchátko. Obrátil se k místopředsedovi: "Jsou to noviny Clarion, pane. Chtějí k telefonu osobně vás."

Člen výboru Kealey uchopil rezolutně sluchátko. Rozhodl se ujistit sebe sama, že je samozřejmě hotov zvládnout jakoukoliv situaci a tahle je v rozsahu jeho schopností. Vražda mohla přesáhnout náplň jeho normálního zaměstnání, ale jednat taktně s místními novináři bylo něco, čemu rozuměl.

"Tady člen výboru Kealey. Místopředseda správního výboru. Ano, máme zde Yard. Oběť? Oh, myslím, že se nedá mluvit o oběti. Zatím v žádném případě. Fallonová. Josephine Fallonová. Věk?" Zakryl dlaní mikrofon a obrátil se ke skupinovému sekretáři. Bylo dost podivné, že místo něho odpověděl doktor Courtney-Briggs.

"Bylo jí jednatřicet let a deset měsíců," řekl. "Byla přesně na den o dvacet let mladší než já."

Člen výboru Kealey, jehož dobrovolná informace nepřekvapila, se vrátil ke svému posluchači.

"Jednatřicet. Ne, ještě nevíme, jak zemřela. Nikdo to neví. Čekáme na pitevní nález. Ano, vrchní inspektor Dalglish. Je právě zde, ale je příliš zaměstnán, nemůže s vámi mluvit. Doufám, že budeme moci vydat prohlášení do tisku dnes večer. Do té doby už budeme mít zprávu o pitvě. Ne, není důvod k podezření na vraždu. Vrchní strážmistr povolal Yard jako preventivní opatření. Ne, pokud je nám známo, ty dvě smrti nijak nesouvisejí. Velice smutné. Ano, velice. Kdybyste si chtěl zavolat kolem šesté, snad budu mít víc informací. Všechno, co teď víme, je, že ošetřovatelka Fallonová byla nalezena ráno, krátce po sedmé hodině, mrtva ve své posteli. Mohla to být docela dobře srdeční mrtvice. Právě se zotavovala z chřipky. Ne, nenašel se žádný dopis na rozloučenou. Nic takového."

Chvilí poslouchal, pak opět zakryl rukou mikrofon a obrátil se na Grouta.

"Ptají se na příbuzné. Co o nich víme?"

"Neměla žádné. Fallonová byla sirotek." Opět odpověděl pan Courtney-Briggs.

Člen výboru Kealey předal informaci a položil sluchátko. Trudně se usmál a vrhl na Dalglisha pohled smíšený ze sebeuspokojení a varování. Dalglish si se zájmem poslechl, že Yard byl povolán jako preventivní opatření. Bylo to zcela nové pojetí zodpovědnosti pohotovostního oddílu a byla to koncepce, která se vši pravděpodobností neoklame ani místní novináře, natož londýnské reportéry, kteří brzy zvětří stopu. Uvažoval, jak se nemocnice vyrovná s takovou publicitou. Místopředseda Kealey bude potřebovat radu, nemá-li být vyšetřování ztíženo. Ale na to je spousta času. Tyto společenské předešly byly vždycky mrzuté, protože pohlcovaly čas. A brzy zde bude představená, aby usmířovala, radila a možná i odporovala. Z neochoty skupinového sekretáře udělat krok bez jejího souhlasu se dalo usuzovat, že je silnou osobností. Naprosto se mu nezamlouvala vyhlídka na nutné taktické vysvětlení, že při tomto vyšetřování bude prostor jen pro jednu silnou osobnost.

Doktor Courtney-Briggs, který stál u okna a hleděl na zahradu poničenou bouří, se obrátil, setřásl ze sebe zamyšlení, a prohlásil:

"Obávám se, že teď už vám nemohu věnovat víc času. Mám v soukromém křídle pozvaného pacienta k prohlídce a pak vizitu na oddělení. Měl jsem mít později odpoledne přednášku pro studentky ošetřovatelství, ale teď ji budu muset odvolat. Dáte mi vědět, Kealey, bude-li něco, co bych mohl udělat?"

Dalglish ignoroval. Dojem, který budil a nepochybně budil chtěl, byl dojem zaměstnaného muže, který už promarnil příliš mnoho času na triviality. Dalglish odolal pokušení zdržet ho. I když by bylo velmi příjemné pokárat aroganci pana Courtneyho-Briggse, byl to požitek, který si právě teď nemohl dovolit. Bylo mnoho naléhavějších věcí.

V té chvíli zaslechli vůz. Pan Courtney-Briggs se vrátil k oknu a vyhlédl, ale nepromluvil. Zbytek malé skupiny mužů ztuhl a obrátil se ke dveřím, jako by všechny společně postrčila jakási síla. Práskla dvířka vozu. Pak několik sekund trvalo ticho, následované klapotem rychlých kroků na kachlové dlážce. Dveře se otevřely a vstoupila představená. Dalglishův dojem byla vysoce individuální, avšak nenápadná elegance a takřka hmatatelná sebejistota. Uviděl vysokou štíhlou ženu, prostovlasou, s pletí barvy bledě zlatého medu, s vlasy téměř stejného odstínu, sčesanými z vysokého čela a svinutými v týle do uzlu na šíji. Měla na sobě šedivý tvídový plášť, na krku uvázaný jasně zelený šátek a v ruce nesla černou kabelku a cestovní kufřík. Vstoupila klidně do místnosti, položila kufřík na stůl, svlékla si rukavičky a mlčky si prohlédla malou společnost. Téměř instinktivně, jako by pozoroval svědka, si Dalglish všiml jejích rukou. Měla velice bílé prsty, dlouhé, ke špičkám se zužující, avšak s neobyčejně silnými klouby. Nehty měla nakrátko ostříhané. Na prsteníku pravé ruky zářil velký safírový prsten s ozdobným osazením. Nesouvisle ho napadlo, zda si prsten sundává, když je ve službě, a pokud ano, jak jej přetahuje přes ty hrbolaté klouby.

Doktor Courtney-Briggs po stručném "Dobrý den, sestro představená" odkráčel ke dveřím a stál tam jako unuděný host, projevující úzkostlivou snahu co nejrychleji odejít. Ostatní se však shlukli kolem ní. Okamžitě zavládl pocit úlevy. Nastalo mumlavé představování.

"Dobrý den, vrchní inspektore." Měla hluboký, trochu chraptivý hlas, hlas tak ojedinělý, jako byla ona sama. Zdálo se, že ho sotva vnímá, přesto si byl vědom, jak hbitě ho ocenily její zelené vypouklé oči. Pevně mu stiskla ruku, ale tak rychle, že se to jevílo jako prchavé setkání s její chladnou dlaní, nic víc.

"Policie chce místnost," řekl místopředseda. "Pomýšleli jsme na kancelář slečny Rolfové."

"Je příliš malá a myslím, že nemá dost soukromí. Je příliš blízko hlavní haly. Bude lepší, aby pan Dalglish používal obývací pokoj pro hosty v prvním poschodí; sociální zařízení je hned vedle. Místnost je, zamykatelná. V hlavní kanceláři je stůl se zásuvkami na klíč, ten tam můžeme přestěhovat. Tak bude mít policie aspoň trochu soukromí a bude minimálně zasahovat do práce školy."

Ozval se šum souhlasu. Mužům se viditelně ulevilo. Představená se zeptala Dalglisha: "Budete potřebovat ložnici? Budete chtít v nemocnici nocovat?"

"Nebude to nutné. Budeme bydlet ve městě. Ale pracoval bych raději zde. Pravděpodobně se každý večer zdržíme, takže by nám pomohlo, kdybychom dostali klíče."

"Na jak dlouho?" vpadl náhle místopředseda. Byla to očividně hloupá otázka. Dalglish si všiml, že všichni k němu otočili obličej, jako by byl jediný, od koho se očekává odpověď. Věděl o své reputaci rychlého pracovníka. Znali ji snad také?

"Asi na týden," odpověděl. I kdyby se případ protahoval, za sedm dní se poučí o všem, co potřebuje vědět o Slavičím domě a o jeho obyvatelích. Byla-li ošetřovatelka Fallonová zavražděna - a on věřil, že ano - kruh podezřelých bude malý. Jestliže případ do týdne nevyřeší, nevyřeší jej nikdy. Všiml si, že vydechli ulehčením.

"Kde je?" zeptala se představená.

"Mrtvou zavezli do márnice, sestro představená."

"Nemyslím Fallonovou. Kde je ošetřovatelka Dakersová? Rozuměla jsem zprávě tak, že ona našla mrtvou."

"Je hospitalizována na soukromém oddělení, sestro představená," odpověděl člen výboru Kealey. "Byla pěkně šokovaná, tak jsme požádali doktora Snellinga, aby se na ni podíval. Dal jí sedativa a vrchní sestra Brumfettová o ni pečuje. Vrchní sestra Brumfettová se jí sama ujala," dodal, "i když k dovršení všeho má skoro všechny na oddělení nemocné. Jinak by vám přijela naproti na letiště. Bylo nám dost proti mysli, že přijedete a nikdo vás nebude očekávat, ale zdálo se nejlepší nechat vám telefonický vzkaz, abyste hned po přistání zavolala. Vrchní sestra Brumfettová myslila, že ořes bude menší, když se všechno dozvíte takhle. Naproti tomu se zdálo nevhodné, že tam nikdo z nás nebude. Chtěl jsem vyslat Grouta, ale..."

"Myslím, že ušetřit mě šoku mělo být vaší nejmenší starostí," přerušil ho klidnou výtkou zastřený hlas.

"Budu ve svém pokoji ve třetím patře asi za čtyřicet pět minut," obrátila se k Dalglishovi. "Hodí-li se vám to, budu ráda, když si pak promluvíme."

Dalglish odolal impulsu odpovědět poslušným "Ano, sestro představená" a řekl jen, že se mu to hodí. Slečna Taylorová se obrátila k členu výboru Kealeymu.

"Jdu teď navštívit ošetřovatelku Dakersovou. Pak se mnou bude chtít mluvit vrchní inspektor Dalglish a potom budu ve své pracovně v nemocnici, pokud mě budete vy nebo pan Grout potřebovat. A ovšem, zastihnete mě celý den." Bez dalšího slova či pohledu sebrala cestovní kufřík a kabelku a vyšla z místnosti. Pan Courtney-Briggs jí ledabyle otevřel dveře a byl připraven ji následovat. Jak stál v otevřených dveřích, prohodil s bodrou bojovností:

"No, když se teď představená vrátila a důležitá otázka umístění policie je vyřešena, snad bude dovoleno nemocnici pokračovat v práci. Být vámi, Dalglishi, neodkládal bych rozhovor s ní. Slečna Taylorová není zvyklá se podřizovat." Zavřel za sebou dveře. Člen výboru Kealey vypadal chvíli zmateně, pak poznamenal:

"Je pochopitelně rozrušen. No ovšem. Copak se nepovídalo..."

Nato jeho oči utkvěly na Dalglishovi, náhle se odmlčel a obrátil se k Paulu Hudsonovi.

"Slyšel jste, pane Hudson, jak rozhodla představená. Policie bude používat obývací pokoj pro hosty v tomto poschodí. Tak se dejte do toho, drahý hochu. Dejte se do toho!"

- V -

Než šla slečna Taylorová na soukromé oddělení, převlékla se do uniformy. Zdálo se, že v té chvíli to udělala docela instinktivně. Přitáhla si pláštěnku těsně k tělu, a když šla svižně po úzkém chodníčku vedoucím od Slavičího domu k nemocnici, uvědomila si, že instinkt byl řízen rozumem. Pro nemocnici je důležité, že se představená vrátila, a je důležité, aby se o tom vědělo.

Nejrychlejší cesta k soukromému křídlu vedla přes polikliniku. Oddělení už bzučela činností. Kroužky pohodlných židlí, pečlivě rozmístěných tak, aby dávaly představu neformálnosti a uvolněného pohodlí, se rychle obsazovaly. Dobrovolnice z výboru dam Ligy přátel nemocnice už fungovaly u vících kotlíků a podávaly čaj těm pravidelným pacientům, kteří dávali přednost příchodu o hodinu dříve, než byli objednáni, jen pro požitek z posezení v teple, z přečtení časopisů a tlachání o neudržích se svými bližními. Jak je představená mýjela, uvědomovala si, jak se jejich hlavy za ní otáčejí a jak ji pozorují. Zavládlo vždycky na okamžik ticho, následované obvyklým šumem uctivých pozdravů. Byla si vědoma toho, že mladí medici v bílých pláštích ustupují stranou, když jde proti nim, stejně jako ošetřovatelky-žákyně, tisknouce se při setkání zády ke stěně.

Soukromé oddělení bylo ve druhém poschodí toho, čemu se doposud říkalo nová budova, ačkoliv byla dokončena v r. 1945. Slečna Taylorová vyjela výtahem, v němž jeli ještě dva rentgenoví laboranti a mladý údržbář. Zabroukali své zdvořilé "Dobré ráno, sestro představená" a stáli v nepřírozeném tichu, dokud výtah nezastavil; pak uhnuli a dali jí při vystupování přednost.

Soukromé oddělení sestávalo z řady dvanácti jednolůžkových pokojů, které se z obou stran otvíraly do široké ústřední chodby. Kancelář vrchní sestry, kuchyňka a sociální zařízení byly hned za vstupními dveřmi. Když slečna Taylorová vešla, vyběhla z kuchyně mladá ošetřovatelka - žákyně prvního ročníku. Začervenala se, když uviděla představenou, a zašeptala něco jako, že sežene vrchní sestru.

"Kde je vrchní sestra?"

"V pokoji sedm s doktorem Courtneym-Briggsem, sestro představená. Jeho pacientovi se nedaří tuze dobře."

"Nerušte ji. Až se vrchní sestra objeví, řekněte jí jen, že jsem přišla navštívit ošetřovatelku Dakersovou. Kde leží?"

"V pokoji tři, sestro představená," zaváhala.

"V pořádku, sestro. Já trefím. Pokračujte v práci."

Pokoj tři byl na druhém konci chodby; byl to jeden ze šesti jednolůžkových pokojů vyhrazených pro nemocné

ošetřovatelky. Jen když byly všechny tyto pokoje obsazeny, byl personál umístěn v pokojích na jiných odděleních. Slečna Taylorová si všimla, že to není pokoj, v němž ležela Josephine Fallonová. Pokoj tří byl nejslunnější a nejpříjemnější ze šesti místností, vyhrazených pro ošetřovatelky. Před týdnem v něm byla umístěna ošetřovatelka se zápalem plic, komplikací chřipky. Slečna Taylorová, která jednou denně navštívila všechna oddělení a dostávala denně zprávy o každé nemocné zdravotní sestře, považovala za nepravděpodobné, že by se ošetřovatelka Wilkinsová již natolik zotavila, aby ji propustili. Vrchní sestra Brumfettová ji musela přestěhovat, aby uvolnila pokoj pro ošetřovatelku Dakersovou. Slečna Taylorová dokázala uhodnout, proč. Z jednoho okna byla vyhlídka na trávník a hladce uhrabané květinové záhony před nemocnicí; z této strany bylo nemožné dohlédnout zajímavě holými větvemi stromů ke Slavičímu domu. Drahá stará Brumfettka! Tak nelákavě ztuhlá v názorech a tak fantasticky vnímavá, kde jde o dobro a pohodlí jejích nemocných! Brumfettová, která tak rozpačitě mluví o povinnosti, poslušnosti, loajalitě, která však přesně ví, co tyhle nepopulární pojmy znamenají, a tím, co ví, také žije. Je jednou z nejlepších vrchních sester na odděleních, jaké nemocnice Johna Carpendara má a bude kdy mít. Slečna Taylorová však byla ráda, že oddanost povinností zabránila vrchní sestře Brumfettové jet jí naproti na letiště v Heathrow. Bylo dost zlé vrátit se domů k téhle další tragédii; psovska oddanost a zaujetí Brumfettové by byly jen dalším břemenem.

Vytáhla zpod postele židli a posadila se vedle dívky. Vzdor sedativům od dr. Snellinga ošetřovatelka Dakersová nespala. Ležela velice tiše na zádech a hleděla na strop. Teď obrátila zdrcené a utržené oči a upřela je na představenou. Na skřínce nočního stolku ležela učebnice Zdravotnická nauka pro ošetřovatelky. Představená ji zvedla. "To je od vás velice svědomité, sestro, ale proč si na tu krátkou dobu, co jste zde, nevezmete raději nějaký román z pojízdné knihovny Červeného kříže nebo zábavný časopis? Mám vám nějaký přinést?"

Odpověděla jí záplava slz. Štíhlá postavička se křečovitě schoulila na posteli, zabořila hlavu do polštáře, sevřela ji třesoucíma se rukama. Lůžko se chvělo pod tím nápoem smutku. Představená vstala, přistoupila ke dveřím a přiklapla špehýrku, již nahlížela do pokoje zdravotní sestry. Vrátila se rychle na sedadlo a mlčky čekala, ani se nepohnula, jen položila dlaň na dívčinu hlavu. Po několika minutách hrozný třes ustal a ošetřovatelka Dakersová se uklidňovala. Začala tiše, zajíkala se vzlyky, napůl tlumenými v polštáři.

"Je mně tak bídně! Tolik se stydím!"

Představená naklonila hlavu, aby zachytila slova. Zamrazilo ji úděsem. Neuslyší snad doznání k vraždě? Uvědomila si, že se se zatajeným dechem modlí:

"Dobrý bože, prosím tě, ne. Ne tohle dítě! Snad ne tohle dítě?"

Čekala a neodvažovala se otázky. Ošetřovatelka Dakersová se obrátila a zadívala se na ni zarudlými, opuchlými očima, podobnými dvěma amorfním měsíci v trudovitém obličejí, který znetvořovala strast.

"Jsem zlá, sestro představená. Jsem zkažená. Jsem ráda, že umřela!"

"Ošetřovatelka Fallonová?"

"Oh ne, ne Fallonová! Fallonové je mi líto. Ošetřovatelka Pearceová."

Představená položila obě ruce na dívčina ramena a vtiskla ji zpět na postel. Držela pevně její třesoucí se tělo a shlížela do usazených očí.

"Chci, abyste mi řekla pravdu, sestro. Zabíjíte ošetřovatelku Pearceovou?"

"Ne, sestro představená."

"Ani ošetřovatelku Fallonovou?"

"Ne, sestro představená."

Slečna Taylorová si vydechla. Přestala dívku tisknout a opřela se v židli.

"Myslím, že byste mi měla raději všechno povědět."

A tak, teď již klidněji, vyšel celý patetický příběh najevo. V té chvíli se to nejevilo jako krádež. Vypadalo to jako zázrak. Maminka tolik potřebovala teplý zimní kabát a ošetřovatelka Dakersová šetřila třicet šilinků z šeku každého měsíčního platu. Jenže měsíce se vlekly, šetření trvalo tak dlouho, počasi se ochlazovalo a maminka, která nikdy nenařiká a nikdy nic pro sebe nežádá, musí někdy ráno čekat skoro patnáct minut na autobus a tak snadno se nachladí. A kdyby se nachladila, nemohla by zůstat doma z práce, protože slečna Arkwrightová, prodáváčka v obchodním domě, jen čeká na příležitost, jak ji vypichnout. Prodávat v obchodě není pro maminku vhodná práce, ale není snadné najít zaměstnání, když je člověku přes padesát a nemá kvalifikaci a mladé pomocnice v oddělení nejsou zrovna laskavé. Stále dělají náarážky, že maminka nedodržuje limit, ale to není pravda. Maminka snad není tak rychlá jako ony, ale na zákaznících si dává skutečně záležet.

Pak vytrousila ošetřovatelka Harperová dvě úplně nové pětilibrové bankovky téměř k jejím nohám. Právě ošetřovatelka Harperová, která měla od otce tak velké kapesné, že si mohla dovolit ztratit deset liber, aniž by si toho všimla. Stalo se to asi před čtyřmi týdny. Ošetřovatelka Harperová šla s ošetřovatelkou Pearceovou z domova sester do nemocniční jídelny na snidani; ošetřovatelka Dakersová šla pár kroků za nimi. Ty dvě bankovky vypadly z kapsy pláštěnky Harperové a třepetavě slétly na zem. Napřed chtěla instinktivně na obě studentky zavolat, ale jak se na ty bankovky podívala, cosi ji zadrželo. Bankovky tam ležely tak neočekávaně, tak neuvěřitelně, tak krásné ve své nedotčené novosti. Vteřinu jen stála a hleděla na ně, pak si uvědomila, že se vlastně kouká na mamčin nový kabát. V té chvíli druhé dvě studentky téměř zmizely z dohledu, bankovky byly složeny v její hrsti a bylo příliš pozdě.

"Jak věděla ošetřovatelka Pearceová, že jste bankovky vzala?"

"Říkala, že mě zahlédla. Náhodou se otočila, když jsem se pro ně shýbala. V té chvíli to pro ni nic neznamenalo, ale když ošetřovatelka Harperová všem vykládala, že ztratila peníze a že ji musely vypadnout z kapsy pláštěnky cestou na snidani, ošetřovatelka Pearceová uhodla, co se stalo. Ona a Burtova dvojčata šly s ošetřovatelkou Harperovou prohledat stezku, jestli se jim podaří peníze najít. Myslím, že tenkrát si vzpomněla, že mě viděla, jak se tam shýbám."

"Kdy vám to řekla poprvé?"

"O týden později, sestro představená. Čtrnáct dní předtím, než náš ročník přišel na souvislý výcvik. Asi tomu předtím nemohla uvěřit. Možná že se teprve rozhodovala k rozhovoru se mnou."

Takže ošetřovatelka Pearceová čekala. Představená uvažovala, proč. Nemohlo jí trvat celý týden, než si ujasnila své podezření. Musela si vzpomenout, že viděla Dakersovou, jak se zastavuje a sbírá bankovky, hned jakmile uslyšela, že se ztratily. Proč tedy nenapadla dívku hned? Bylo snad pro její pokřivené já uspokojivější počkat, až budou peníze utraceny a vinice bezpečně v její moci?

"Vydírala vás?" zeptala se.

"Oh ne, sestro představená!" Děvče bylo zděšeno.

"Brala si jen týdně zpět pět šilinků - a to nebylo vydírání. Ona posílala peníze každý týden Společnosti pro propuštění vězňů. Ukázala mi stvrzenky."

"A nevysvětlila vám náhodou, proč ty peníze nevrací ošetřovateli Harperové?"

"Myslíla, že by se to těžko vysvětlovalo, že by mě shodila. A já jsem ji prosila, ať to nedělá. To by byl konec všeho, sestro představená. Až dokončím výcvik, chci se vyškolit na okresní sestru, abych se mohla starat o maminku.

Kdybych se dostala na venkovský okres, mohly bychom spolu dostat služební domek, možná i vůz. A pak, ona říkala, že Harperová je na peníze tak neopatrná, že ji neublíží, když dostane lekci. Posílala platby Společnosti pro propuštění vězňů, protože to považovala za správné. Kdyby mě nekryla, mohla jsem se nakonec dostat do vězení."

"To je ovšem nesmysl," řekla suše představená, "a měla jste vědět, že jde o nesmysl. Zdá se, že ošetřovatelka Pearceová byla velice hloupá a arogantní mladá žena. Jste si jista, že by na vás neměla další požadavky? Existuje víc než jeden druh vydírání!"

"Ale ona by to neudělala, sestro představená." Ošetřovatelka Dakersová usilovala zdvihnout hlavu z polštářů.

"Pearceová byla no, byla hodná." Zdálo se, že jí to slovo připadá nepřiměřené, a svrátila obočí v úzkostlivé snaze všechno vysvětlit.

"Dost se mnou mluvívala a dala mi kartičku s citátem z bible, který jsem si měla číst každý den. Jednou za týden se mě na něj ptala."

Představenou zalil tak akutní pocit morální nechuti, že si musela ulevit činem. Vstala z židle a přistoupila k oknu, aby si ochladila planoucí obličej o sklo. Cítila, jak jí buší srdce a jak se jí třesou ruce. Po chvilce se vrátila k pelesti postele.

"Neříkejte o ní, že byla hodná. Chcete-li, tak poslušná, svědomitá, s dobrými úmysly, ale ne hodná. Až jednou potkáte opravdovou dobrotu, pak poznáte rozdíl. A vůbec byste si neměla dělat starosti s tím, že jste ráda, že je mrtva. Za těch okolností by bylo nenormální, kdybyste cítila jinak. Začas snad budete schopna ji politovat a odpustit jí."

"Ale, sestro představená, mně by přece mělo být odpuštěno. Já jsem zlodějka." Zněl v tom nařikavém hlásku náznak masochismu, perverzního snižování sebe sama u rozené oběti? Slečna Taylorová bryskně odpověděla:

"Nejste zlodějka. Kradla jste jen jednou, to je velice odlišná věc. Každý z nás má v životě nějakou příhodu, za kterou se stydí a které lituje. Nedávno jste se sama o sobě cosi dozvěděla, něco, co jste schopna udělat, co otřásl vaší sebedůvěrou. Ted s tímto poznáním musíte žít. Začneme chápat jiné lidi a odpouštět jim jen tehdy, když se naučíme chápat a promíjet sobě. Vy už nikdy nic neukradnete. Vím to já a víte to i vy. Ale jednou jste to udělala. Jste tedy schopna krádeže. Tohle vědomí vás ochrání před přílišnou spokojeností se sebou, před přílišným obdivem k sobě. Může vás to učinit daleko tolerantnějším a chápavějším člověkem, lepší ošetřovatelkou. Ne však tehdy, když budete svou vinu hýčkat, pěstovat výčitky svědomí a trpkost. Tyhle zrádné emoce mohou být velice útěšné, ale ani vám, ani nikomu jinému nepomohou."

Děvče k ní vzhledlo.

"Musí se to dozvědět policie?"

To byla ovšem otázka. A existovala jen jedna odpověď.

"Ano. A musíte jim to říci vy, zrovna tak, jak jste to pověděla mně. Promluvím s vrchním inspektorem. Je to nový detektiv, tentokrát ze Scotland Yardu; myslím, že je to inteligentní, chápavý muž."

Je? Jak to může tvrdit? První setkání bylo tak krátké, pouhý pohled a podání ruky. Utěšovala se jen povrchním dojmem, že je mužem s autoritou a představitostí, který by mohl být schopen rozřešit záhadu obou úmrtí s minimální škodou jak pro nevinného, tak pro viníka. Instinktivně to cítila. Byl však tento pocit racionální? Věřila příběhu ošetřovatelky Dakersové; byla ovšem disponovaná tak, aby mu věřila. Jak by se to jevilo policejnímu důstojníkovi, který musí čelit množství podezření, ale nemá žádný rozeznatelný motiv? A zde byl motiv. Šlo o celou budoucnost ošetřovatelky Dakersové a její matky. Dakersová se chovala dost podivně. Je pravda, že byla ze všech studentek nejvíce rozrušena, když zemřela Pearceová, ale pozoruhodně rychle se vzchopila. I v intenzívních policejních výsledcích si zachovala bezpečně své tajemství. Co tedy způsobilo toto zhroucení, vyznání a výčitky svědomí? Byl to jen otřes z nálezů mrtvoly Fallonové? A proč by pro ni měla být smrt Fallonové takovou katastrofou, jestliže v ní nemá prsty?

Slečna Taylorová přemýšlela opět o Pearceové. Jak málo se ve skutečnosti ví o studentkách. Pearceová, pokud o ní vůbec člověk přemýšlel, byla typem tupé, svědomité, nepřitažlivé studentky, která se pravděpodobně dala na ošetřovatelství, aby kompenzovala nedostatek opravdovějšího uspokojení. V každé ošetřovatelské škole byla obvykle aspoň jedna taková žákyně. Bylo obtížné odmítnout jejich žádost o přijetí, protože nabízely víc než přiměřené předběžné vzdělání a měly bezvadná doporučení. A vcelku nebyly špatnými ošetřovatelkami. Jenže zřídka také patřily k nejlepším. Pak však začala rozvažovat. Jestliže Pearceovou tajně sžírala taková chtivost po moci, že mohla využít viny a úzkosti tohoto dítěte k posílení vlastního ega, pak zdaleka nebyla obyčejná či neschopná. Byla to nebezpečná mladá žena.

Vypracovala všechno velice chytře. Čekala týden, až si mohla být logicky jista, že peníze byly utraceny, a pak nedala Dakersové žádnou možnost. Dítě mohlo stěží prohlašovat, že podlehl náhlému popudu a hodlá peníze vrátit. A i kdyby se Dakersová rozhodla přiznat, snad představené, byla by ošetřovatelka Harperová řekla: Pearceová ji viděla. A

jen Harperová mohla rozhodnout, zda má být dívka postavena před soud. Snad by bylo možno Harperovou ovlivnit, přemluvit ji k milosrdenosti. Ale za předpokladu, že by se to nepodařilo? Ošetřovatelka Harperová by se téměř jistě svěřila svému otci a představená nemohla předvídat, že by pan Ronald Harper projevil milosrdenství někomu, kdo si přisvojil jeho peníze. Slečna Taylorová ho poznala jen povrchně, ale i to stačilo. Přijel do nemocnice dva dny po smrti Pearceové, velký, blahobytně vypadající agresivní muž, mohutný ve svém motoristickém pláští podšitým kožešinou. Bez úvodu či vysvětlení spustil hned připravenou tirádu, při níž si vyjžděl na představenou, jako by byla jedním z příručích v jeho garážích. Nenechá své děvče už ani minutu v domě, kde se vraždí, s policií nebo bez policie. Tenhle ošetřovatelský výcvik byl zatraceně bláznivý nápad, to především, a teď se s tím skoncuje. Jeho Diana nepotřebuje žádné zaměstnání. Je zasnoubená, no ne? Zatraceně dobrá partie! Syn jeho společníka. Svatba může být dřív, jaképak čekání na léto. Zatím může Diana zůstat doma a pomáhat v kanceláři. Odveze si ji hned, a to by se na to podíval, kdo by mu v tom zkusil zabránit!

Nikdo mu nebránil. Dívka nic nenamítala. Stála poddajně v kanceláři představené, navenek skromně, ale s drobným úsměvem potěšení ze všeho toho povyku a ze sebejistého otcova chlapáctví. Policie nemohla jejímu odchodu zabránit a ani se nezdálo, že by se chtěli o to pokusit. Je zvláštní, napadlo představenou, že nikdo vážně nepodezíval Harperovou; jestliže obě smrti byly dílem jedné ruky, pak byl jejich instinkt správný. Naposled viděla dívku nastupovat do obrovského ošklivého otcova vozu a schovávat dlouhé nohy pod nový kožíšek, který jí otec koupil jako náhradu za zklamání z předčasně ukončeného školního roku; viděla, jak se otočila a zamávala na rozloučenou zbytku ročníku, jako filmová hvězda, uklánějící se blahosklonně shromážděným fanouškům. Ne, nebyla to zvlášť přitažlivá rodina! Slečna Taylorová litovala každého, kdo se dostal do její moci. Nicméně - takové už jsou hříčky přírody - Diana Harperová by byla schopnou zdravotní sestrou, v mnoha ohledech lepší než Pearceová.

Ale byla tu ještě jedna otázka, kterou musela položit, a trvalo jí vteřinu, než k ní sebrala odvahu.

"Věděla o té věci ošetřovatelka Fallonová?"

Dívka odpověděla hned, důvěřivě a trochu překvapeně:

"Oh ne, sestro představená! Aspoň si to nemyslím. Pearceová přísahala, že to nepoví živé duši, a ona se s Fallonovou moc nekamarádila. Jsem si jista, že by to Fallonové neřekla."

"Ne," přisvědčila představená. "Domnívám se, že by to neudělala."

Laskavě zdvihla hlavu ošetřovatelky Dakersové a uhladila jí polštáře.

"Tak, a teď se pokuste trochu spát. Až se probudíte, bude vám o mnoho líp. A netrapte se."

Dívčin obličej se uvolnil. Usmála se na představenou, natáhla ruku a letmo pohladila tvář slečny Taylorové. Pak se skrčila pod příkrývkou rozhodnuta usnout. Takže všechno bylo v pořádku. Ovšemže bylo. Vždycky to zabralo. Jak snadné a jak zrádně uspokojivé bylo tohle rozdělení rad a útěchy, každý díl individuálně okořeněný podle osobní chuti! Mohla by být ženou viktoriánského vikáře, předsedající v kuchyni nad polévkovou mísou. Každému podle jeho potřeb. To se stává v nemocnici denně. Jasný profesionální hlas vrchní sestry na oddělení: "Přišla vás navštívit sestra představená, paní Cogová. Obávám se, sestro představená, že paní Cogová se dnes necítí zrovna nejlíp." Unavený, bolestí zmučený obličej, statečně se usmívající z polštáře, ústa žádostivá sousta citu a ubezpečení. Vrchní sestry přicházející s problémy, s ustavičnými neřešitelnými problémy, vyplývajícími z práce a z neslučitelných osobností.

"Jste teď klidnější, sestro?"

"Ano, děkuji vám, sestro představená. Mnohem klidnější."

Skupinový sekretář, beznadějně bojující s vlastní nedostatečností.

"Byl bych raději, sestro představená, kdybychom si o tom problému mohli promluvit." Jistě by byl! Všichni chtěli jen slovíčko ke svému problému. Všichni odcházeli a bylo jim líp. Poslechněte si, jak útěšná slova umí říkat naše představená! Celý její pracovní život se zdál být rouhavou liturgií ujišťování a odpouštění. Oč snadněji se dávalo a přijímalo ono lichotivé mléko lidské laskavosti než kyselina pravdy! Dovedla si představit naprosté nepochopení a odpor, s jakým by přijali její soukromé krédo:

"Nemám nic, co bych vám nabídla. Není žádné pomoci. Všichni jsme sami, od okamžiku narození až do smrti. Naše minulost je naší přítomností i naší budoucností. Musíme žít sami se sebou, až už nezbývá žádný čas. Chcete-li spásu, hledejte sami v sobě. Nikde jinde ji nenajdete."

Poseděla ještě pár minut a pak tiše odešla z pokoje. Ošetřovatelka Dakersová se na ni na rozloučenou maličko usmála. Když vyšla na chodbu, uviděla vrchní sestru Brumfettovou a doktora Courtneyho-Briggse vycházet z pokoje jeho pacienta. Vrchní sestra Brumfettová k ní pospíšila.

"Lituji, sestro představená. Nevěděla jsem, že jste na oddělení."

Ve službě ji vždycky oslovovala formálně. Trávily spolu všechny volný čas na projížďkách nebo na golfu; s pohodlnou nudnou pravidelností staré manželské dvojice spolu jednou měsíčně jezdily do divadla do Londýna; pily spolu v nerozlučné jednotě první čaj a pozdní večerní horké mléko. Ale v nemocnici ji Brumfettová vždy oslovovala sestro představená. Bystré oči vyhledaly její.

"Už jste se setkala s tím novým detektivem z Yardu?"

"Jen zběžně. Máme dohovořenou schůzku hned, jak se vrátím."

Pan Courtney-Briggs prohodil: "Vlastně ho znám; ne dobře, ale už jsme se potkali. Zjistíte, že je rozumný a inteligentní. A má ovšem docela dobrou pověst. Říká se o něm, že pracuje velmi rychle. Pokud mne se týká, je to velké plus. Nemocnice snese už jen málo a rozklídí se. Asi bude chtít vidět i mne, ale bude muset počkat. Byla byste tak hodná, sestro představená, a dala mu vědět, že zaskočím do Slavičího domu, až skončím vizitu na oddělení?"

"Zeptá-li se mě, povím mu to," odpověděla slečna Taylorová odměřeně. Obrátila se k vrchní sestře Brumfettové:

"Ošetřovatelka Dakersová je už klidnější, ale myslím, že bude lepší, když ji nebudou rozrušovat návštěvy."

Pravděpodobně teď dokáže trochu usnout. Pošlu jí nějaké časopisy a čerstvé květiny. Kdy ji má prohlédnout doktor

Snelling?"

"Říkal, že přijde před obědem, sestro představená."

"Snad byste ho mohla požádat, aby si se mnou promluvil. Budu v nemocnici celý den."

"Předpokládám, že ten detektiv ze Scotland Yardu se bude chtít sejít také se mnou. Doufám, že to nebude příliš dlouho protahovat. Mám na oddělení velkou nemocnost," řekla vrchní sestra Brumfettová.

Představená doufala, že jednání s Brumkou nebude příliš obtížné. Bylo by neštěstí, kdyby si myslila, že může jednat s vrchním inspektorem Metropolitní policie jako se vzpurným sekundářem na chirurgii. Pan Courtney-Briggs bude nepochybně jako obvykle arogantní, ale měla pocit, že vrchní inspektor Dalglish se dokáže s doktorem Courtney-Briggsem vypořádat.

Šli společně ke dveřím oddělení. Mysl slečny Taylorové se už zabývala novými problémy. Něco bude nutno podniknout pro matku ošetřovatelky Dakersové. Uplyne ještě pár let, než bude to dítě plně kvalifikováno pro funkci okresní sestry. Po tu dobu musí být zbavena úzkosti o svou matku. Možná by pomohlo promluvit s Raymondem Groutem. Snad by se v nemocnici našla nějaká písařka, která by se pro ni hodila. Ale bude to správné? Člověk si nemůže dovolit prosazovat vlastní touhu pomáhat na úkor někoho jiného. Ať mají nemocniční personalisté v Londýně jakékoliv potíže s nábořem pracovníků, Grout neměl s plněním administrativních úkolů nikdy potíže. Měl právo očekávat kvalifikaci, a paní Dakersové tohoto světa, deptané jak vlastní neschopností, tak smůlou, ji mohly zřídkakdy nabídnout. Předpokládala, že bude muset té ženě zavolat, a také rodičům ostatních studentek. Důležité bude dostat dívky ze Slavičího domu. Výcvik nemůže být přerušen; rozvrh je i tak dost napjatý. Měla by raději projednat se správcem budov, aby dívky mohly spávat v domově zdravotních sester - když onemocnělo tolik ošetřovatelek, mělo by tam být dost místa; dívky by pak mohly přes den používat knihovny a přednáškové místnosti. Pak je tu místopředseda správního výboru nemocnice, s nímž by měla všechno konzultovat. Musí se vypořádat s tiskem, zúčastnit se ohledání mrtvoly a prodiskutovat organizaci pohřbu. Stále se lidé budou domáhat kontaktu s ní. Ale především je zde setkání s vrchním inspektorem Dalglishem, které je nejdůležitější.

4 / OTÁZKY A ODPOVĚDI

- I -

Představená a vrchní sestry bydlely ve třetím patře Slavičího domu. Když vyšel po schodišti nahoru, viděl Dalglish, že jihozápadní křídlo je odděleno od zbytku podlaží speciálně postavenou přepážkou z bílého dřeva, v níž byly umístěny dveře středních rozměrů; v kontrastu k vysokému stropu a dubovému ostění zdí vypadaly nepatrné. Tabulka na nich hlásala: "Byt představené." U dveří byl knoflík zvonku, ale než jej stiskl, prozkoumal chodbu. Podobala se chodbě dole, avšak byla vybavena červeným kobercem. I když byl vybledlý a ošoupaný, dával prázdné horní chodbě iluzi pohodlí.

Dalglish se tiše pohyboval ode dveří ke dveřím. Na každých byla v mosazném rámečku zastrčena vizitka s ručně napsaným jménem. Viděl, že vrchní sestra Brumfettová obývá pokoj bezprostředně sousedící s bytem představené. Dál byla koupelna, účelně rozdělená na tři kabiny, z nichž každá byla vybavena klozetem a vanou. Na dalších dveřích bylo v rámečku zastrčeno jméno vrchní sestry Gearingové; dvě následující místnosti byly prázdné. Vrchní sestra Rolfová bydlela na severním konci chodby hned vedle kuchyňky a hospodářské místnosti. Dalglish nebyl oprávněn vstoupit do některého z pokojů, ale zkusmo stiskl kliku u každých dveří. Jak očekával, bylo zamčeno.

Za pár vteřin po zazvonění otevřela dveře svého bytu sama představená. Následoval ji do obývacího pokoje. Jeho velikost a nádhera mu vzaly dech. Zaujímal celou jihozápadní vížku; byla to prostorná, osmihranná, bíle vymalovaná místnost; strop uváděl v úžas zlatým a bledě modrým vzorem, dvě veliká okna směřovala k nemocnici. Jedna stěna byla od stropu po podlahu lemovaná bílými knihovny. Dalglish odolal impertinentnímu pokušení vykročit okamžitě k nim s nadějí, že odhadne charakter slečny Taylorové podle jejího literárního vkusu. Ze svého místa viděl, že neobsahuje učebnice ani vázané výroční zprávy či svažující se stohy pořadačů. Byl to obývací pokoj, ne kancelář.

V krbu hořel otevřený oheň; dřevo po nedávném podpálení praskalo. Zatím však oheň neohřál vzduch v pokoji, který byl chladný a velmi tichý. Představená měla přes svou šedivou uniformu krátkou šarlatovou pláštěnku; sundala si čepce a bohatý uzel vlasů ležel na její křehké bílé šíji jako jho.

Má štěstí, pomyslí si, že se narodila v době, která oceňuje osobitost rysů i formy, jež za všechno vděčí struktuře kostry a nemají nic z jemných odstínů ženskosti. O století dřív by o ní říkali, že je ošklivá, dokonce směšná. Dnes by ji však většina mužů považovala za zajímavou, někteří by ji dokonce popsali jako krásnou. Pro Dalglisha byla jednou z nejpůsobivějších žen, jaké kdy potkal.

Téměř přesně uprostřed tří oken stál na pevném dubovém stole velký černobílý dalekohled. Dalglish viděl, že to není žádná amatérská hračka, ale drahý účelový přístroj. V pokoji dominoval. Představená si všimla, jak na něm ulpěl očima, a zeptala se:

"Zajímáte se o astronomii?"

"Nijak zvlášť."

Usmála se: "Le silence éternel de ces espaces infinis m'effraie?"*)

"Spíš rozladuje, než děsí. Je to pravděpodobně má marnivost; nemohu se zajímat o něco, čemu nejen nerozumím, ale vím, že podle svých předpokladů ani nemám vyhlídku, že někdy porozumím."

"To mě právě přitahuje. Mám za to, že zaujetí neosobním vesmírem je formou odpoutání, téměř smyslného uspokojení. Vesmír je něco, co nemohu ovlivnit ani řídit, ba ještě lépe, nikdo to ode mne neočekává. Vzdávám se tak zodpovědnosti a osobním problémům to navrácí správné rozměry."

Pokynula Dalglishovi k černé kožené pohovce před ohněm. Před pohovkou stál na nízkém stolku podnos s kávovarem a prokapanou kávou, horké mléko, krystalový cukr a dva šálky.

Když se posadil, usmál se a prohodil: "Kdykoliv si chci dopřát pokoru nebo úvahy o nepochopitelném, dávám přednost pohledu na petrklíč. Náklady jsou nepatrné, potěšení bezprostřednější a ponaučení stejně cenné."

Výrazné rty zvlínil výsměch.

"A omezíte alespoň své pokochání z těchto nebezpečných filozofických spekulací na pár týdnů zjara."

Pomyslel si, že konverzace je tanec slov. Nebudu-li opatrný, začne mě to bavit. Rád bych věděl, kdy začne mluvit věcně. Nebo očekává první krok ode mne? A proč ne? Já jsem přece prosebník, já jsem vetřelec.

Jako by četla jeho myšlenky, zničehonic prohodila:

"Je divné, že obě ty dívky byly osiřelé a neměly žádné přátelé."

Ulehčuje to můj úkol. Bohudíky, nejsou tu žádní opuštění rodiče, které je třeba utěšovat. Ošetřovatelka Pearceová má jen dědečka a babičku, kteří ji vychovali. Děd je důchodce, horník, nuzují se v chalupě u Nottinghamu. Patří k silně puritánské náboženské sektě. Jejich jediným projevem po smrti vnučky bylo Staň se vůle boží! Zdálo se to zvláštní reakcí na tragédii, která byla očividně dílem člověka."

"Myslíte si tedy, že smrt ošetřovatelky Pearceové byla vražda?"

"Ne nevyhnutelně. Ale neobviňuji Boha, že by padělal tekutinu určenou pro žaludeční výživu sondou."

"A příbuzní ošetřovatelky Fallonové?"

"Pokud vím, nikdo. Když začala s výcvikem u nás, vyplňovala dotazník o nejbližších příbuzných. Uvedla, že je sirotek a nemá pokrevní příbuzné. Nebylo důvodu o tom pochybovat. Je to asi pravda. Zítra bude zpráva o její smrti v novinách, a existují-li příbuzní či přátelé, nepochybně o nich uslyšíme. Předpokládám, že jste mluvil se studentkami?"

"Mluvil jsem předběžně s celou skupinou. Setkal jsem se s nimi v demonstrační učebně. Bylo to užitečné, poznal jsem dějiště případu. Všechny souhlasily s pořízením otisků prstů, právě se na nich pracuje. Budu potřebovat otisky každého, kdo byl ve Slavičím domě včera v noci a dnes ráno, byť jen z vylučovacích důvodů. A budu muset ovšem promluvit s každou zvlášť. Jsem rád, že mám příležitost mluvit nejdříve s vámi. Vy jste byla koneckonců v Amsterdamu, když zemřela ošetřovatelka Fallonová. Pro mne to znamená, že mi ubude starost o jednoho podezřelého."

Všiml si s údivem, že její kotníky na oušku konvice s kávou zbělely. Její obličej se zarděl. Zavřela oči; měl dojem, že zaslechl, jak si oddechla. Pozoroval ji poněkud zmaten. Ženě její inteligence musí být určitě jasné, co řekl. Stěží věděl, proč se obtěžoval a pověděl jí to. Jestliže tato druhá smrt je vražda, pak kdokoliv, kdo má alibi pokrývající celý večerejší večer a noc, musí být prost podezření. Jako by vycítila jeho překvapení, řekla:

"Lituji, musím vám připadat tupá. Víím, že je pošetilé cítit takovou úlevu, že nejsem podezřelá, když přece takjaktak víím, že jsem nevinná. Snad proto, že nikdo z nás není v pravém smyslu toho slova nevinen. Jsem si jista, že psycholog by vám to dovedl vysvětlit. Ale měl byste být tak důvěřivý? Nemohl by být jed - byl-li to jed - vpašován do láhve s whisky, patřící Fallonové, kdykoliv poté, co ji zakoupila? Nebo byla jednoduše podstrčena otrávená láhev za tu, kterou si opatřila? To mohlo být provedeno, než jsem odletěla v úterý večer do Amsterdamu."

"Obávám se, že se budete muset smířit s nevinou. Slečna Fallonová koupila dotyčnou láhev whisky ve Scunthorpe obchodě vínem na High Street včera odpoledne a první a jediný nápoj si z ní připravila v noci, kdy zemřela. Láhev je dosud téměř plná, a pokud víme, je zbylá whisky dokonale nezávadná. Jediné otisky prstů na láhvi jsou vlastní otisky slečny Fallonové."

"Pracovali jste velmi rychle. Takže jed byl dán do sklenice, až do ní nalila horký nápoj - anebo byl v cukru?"

"Byla-li otrávena. Dokud nedostaneme pitevní protokol, nemůžeme si být ničím jisti. Možná ani potom ne. Cukr byl vyšetřen, ale skutečně jen formálně. Většina studentek si z cukřenky nabrala, když si připravovaly ranní čaj, a alespoň dvě z nich jej vypily. Takže zůstáváme u čísky whisky s horkou citronádou. Slečna Fallonová to vrahovi velice usnadnila. Zřejmě celý Slavičí dům věděl, že pokud večer nikam nešla, dívala se na televizi až do konce programu. Špatně spala a tak si nechodila lehnout brzo. Když skončil pořad televize, odcházela do svého pokoje a svlékla se. Pak šla v bačkorkách a v županu do kuchyňky ve druhém poschodí a připravila si pohárek na noc. Nechávala si whisky ve svém pokoji, avšak nemohla si tam nápoj připravit, protože tam není zavedena voda a protože neměla možnost si ji v pokoji ohřát; bývalo jejím zvykem vzít si jedinou sklenku s nalitou whisky a v kuchyni přidat horkou citronádu. Zásoba citrónů je uchovávána ve spíži spolu s kakaem, čokoládou a jinými potravinami, z nichž si ošetřovatelky dělají pozdě večer nápoje na noc. Pak si vzala pohár do svého pokoje, nechala jej na skřínce nočního stolku a šla se vykoupat. Koupala se vždycky rychle a ráda si chodila lehnout hned, dokud byla rozeřtá. Soudím, že právě proto si připravovala nápoj dřív, než šla do koupelny. Ve chvíli, kdy se vrátila do svého pokoje a ulehla, měl nápoj přesně správnou teplotu. A tenhle zvyk zřejmě nikdy neměnila."

"Je dost strašné," řekla představená, "kolik lidí v malé, uzavřené komunitě, jako je tato, zná zvyky druhých. Je to ovšem nevyhnutelné. Neexistuje tu opravdové soukromí. Jak by také mohlo existovat? Věděla jsem samozřejmě o té whisky, ale ani mi nenapadlo, že by se mě to týkalo. Dívka jistě nebyla alkoholik začátečník, a nenabízela alkohol mladším studentkám. Ve svém věku měla právo vybrat si, co bude na noc pít."

Dalglish se zeptal, jak se představená o whisky dozvěděla.

"Pověděla mi o tom ošetřovatelka Pearceová. Požádala mě o přijetí a podala mi tu informaci asi takto: „Nechci šířit drby, ale myslím, že byste to měla vědět.“ Dábel a pití znamenali totiž pro ošetřovatelku Pearceovou jedno a totéž. Myslím však, že Fallonová se nijak netajila tím, že pije whisky. Jak by mohla? Jak jsem řekla, známe vzájemně své drobné

libůstky. Jsou ovšem některé věci, které nevíme. Josephine Fallonová byla velmi uzavřená osoba. Nemohu vám podat žádnou informaci o jejím životě mimo nemocnici, a pochybuji, jestli vám je tady vůbec někdo může dát."

"Kdo zde byl její přítelkyní? Určitě měla někoho, komu důvěřovala? Copak to není pro každou ženu v takovém druhu uzavřené společnosti nezbytné?"

Podívala se na něho trochu zvláštně.

"Ano, všichni někoho potřebujeme. Ale mám za to, že Fallonová potřebovala přítelkyni méně než většina. Byla pozoruhodně soběstačná. Jestli někomu důvěřovala, pak tedy Madeleine Goodaleové."

"To je taková obyčejná dívka s kulatým obličejem a velkými brýlemi?"

Dalglish si ji vybavil. Nebyl to obličej bez přitažlivosti, hlavně pro hezkou pleť a inteligentní velké šedé oči za silnými obroučkami z rohoviny. Ale ošetřovatelka Goodaleová nemůže být nikdy jiná než obyčejná. Pomyslel si, že by dovedl vylíčit její budoucnost: léta ochotně absolvovaného výcviku, úspěch při zkouškách, postupně rostoucí zodpovědnost a nakonec se i ona stane představenou. Nebylo neobvyklé, že taková dívka se spřátelila s přitažlivější ženou. Byla to cesta, jak získat alespoň trpný podíl na romantičtější, méně obětavém životě. Jako by četla jeho myšlenky, představená podotkla:

"Ošetřovatelka Goodaleová je jednou z našich nejschopnějších zdravotních sester. Doufala jsem, že u nás zůstane i po výcviku v trvalém pracovním poměru. Jenže je to nepravděpodobné. Je zasnoubena s místním vikářem, budou se brát o těchto velikonocích."

Trochu zlomyslně bleskla pohledem po Dalglishovi.

"Vikář je považován za velice žádoucího mladého muže. Zdá se, že jste překvapen, vrchní inspektore?"

Dalglish se zasmál. "Po víc než dvaceti letech u policie bych se měl odnaučit povrchním úsudkům. Myslím, že raději začnu s ošetřovatelkou Goodaleovou. Víím, že místnost, kterou nám dáváte k dispozici, není ještě upravena. Domnívám se, že bychom mohli nadále používat demonstrační učebnu. Nebo ji snad budete potřebovat?"

"Dala bych přednost tomu, kdybyste si dívky zval jinak, pokud můžete. Ta místnost je jim velice nešťastnou a dramatickou připomínkou. Neužíváme ji dokonce ani k vyučovacím demonstracím. Dokud nebude hotov malý pokoj pro hosty v prvním patře, byla bych ráda, kdybyste studentky vyslyšel zde."

Dalglish ji poděkoval. Postavil šálek od kávy na stůl. Zaváhala a pak řekla:

"Pane Dalglishi, ráda bych vám něco pověděla. Považuji se - jsem zastupuji u svých studentek rodiče. Kdyby vyvstal nějaký problém, kdybyste začal podezřívat, že některá z nich je zapletena - mohu se na vás spolehnout? Dáte mi vědět? Potřebovaly by pak ochranu. Byla by zde pak jistě otázka zajištění obhájce." Znovu zaváhala.

"Prosím, odpusťte, jestli se vtírám. Člověk má v podobných věcech tak málo zkušeností. Je to jen proto, že bych nebyla ráda, kdyby byly..."

"Kdyby se chytily do pastí?"

"Kdyby byly dohnány k vyřčení něčeho, co by mohlo dost zle postihnout je nebo jiné členy personálu."

Dalglish zjistil, že ho to nerozumně podráždilo.

"Jak víte, jsou stanovena určitá pravidla," namítl.

"Oh, pravidla! Víím, že existují pravidla. Ale jsem si jista, že vy jste jak příliš zkušený, tak příliš inteligentní, abyste se jimi dal nadmíru svázat. Já vám jen připomínám, že ty dívky jsou méně chytré a v takových věcech zcela nezkušené." Dalglish bojoval se svým podrážděním a řekl odměřeně:

"Mohu vás jen ujistit, že pravidla existují a že je v našem zájmu, aby se dodržovala. Dovedete si představit, jakým darem pro obhájce by bylo jakékoliv jejich porušení? Mladá dívka, bez ochrany, studentka ošetřovatelství, neoprávněně uštvána do pastí starším policistou s léty zkušeností! Policii se v této zemi staví do cesty dost potíží; nepřidáváme si k nim dobrovolně další."

Zarděla se. Zaujal ho pohled na vlnu ruměnce, rozlévajícího se od šíje po bledě medové pleti. Vypadalo to, jako by jí v mžiku prošlehl žilami oheň a hned nato pohasl. Změna byla tak náhlá, že si nemohl být jist, že skutečně tu bájnou metamorfózu zahlédl.

"Oba máme svou zodpovědnost," řekla uvážlivě. "Musíme doufat, že se nestřetnou. Zatím musíte předpokládat, že mne se týká ta moje stejně jako vás vaše. A to mě přivádí k informaci, kterou vám musím dát. Týká se Christine Dakersové, studentky, která našla mrtvolu ošetřovatelky Fallonové."

Popsala stručně a výstižně, co se stalo během její návštěvy na soukromém oddělení. Dalglish si se zájmem povšiml, že nic nekomentuje, nenabízí žádný názor, nepokouší se dívku ospravedlnit. Neptal se jí, jestli příběhu věří. Je žena vysoce inteligentní, musí vědět, že to, co mu pověděla, je prvním motivem. Zeptal se, kdy může ošetřovatelku Dakersovou vyslechnout.

"Teď spí. Doktor Snelling, který je pověřen péčí o zdraví všech ošetřovatelek, ji navštíví později odpoledne. Pak mi podá zprávu. Bude-li souhlasit, mělo by být možné odpoledne ji vyslechnout. A teď pošlu pro ošetřovatelku Goodaleovou. To jest, jestli už není nic, co bych vám mohla říct já."

"Budu potřebovat spoustu informací o věku lidí, o jejich rodinném prostředí, o době, po kterou pracují v nemocnici. Nebude to v jejich osobních spisech? Pomohlo by mi, kdybych je mohl dostat."

Představená přemýšlela. Dalglish si všiml, že když přemýšlí, její obličej se propadá do absolutního uvolnění. Za chvíli řekla: "Všechny zdejší personál má ovšem osobní spisy. Zákonně jsou majetkem správního výboru nemocnice."

Předseda výboru se vrátí z Izraele až zítra večer, ale mohu se poradit s místopředsedou. Mám za to, že mě požádá, abych spisy prošla a předala vám je, pokud neobsahují soukromé údaje pro vaše pátrání nevýznamné."

Dalglish považoval pro tento okamžik za rozumnější nevymáhat odpověď na otázku, na kom je rozhodovat, co je pro jeho vyšetřování bezvýznamné.

"Budu muset ovšem pokládat osobní otázky. Ale bylo by mnohem příhodnější, kdybych mohl získat rutinní informace

ze spisů. Ušetřilo by mi to čas."

Bylo zvláštní, že její hlas dokázal být tak příjemný a přece tak neústupný.

"Uznávám, že by to bylo o hodně lepší. Mohla by to také být kontrola, jestli to, co vám bude řečeno, je pravda. Ale spisy mohou být vydány jen za podmínek, jež jsem právě stanovila."

Byla si tedy jista, že místopředseda její návrh přijme a podepře její hledisko na to, co je správné. A nepochybně návrh splní. Toto je vážená žena. Tváří v tvář zamotanému problému si všechno promyslí, dojde k rozhodnutí a vyhlásí je, pevně, bez omluv či zakolísání. Obdivuhodná žena! Je ovšem možno jednat s ní snadno, ale jen tak dlouho, pokud všechna její rozhodnutí jsou přijata jako tato.

Zeptal se, zda si může zatelefonovat. Odvolal seržanta Mastersona, který dohlížel na přípravy malého pokoje pro hosty, jenž jim měl sloužit jako kancelář, a připravil se na dlouhý, jednotvárný sled individuálních výslechů.

- II -

Ošetřovatelku Goodaleovou zavolali telefonem; přišla za dvě minuty, vypadala neuspěchaně a rozvázně. Zdálo se, že slečna Taylorová nepovažuje za nutné této soustředěné mladé ženě něco vysvětlovat či nějak ji povzbuzovat; řekla prostě:

"Posad'te se, sestro. Vrchní inspektor Dalglish chce s vámi mluvit." Pak vzala ze židle svou pláštěnku, přehodila si ji přes ramena a vyšla z pokoje bez jediného pohledu na někoho z nich. Seržant Masterson otevřel poznámkový blok. Ošetřovatelka Goodaleová se posadila na rovnou židli u stolu, ale když jí Dalglish pokynul do křesla před ohněm, přestěhovala se bez upejpavosti. Seděla ztuhle na samém kraji sedadla, se vzpřímenými zády, překvapivě hezky utvářené elegantní nohy položené skromně jednu vedle druhé. Její ruce ležely v klíně dokonale uvolněné a na Dalglisha, který seděl proti ní, hleděla dvojice znepokojivě chytrých očí.

"Byla jste slečně Fallonové pravděpodobně bližší než kdokoliv jiný v nemocnici," začal. "Vypravujte mi o ní."

Neprojevila překvapení nad formulací této první otázky, ale několik vteřin počkala, než odpověděla, jako by si seřazovala myšlenky.

"Měla jsem ji ráda. Snášela mě lépe než většinu spolužaček, ale nemyslím si, že by její city ke mně byly o mnoho silnější než k nim. Bylo jí přece jen už jednatřicet a my jsme jí všechny musely připadat dost nedospělé. Měla hodně britký jazyk, a to taky moc nepomáhalo, a myslím, že některé dívky se jí skoro bály.

Málokdy se mnou mluvila o minulosti. Zmínila se jednou, že oba její rodiče byli zabiti v roce 1944 při náletu na Londýn. Vychovala ji obstarožní teta. Vzdělávala se v penzionátní škole, kde berou děti od útlého věku a nechávají je tam, dokud nedokončí vzdělání. Za předpokladu samozřejmě, že se za ně platí školné; ale měla jsem dojem, že s tímhle nebyly žádné těžkosti. Vždycky chtěla být ošetřovatelkou, jenže dostala tuberkulózu, jen co ukončila školu, a dva roky se musela léčit v sanatoriu. Nevím kde. Pak ji dvě nemocnice ze zdravotních důvodů zamítly, takže měla řadu dočasných zaměstnání. Brzy po začátku výcviku mi řekla, že byla kdysi zasnoubená, ale že to nevyšlo."

"Nikdy jste se nezeptala proč?"

"Nikdy jsem se jí na nic nevyptávala. Kdyby mi to chtěla povědět, byla by mi to řekla."

"Svěřila se vám, že je těhotná?"

"Ano. Pověděla mi to dva dny předtím, než onemocněla. Musela si to myslit už dřív, ale potvrzující zpráva přišla to ráno. Zeptala jsem se, co hodlá udělat, a ona řekla, že se dítěte zbaví."

"Upozornila jste ji, že je to asi nezákonné?"

"Ne. Ona se o zákonnost nestarala. Řekla jsem jí, že je to špatnost."

"Ale ona stále pomýšlela na potrat?"

"Ano. Povídala, že zná lékaře, který to udělá prakticky bez jakéhokoliv rizika. Zeptala jsem se jí, jestli potřebuje peníze, a ona odpověděla, že tohle je v pořádku, že peníze jsou nejmenším z jejích problémů, a já jsem se dál neptala."

"Byla jste tedy připravena vypomoci jí penězi, kdyby potřebovala, i když jste nesouhlasila s jejím úmyslem zbavit se dítěte?"

"Můj nesouhlas nebyl důležitý. Důležité bylo, že to, co chtěla udělat, bylo špatné. Ale když jsem poznala, že je k tomu odhodlaná, musela jsem se rozhodnout, jestli jí mám pomoci. Bála jsem se, že by mohla jít k nějakému nekvalifikovanému potratáři v zapadlé uličce a riskovat život i zdraví. Víím, zákon se změnil a je teď snadnější dostat lékařské doporučení; jenže jsem si nemyslela, že by to uznávala. Musela jsem se rozhodnout morálně. Když už hodláte spáchat hřích, tak je lepší spáchat jej inteligentně. Jinak Boha urážíte a ještě mu vzdorujete, nemyslíte?"

"Velmi zajímavý teologický názor," podotkl Dalglish vážně, "ale já nejsem kompetentní o něm debatovat. Pověděla vám, kdo je otcem dítěte?"

"Přímě ne. Myslím si, že to může být mladý spisovatel, s nímž se přátelila. Neznám jeho jméno, ani kde byste ho mohli najít, ale víím, že Jo s ním loni v říjnu strávila týden na ostrově Wight. Měla sedmidenní dovolenou a řekla mi, že se rozhodla prochodit ten ostrov s přítelem. Domnívám se, že tím přítelem byl on. Určitě to nebyl nikdo odtud. Jeli v prvním týdnu října; zmiňovala se, že bydleli v malém hostinci asi pět mil na jih od Ventnoru. To je všechno, co mi pověděla. Předpokládám, že otěhotnět mohla v tom týdnu."

"Časově by to vycházelo," řekl Dalglish. "Nikdy vám tedy nesvěřila, kdo je otcem dítěte?"

"Ne. Zeptala jsem se jen, proč se za otce dítěte neprovádá, a ona odpověděla, že by bylo vůči dítěti nesprávné zatížit je dvěma nezodpovědnými rodiči. Vzpomínám si, že řekla: 'Zděsil by se určitě při pomýšlení na otcovství, ledaže by měl náhlé nutkání zakusit je jen pro poznání, jaké to je. A možná by rád viděl, jak se dítě rodí, aby pak jednoho dne mohl napsat ponorou baladu o zrodu dítěte. Ale on nemá doopravdy nikoho rád, jen sebe.'"

"A stála o něho?"

Dívka mlčela celou minutu, než odpověděla. Pak řekla:

"Myslím, že stála. Myslím si, že snad proto se zabila."

"Proč si myslíte, že se zabila?"

"Asi proto, že něco jiného vypadá ještě nepravděpodobněji. Nikdy mě nenapadlo, že by Jo byla typem sebevraha, může-li takový typ vůbec existovat. Ale já jsem ji doopravdy neznala. Člověk nikdy doopravdy nepozná jinou lidskou bytost. U každého je možné cokoliv. Vždycky jsem tomu věřila. A je jistě pravděpodobnější, že se zabila, než že ji někdo zavraždil. To se zdá absolutně neuvěřitelné. Proč by ji měl někdo vraždit?"

"Doufal jsem, že byste mi to mohla povědět."

"To tedy nemohu. Pokud vím, neměla v nemocnici Johna Carpendara žádné nepřátele. Nebyla populární. Byla příliš uzavřená, příliš samotářská. Ale lidé ji neměli neradi. A i kdyby ji neměli rádi, vražda určitě předpokládá víc než obyčejnou nechuť. Takže se zdá pravděpodobnější, že se po chřipce vrátila do školy příliš brzy, přepadla ji psychická deprese, cítila, že se nedokáže vypořádat s odstraněním dítěte, ale nedovede se vypořádat ani s tím, že bude mít nemanželské dítě, a impulsivně si sáhla na život."

"Když jsem se vás všech vyptával v demonstrační učebně, řekla jste, že jste byla asi poslední osobou, která ji viděla živou. Co přesně se přihodilo, když jste byly spolu včera večer? Naznačila vám nějak svůj sebevražedný úmysl?"

"Kdyby naznačila, těžko bych ji nechala samu jít spát. Neřekla nic. Myslím, že jsme nevyměnily víc než půl tuctu slov. Zeptala jsem se, jak jí je, a ona odpověděla, že dobře. Zřejmě neměla povídavou náladu a tak jsem se ji nevnucovala. Asi za dvacet minut jsem šla spát. A už jsem ji neviděla."

"Nezminila se o svém těhotenství?"

"Nezminila se o ničem. Vypadá unaveně, pomyslíla jsem si, a je dost bledá. Ale víte, Jo byla vždycky dost bledá. Je pro mne smutné pomyšlení, že snad potřebovala pomoc a že jsem odešla a nepromluvila ta slova, která ji mohla zachránit. Ale ona nebyla žena, která vybízela k důvěrnostem. Počkala jsem, až ostatní odešly, protože jsem si myslila, že si třeba chce popovídat. Když bylo jasné, že chce být sama, odešla jsem."

Říká, že je smutná, pomyslí si Dalglish, ale nevypadá tak a ani to zarmouceně nevyznívá. Nic si nevyčítá. Proč by si vlastně měla něco vyčítat? Pochyboval, že obzvlášť truchlí. Byla Josephine Fallonové bližší než kterákoliv ze studentek, ale doopravdy o ni nestála. Stál o ni vůbec někdo na světě?

"A co smrt ošetřovatelky Pearceové?" zeptal se.

"Myslím, že to byla v podstatě nehoda. Někdo dal jed do výživy jako vtip nebo z jakési nejasné zlomyslnosti, aniž by si uvědomil, že výsledek bude tak osudný."

"Což by bylo dost zvláštní u studentek péče o nemocné ve třetím ročníku; učební osnovy snad zahrnují základní informace o žíravínách?"

"Nenaznačuji, že šlo o ošetřovatelku. Nevím, kdo to byl. A myslím, že teď už to ani nezjistíte. Nemohu ale uvěřit, že jde o úmyslnou vraždu."

To je všechno moc hezké, napadlo Dalglisha, ale u dívky tak inteligentní, jako je ošetřovatelka Goodaleová, určitě trochu neupřímné. Je to ovšem populární, téměř oficiální názor, očistí uje každého z nejhoršího zločinu a neobviňuje nikoho z něčeho vážnějšího, než je zlomyslnost a lajdáctví. Byla to útěšná teorie, a pokud on sám nebude mít štěstí, nikdo ji nikdy nevyvrátí. Samý však nevěřil a nemohl přijmout výklad, že jí věří ošetřovatelka Goodaleová. Ještě těžší je však uvěřit, že jde o dívku, která se utěšuje falešnými teoriemi či vědomě zavírá oči před nepříjemnými skutečnostmi. Dalglish se jí pak zeptal, co dělala onoho rána, kdy zemřela Pearceová. Věděl to už z poznámek inspektora Baileyho a z jejího dřívějšího prohlášení, a nebyl proto překvapen, když je ošetřovatelka Goodaleová bez váhání potvrdila. Vstávala v 6.45, vypila si s ostatními spolužačkami ranní čaj v kuchyňce. Řekla jim o chřipce Fallonové, protože právě do jejího pokoje Fallonová přišla, když v noci onemocněla. Žádná ze studentek neprojevovala zvláštní zájem, jen uvažovaly, jak teď proběhne demonstrace, když je ročník tak zdecimovaný, a dumaly - ne bez zlomyslnosti - jak se teď se vším vyrovná vrchní sestra Gearingová tvář v tvář inspekci Ústřední rady ošetřovatelek. Ošetřovatelka Pearceová pila svůj čaj s ostatními a ošetřovatelka Goodaleová má dojem, že si vzpomíná, jak Pearceová řekla:

"Když je Fallonová nemocná, budu asi muset hrát pacientku já." Ošetřovatelka Goodaleová si nemůže vybavit žádný komentář či diskusi o tom. Bývalo obvyklé, že za toho, kdo onemocněl, zastupovala náhradnice podle pořadí v seznamu.

Ošetřovatelka Goodaleová dopila svůj čaj, oblékla se a zamířila do knihovny, aby si jako přípravu na ranní výuku zopakovala léčení při laryngektomii. Měl-li být seminář úspěšný, bylo důležité, aby reakce na otázky byla rychlá a živá. Usadila se k práci asi v 7.15 a krátce nato se k ní připojila ošetřovatelka Dakersová, která se rovněž učila. Což, pomyslí si Dalglish, bylo odměněno přinejmenším společným alibi na většinu času do snídaně. Ona a Dakersová si při práci nepovídaly nic zajímavého, odešly z knihovny zároveň a na snídani šly společně. Bylo asi za deset minut osm. Seděla u stolu s Dakersovou a s Burtovými dvojčaty, ale odešla z jídelny před nimi. Bylo asi osm patnáct. Vrátila se do své ložnice, ustlala si postel a šla si do knihovny napsat dva dopisy. Dopsala je, na chvilku se zastavila v umývárně a vydala se do demonstrační učebny právě před tři čtvrti na devět. Uvnitř byla jen vrchní sestra Gearingová s Burtovými dvojčaty. Zbytek třídy se dostavil krátce poté. Nevzpomíná si, v jakém pořadí. Myslí, že Pearceová přišla mezi posledními.

"Jak vypadala ošetřovatelka Pearceová?" zeptal se Dalglish.

"Nevšimla jsem si na ní ničeho neobvyklého; ale ani bych nic takového neočekávala. Pearceová byla Pearceová.

Nedělala nikdy velký dojem."

"Řekla něco, než začala demonstrace?"

"Ano. Vlastně řekla. Je to zvláštní, že se ptáte. Předtím jsem to neuvedla, asi proto, že se inspektor Bailey nezeptal. Ona

opravdu promluvila. Rozhlédla se po nás - to už tam byla celá třída - a zeptala se, jestli někdo něco neodnesl z její ložnice."

"Řekla co ?"

"Ne. Jen tam tak stála s tím svým obviňujícím, dost bojovným pohledem, jakým se tu a tam dívala, a zeptala se: 'Byl někdo dnes ráno v mém pokoji a něco z něho odnesl?'"

Nikdo neodpověděl. Myslím, že jsme všechny jen zavrtěly hlavou. Nebyl to dotaz, který bychom braly nějak vážně. Pearceová byla schopna nadělat spoustu povyku kvůli hloupostem. A kromě toho, Burtova dvojčata se zabývala svými přípravami a my ostatní jsme tlachaly. Pearceové a jejím otázkám nikdo nevěnoval moc pozornosti. Pochybují, jestli ji polovina z nás vůbec poslouchala."

"Všimla jste si, jak zareagovala? Byla ustaraná nebo rozezlá nebo stísněná?"

"Nic z toho. To je opravdu divné. Teď si vzpomínám. Vypadala spokojeně, skoro triumfálně, jako by se potvrdilo nějaké její podezření. Nevím, proč jsem si toho všimla, ale všimla jsem si. Pak nás vrchní sestra Gearingová svolala a demonstrace začala."

Dalglish po ukončení vyprávění hned nepromluvil; ona po chvíli považovala jeho mlčení za propuštění a vstala k odchodu. Zvedla se ze židle se stejným ukázněným půvabem, s jakým předtím usedla, téměř neznatelným gestem si uhladila zástěru, naposled se na něho tázavě podívala a šla ke dveřím. Pak se - jakoby z náhlého popudu otočila.

"Ptal jste se mě, jestli měl někdo důvod zabít Jo. Odpověděla jsem, že o nikom nevím. Je to opravdu tak. Ale domnívám se, že zákonný motiv je něco jiného. Měla bych vám povědět, že někteří lidé by si mohli myslet, že důvod jsem měla já."

"Měla jste?" zeptal se Dalglish.

"Předpokládám, že si to pomyslíte. Já jsem totiž dědička Jo. Aspoň se to domnívám. Asi před třemi měsíci mi řekla, že pořídila závěť a že mi zanechá všechno, co má. Udala mi jméno a adresu svého advokáta. Mohu vám ji sdělit. Ještě mě nesháněli, ale asi mi napíší, to jest, jestli Jo opravdu tu závěť napsala. Předpokládám však, že ano. Ona nebyla dívka, která slibuje a nesplní. Snad byste se teď chtěl s tím právníkem setkat? Tyhle věci trvají dlouho, že?"

"Pověděla vám, proč vám všechno odkazuje?"

"Říkala, že někomu musí peníze zanechat a že já je pravděpodobně nejlépe využiji k dobrému. Nebrala jsem ty řeči nijak vážně a myslím, že ani ona ne. Vždyť jí bylo teprve jednatřicet. Nepředpokládala, že umře. A varovala mě, že do té doby, než zestárne natolik, aby ta závěť měla pro mne vážný význam, dávno ještě svůj úmysl třeba změní. Asi by se nakonec vdala. Ale byla si vědoma, že by měla závěť pořídít, a já jsem byla v té době jediný člověk, který ji stál za úvahu. Považovala jsem to za pouhou formalitu. Nikdy mi nenapadlo, že mi může odkázat mnoho. Až když jsme hovořily o tom, kolik může stát ten potrat, řekla mi, kolik má peněz."

"A bylo jich - je jich - hodně?"

"Mám za to, že asi šestnáct tisíc liber šterlinků," řekla dívka pokojně. "Pocházely z pojistek jejích rodičů."

Trochu pokřiveně se usmála.

"Jak vidíte, vrchní inspektore, je to značné jmění. Řekla bych, že by stačilo jako dokonale slušný motiv, že? Mohli bychom za ně na vikářství zařídit ústřední topení. A jestli jste viděl vikářství mého snoubence - dvanáct místností, orientovaných vesměs na sever či východ pomyslel byste si, že jsem k vraždě mohla mít motiv."

- III -

Vrchní sestry Rolfová a Gearingová čekaly se studentkami v knihovně; přestěhovaly se sem z obývacího pokoje sester, aby vyplnily dobu čekání čtením a opakováním. Bylo problematické, kolik toho dívky udělají, ale scéna vypadala zcela mírumilovně a dosti studijně. Žákyně se rozsadily ke stolům před okny a měly před sebou otevřené knihy; navenek byly do nich zahloubané. Vrchní sestry Rolfová a Gearingová se pro zdůraznění svého věku a své solidarity stáhly na pohovku před ohněm a seděly tam vedle sebe. Vrchní sestra Rolfová známkovala zelenou fixkou stoh cvičení žákyň z prvního ročníku; zdvihala jednotlivé sešity z hromádky na podlaze u svých nohou a po opravě je přidávala na rostoucí stoh opřený o zadní díl pohovky. Vrchní sestra Gearingová psala okatě přípravu na svou příští přednášku, ale zdálo se, že nemůže odtrhnout zrak od rozhodných hieroglyfů své kolegyně.

Dveře se otevřely; vrátila se Madeleine Goodaleová. Beze slova šla zpět ke svému stolu, uchopila pero a dala se do práce.

Vrchní sestra Gearingová zašeptala: "Goodaleová se zdá dost klidná. Je to divné, když uvážíme, že byla považována za nejlepší přítelkyni Fallonové."

"Ve skutečnosti o Fallonovou nestála," řekla suše vrchní sestra Rolfová a ani nezvedla oči. "Goodaleová má jen omezený citový kapitál a mám za to, že jej všechen vyplývá na toho obzvlášť nudného faráře, za něhož se rozhodla provdat."

"Ale on vypadá dobře. Podle mého může být Goodaleová šťastná, že ho ulovila."

Pro vrchní sestru Gearingovou byl tento předmět rozhovoru druhořadý a nepokračovala v něm. Za minutku nevrle poznamenala:

"Proč policie neposílá pro někoho dalšího?"

"Pošlou." Vrchní sestra Rolfová přidala sešit, svérázně zabalený do zeleného papíru, k vršící se kupce po svém boku.

"Asi ještě diskutují o výpovědi Goodaleové."

"Měli poslat prvně pro nás. My jsme přece vrchní sestry. Představená jim to měla vysvětlit. A proč zde není Brumfettová? Nechápu, proč by s ní měli jednat jinak než s námi."

"Má moc práce," podotkla vrchní sestra Rolfová. "Na jejím oddělení teď zřejmě lehly s chřipkou další dvě žákyně z

druhého ročníku. Poslala po zřizenci jakýsi vzkaz panu Dalglieshovi, asi informaci, co dělala minulou noc. Potkala jsem ho cestou sem. Ptal se mne, kde by mohl najít ty pány ze Scotland Yardu."

"To je všechno hezké, ale měla by být tady." Hlas vrchní sestry Gearingové zněl nedůtklivě. "Bůhví, že máme také co dělat! Brumfettová bydlí ve Slavičím domě, měla stejnou příležitost zabít Fallonovou jako kdokoliv."

"Měla větší příležitost," prohodila nevzrušeně vrchní sestra Rolfová.

"Co myslíte tím - větší příležitost?"

Ostrý hlas vrchní sestry Gearingové prořízl ticho a jedna z Burtových dvojčat zvedla hlavu.

"Minulých deset dní přece měla Fallonovou na svém oddělení zcela ve své moci."

"Snad si nemyslíte... Brumfettová by nikdy..."

"Přesně tak," dopověděla vrchní sestra Rolfová chladně. "Tak proč dělat hloupé a nezodpovědné poznámky?"

Nastalo ticho rušené jen šustěním papíru a syčením plynových kamen. Vrchní sestra Gearingová se zavrtěla.

"Jestli Brumfettová ztratila kvůli chřipce dvě další ošetřovatelky, domnívám se, že bude naléhat na představenou, aby povolala zpět některé z tohoto ročníku. Vím, že si vyhlédla Burtova dvojčata."

"Má smůlu. Tahle třída má už tak dost nabouraný učební plán. Nadto je tohle jejich poslední souvislý výcvik před závěrečnými zkouškami. Představená jej nebude chtít zkrátit."

"Nebyla bych si příliš jista. Pamatujte, že jde o Brumfettovou. Představená jí obvykle neodpře. Ačkoliv, je to sice k nevěře, povídá se, že letos spolu nepojedou na dovolenou. Jeden z lékárníkových asistentů ví od sekretářky představené, že představená plánuje samostatnou cestu autem po Irsku."

"Bože můj," pomyslí si vrchní sestra Rolfová, "copak tady nikdo nemá kousek soukromí?" Neřekla však nic, jen si trochu odsedla od nepokojné postavy vedle sebe.

Tu zazvonil telefon na stěně. Vrchní sestra Gearingová vyskočila a šla jej zvednout. Obrátila se k ostatním s obličejem svráštělým zklamáním.

"Byl to seržant Masterson. Vrchní inspektor Dalgliesh prosí, aby jako další přišly sestry Burtovy. Přestěhoval se už do obývacího pokoje pro hosty v tomto poschodí."

Burtovy sestry beze slova a bez náznaku nervozity zavřely své knihy a vykročily ke dveřím.

- IV -

O půl hodiny později vařil seržant Masterson kávu. Obývací pokoj pro hosty byl vybaven miniaturní kuchyňkou; ve výklenku byl zabudován dřež a skříňka krytá umakartem, na níž stál dvouhořákový plynový vařič. Policová skříňka byla úplně vyklizena, až na čtyři velké šálky, plechovku cukru, plechovku čaje, krabici sušenek, velký keramický džbánek a cedník a tři průsvitné neprodyšně uzavřené baličky čerstvě namleté kávy. Při stěně dřezu stály dvě láhve mléka. Smetanová vrstvička byla v nich jasně rozeznatelná, ale seržant Masterson odpáčil víčko jedné z nich a podezíravě k mléku přičichl, než ho v hrnečku trochu ohřál. Horkou vodou z vodovodu prohrál keramický džbánek, pečlivě jej osušil utěrkou, která visela vedle dřezu, odměřil do něho vrchovatými lžičkami bohatě kávy a čekal, až voda v hrnci začne vřít. Souhlasil se všemi provedenými úpravami. Má-li policie zde ve Slavičím domě pracovat, pak tato místnost má být stejně vhodná a pohodlná jako kterákoliv jiná; káva byla neočekávaným zlepšením, které v duchu připisoval Paulovi Hudsonovi. Tajemník nemocnice se mu zalíbil jako schopný a předvídavý muž. Nemá asi nijak lehkou práci. Ten chudák má asi pekelný život mezi těmi dvěma starými blázný Kealeym a Groutem na jedné straně a tou panovačnou potvorou představenou na straně druhé.

S puntičkářskou péčí přecedil kávu a podal šálek svému nadřízenému. Seděli a družně ji pili spolu, oči upřené do zahrady zpustošené bouří. Oba dva nenáviděli špatně uvařené jídlo a instantní kávu; Masterson si pomyslí, že jsou si nejbližší, když společně jedí, pijí a nadávají na mizernou stravu v hostinci, anebo si pochutnávají na dobré kávě. Dalgliesh si hrál dlaně o šálek a uvažoval, že je typickým důkazem schopnosti a prozíravosti Mary Taylorové, že zajistila, aby měli po ruce pravou kávu. Určitě tady nemá lehkou pozici. Ta neschopná dvojice, Kealey a Grout, by nedokázala pomoci nikomu a Paul Hudson je příliš mladý, než aby jí mohl být oporou.

Po chvilce oceňujícího srkání Masterson prohodil:

"Ten rozhovor ale zklamal, pane."

"Se sestrami Burtovými? Ano. Musím připustit, že jsem očekával něco zajímavějšího. Vždyť byly uprostřed těch záhad. Ony podávaly osudný nápoj. Ony zahlédly tajemnou ošetřovatelku Fallonovou vycházet ze Slavičího domu. Ony potkaly vrchní sestru Brumfettovou na jejích pochůzkách po půlnoci. Ale to všechno už známe. A teď nevíme o nic víc."

Dalgliesh přemýšlel o těch dvou dívkách. Při jejich vstupu přitáhl Masterson další židli a ony si sedly vedle sebe, s pihovatými rukama složenými obřadně v klíně a se skromně zkříženými nohama. Byly si k nerozeznání podobné. Jejich zdvořilé antifónické odpovědi, pronášené hrdelním jazykem jihozápadní Anglie, byly tak příjemné uchu jako jejich zářící zdraví oku. Burtovy sestry se mu líbily. Mohl ovšem čelit dvojici zkušených spojenců ve zlu. Všechno je možné. Měly určitě nejlepší příležitost otrávit výživu a stejně dobrou příležitost jako kdokoliv ve Slavičím domě otrávit noční pohár Fallonové. A přece se zdálo, že je jim s ním naprosto volně, vypadaly jen trochu znuděně, protože musely zase opakovat své vyprávění, ale nevyhlížely ani postrašeně, ani zvlášť ustaraně. Chvillemi se na něho zadívaly s laskavým, přemýšlivým zájmem, jako by byl těžký pacient, jehož stav začíná budit určité obavy. Všiml si toho napjatého, soucitného pohledu i na tvářích jiných ošetřovatelek při prvním setkání v demonstrační učebně a rozložoval jej.

"A nevšimly jste si na tom mléku ničeho divného?"

Odpověděly skoro unisono, s výtkou v klidném hlase zdravého rozumu.

"Ach ne! Přece bychom s tím kmením nepokračovaly, kdybychom si něčeho všimly, no ne?"

"Vzpomeňte si, nebyl závěr láhve uvolněný, když jste ji otvíraly?" Dva páry modrých očí se střetly skoro jako na povel. Pak odpověděla Maureen:

"Nevzpomínáme si, že by byl. Ale i kdyby byl, nenapadlo by nás někoho podezřívát, že s mlékem něco provedl.

Pomyslyly bychom si, že už tak došlo z mlékárny."

Pak dodala ještě Shirley:

"Nemyslím si, že bychom si u toho mléka vůbec něčeho všimly. Víte, soustředily jsme se na postup, jak se zavádí žaludeční sonda, ujišťovaly jsme se, že máme všechny potřebné pomůcky a vybavení. Věděly jsme, že každou chvíli může přijít slečna Bealová s představenou."

To ovšem bylo vysvětlení. Tyto dívky byly vedeny k pozornosti, ale jejich pozorování bylo specifické a omezené. Kdyby pozorovaly nemocného, neopomenuly by nic z příznaků a symptomů, neušlo by jim ani mrknutí očních víček či změna pulsu; všechno ostatní, co by se v místnosti přihodilo, ať by to bylo jakkoliv dramatické, by pravděpodobně zůstalo nepovšimnuto. Jejich pozornost se upínala k demonstraci, k aparatuře, k pomůckám, k vybavení a k pacientce. Láhev mléka nepředstavovala problém. Braly ji jako zaručenou. A přece byly přece farmářské dcerky. Jedna z nich - a to Maureen - nalévala tekutinu z láhve. Opravdu se mohly tak zmýlit v barvě, v textuře a vůni mléka?

Jako by četla jeho myšlenky, Maureen poznamenala:

"My jsme tu karbolku nemohly ucítit. Celá demonstrační učebna páchne dezinfekčními prostředky. Slečna Collinsová jimi všude hýří, jako bychom byly malomocné."

Shirley se uchichtla: "Karbolka neúčinkuje proti lepře."

Podívaly se na sebe s úsměvem šťastného spojení.

A tak výslech pokračoval. Nenavrhovaly žádné teorie, nenabízely žádné náměty. Neznaly nikoho, kdo by si přál smrt Pearceové či Fallonové, a přece obě smrti, tak jak se staly, je nijak nepřekvapovaly. Vzpomínaly si na každé slovo z rozhovoru s vrchní sestrou Brumfettovou v předjitých hodinách toho rána, avšak setkání na ně zřejmě nijak nezapůsobilo. Když se Dalglish zeptal, jestli se jim vrchní sestra nezdála nějak neobvykle zachmuřená nebo rozčilená, podívaly se na něho současně se zmateně vyhrnutým obočím, než odpověděly, že vrchní sestra vypadala úplně stejně jako obvykle.

Jako by sledoval myšlenky svého šéfa, Masterson prohodil: "Málem jste se jich zeptal, jestli vrchní sestra Brumfettová nevypadala, jako by je potkala právě po zavraždění Fallonové. Otevřeněji jste jim to nemohl říct. Je to divný, nesdílný párek."

"Ale dobrou jsou si jisty. Vzaly mléko krátce po sedmé a šly s ním hned do demonstrační učebny. Zatímco dělaly předběžné přípravy k demonstraci, postavily neotevřenou láhev na pojízdný stolek. V sedm dvacet pět opustily demonstrační učebnu a šly posnídat; láhev byla stále na pojízdném stolku, když se vrátily asi dvacet minut před devátou, aby dokončily přípravy. Pak ji postavily, dosud neotevřenou, do džbánu s horkou vodou, aby ji ohřály na tělesnou teplotu, a tam zůstala, dokud nenalily mléko z láhve do odměrky, asi dvě minuty před příchodem slečny Bealové a představené s ostatní společností. Většina podezřelých byla společně u snídaně od osmi do osmi dvaceti pěti, takže k přehmatu došlo buď mezi sedmou a dvaceti pěti minutami a osmou, nebo v krátké chvíli mezi koncem snídaně a návratem dvojčat do demonstrační učebny."

"Stejně mi pořád připadá divné, že si na tom mléku nevšimly ničeho zvláštního," poznamenal Masterson.

"Mohly si všimnout víc, než si v této chvíli uvědomují. Ostatně, opakují svůj příběh už po bůhvíkolikáté. Během týdnů od smrti Pearceové se jim jejich první svědectví vrylo do paměti jako nezměnitelná pravda. Proto jsem jim nepokládal kontrolní otázky o láhvi mléka. Kdyby mi odpověděly nesprávně teď, už by svou výpověď nezměnily. Potřebují otřes, aby si úplně vzpomněly. Nevidí nic z toho, co se přihodilo, čerstvými očima. Nemám rád rekonstrukce zločinu, vždycky si při nich připadám jako románový detektiv; ale myslím, že tohle může být případ pro rekonstrukci. Zítra brzy ráno musím do Londýna, ale vy a Greeson ji můžete uspořádat. Greesona to asi zaujme."

Pověděl stručně Mastersonovi, co navrhuje, a zakončil:

"Vrchní sestry nemusíte zapojovat. Předpokládám, že dezinfekční prostředek vám může dodat slečna Collinsová. Ale dohlédněte proboha na tu žiravinu a potom ji vyhoďte! Nechceme další tragédii."

Seržant Masterson sebral oba šátky a odnesl je do dřezu.

"Slavičího domu se zřejmě dotkla pohroma, ale řekl bych, že dokud jsme tady, vrah si nedovolí pokračovat."

Poznámka se měla prokázat jako mimořádně neprorocká.

- V -

Od setkání s Dalglishem v kuchynce ošetřovatelek brzy ráno měla vrchní sestra Rolfová čas vzpamatovat se z šoku a uvázat svou pozici. Jak Dalglish očekával, byla nyní daleko méně sdílná. Poskytla už inspektorovi Baileymu jasnou a nedvojsmyslnou výpověď o přípravách demonstrace a o nitrožaludeční výživě i o svém vlastním programu onoho rána, kdy zemřela ošetřovatelka Pearceová. Potvrdila své prohlášení přesně a beze zmatku. Věděla, že ošetřovatelka Pearceová má hrát pacientku, to souhlasí; sarkasticky poukázala na to, že by nemělo smysl to popírat, protože právě ji zavolala Madeleine Goodaleová, když Fallonová onemocněla.

Dalglish se zeptal: "Měla jste nějaké pochybnosti o opravdovosti té nemoci?"

"V té chvíli?"

"Tehdy nebo teď?"

"Naznačujete snad, že Fallonová předstírala chřipku, aby zajistila, že Pearceová zaujme její místo, a pak se vloudila do

Slavičího domu před snídaní, aby otrávil výživný nápoj? Nevím, proč se vrátila, ale vypusťte z hlavy nápady o předstírané nemoci. Ani Fallonová by nedovedla simulovat teplotu téměř 40 °C, mrazení a zrychlený puls. Té noci byla velice nemocná a zůstala nemocná téměř deset dnů."

Dalgliesh zdůraznil, že tím podivnější je, že jí bylo natolik dobře, aby se příštího rána vydala do Slavičího domu. Vrchní sestra Rolfová odpověděla, že je to tak zvláštní, že se může jen domnívat, že popud k návratu byl pro Fallonovou ještě naléhavější. Když ji vyzvali, aby uvážila, co mohlo být tak nutné, odvětila, že jejím úkolem není navrhovat teorie. Pak, jako z povinnosti, dodala:

"Ale nevrátila se zabít Pearceovou. Fallonová byla vysoce inteligentní, snad nejinteligentnější ze svého ročníku.

Kdyby se Fallonová vrátila, aby do výživného nápoje přidala žiravinu, uvědomovala by si dokonale značné riziko, že ji někdo ve Slavičím domě zahlédne, i kdyby ji nepostrádali na oddělení, a musela by si dát pozor, aby měla pohotově výmluvu. Nebylo by těžké něco si vymyslet. Pokud ale vím, tak inspektorovi Baileymu prostě odmítla dát vysvětlení."

"Třeba byla dost chytrá a uvědomovala si, že tato obzvláštní zdrženlivost právě tak ohromí jinou inteligentní ženu."

"Něco jako klam na druhou? To si nemyslím. Znamenalo by to příliš silně spoléhat na důvtip policie."

Klidně připustila, že nemá vůbec alibi pro dobu od sedmi hodin, kdy dvojčata vzala z kuchyně láhev mléka, až do osmi padesáti, kdy se připojila k představené a panu Courtnemu-Briggsovi v obývacím pokoji slečny Taylorové, kde očekávali příjezd slečny Bealové, až na chvíli od osmi do osmi dvaceti pěti, kdy snídala u stejného stolu s vrchními sestrami Brumfettovou a Gesringovou. Vrchní sestra Brumfettová odešla od stolu první a ona ji následovala asi v osm dvacet pět. Šla napřed do své kanceláře vedle demonstrační učebny, ale protože tam našla doktora Courmeyho-Briggse zabraného do práce, zamířila hned do své obývací ložnice ve třetím poschodí.

Na Dalglieshův dotaz, jestli se vrchní sestry Gearingová a Brumfettová jeví u snídaně ve svém obvyklém rozpoložení, suše odpověděla, že neprojeví žádné příznaky hrozící vražedné mánie, je-li míněno tohle. Gearingová četla Daily Mirror a Brumfettová Zdravotnické noviny, má-li to nějaký význam, a hovořilo se minimálně. Lituje, že nemůže nabídnout žádné svědky své činnosti před jídlem či po něm, ale je to jistě pochopitelné; už několik let dává při mytí v umývárně přednost soukromí. A kromě toho oceňuje volný čas před denní prací a tráví jej raději sama.

"Překvapilo vás, když jste při návratu od snídaně našla ve své kanceláři doktora Courmeyho-Briggse?" zeptal se Dalgliesh.

"Nijak obzvlášť. Považovala jsem za jisté, že přenocoval v lékařské ubytovně a na schůzku s inspektorkou Ústřední rady ošetřovatelek přišel do Slavičího domu předčasně. Asi si chtěl někde napsat dopis. Pan Courmey-Briggs si osobuje právo používat, kdykoliv se mu zlíbí, kteroukoliv místnost v nemocnici Jahna Carpendara jako svou soukromou pracovnu."

Dalgliesh se zeptal, co dělala předchozí noc. Opakovala, že byla sama v kině, ale tentokrát dodala, že cestou ven potkala Julii Pardoeovou a že se vrátily do nemocnice společně. Přijely bránou z Winchesterské silnice, k níž má klíč, a dorazily do Slavičího domu krátce po jedenácté. Šla hned do svého pokoje a nikoho neviděla. Domnívá se, že ošetřovatelka Pardoeová si šla buď přímo lehnout, anebo se připojila ke zbytku ročníku v obývacím pokoji sester-žákyň.

"Takže mi nemáte co říci, vrchní sestro? Nic, co by pomohlo?"

"Nic."

"Ani proč jste zbytečně lhala, že jste šla do kina sama?"

"Ne. A nepomyslíla bych si, že mé soukromé záležitosti by vás zajímaly."

"Slečno Rolfová," řekl Dalgliesh, "dvě z vašich studentek jsou mrtvé. Jsem zde, abych zjistil, jak a proč zemřely. Jestli nechcete spolupracovat, povězte mi to. Nemusíte na mé otázky odpovídat. Ale nesnažte se mi říkat, nač se vás mám ptát. Tímto vyšetřováním jsem pověřen já. Povedu je po svém."

"To vidím. Vy stanovíte pravidla, jak postupovat. Všechno, co můžeme my, je říct, kdy nechceme hrát s sebou. Vaše hra je nebezpečná, pane Dalglieshi."

"Povězte mi něco o těch studentkách. Vy jste vedoucí odborná učitelka sester - žákyň. Vašima rukama projde značný počet dívek. Myslím, že dovedete dobře posoudit charakter. Začneme s ošetřovatelkou Goodaleovou."

Pocítila-li překvapení nebo úlevu nad vysloveným jménem, skryla je.

"Od Madeleine Goodaleové se důvěrně očekává, že dostane zlatou medaili jako nejlepší sestra ve své třídě. Je méně inteligentní než Fallonová - než byla Fallonová - ale usilovně pracuje a je ohromně svědomitá. Je to zdejší děvče. Její otec je v městě velmi dobře znám jako velice úspěšný obchodník nemovitostmi, který zdědil dlouho zavedený rodinný podnik. Je členem městské rady a po řadu let byl členem Správního výboru nemocnice. Madeleine navštěvovala místní gymnázium a pak přišla k nám. Myslím, že nikdy neuvažovala o jiné ošetřovatelské škole. Celá rodina je silně lokálně patriotická. Madeleine je zasnoubená s mladým vikářem od Svaté Trojice a mám za to, že plánují svatbu, jen co Madeleine dokončí vzdělání. Je to další dobrá studentka, ztracená pro naše povolání, ale domnívám se, že ví, co je pro ni na prvním místě."

"Co sestry Burtovy?"

"Hodné, rozumné, laskavé dívky, mají víc představitosti a citlivosti, než se jim obvykle přisuzuje. Jejich rodina farmaří poblíž Gloucesteru. Nejsem si jista, proč si zvolily tuto výcvikovou nemocnici. Mám dojem, že tady studovala nějaká jejich sestřenice a byla tu dost šťastná. Jsou z toho druhu dívek, které by si výcvikovou školu vybraly na takovém rodinném základě. Nejsou zvlášť chytré, ale nejsou hloupé. Bohudíky, hloupé dívky tady nemusíme přijímat. Obě mají svého chlapce a Maureen je zasnoubená. Myslím, že žádná z nich nepohlíží na ošetřovatelství jako na svou trvalou práci."

"Budete mít potíže s hledáním vedoucích pro toto povolání, stane-li se tato automatická rezignace kvůli sňatku pravidlem," poznamenal Dalgliesh.

"Potíže máme už teď," odpověděla suše. "O koho dalšího se zajímáte?"

"O ošetřovatelku Dakersovou."

"Chudák holka! Je také zdejší, ale z velmi odlišných poměrů než Goodaleová. Otec byl nižším úředníčkem místní správy; zemřel na rakovinu, když jí bylo dvanáct. Od té doby její matka zápasí s malou penzí. Děvče chodilo na stejnou školu jako Goodaleová, ale pokud vím, nikdy spolu nekamarádily. Dakersová je svědomitá, houževnatá studentka, značně ctižádostivá. Pracuje dobře, ale nikdy nebude lepší než dobrá. Snadno se unaví, není nijak robustní. Lidé ji mají za bázlivou a silně přepjatou, ať tím eufemismem míní cokoliv. Dakersová je ale dost odolná. Uvědomte si, že vydržela do třetího ročníku. Studentka v tomto školení se nedostane tak daleko, je-li v podstatě slabá, ať fyzicky, či mentálně."

"Julia Pardoeová?"

Vrchní sestra Rolfová se teď dobře kontrolovala a její hlas se vůbec nezměnil, když pokračovala:

"Jediné dítě rozvedených rodičů. Matka je z těch hezkých, ale sobeckých žen, které považují za nemožné zůstat dlouho s jedním manželem. Mám za to, že teď má třetího. Nejsem si jista, že děvče ví, kdo z nich je doopravdy jejím otcem. Nebývá často doma. Když jí bylo pět let, matka ji poslala do přípravky. Její školní kariéra byla bouřlivá; k nám přišla rovnou ze šesté třídy jedné z těch nezávislých penzionátních dívčích škol, kde se dívky ničemu nevyučují, ale dokážou se hodně naučit. Napřed žádala o přijetí v jedné z londýnských fakultních nemocnic. Nevyhověla však tamějším požadavkům na přijetí ani společensky, ani vědomostmi, a představená ji doporučila sem. Takové školy jako naše mívají s fakultními nemocnicemi podobné dohody; tam dostávají na každé místo tucty žádostí; jejich pozadím je většinou snobství a naděje na ulovení manžela. My jsme docela šťastní, že vezmeme řadu uchazeček, které fakultní nemocnice odmítly. Mám dojem, že se z nich často stanou lepší ošetřovatelky než z dívek, které přijmou tam. Pardoeová je jedna z nich. Inteligentní, ale neškolená mysl. Laskavá a rozvázná ošetřovatelka."

"Víte o svých studentkách hodně."

"Je to také má práce. Neočekáváte, doufám, že vám sdělím své názory na své kolegyně."

"Na vrchní sestry Gearingovou a Brumfettovou? Ne. Ale rád bych slyšel vaše mínění o ošetřovatelkách Fallonové a Pearceové."

"O Fallonové vám mnoho nepovím. Byla rezervovaná, téměř tajnostkářská. Samozřejmě, byla inteligentnější a zralejší než většina žákyň. Myslím, že osobně jsem s ní mluvila jen jednou. Bylo to na konci prvního ročníku a zavolala jsem si ji k pohovoru o jejích dojmech z péče o nemocné. Zajímalo mě poznat, jak naše metody působí na dívky, která se tak odlišuje od obyčejného stáda žákyň, jež k nám přicházejí přímo ze školy. Odpověděla, že by bylo nesprávné soudit, dokud je jen učednicí a jedná se s ní, jako by byla podřadnou kuchtičkou, že si ale stále myslí, že ošetřovatelství je pro ni pravý obor. Zeptala jsem se jí, co ji přitáhlo k tomuto povolání, a ona odpověděla, že chce získat takovou odbornost, která by ji učinila nezávislou kdekoli na světě, takovou kvalifikaci, která je vždy žádána. Nemyslím, že měla zvláštní ctižádost někam to v tomhle povolání dotáhnout. Výcvik byl pro ni pouze prostředkem k dosažení cíle. Ale mohla jsem se mýlit. Jak jsem řekla, nikdy jsem ji pořádně nepoznala."

"Takže nemůžete říct, jestli měla nepřátele?"

"Nemůžu říct, proč by ji někdo chtěl zabít, jestli máte na mysli tohle. Myslíla bych, že Pearceová byla daleko pravděpodobnější obětí." Dalglish se zeptal, proč.

"Neměla jsem Pearceovou ráda. Nezabila jsem ji, ale mně také není dáno vraždit lidi jen proto, že je nemám ráda. A ona byla divná dívka. Dělal zlou krev a byla pokrytec. Nemá smysl se vyptávat, odkud to vím. Nemám žádné důkazy, a kdybych je měla, pochybuji, že bych vám je dala."

"Takže vás nepřekvapilo, že byla zavražděna?"

"Udivilo mě to. Avšak ani na chvíli mě nenapadlo, že její smrt byla sebevraždou či nehodou."

"A kdo ji podle vás zabil?"

Vrchní sestra Rolfová na něj pohlédla s jakýmsi chmurným zadostiučiněním.

"To mi povězte vy, vrchní inspektore! To mi tedy povězte!"

- VI -

"Takže jste šla včera večer sama do kina?"

"Ano. Už jsem vám to řekla."

"Abyste se podívala na retrospektivní film l'Avventura. Snad jste měla za to, že Antonioniho choulostivosti je lépe vidět bez doprovodu? Nebo jste nenašla nikoho, kdo by byl ochoten jít s vámi?"

Tomu ovšem nemohla odolát.

"Je spousta lidí, kteří mě vezmou do kina, když se mi zachce." Kino. Když bylo Dalglishovi tolik, co jí, říkalo se do bia. Ale generační propast je hlubší než pouhá sémantika, odcizení je daleko úplnější. Prostě jí nerozuměl. Neměl ani nejmenší klíč k tomu, co se děje za tím hladkým, dětským čelem. Pozoruhodně fialkově modré oči, posazené daleko od sebe pod oblouky obočí, na něj hleděly bděle, ale bez zájmu. Kočičí obličejík s oblou bradičkou a výraznými lícními kostmi nevyjadřoval nic než matnou nechut' k projednávané věci. Je obtížné představit si vedle lůžka nemocného hezčí či příjemnější ošetřovatelku, než je Julia Pardoeová, pomyslel si Dalglish; ale kdyby člověk náhodou opravdu trpěl a strádal, byly by pro něho mnohem přijatelnější sestry Burtovy se svým zdravým rozumem či Madeleine Goodaleová se svou klidnou výkonností. Snad je to osobní předsudek, ale nedovedl si představit kteréhokoliv muže, jak dobrovolně projevuje svou slabost či fyzické utrpení před touto drzou, sebou zaujatou mladou ženou. Uvažoval, co Julie přesně očekává od ošetřovatelství? Kdyby nemocnice Johna Carpendara byla klinikou, chápal by to. Ten zvyk rozšířit oči, jakmile promluví, takže posluchač je najednou oslněn modří, nebo pootevření vlhkých rtů, takže zablesknou krásné

slonovinové zuby, by se velmi dobře uplatnil v branži mediků.

Všiml si, že nezůstaly bez účinku na seržanta Mastersona.

Cože o ní říkala vrchní sestra Rolfová?

"Inteligentní, ale neškolená mysl; laskavá, rozvážná ošetřovatelka."

No, může být. Ale Hilda Rolfová je zaujatá. Svým způsobem ovšem je i Dalglish.

Pokračoval s výsledkem a odolával pokušení být sarkastický, odolával nutkání k laciným rýpancům z antipatie.

"Film se vám líbil?"

"Byl dobrý."

"A kdy jste se vrátila po tomto dobrém filmu do Slavičího domu?"

"Nevím. Asi těsně před jedenáctou. Potkala jsem před kinem vrchní sestru Rolfovou a šly jsme zpět spolu. Mám za to, že vám o tom pověděla."

Takže od rána už spolu musely mluvit. Toto byl jejich příběh a dívka jej opakovala; nepředstírala ani, že jí záleží na tom, aby jí uvěřil. Dalo se to samozřejmě ověřit. Pokladní v kině by si mohla vzpomenout, zda přišly spolu. Ale stěží to stojí za obtížné vyšetřování. Proč by vlastně na tom mělo záležet? Ledaže spolu strávily večer, aby ukuly vraždu, a ještě při tom absolvovaly kulturu? Ale jestli to udělaly, pak tohle je ta společnost v nepravosti, které to zřejmě nepůsobilo starostí.

"Co se stalo, když jste se vrátila?" zeptal se Dalglish.

"Nic. Šla jsem do obývacího pokoje sester-žákyní; koukaly se všechny na televizi. No, vlastně, právě ji vypnuly, když jsem přišla. Burtovy sestry šly uvařit do kuchyňky ošetřovatelek čaj. Vzaly jsme si jej do Maureenina pokoje a vypily jsme jej tam. Dakersová šla s námi. Madeleine Goodaleová zůstala s Fallonovou sama. Nevím, kdy přišly nahoru. Jak jsem dopila čaj, šla jsem si lehnout. Před dvanáctou už jsem spala."

Možná ano. Šlo o velmi jednoduchou vraždu. Nic jí nemuselo bránit, aby počkala, třeba v jedné z kabin v umývárně, až uslyší, jak Fallonová napouští vodu do vany. Jakmile byla Fallonová v koupeli, věděla sestra-žákně Pardoeová, co věděly všechny ostatní ošetřovatelky: že na nočním stolku Fallonové čeká pohár whisky s citrónem. Jak jednoduché bylo vklouznout do pokoje a přidat něco do nápoje! Co přidat? Bylo to k zbláznění, tahle práce v temnotě, s nevyhnutelným sklonem teoretizovat, dokud nepoznají skutečnosti. Dokud nebude skončena pitva a nebude dosažitelná zpráva toxikologa, nemůže si být ani jist, že vyšetřuje vraždu.

Změnil prudce směr myšlenek a vrátil se k předchozímu sledu otázek.

"Litujete smrti ošetřovatelky Pearceové?"

Opět ty široce otevřené oči, chvilčka úvahy, náznak, že otázka je skutečně dost hloupá.

"Ovšem." Malá přestávka. "Mně nikdy neublížila."

"Ublížila někomu?"

"Raději se zeptejte jich." Další odmlka. Snad vycítila, že byla nerozumně pošetílá a hrubá. "Jak by mohla Pearceová někomu ublížit?"

Vyslovila to bez stínu pohrdání, téměř bez zájmu, jako pouhé konstatování skutečnosti.

"Někdo ji zabil. To znamená, že nebyla neškodná. Někdo ji musel tak nenávidět, že ji chtěl odstranit."

"Mohla se zabít sama. Když polykala sondu, věděla dobře, co přijde. Byla vyděšená. Každý, kdo se na ni díval, to musel vidět."

Julia Pardoeová byla první studentka, která se zmínila o strachu ošetřovatelky Pearceové. Jediná další přítomná osoba, která si toho všimla, byla inspektorka Ústřední rady ošetřovatelek, která ve své výpovědi zdůraznila, že děvče vypadalo nepřiměřeně vylekaně, téměř zděšeně. Bylo zajímavé a překvapující, že takovou vnímavost projevila právě ošetřovatelka Pardoeová.

"Opravdu věříte, že si sama přidala do výživy žiravinu?" otázal se Dalglish.

Modré oči se střetly s jeho. Skrytě se pousmála.

"Ne. Pearceová byla vždycky vyděšená, když měla hrát pacientku. Nenáviděla to. Nikdy nic neřekla, ale každý mohl pozorovat, jak jí je. Polykat hadičku muselo být pro ni zvlášť zlé. Jednou mi řekla, že nesnese pomyslení na vyšetřování nebo operaci krku. Jako dítěti ji trhali mandle a lékař - nebo snad zdravotní sestra - k ní byli hrubí a zle ji zranili. Byl to prostě strašný zážitek a zanechal v ní fobii, pokud šlo o krk. Mohla to ovšem vysvětlit vrchní sestře Gearingové a nahradila by ji některá z nás. Nemusela tu pacientku hrát. Nikdo ji nenutil. Ale domnívám se, že Pearceová to považovala za svou povinnost. Ona hrozně dala na povinnost."

Takže kterákoliv z přítomných mohla vidět, jak je Pearceové. Ve skutečnosti si toho všimly jen dvě. A jednou z nich je tato na pohled necitlivá mladá žena.

Dalglish se zmatl, ale obzvlášť nepřekvapilo, že ošetřovatelka Pearceová se svěčila právě Julii Pardoeové. Už dříve se setkal s perversní přitažlivostí, kterou často mají hezci a populární lidé pro obyčejné a opovrhované. Někdy to bylo dokonce vzájemné, podivné, opětované okouzlení, které podle jeho domněnky tvořilo základ mnoha přátelství a manželství, jež svět shledával nevysvětlitelnými. Jestli se však Pearceová ucházela o přátelství či sympatii sdělováním svých dětských trampot, měla smůlu. Julia Pardoeová respektuje sílu, ne slabost. Byla by nepřístupná prosbě o soucit. Ačkoliv, kdo ví? Pearceová mohla od ní něco získat. Nikoliv přátelství, ani sympatii, ba ani politování, ale špetku porozumění.

Z náhlého popudu řekl:

"Věděla jste pravděpodobně o ošetřovateli Pearceové víc než kdokoli zde. Asi jste ji lépe rozuměla. Nevěřím, že její smrt byla sebevraždou - a vy také ne. Chci, abyste mi o ní pověděla všechno, co by mi pomohlo najít motiv."

Vteřinu trvalo mlčení. Byl to jen jeho dojem, anebo se opravdu k něčemu odhodlávala? Pak řekla svým vysokým, nedůrazným dětským hláskem:

"Myslím, že někoho vydírala. Jednou to zkusila se mnou."

"Povězte mi o tom."

Zadumaně na něho pohlížela, jako by odhadovala jeho spolehlivost či uvažovala, jestli příběh stojí za vyprávění. Pak se její rty při vzpomínce prohnuly pousmáním.

"Můj chlapec se mnou asi před rokem strávil noc. Ne tady; v hlavním domě ošetřovatelek. Odemkla jsem jeden nouzový požární východ a pustila jsem ho dovnitř. Udělali jsme to po pravdě z recese."

"Byl to někdo z nemocnice Johna Carpendara?"

"Mhmhmhm. Jeden asistent z chirurgie."

"Jak na to Heather Pearceová přišla?"

"Bylo to v noci před naší předběžnou první zkouškou ke státním diplomovým zkouškám. Pearceová před každou zkouškou dostávala bolení břicha. Mám za to, že číhala na chodbě u WC a viděla mě, jak Nigela vpouštím. A jak se snad vracela do postele, poslouchala u dveří. Asi slyšela, jak se chichotáme, nebo něco takového. Nejspíš poslouchala, jak dlouho mohla. Kdoví, co z toho měla. Pearceovou jakživ nikdo nemiloval, a tak se domnívám, že pro ni bylo prostě napínavé poslouchat, jak je někdo jiný s mužským v posteli. Tak či onak, druhý den ráno se do mne pustila a vyhrožovala, že všechno poví představené a nechá mě vyhodit z ošetřovatelské školy."

Mluvila bez hněvu, téměř s nádechem pobavení. Nijak ji nezarazilo, co se tehdy stalo, a nezarázelo ji to ani teď.

"A jakou cenu požadovala za své mlčení?" zeptal se Dalglish.

Nepochyboval, že ať to byla cena jakákoliv, nebyla zaplácena.

"Prý se ještě nerozhodla; že si všechno rozmyslí. Mělo to být něco úměrného činu. Měl jste vidět její obličej! Byl samá skvrna, zrudla jako rozčilený krocan. Nevím, jak jsem dokázala na ni hledět zpřímá. Předstírala jsem, že jsem hrozně vystrašená a zkrúšená, otázala jsem se, jestli si o tom můžeme promluvit večer. Ale to jen proto, abych získala čas, abych si mohla promluvit s Nigelem. Bydlí se svou ovdovělou matkou hned za městem. Matka ho miluje a věděla jsem, že by bez váhání přísahala, že strávil noc doma. Ji by ani nevadilo, že jsme byli spolu. Myslí si, že její drahocenný Nigel má právo si brát, co se mu zlíbí. Nechtěla jsem ale, aby Pearceová žvanila dřív, než všechno zajistím. Když jsem se s ní večer setkala, řekla jsem jí, že bychom oba všechno naprosto popřeli a že Nigelova matka by podepřela naše alibi. Na jeho matku zapomněla. A zapomněla ještě na něco jiného. Nigel je synovcem pana Courmeyho-Briggse. Takže kdyby kecala, stalo by se jen to, že by doktor Courtney-Briggs dal vyhodit ze školy ji, ne mne. Pearceová byla ve skutečnosti hrozně hloupá."

"Zdá se, že jste to zvládla s obdivuhodnou prozíravostí a s přehledem. Takže jste se nedozvěděla, jaký trest pro vás měla Pearceová v zásobě?"

"Oh ano. Dozvěděla. Nechala jsem ji o tom mluvit, než jsem ji pověděla své. Bylo to tak zábavnější. Nebyla to otázka trestu, spíš šlo o vydírání. Chtěla se dostat mezi nás, být jednou z mého houfu."

"Z vašeho houfu?"

"No ano. Do mé družiny patří ještě Jennifer Blainová a Diana Harperová. V té době jsem chodila s Nigelem a Diana a Jennifer měly své mládence. S Blainovou jste se nesetkal. Je to jedna ze studentek, které leží s chřipkou. Pearceová chtěla, abychom jí také sehnaly nějakého mužského a abychom chodili ve čtyřech."

"Překvapilo vás to? Z toho, co jsem slyšel, nebyla Heather Pearceová zrovna typ, který se zajímá o sex."

"Každý se zajímá o sex svým vlastním způsobem. Jenže Pearceová to nebrala takhle. Vydumala, že nám třem není co věřit a že bychom měly mít někoho spolehlivého, kdo by na nás dohlížel. Není těžké uhodnout, koho! Ale já vím, co chtěla doopravdy. Chtěla Toma Mannixe. Tom byl v té době asistentem na dětském oddělení. Měl uhrovitou, mokvavou pleť, ale Pearceové se líbil. Oba patřili do Křesťanského sdružení v nemocnici. Tom se měl stát misionářem nebo čímsi podobným, až skončí dvě léta praxe ve zdejší nemocnici. Byl by se k Pearceové moc dobře hodil. Odvážuji se tvrdit, že bych ho byla jednou či dvakrát mohla přimět, aby si s ní na mé naléhání vyšel, ale nic by jí to neprospělo. On nechtěl Pearceovou, on chtěl mne. Však víte, jak to bývá..."

Dalglish věděl. Tohle jsou nakonec ty nejobyčejnější, nejbanálnější osobní tragédie. Máte někoho rádi. On vás rád nemá. A ještě k tomu, navzdory svým vlastním nejlepším zájmům a pro zničení vašeho klidu, má rád někoho dalšího. Co by si počala polovina básníků a romanopisců na světě bez téhle všeobecné tragikomedie? Julie Pardoeové se však netýkala. Kdyby aspoň její hlas obsahoval stopu soucitu nebo pouhého zájmu, pomyslel si Dalglish. Ale beznadějná potřeba a touha Pearceové po lásce, která ji vedla k tomuto patetickému pokusu o vydírání, nevzbudila v oběti nic, ba ani pobavené pohrdání. Ani se neobtěžovala žádostí, aby si tu historku nechal pro sebe. A ona, jako by četla jeho myšlenky, mu pak řekla proč.

"Mně nevadí, že všechno teď víte. Proč by mi to mělo vadit? Konečně, Pearceová je teď mrtvá. Fallonová taky.

Myslím, že při dvou vraždách v domě bude mít představená a správní výbor nemocnice důležitější věci na starosti než prošetřovat, jak byl Nigel se mnou v posteli. Ale když si na tu noc vzpomenu! Opravdu, bylo to k popukání. Postel byla strašně úzká a vrzala a Nigel i já jsme se tak chechtali, že jsme mohli sotva... A k tomu to pomyslení na Pearceovou s okem na klíčové dírci!"

Rozesmála se. Zazvonilo to spontánní radostí ze vzpomínky, nevinnou, nakažlivou radostí. Masterson k ní vzhledl a jeho zakaboněný obličej se rozzářil širokým shovívavým úsměvem. Na jednu mimořádnou vteřinu se on i Dalglish museli opanovat, aby se nerozesmáli nahlas s ní.

si nechal vrchní sestru Gearingovou nakonec. Dlouhé čekání však k ní bylo nelaskavé. Zřejmě si dopoledne dala práci a upravila si obličej s marnotratnou péčí; nepochybně se instinktivně připravovala na všechna traumatizující setkání, která jí den mohl přinést. Jenže naličení zle utrpělo. Maskaro se rozpustilo a oční stíny se rozmazaly. Na čele vymyl pot stružky a stopy rtěnky ulpěly v doličku na bradě. Asi si obličej tu a tam nevědomky podrbala. Jistě, neboť ani teď neudržela ruce v klidu. Seděla a kroutila v prstech kapesníček, překládala a rozplétala nohy se znervózňující sklíčeností. Nečekala, až Dalglish promluví, a začala freneticky brebentit.

"Vy a váš seržant bydlíte u Maycroftů v hotelu U sokolníků paže? Doufám, že vám zajistili pohodlí. Sheila je trochu dražice, ale Bob má svou úroveň, když ho necháte jednat, jak sám chce."

Dalglish si dal záležet na tom, aby Bobovi nedovolil jednat po jeho. Zvolil hostinec U sokolníků paže proto, že byl malý, vhodný, tichý a naplň prázdný; netrvalo dlouho, aby pochopil, proč. Kapitán eskadry Robert Maycroft a jeho žena chtěli na návštěvníky zapůsobit spíš svou vznešeností než přispívat k jejich pohodlí a Dalglish vroucně doufal, že koncem týdne odtud odejde. Zatím neměl v úmyslu s vrchní sestrou Gearingovou diskutovat o Maycroftových a vedl ji zdvořile, ale pevně k věcnějšímu rozhovoru.

Na rozdíl od ostatních podezřelých považovala za nutné promarnit prvních pět minut vyjádřením své hrůzy nad smrtí dvou dívek. Všechno bylo příliš hrozné, tragické, ošklivé, děsné, hnusné, nezapomenutelné, nevysvětlitelné. Její vzrušení je dost opravdové, i když vyjadřování originální není, pomyslel si Dalglish. Ta žena je nefalšovaně zkormoucená. Měl za to, že je také velice vystrašená.

Prošel s ní události z pondělí 12. ledna. Mohla říci jen málo zajímavých nových věcí a její zpráva se shodovala s již založenou výpovědí. Probudila se velmi pozdě, ve spěchu se oblékla a stihla přijít do jídelny v osm hodin. Tam se u snidaně připojila k vrchním sestrám Brumfettové a Rolfové a teprve od nich uslyšela, že ošetřovatelka Fallonová v noci onemocněla. Dalglish se zeptal, zda si vzpomíná, která z vrchních sester jí tu novinu sdělila.

"Nuže, nemohu tvrdit, že si opravdu vzpomínám. Myslím, že to byla Rolfová, ale jista si nemohu být. Nestála jsem toho rána za zlámaný groš, působilo to jedno s druhým. Jednak jsem zaspala, jednak jsem byla přirozeně dost nervózní z inspekce Ústřední rady ošetřovatelek. Nejsem totiž kvalifikovaná jako odborná učitelka. Zaskakovala jsem za vrchní sestru Manningovou. A je dost zlé mít první demonstraci před celým ročníkem, před představenou a před inspektorkou z Ústřední rady ošetřovatelek, před doktorem Courtneym-Briggsem a vrchní sestrou Rolfovou, kteří tam všichni sedí a pouli oči na každé vaše hnutí. Napadlo mě, že za nepřítomnosti Fallonové zůstane ve skupině jen asi sedm studentek. No, to se dobře hodilo. Pokud šlo o mne, tak čím méně, tím lépe. Doufala jsem jen, že ty potvůrky projeví jakousi inteligencí a budou odpovídat."

Dalglish se zeptal, kdo odešel první z jídelny.

"Brumfettová. Jako obvykle horlivá, aby byla zpátky na oddělení. Po ní jsem odešla já. Vzala jsem si své noviny do zimní zahrady s šálkem kávy a na deset minut jsem se posadila ve skleníku a četla. Byly tam Christine Dakersová, Diana Harperová a Julia Pardoeová. Harperová a Pardoeová spolu tlachaly, Dakersová seděla sama a četla časopis. Nežůstala jsem tam dlouho; když jsem odcházela, ještě tam byly. Asi o půl deváté jsem šla do svého pokoje a cestou jsem si vyzvedla poštu; pak jsem sešla dolů a šla jsem rovnou do demonstrační učebny, těsně před tři čtvrtě na devět. Byly tam už Burtovy sestry, dokončovaly své přípravy, a skoro bezprostředně nato přišla Goodaleová. Zbytek třídy přišel současně asi za deset minut devět, až na Pearceovou, která přišla poslední. Než jsme se daly do práce, dívky jako obvykle štěbetaly, ale na nic z toho se nepamatuji. Ostatně znáte."

Dalglish jej znal. A ačkoliv považoval za nepravděpodobné, že by se mohl od vrchní sestry Gearingové dozvědět něco nového, prováděl ji znovu událostmi oné traumatizující demonstrace. Neměla však co vyjevit. Všechno bylo příliš ošklivé, hrozné, děsné, strašné, neuvěřitelné. Až do konce života na to nezapomene!

Dalglish se pak zaměřil na smrt Fallonové. Zde však pro něj měla vrchní sestra Gearingová překvapení. Byla první podezřelou, která mohla uvést alibi, anebo to, co zřejmě za alibi považovala. Předložila je s pochopitelným zadostiučiněním. Od osmi večer až přes půlnoc měla v pokoji na návštěvě přítele. Se stydlivým úsměvem uvedla Dalglishovi jeho jméno. Jmenoval se Leonard Morris a byl hlavním lékařem nemocnice. Pozvala ho na večeři. Uvařila prosté jídlo špagety po boloňsku - v kuchyni vrchních sester ve třetím poschodí a podávala je ve svém obývacím pokoji v osm hodin, krátce po jeho příchodu. Byli spolu celé čtyři hodiny, až na pár minut, kdy přinášela pokrm z kuchyně, a několik minut kolem půlnoci, kdy šel do umývárny, a podobnou chvíli dříve večer, kdy ho opustila ze stejných důvodů. Kromě těchto chvil nespustili jeden druhého z očí. Dodala horlivě, že Len - to jest pan Morris - bude jen rád, když bude moci její výpověď potvrdit. Len si dokonale pamatuje čas. Protože je lékařem, je přesný a pedantský, pokud jde o podrobnosti. Jediná potíž je, že dnes ráno není v nemocnici. Telefonoval do lékárny těsně před devátou, že onemocněl. Je si však jista, že zítra se vrátí do práce. Len si nerad bere volno.

Dalglish se zeptal, kdy přesně odešel ze Slavičího domu.

"No, nemohlo být dlouho po půlnoci. Vzpomínám si, že když moje hodiny odbíjely dvanáct, Len řekl, že opravdu musí odejít. Vyšli jsme ven asi o pět minut později, po zadním schodišti, po tom, co vede z bytu představené. Nechala jsem dveře otevřené. Len si vzal kolo z místa, kde je nechal, a já jsem ho doprovodila až k první zatáčce pěšiny. Nebyla to zrovna noc vhodná k procházce, ale diskutovali jsme ještě o pár věcech z nemocnice - Len přednáší druhému ročníku zákyň farmakologii - a já jsem si myslila, že se nadýchám trochu čerstvého vzduchu. Len mě nechtěl nechat jít samotnou zpět, a tak se se mnou vrátil až ke dveřím. Domnívám se, že bylo asi čtvrt na jednu, když jsme se konečně rozloučili. Prošla jsem dveřmi představené, a zamkla jsem je za sebou. Šla jsem rovnou do svého pokoje, vzala jsem nádobí od večeře do kuchyně a umyla je, šla do koupelny a čtvrt hodiny před jednou jsem byla v posteli. Celý večer jsem Fallonovou neviděla. Další, co vím, je, že vrchní sestra Rolfová vtrhla ke mně do pokoje a vzbudila mě novinou, že Dakersová našla Fallonovou v posteli mrtvou!"

"Takže jste vyšla a vrátila se bytem slečny Taylorové. Copak její dveře byly odemknuté?"

"Oh ano! Představená je obvykle nechává otevřené, když je pryč. Ví, že považujeme za vhodnější a soukromější užívat její schodiště. Koneckonců jsme přece jen dospělé ženy. Nikdo nám výslovně nezakazuje pozvat si do pokoje přátele, ale není zvlášť milé vyprovázet je hlavním domem, kde vás každá žákyňka pozoruje očima na stopkách. Představená je v tomhle směru ohromně hodná; myslím, že dokonce nezamyká ani svůj obývací pokoj, když není ve Slavičím domě. Domnívám se, že kvůli vrchní sestře Brumfettové, aby jej mohla používat, kdykoliv se jí zlíbí. Jestli jste to ještě neslyšel, tak Brumfettová je křepeláč naší představené. Většina představených má nějakého pejska, víte; Mary Taylorová má Brumfettku."

Trpce cynická poznámka byla tak neočekávaná, že škulba Mastersonovou hlavou skloněnou nad zápisem; pohlédl na vrchní sestru Gearingovou, jako by byla neslibný kandidát, který náhle projevil netušené schopnosti. Ale Dalglish poznámku přešel.

"Použila vrchní sestra Brumfettová bytu slečny Taylorové včera večer?" zeptal se.

"O půlnoci! A Brumfettová! Ta si jde lehnout brzo, pokud si s představenou nevyrazí do města. Obvykle si vaří poslední šálek v deset patnáct. Ale minulou noc ji odvolali. Doktor Courtney-Briggs jí telefonoval, aby byla tak hodná a přišla na soukromé oddělení převzít jednoho z jeho pacientů z operačního sálu. Myslím, že to všichni věděli. Bylo to těsně před dvanáctou."

Dalglish se zeptal, jestli ji vrchní sestra Gearingová viděla.

„Ne, ale můj přítel ji zahlédl. Tedy, Len. Vystrčil hlavu ze dveří, nakoukl, jestli je čistý vzduch, aby mohl jít před svým odchodem do umývárny, a uviděl Brumfettovou zabalenou do pláštěnky, s tou její starou kabelou, jak mizí na schodišti. Bylo zřejmé, že jde ven. Uhodla jsem, že ji zavolali na oddělení. To se Brumfettové stává pořád. Víte, je to částečně její chyba. Je příliš svědomitá."

Není to chyba, pomyslí si Dalglish, k níž by mohla mít sklon vrchní sestra Gearingová. Nedovedl si ji představit, jak se uprostřed zimy plahočí o půlnoci parkem, jen proto, že ji nečekaně zavolal nějaký chirurg, byť chirurg renomovaný. Litoval ji. Poskytla mu deprimující pohled na závažný nedostatek soukromí, na drobné malichernosti a vytáčky, jimiž se lidé, žijící v nevtíhané blízkosti, pokoušejí uchovat své vlastní soukromí či napadat soukromí druhých. Pomýšlení na dospělého muže nakukujícího pokradmu dveřmi, než jimi vyjde, pomýšlení na dva dospělé milence, scházející ve střehu po zadním schodišti, aby se vyhnuli odhalení, bylo groteskní a pokořující. Vzpomněl si na slova představené: "My tady jeden o druhém všechno víme; není tu opravdové soukromí." Dokonce i načasování večerního šálku chudáka Brumfettové a obvyklá hodina, kdy jde spát, jsou obecně známy. Žádný div, že Slavičí dům si pěstuje vlastní druh neurózy, takže vrchní sestra Gearingová považuje za nutné ospravedlňovat noční procházku s milencem v parku, samozřejmě a přirozenou touhu oddálit přání dobré noci nepřesvědčivým žvaněním o nutnosti prodiskutovat nemocniční záležitosti. Zdálo se mu to všechno hrozně skličující a nelitoval, když nadešel čas, aby ji propustil.

- VIII -

Dalglish se docela pobavil půlhodinkou strávenou s hospodyní, slečnou Marthou Collinsovou. Byla to hubená žena s hnědou pletí, křehká a suchá jako odumřelá větev; vypadala, jako by jí v kostech už vyschl morek. Vyhlížela, jako by se ve svých šatech ze světle hnědého tlustého kartounu postupně scvrkávala, aniž to zpozorovala. Pracovní plášť na ní visel z úzkých ramen do půl lýtek; v pase si jej podkasávala chlapeckým červeně a modře pruhovaným opaskem sepnutým přezkou v podobě hada. Punčochy se jí shrnovaly kolem kotníků jako tahací harmonika a buď dávala přednost botám alespoň o dvě čísla větším, anebo měla ve srovnání se zbytkem těla nohy podivuhodně neúměrné. Objevila se hned, jak ji zavolali, usadila se proti Dalglishovi, veliké nohy pevně rozkročila na podlaze a koukala na něho s vyčkávací škodolibostí, jako by se chystala k rozhovoru se zvlášť vzpurnou služkou. Ani jednou se při výslechu neusmála. I když na situaci nebylo nic, co by budilo pobavení, zdálo se, že je neschopna na znamení alespoň formálního uznání se trochu usmát. Navzdor tomuto nepřívětivému začátku neprobíhal výslech zle. Dalglish uvažoval, zda její kyselý tón a schválně nepřítelivý vzhled jsou součástí vypočítané pózy. Možná že se před nějakými čtyřiceti lety rozhodla stát se nemocničním podivínem, populárním tyranem z románů, který jedná stejně neuctivě s každým, od představené až k mladší děvečce. Zjistila, že ta úloha je tak úspěšná a uspokojivá, že se jí už nedokázala zbavit. Bez přestání hubovala, ale bez zlomyslnosti, jen tak. Podezřívá ji, že ve skutečnosti má svou práci ráda a není ani nešťastná, ani nespokojená, jak se chce jevit. Stěží by zůstala u své práce čtyřicet let, kdyby byla pro ni tak nesnesitelná, jak zdůrazňuje navenek.

"Mléko! Nemluvte mi o mléku. V tomhle baráku je víc potíží s mlékem, než se vším ostatním zásobováním dohromady, a to už něco napovídá. Dodáváme osm a půl litru mléka denně, i teď, když polovina osazenstva lehla s chřipkou. Neptejte se mě, kam to všecko jde. Nechci už za to zodpovídat, a taky jsem to řekla představené. Ze všeho nejdřív jdou ráno dvě láhve denně do poschodí vrchních sester, aby si mohly uvařit ranní čaj. Posílám nahoru dvě i tři láhve. Pomyslel byste si, že je ho dost pro všechny. Představená je samozřejmě mimo, ta dostává svého půl litru a nikomu neubírá ani kapku. Ale těch potíží s mlékem! První vrchní sestra, které padne do ruky, asi sebere všechnu smetanu. Moc ohleduplné to není, a taky jsem to pověděla představené. Mají štěstí, dostávají i pár lahví mléka Channel Island; nikdo jiný v domě je nedostává. Ale neslyším nic jiného než nářky. Vrchní sestra Gearingová tvrdí, že je příliš vodnaté, vrchní sestra Brumfettová zase vytýká, že není všechno Channel Island, a vrchní sestra Rolfová si přeje, aby se dodávalo ve čtvrtlitrových lahvičkách, i když ví stejně jako já, že už nejsou k dostání. Pak je tu mléko na ranní čaj studentek a do kakaá, co si vaří v noci. Předpokládá se, že zapíší, kolik lahví si berou z chladničky. Nikdo jim to mléko nezavídí, ale taková je zásada. No, a jen se podívejte do záznamníku! Devětkrát z deseti se neobtěžují. A ještě tu jsou prázdné láhve. Mají se opláchnout a vrátit do kuchyně. Řekl byste, že to není žádná práce; místo toho odkládají láhve po domě, v

pokojích, do příborníku, dokonce i na záchod. Najdu je napůl opláchnuté, až když začnou smrdět. Moje děvčata mají dost co dělat, natož aby ještě běhala za studentkami a za jejich prázdnými lahve. A tak jsem to taky řekla představené."

"Co myslíte? Byla jsem v kuchyni, když sestry Burtovy braly ten svůj půllitr? To víte, že jsem tam byla. Řekla jsem to přece už tomu druhému policajtovi. Kde jinde bych taky v tu denní dobu byla? Ve tři čtvrti na sedm jsem vždycky ve své kuchyni. A bylo asi o tři minuty víc, když přišly dovnitř sestry Burtovy. Ne, láhev jsem jim nepodávala. Vzály si ji z ledničky samy. Nemám v pracovní náplni čekat v pozoru na žákyně, a taky jsem to řekla představené. Ale když odnášely mléko z kuchyně, nebylo v něm nic špatného. Bylo dodáno až v šest třicet a měla jsem do snídaně dost co dělat i bez bryndání dezinfekčního prostředku do mléka. A kromě toho - mám alibi! Od šesti pětácti jsem byla s paní Munciovou. Ona sem denně dochází z města vypomáhat, když nestačím. Můžete ji vidět kdykoliv, ale myslím, že moc z ní nedostanete. Ta chudinka nemá moc za ušima. Když tak o tom přemýšlím, pochybuji, jestli by si vůbec všimla, kdybych strávila celé dopoledne otravováním mléka. Ale ona se mnou byla, a to za něco stojí. A já byla celý den s ní. Neběhala jsem každých pár minut na záchod. Pěkně děkuju! Všechny takové věci si odbudu ve vhodnou dobu."

"Dezinfekční prostředek v umývárně? Myslíla jsem si, že se mě na to zeptáte. Plním láhve sama z velké plechovky, kterou mi jednou za týden posílají z hlavního skladu nemocnice. Není to ve skutečnosti má práce, ale nerada ji nechávám služkám. Jsou tak neopatrné! Nadělaly by louže po podlaze v celé umývárně. Tu láhev na přízemním WC jsem doplnila den předtím, než zemřela ošetřovatelka Pearceová, takže musela být téměř plná. Některé studentky se obtěžují, a když jsou na WC hotovy, nalijí do mísy trochu dezinfekce. Ale většina to nedělá. Pomyslel byste si, že sestry-žákyně budou v těchto věcech zvlášť pečlivé, ale nejsou o nic lepší než jiní mladí lidé. Dezinfekci používají nejvíce uklízečky, když vyčistí mísy na WC. Všechny umývárny se čistí jednou denně. Já jsem velice důsledná, když jde o čistotu v umývárkách. Tu přízemní měla umývat Morag Smithová po obědě, ale už předtím si všimly ošetřovatelky Goodaleová a Pardoeová, že láhev chybí. Bylo mi řečeno, že ten druhý policajt ji našel prázdnou v keřích za domem. A kdo ji tam dal, to bych ráda věděla?"

"Ne. Morag Smithovou nemůžete vidět. Neřekli vám to? Má volný den. Odešla včera po čaji, naštěstí pro ni. Tyhle poslední potíže se jim nepodaří přišit Morag. Ne, nevím, jestli šla domů. Nevypptávala jsem se jí. Mám za služebné dost odpovědnosti, když je mám na očích ve Slavičím domě. Nezajímá mě, co dělají ve volných dnech. A dobře tak, podle toho, co slyším. Morag se vrátí nejspíš dnes pozdě večer; představená dala pokyn, že se má přestěhovat do ubytovny stálého personálu. Tohle místo je teď pro nás zřejmě tuze nebezpečné. No, se mnou nikdo nepohne! Já jen nevím, jak si představují, že všechno ráno zvládnou, jestli se Morag ukáže až těsně před snídání. Nemůžu kontrolovat své lidi, když je nemám na očích; a taky jsem to řekla představené. Ne že by s Morag byly nějaké trampoty, i když je paličatá, a když ji člověk přiměje, aby začala dělat, není špatná pracovnice. A jestli se vám někdo pokusí namluvit, že Morag Smithová něco vyvedla s tou kápanou výživou, tak mu nevěřte. Ta holka je třeba trochu nechápatá, ale není zuřivý blázen. Nechci, aby mé lidi někdo bezdůvodně pomlouval."

A teď vám něco povím, pane detektive." Nadzvedla hubený zadeček ze židle, naklonila se přes stůl a upřela na Dalglisha jiskrné oči. Přinutil se hledět do nich bez mrknutí; civěli na sebe jako dvojice zápasníků před bojem. "Ano, slečno Collinsová?"

Natáhla suchý prst s uzlovitými klouby a ostře ho rýpla do žeber. Dalglish ucukl.

"Nikdo neměl právo vzít tu láhev z umývárny bez mého dovolení, ani použít ji pro jakýkoliv jiný účel než pro vyčištění záchodové mísy. Nikdo!"

Bylo očividné, v čem podle názoru slečny Collinsové spočívala celá zvrhlost tohoto zločinu.

- IX -

Dvanáct minut před jednou po poledni se objevil doktor Courtney-Briggs. Zaklepal bryskně na dveře a vešel, ani nečekal na pozvání.

"Mohu vám teď věnovat čtvrt hodiny, Dalglishi, pokud se vám to hodí," oznámil úsečně.

Jeho tón předpokládal, že se to hodí. Dalglish souhlasil a nabídl mu židli. Chirurg pohlédl na seržanta Mastersona, sedícího netečně s připraveným zápisníkem, zaváhal a pak si obrátil židli opěradlem k seržantovi. Usadil se a vklouzl rukou do kapsy u vesty. Pouzdro, jež vytáhl, bylo z jemně rytého zlata a tak tenké, že málem nevypadalo funkčně. Nabídl cigaretu Dalglishovi, ale ne Mastersonovi a nezdál se ani překvapen, ani dotčen tím, že vrchní inspektor odmítl. Zapálil si svou. Ruce, které sklenul kolem zapalovače, byly velké, s hranatými prsty; nebyly to citlivé ruce románového chirurga, spíš krásně pěstěné silné ruce tesaře.

Dalglish, navenek zaměstnán svými papíry, muže pozoroval. Byl statný, ale dosud ne tlustý. Výcházkový oblek mu až příliš dobře seděl na pružném, dobře živěném těle a zvyšoval dojem latentní, jen nedokonale ovládané síly. Stále ještě mohl být nazýván hezkým. Jeho dlouhé vlasy, sčesané rovně dozadu z vysokého čela, byly husté a tmavé, až na jediný bílý pramen. Dalglish by byl rád věděl, jestli si jej odbarvuje. Jeho oči byly příliš malé v tom velkém, kvetoucím obličej, ale měly hezký tvar a byly posazené daleko od sebe. Neprozrazovaly nic.

Dalglish věděl, že právě pan Courtney-Briggs zodpovídá za to, že policejní prezident povolal Yard. Proč, pochopil snadno z poněkud rozhořčené zprávy inspektora Baileyho během krátké porady, kdy Dalglish přebíral tento případ. Chirurg se mu zprotivil hned na začátku, a jeho motivy, pokud bylo možno je racionálně vysvětlit, vzbuzovaly zajímavé spekulace. Zprvu lékař živě ujišťoval, že ošetřovatelka Pearceová byla zřejmě zavražděna, že je nemyslitelné, aby někdo z nemocnice byl se zločinem spojován a že místní policie je povinna vycházet z této domněnky a musí najít a zatknout vraha s minimálním otálením. Když jejich vyšetřování nepřineslo okamžité výsledky, spustil povyk. Byl mužem zvyklým

uplatňovat moc a určitě moc měl. V Londýně žili vlivní lidé, kteří mu vděčili za svůj život a někteří z nich měli značný, dost nemilý význam. Jak policejnímu prezidentovi, tak Yardu se telefonovalo, někdy taktně a napůl omluvně, jindy přímo kriticky. Když inspektor pověřený vyšetřováním začal být silněji přesvědčen, že smrt ošetřovatelky Pearceové je výsledkem nemístného vtipu, který skončil tragicky, pan Courtney-Briggs a jeho stoupenci ještě hlasitěji prohlašovali, že byla zavražděna, a urputněji naléhali, aby případ převzal Yard. A pak byla nalezena mrtvá ošetřovatelka Fallonová. Dalo se očekávat, že místní kriminální policie bude vyburcována k nové aktivitě, že rozptýlené světlo, které převládalo v prvním případě, se zaostří a soustředí na tuto druhou smrt. Právě tento okamžik si vybral doktor Courtney-Briggs a zatelefonoval policejnímu prezidentovi. Oznámil mu, že další činnost není nutná, protože jemu je jasné, že ošetřovatelka Fallonová spáchala sebevraždu. Důvodem mohou být jen výčitky svědomí nad tragickým výsledkem hloupého vtipu, který zabil její kolegyni, a je nyní v zájmu nemocnice, aby případ byl uzavřen s minimálním povykem před zahájením nábory nových ošetřovatelek; teď je skutečně ohrožena celá budoucnost nemocnice. Policie je na takové náhlé obraty nálad zvyklá, což neznamena, že je vítá. Dalglish si pomyslel, že pro policejního prezidenta muselo být zadostiučiněním rozhodnutí, že za těchto okolností bude rozumnější nařídít, aby obě smrti vyšetřil Yard.

V týdnu po smrti ošetřovatelky Pearceové Courtney-Briggs dokonce telefonoval Dalglishovi, který byl před třemi roky jeho pacientem. Šlo tehdy o případ nekomplikovaného zánětu slepého střeva, a ačkoliv Dalglishova marnivost byla polichocena malými rozměry a úhledností výsledné jizvy, měl pocit, že chirurgova expertiza byla v té době přiměřeně odměněna. Určitě si nepřál být využíván pro soukromé účely doktora Courtneyho-Briggse. Telefonické zavolání ho uvedlo do rozpaků a bylo mu nepříjemné. Zaujalo ho, že chirurg otevřeně rozhodl, že druhý případ je nehoda, na kterou raději oba zapomenou.

Dalglish nezdvihl zrak od svých papírů a prohodil:

"Mám za to, že podle vašeho názoru se slečna Fallonová zabila?" "Ovšem. Je to zjevné vysvětlení. Nechcete snad říct, že jí ten jed dal do whisky někdo jiný? Proč by to dělal?"

"Je zde ovšem problém chybějícího obalu. To jest, jde-li o jed. Nebudeme to vědět, dokud nedojde pitevní protokol."

"Jaký problém? Žádný problém není. Pohár byl neprůsvitný, teplo izolováno. Mohla si ten jed do něho dát už zvečera. Nikdo by to nezpozoroval. Nebo si mohla přinést prášek v útržku papíru a ten spláchla na WC. Obal není problémem. Tentokrát to náhodou nebyla žiravina. Když jsem se na mrtvou podíval, bylo to zřejmé."

"Byl jste na místě činu jako první lékař?"

"Ne. Nebyl jsem v nemocnici, když ji našli. Prohlížel ji doktor Snelling. Pečuje zde jako hlavní ošetřující lékař o ošetřovatelky. Okamžitě poznal, že se nedá nic dělat. Šel jsem se podívat na mrtvou hned, jak jsem tu novinu uslyšel. Přijel jsem do nemocnice právě před devátou. To už zde ovšem byla policie. Míním místní lidi. Nevím, proč je nenechali pokračovat. Telefonoval jsem policejnímu prezidentovi a sdělil jsem mu svůj názor. Vím náhodou od Milese Honeymana, že zemřela kolem půlnoci. Potkal jsem ho, když odjížděl. Studovali jsme spolu na lékařské fakultě."

"Rozumím."

"Bylo moudré, že jste ho povolal. Mám za to, že je obecně považován za nejlepšího ve svém oboru."

Hovořil blahosklonně - úspěch skládající poklonu jinému úspěchu. Jeho měřítka jsou stěží jemná, pomyslel si Dalglish. Peníze, prestiž, veřejné uznání, moc. Ano, Courtney-Briggs by pro sebe vždycky vyžadoval to nejlepší v důvěře, že je schopen všechno zaplatit.

"Byla těhotná. Věděli jste to?" zeptal se Dalglish.

"Řekl mi to Honeyman. Ne, nevěděl jsem to. Tyhle věci se stávají, dokonce i dnes, kdy kontrola početí je spolehlivá a snadno dosažitelná. Ale byl bych očekával, že tak inteligentní dívka bere pilulku."

Dalglish si vybavil výjev ráno v knihovně, kdy doktor Courtney-Briggs znal na den dívčin věk. Bez omluvy položil další otázku:

"Znal jste ji dobře?"

Byl to plný zásah; lékař chvíli neodpovídal. Dalglish neočekával křik ani hrozby; také nepřišly. Jen v ostrém pohledu, který lékař vrhl na vyšetřovatele, se objevil větší respekt.

"Nějakou dobu - ano." Odmlčel se. "Mohli byste říci, že jsem ji znal důvěrně."

"Byla vaší milenkou?"

Courtney-Briggs se na něho nevzrušeně, uvážlivě podíval a pak odpověděl:

"To je vyjádřeno dost formálně. Spali jsme spolu pravidelně během prvních šesti měsíců, kdy byla zde. Máte námitky?"

"Pokud je neměla ona, mně námitky nepřísluší. A ona pravděpodobně ten vztah chtěla?"

"Dalo by se to tak říct."

"Kdy skončil?"

"Myslím, že jsem vám to řekl. Trval do konce prvního ročníku. To jest, skončil před půldruhým rokem."

"Pohádali jste se?"

"Ne. Ona rozhodla, že - řekněme - možnosti jsou vyčerpány. Některé ženy mají rády změnu. Já také. Nebyl bych se s ní stýkal, kdybych věděl, že je typem, který bude dělat potíže. Nechápejte mě špatně. Obvykle nespávám se sestrami-žákyněmi. Jsem rozumně vyběravý."

"Nebylo těžké ten poměr utajit? V nemocnici je velmi málo soukromí."

"Máte romantické nápady, vrchní inspektore. Nelíbali jsme se a neobjímali někde v zádveří. Když říkám, že jsem s ní spal, jde o přesný výraz. Pokud jde o sex, nezjemňuji. Když měla večer povolenou vycházku, přicházela do mého bytu ve Wimpole Street a spali jsme tam. Nemám sluhu a můj dům je poblíž Selborne. Vrátný ve Wimpole Street to musel vědět, ale dovede držet jazyk za zuby. Kdyby neuměl, nezůstalo by v budově mnoho nájemníků. Nebylo žádné riziko za předpokladu, že to neprozradí ona - a ona nebyla hovorná. Ne, že by mi to nějak vadilo. Existují určité oblasti osobního chování, v nichž dělám, co se mi líbí. Vy nepochybně také."

"Takže nešlo o vaše dítě?"

"Ne. Nejsem bezohledný. Kromě toho, náš vztah skončil. Ale i kdyby neskončil, stěží bych ji zabil. Takový druh řešení působí spíš potíže, než aby jim předcházel."

"Co byste byl udělal?" zeptal se Dalgliesh.

"Záleželo by na okolnostech. Musel bych si být jist, že dítě je moje. Ale tento základní problém je sotva neobvyklý a dá se řešit, je-li žena rozumná."

"Bylo mi řečeno, že slečna Fallonová plánovala potrat. Zkusila to u vás?"

"Ne."

"A mohla by to u vás zkusit?"

"Zajisté. Ale nezkusila."

"Byl byste jí pomohl, kdyby se vám svěřila?"

Lékař na něho pohlédl.

"Řekl bych, že tato otázka je stěží ve vaší pravomoci."

"To musím posoudit já," prohlásil Dalgliesh. "Děvče bylo těhotné. Zřejmě měla v úmyslu dosáhnout interrupce; řekla své přítelkyni, že zná někoho, kdo jí pomůže. Jsem přirozeně zvědav, koho měla na mysli."

"Znáte zákon. Jsem chirurg, ne gynekolog. Držím se raději své odbornosti a provádím ji v mezích zákona."

"Jsou ovšem i jiné druhy pomoci. Doporučení ke vhodnému konzultantovi, pomoc se zaplacením."

Dívka se jménem šestnáct tisíc liber šterlinků sotva potřebovala pomoc při zaplacení poplatků za potrat. Ale odkaz slečně Goodaleové neměl být zveřejněn a Dalgliesh se zajímal o to, zda Courtney-Briggs věděl o jmění Fallonové. Chirurg neprojevil ani náznakem, že o něm ví.

"No, za mnou nepřišla. Možná, že mě vedla v patrnosti, ale nepřišla. I kdyby přišla, nepomohl bych. Zakládám si na své zodpovědnosti a nepřebírám ji za jiné lidi. Jestli se rozhodla hledat své uspokojení jinde, mohla hledat jinde i pomoc. Já jsem ji do jiného stavu nepřivedl. Obtěžkal ji někdo jiný. Ať se tedy o ni stará."

"To by byla vaše odpověď?"

"Určitě. A právem."

Jeho hlas zněl tónem zlobného zadostiučinění. Dalgliesh na něj pohlédl a viděl, že zčervenal. Ten muž se jen těžko ovládal. A Dalgliesh nepochyboval ani dost málo o povaze tohoto rozrušení. Vyvolala je nenávist.

"Byl jste včera večer v nemocnici?" pokračoval ve výslechu.

"Ano. Zavolali mě k náhlé operaci. Jeden z mých pacientů měl recidivu. Nebyla neočekávaná, ale velmi vážná. Skončil jsem operaci ve 23.45. Doba je zaznamenána v zápisníku na operačním sále. Pak jsem zavolał do Slavičího domu vrchní sestře Brumfettové a požádal jsem ji, aby byla tak hodná a vrátila se na hodinu nebo tak nějak na své oddělení. Šlo o mého soukromého pacienta. Pak jsem zatelefonoval domů a oznámil, že se vrátím v noci domů, místo abych spal v lékařské ubytovně, jak to někdy po pozdní operaci dělávám. Odešel jsem z hlavní budovy krátce po dvanácté. Chtěl jsem vyjet branou na Winchesterskou silnici. Mám svůj vlastní klíč. Ovšem, noc byla bouřlivá, jak jste si asi všiml, a zjistil jsem, že tam přes cestu leží jilm. Měl jsem štěstí, že jsem do něj nevrátil. Vylezl jsem z vozu a uvázal jsem kolem jedné z větví svůj bílý hedvábný šátek, abych varoval všechny ostatní, kdo by tudy chtěli projet. Nebylo pravděpodobné, že by někdo jel, ale strom byl zřejmým nebezpečím a nebyla naděje, že jej odstraní před rozedněním. Obrátil jsem vůz a vyjel hlavním vjezdem. O vyvráceném stromu jsem cestou ven preferoval vrátnému."

"Všiml jste si, kolik bylo hodin?"

"Nevšiml. Mohl to udělat vrátný. Ale odhadem bylo asi patnáct minut po půlnoci, možná víc. Ztratil jsem spoustu času u toho stromu."

"Abyste dojel k zadní bráně, musel jste projet kolem Slavičího domu. Vešel jste dovnitř?"

"Neměl jsem důvod vejít, a ani jsem nevešel, neotrávil jsem ošetřovatelku Fallonovou, a neměl jsem ani jakoukoliv jinou příčinu."

"V zahradě jste nikoho neviděl?"

"Po půlnoci a uprostřed takové bouře? Ne, nikoho jsem neviděl."

Dalgliesh se začal vyptávat jinak.

"Viděl jste zajisté umírat ošetřovatelku Pearceovou. Předpokládám, že skutečná naděje na její záchranu neexistovala?"

"Řekl bych, že nebyla žádná naděje. Učinil jsem hezky rázná opatření, jenže to není snadné, když nevíte, s čím máte co dělat."

"Věděl jste však, že jde o jed?"

"Dost brzy. Ano. Ale nevěděl jsem, jaký. Ne, že by to znamenalo nějaký rozdíl. Viděl jste pitevní protokol? Tak víte, co ji ta chemikálie způsobila."

"Byl jste ve Slavičím domě toho rána, kdy zemřela, od osmi hodin?" zeptal se Dalgliesh.

"Víte velmi dobře, že jsem tam byl, jestli jste si dal - a já se domnívám, že dal - tu práci a přečetl si mou původní výpověď. Přijel jsem do Slavičího domu krátce po osmé. Moje smlouva zde je teoreticky na šest půldnů v týdnu. V nemocnici jsem po celý den v pondělí, ve čtvrtek a v pátek; ale není u mne neobvyklé, že mě zavolají k náhlé operaci, zvláště když jde o soukromého pacienta. Příležitostně přednáším v sobotu ráno na operačním sále ošetřovatelkám, je-li můj program dlouhý. V neděli večer mě zavolali krátce po jedenácté hodině v noci k náhlé operaci slepého střeva - šlo o jednoho z mých soukromých pacientů - a bylo vhodné, abych se vyspal v lékařské ubytovně."

"A ta je kde?"

"V té žalostně projektované nové budově poblíž polikliniky. Podávají snídaně v nekřesťanskou dobu - v sedm třicet ráno."

"Byl jste zde opravdu velmi brzy. Demonstrace měla začít až v devět."

"Nebyl jsem tu jen kvůli demonstraci, vrchní inspektore. Vy toho o nemocnicích moc nevíte, že? Externí primář chirurgie se normálně nezúčastňuje vyučovacích hodin ošetřovatelek, ledaže skutečně studentkám přednáší. Onoho 12. ledna jsem se zúčastnil proto, že měla přijet inspektorka Ústřední rady ošetřovatelek, a já jsem místopředseda výboru pro výchovu ošetřovatelek. Byl jsem tam ze zdvořilosti kvůli slečně Bealové. Přišel jsem proto, že jsem chtěl pracovat na některých klinických poznámkách, které jsem po předchozí přednášce nechal v kanceláři vrchní sestry Rolfové. Chtěl jsem si také před začátkem inspekce promluvit s představenou a chtěl jsem si být jist, že budu na místě včas k přivítání slečny Bealové. Šel jsem nahoru do bytu představené v osm třicet pět; našel jsem ji, jak dojídá snídani. A jestli si myslíte, že jsem mohl dát do láhve tu žiravinu kdykoliv mezi osmou a osm třicet pět, máte úplnou pravdu. Mohl. Jak to vypadá, neudělal jsem to."

Podíval se na hodinky.

"A teď, nemáte-li nic jiného, k čemu byste mě potřeboval, musím jít na oběd. Dnes odpoledne ordinuji pro ambulantní pacienty a času je málo. Je-li to skutečně nutné, mohu vám věnovat pár dalších minut před odjezdem. Doufám ale, že k tomu nedojde. Už jsem podepsal jednu výpověď o smrti Pearceové a nemám, co bych dodal či změnil. Fallonovou jsem včera neviděl. Nevěděl jsem ani, že byla propuštěna z marodky. Nenosila mé dítě, a i kdyby je nosila, nebyl bych takový blázen, abych ji zabil. A když o tom mluvíme, to, co jsem vám řekl o našem dřívějším vztahu, bylo přirozeně důvěrné."

Pohlédl významně na seržanta Mastersona.

"Ne, že by mi to vadilo, kdyby se to zveřejnilo. Ale nakonec, to děvče je mrtvé. Měli bychom se snažit chránit jeho pověst."

Dalglieshovi připadalo neuvěřitelné, že by se doktor Courtney-Briggs zajímal o pověst někoho jiného než sebe sama. Ale zcela vážně mu dal potřebné ujištění. Bez lítosti se s chirurgem rozešel. Egoistický parchant, jehož bylo příjemné - i když dětinské - provokovat. Byl však vrah? Měl sklony, nervy i sobeckost zabijáka. Nadto měl příležitost. A motiv? Byla to upřímnost nebo faleš, že se tak snadno přiznal k poměru s Josephine Fallonovou? Připusťme, že nemohl doufat v dlouhodobé uchování svého tajemství; nemocnice patřila stěží k nejdiskrétnějším institucím. Udělal z nouze ctnost a pojistil se, aby Dalgliesh uslyšel jeho verzi poměru, dřív než se mu nevyhnutelně dostanou k uchu klepy? Nebo to byla jen otevřená domýšlivost, sexuální marnivost muže, který by se nenamáhal skrýt jakýkoli výboj, když by prokazoval jeho přitažlivost a mužnost?

Když skládal své papíry, Dalgliesh si uvědomil, že má hlad. Začal pracovat časně ráno a měl za sebou dlouhé dopoledne. Bylo načase vypudit z mysli Stephena Courtneyho-Briggse a spolu s Mastersonem začít pomýšlet na oběd.

5 / HOVORY U STOLU

- I -

Vrchní sestry a studentky, které bydlely ve Slavičím domě, ve školní jídelně jen snídaly a pily odpolední čaj. Na hlavní jídla v poledne a večer se připojovaly ke zbytku personálu v nemocniční jídelně se samoobsluhou, kde jedli všichni až na významné externisty - v družné a hlučné pospolitosti. Strava zde byla výživná, slušně uvařená a natolik pestrá, že uspokojovala odlišné chutě několika set lidí; nepotírala jejich náboženské nebo dietní zábrany a držela se v mezích rozpočtu stanoveného hospodářským správcem. Zásady, jimiž se řídilo plánování jídelníčku, se neměnily. Játro a ledvinky se nikdy nepodávaly ve dnech, kdy operoval urolog, a ošetřovatelky se nikdy nemusely potýkat se stejným menu, jaké právě předložily pacientům.

Systém samoobsluhy byl v nemocnici Johna Carpendara zaveden navzdory silnému odporu personálu všech stupňů. Před osmi lety existovaly oddělené jídelny pro vrchní sestry a ošetřovatelky, jedna pro administrativu a laické zaměstnance, kantýna pro vrátné a řemeslníky. Toto uspořádání všem vyhovovalo, neboť správně odlišovalo hodnostní a společenské stupně a zajišťovalo, aby lidé trávili polední přestávku v rozumném klidu ve společnosti těch, s nimiž bývali nejraději. Nyní se však těšili míru a soukromí vlastní jídelny jen vedoucí lékaři. Tato žárlivě obhajovaná výsada byla trvale napadána ministerskými revizory, vládními hospodářskými poradci a experty pro výzkum práce, kteří byli vyzbrojeni statistikami o výdajích a neměli potíže s dokazováním ne hospodárnosti tohoto systému. Až dosud však lékaři vyhrávali. Jejich nejsilnějším argumentem byla potřeba diskutovat o nemocných v soukromí. Toto tvrzení, že nikdy, ani při jídle, nepřestávají pracovat, se přijímalo s určitým skepticizmem, bylo však obtížné odmítnout je. Nutnost uchovávat záležitosti pacientů jako důvěrné se dotýkala oné oblasti vztahů pacient-lékař, kterou doktoři vždycky pohotově využívali. Před touto mystikou byli bezmocní i revizoři ministerstva financí a kapitulovali. Kromě toho je podporovala představená. Slečna Taylorová dala najevo, že považuje za nesmírně rozumné, aby vedoucí lékaři měli vlastní jídelnu. A vliv slečny Taylorové na předsedu Správního výboru nemocnice byl tak zřejmý a trval tak dlouho, že už téměř přestal vzbuzovat vzrušené komentáře. Sir Marcus Cohen byl bohatý a pohledný vdovec a jediným překvapením teď bylo, že on a představená se nevzali. Obecně se mělo za to, že tomu tak je proto, že sir Marcus je uznávaným vůdcem židovské obce v hrabství a nechce se oženit mimo svou víru, nebo že se slečna Taylorová, oddaná svému povolání, nechce vůbec vdávat.

Avšak rozsah vlivu slečny Taylorové na předsedu a tedy na Správní výbor nemocnice přesahoval všechny domněnky. Bylo známo, že obzvlášť dráždí doktora Courtneyho-Briggse, protože povážlivě zmenšuje jeho osobní vliv. Ve věci vlastní jídelny lékařských expertů se však uplatnil v jeho prospěch a projevil se jako rozhodující.

Jestliže ovšem byl ostatní personál přinucen k vzájemné blízkosti, nebyl nucen k důvěrnosti. Hierarchie se projevovala stále. Veliká jídelna byla rozdělena na menší jídelní oblasti, oddělené od sebe mřížkovými přepážkami a zástěnami z rostlin a v každém z těchto oddílů se pěstovala atmosféra soukromé jídelny.

Vrchní sestra Rolfová si nabrala platýze a brambůrky a donesla si podnos ke stolu, o který se minulých osm let dělila s vrchními sestrami Brumfettovou a Gearingovou, a rozhlédla se po příslušnících tohoto zvláštního světa. Ve výklenku hned u dveří seděli laboratorní technici v kombinézách plných skvrn a hlučně se bavili. Hned vedle nich obědval starý Fleming, lékárník pro ambulantní pacienty; mačkal do kuliček drobty chleba prsty žlutými od nikotinu. U vedlejšího stolu seděly čtyři nemocniční stenografky v modrých pracovních pláštích. Slečna Wrightová, vedoucí sekretářka, zaměstnaná v nemocnici Johna Carpendara už dvacet let, jídávala vždycky s kradmou rychlostí, jen aby se co nejdříve vrátila ke svému psacímu stroji. Za sousední přepážkou byl hlouček středních zdravotníků: slečna Bunyonová, vedoucí rentgenová laborantka, paní Nethernová, vedoucí sociální pracovnice, a dvě fyzioterapeutky, pečlivě dodržující ustálené zdání chladné neuspěchané schopnosti, naprostého nezájmu o konzumovanou potravu a volby stolu od nejvzdálenějšího od stolu mladších úředníků.

O čem asi všichni přemýšleli? Asi o Fallonové. V nemocnici teď nemohl být nikdo, od vedoucích lékařů až po uklízečky na odděleních, kdo by nevěděl, že za záhadných okolností zemřela druhá studentka ze Slavičeho domu a že byl povolán Scotland Yard. Smrt Fallonové byla dnes dopoledne asi hlavním drbem u většiny stolů. Nezabránila ovšem lidem sníst oběd či pokračovat v práci. Práce bylo tolik; existovalo tolik jiných naléhavých zájmů; kolovalo dokonce tolik drbů! Nebylo tomu tak jen proto, že život musí jít dál; v nemocnici má toto ořepané úloví osobitý význam. Život šel dál, nesený vpřed imperativními zákony zrození a smrti. Zapisovala se nová přijetí; sanitky chrlily denně úrazy; odesílaly se operační protokoly; mrtvé ukládali do rakví a uzdravené propouštěli. Smrt, dokonce i smrt náhlá a nepředvídaná, byla těmto mladým studentkám se svěžími tvářičkami bližší, než byla i tomu nejzkušenějšímu vrchnímu inspektorovi. A existovala hranice, po kterou mohla smrt šokovat. Buď se s ní studentky smířily v prvním ročníku; anebo se vzdaly úmyslu stát se ošetřovatelkami. Ale vražda? To je něco jiného. I v tomto světě otrlosti si vražda potvrdila svou truchlivou primitivní moc otřást člověkem. Kolik lidí ve Slavičím domě však skutečně věří, že Pearceová a Fallonová byly zavražděny? Potřebovalo by to víc, než přítomnost zázračného hochy z Yardu a jeho družiny, aby se uvěřilo tak neobyčejnému názoru. Existovalo příliš mnoho jiných možných vysvětlení a všechna byla jednodušší a uvěřitelnější než vražda. Dalgliesh mohl mít své přesvědčení, dokázat je bylo ovšem něco odlišného.

Vrchní sestra Rolfová sklonila hlavu a začala bez nadšení pitvat svého platýze. Neměla vůbec hlad. Vzduch silně voněl jidlem a těžký pach bral chuť. Hluk v automatu bušil bez přestání do jejích uší a nedalo se mu uniknout; byla to zmatená, souvislá disharmonie, v níž se jednotlivé zvuky stěží rozlišovaly.

Vedle ní pojídala vrchní sestra Brumfettová vařenou tresku s kerblíkovou omáčkou. Na opěradle židle visela její úhledně složená pláštěnka a u nohou ležela gobelínová kabelka, která ji všude doprovázela. Vrchní sestra Brumfettová jedla s bojovným zaujetím, jako by se jí protivila potřeba jíst a jako by si svou mrzutost vylévala na jídle. Vrchní sestra Brumfettová si vybírala pokaždé vařenou tresku; vrchní sestra Rolfová měla náhle pocit, že nedokáže další hodinu pozorovat, jak Brumfettová obědvá tresku.

Uvědomila si, že není důvodu, proč by se měla dívat. Nic jí nebrání, aby si sedla někam jinam, nic, než setrvačnost, která dělá z prostého přenesení podnosu o tři stopy dál k jinému stolu nemožnou, neodvolatelnou katastrofu. Po její levici si vrchní sestra Gearingová hrála s dušeným hovězím a krájele čtvrtku kapusty na hezké kostičky. Když skutečně začala jíst, polykala jídlo chtivě jako hltavá školačka; vždycky ale předcházelo tohle mlsné nímání, při němž se měly sbíhat sliny. Vrchní sestru Rolfovou napadlo, kolikrát musela odolat naléhavému přání zakřičet: "Proboha, Gearingová, přestaňte dřobat a jezte!" Jednoho dne to nepochybně vyhrkne. A bude další neoblíbenou vrchní sestrou středního věku, o které se bude prohlašovat: "Začíná to s ní být velice svízelné. Nejspíš je to věkem."

Uvažovala, že se odstěhuje mimo nemocnici. Nebylo to zakázáno a mohla by si to dovolit. Koupit si byt nebo domek by znamenalo tu nejlepší investici pro důchod. Ale Julia Pardoeová odbourala ten nápad několika zničujícími vlažnými poznámkami, které mrštila jako studené oblázky do hlubokého jezera jejich nadějí a plánů. Vrchní sestra Rolfová stále slyšela ten vysoký dětský hlásek:

"Bydlet mimo! Proč byste chtěla? Už bychom se tolik nevidaly."

"Ale vídaly, Julie. Měly bychom daleko větší soukromí, beze všeho rizika a klamání. Domek by byl pohodlný a příjemný. Líbil by se ti."

"Nebylo by to tak jednoduché jako vyklouznout k vám nahoru na návštěvu, když mám náladu."

Když má náladu. Náladu k čemu? Vrchní sestra Rolfová beznadějně odháněla tuto otázku, kterou si nikdy nedovolila položit.

Zнала povahu svého rozporu. Nebyl sám o sobě koneckonců tak zvláštní. V každém vztahu existuje jeden, který miluje, a druhý, který dovoluje, aby byl milován. Bylo snad sobecké či troufalé doufat, že ta, která bere, pozná cenu daru? Že dárkyně neplývá láskou na přelétavou, proradnou malou podvodnici, která si vezme své potěšení, kde se jí namane?

"Snad bys mohla přijít dvakrát nebo třikrát týdně, možná i častěji. Neodstěhovala bych se daleko," namítla.

"Oh, nevím, jak bych to stačila. Nechápu, proč byste chtěla pracovat a ještě se starat o dům. Tady je vám dobře."

"Ale není mi tu dobře," pomyslela si vrchní sestra Rolfová. "Tohle místo mě sráží. K inventáři začínají patřit nejen dlouhodobí pacienti. Stává se to i mně. Většinu lidí, s nimiž mám spolupracovat, nemám ráda, opovrhují jimi. Dokonce i práce mě přestává bavit. S každým novým nábořem jsou studentky hloupější a nevychovanější. Nejsem si ani jista, jestli to, co mám podle předpokladu dělat, má cenu."

Blízko pultu něco třesklo. Jedna ze služebných upustila podnos se špinavým nádobím. Vrchní sestra Rolfová se tam instinktivně ohlédla a spatřila detektiva, který právě vešel a postavil se se svým podnosem na konec řady. Pozorovala jeho vysokou postavu, již si štěbetající fronta ošetřovatelek nevšimla, jak pomalu postupuje v zástupu mezi údržbářem

v bílém plášti a žákyní oboru porodních asistentek, jak si bere rohlík a máslo a čeká, až mu dívka za pultem podá hlavní jídlo. Byla překvapena, že ho tady vidí. Vůbec ji nenapadlo, že by mohl jíst v nemocniční jídelně anebo že bude sám. Sledovala ho očima, jak přichází na řadu, předává svou stravenku a obrací se, aby našel volné místo. Vypadal naprosto nenuceně a téměř nebral na vědomí ten cizí svět kolem sebe. Pomyslela si, že je mužem, který si nikdy v jakékoliv společnosti nepřipadá v nevýhodě, protože je bezpečný ve svém soukromém světě, má ono jádro vnitřní sebeúcty, které je základem štěstí. Napadlo ji, jaký je jeho svět. Pak sklonila hlavu nad svůj talíř. Vzbudil v ní neobvyklý zájem. Většina žen by ho asi považovala za hezkého, s tím hubeným kostnatým obličejem, zároveň arogantním i citlivým. V jeho povolání je to asi aktivem, a protože je muž, vytěží z toho co nejvíc. Nepochybně je to jeden z důvodů, proč mu světili tento případ. Když s ním nepohnul těžkopádný Bill Bailey, ať to převezme ten zázrak z Yardu. V baráku plném ženských, s třemi starými pannami středního věku jako hlavními podezřelými, jistě uchopí příležitost za rohy. Nuže, ať má štěstí!

Nebyla však u stolu jediná, kdo si všiml jeho příchodu. Spíš vycítila, než uviděla, že vrchní sestra Gearingová ztuhla a o sekundu později uslyšela, jak říká:

"Ale, ale! Krásný fíz! Raději by se měl najíst s námi, než se ocitne v hejnu těch štěbetalek. Někdo by měl tomu chudinkovi vysvětlit co a jak."

A teď, pomyslela si vrchní sestra Rolfová, na něj vrhne jeden ze svých vyzývavých pohledů z ulice a budeme se tu s ním otravovat celý zbytek oběda. Pohled byl opravdu vržen a pozvání nebylo odmítnuto. Dalglish, nesoucí zcela nenuceně a zřejmě zcela snadno svůj podnos, si razil cestu místností a přistoupil k jejich stolu.

"Copak jste provedl s tím svým pohledným seržantem?" prohodila vrchní sestra Gearingová. "Myslila jsem, že policisté chodí vždycky ve dvou, jako jeptišky."

"Můj pohledný seržant studuje zprávy a obědvá v kanceláři obložené chleby s pivem, zatímco já se stejně jako vy těším z výsad vedoucího. Je ta židle obsazena?"

Vrchní sestra Gearingová přisunula svou židli blíž k vrchní sestře Brumfettové a usmála se na něho:

"Teď už je."

- II -

Dalglish se posadil. Byl si dobře vědom, že vrchní sestra Gearingová jeho přítomnost chce, vrchní sestra Rolfová nechce a vrchní sestra Brumfettová přijímá jeho příchod jen kratičkým pokývnutím; je jí lhostejné, zda se k nim připojí či ne. Vrchní sestra Rolfová se na něho podívala přes stůl bez úsměvu a řekla vrchní sestře Gearingové:

"Nepředstavujte si, že pan Dalglish sdílí s námi stůl kvůli vašim půvabům. Vrchní inspektor plánuje, že s dušeným hovězím spolkně i nějaké informace."

Vrchní sestra Gearingová se zahihňala. "Má drahá, nemá smysl, abyste mě varovala. Kdyby si nějaký atraktivní muž vzal do hlavy, že něco ze mne vytáhne, nedokázala bych mu zamlčet vůbec nic. Pro mne by nemělo vůbec smysl vraždit. Neměla bych k tomu vlohy. Ne, ani na okamžiček si nemyslím, že je někdo má - tedy vlohy spáchat vraždu. A vůbec, aspoň při obědě toho ošklivého tématu nechme. Já už mám ten skřípec za sebou, vidíte, vrchní inspektore?" Dalglish rozložil přístroje kolem talíře s dušeným hovězím, zaklonil se na své židli, aby si ušetřil námahu vstát, a přidal použitý podnos na stůl dalších na nejbližším odkládacím stolku.

"Zdejší lidé berou smrt ošetřovatelky Fallonové zřejmě dost klidně," prohodil.

Vrchní sestra Rolfová pokrčila rameny. "Očekával jste, že budou nosit černé pásky na rukáve, budou šeptat a odmítat oběd? Práce pokračuje. A pak, osobně ji znalo jen pár lidí a ještě méně jich znalo Pearceovou."

"Nebo ji mělo rádo," poznamenal Dalglish.

"Ne, myslím, že ji vůbec neměli rádi. Byla příliš farizejská, příliš pobožná."

"Můžete-li tomu říkat pobožná," dodala vrchní sestra Gearingová.

"Není to mé pojetí náboženství. Nil nisi - a tak. Ale to děvče bylo prostě pedant. Vždycky se zdálo, že se zatroleně víc stará o nedostatky druhých než o své vlastní. Proto ji ostatní spolužačky neměly rády. Opravdové náboženské přesvědčení dívky respektují. Mám za to, že většina lidí je respektuje. Ale nemají rádi, když je někdo špehuje."

"Ona špehovala lidi?" zeptal se Dalglish.

Zdálo se, že vrchní sestra Gearingová napůl lituje, co řekla.

"Snad jsem to vyjádřila trochu silně. Ale můžete se vsadit, že jestli v ročníku něco neklapalo, Pearceová o tom věděla všechno. A obvykle to dokázala přednést vyšší autoritě. Nepochybně vždycky z nejlepších pohnutek."

Vrchní sestra Rolfová suše poznamenala: "Měla nešťastný zvyk zasahovat do věcí jiných lidí - k jejich vlastnímu dobru. To zrovna nedodá obliby."

Vrchní sestra Gearingová odstrčila svůj talíř stranou, přitáhla si misku švestkového pudinku a začala vybírat z ovoce pecky tak pečlivě, jako by šlo o chirurgickou operaci.

"Ačkoliv špatná ošetřovatelka nebyla," řekla. "Na Pearceovou bylo spolehnoutí. A zdálo se, že pacienti to oceňují. Domnívám se, že tuhle vlastnost považovali za cennější než její zbožnost."

Vrchní sestra Brumfettová zvedla oči od svého talíře a poprvé promluvila.

"Vy nemůžete posoudit, jestli byla dobrou ošetřovatelkou. Ani Rolfová to nemůže posoudit. Vy je vidíte jen při vyučování ve škole. Já je pozoruji na oddělení."

"Vidím je také na odděleních. Uvědomte si, že jsem klinická instruktorka. Je mým úkolem učit je na oddělení."

Vrchní sestra Brumfettová nelítostně pokračovala:

"Když studentky praktikují na mém oddělení, učím je já, jak velice dobře víte. Ať si vrchní sestry na jiných odděleních

klinické instruktorky i vítají, když chtějí. Ale na soukromém oddělení učím já. Dávám přednost tomu, když mohu dohlédnout na některé neobyčejné nápady, které jim nasazujete do hlavy. A když už o tom mluvíme, náhodou vím - Pearceová mi to řekla - že jste navštívila mé oddělení, když jsem měla 7. ledna volno - a měla jste tam praktické cvičení. Příště, prosím, se mě napřed zeptejte, než použijete mé pacienty jako klinický materiál."

Vrchní sestra Gearingová se zarděla. Pokusila se zasmát, ale její pobavení znělo vyumělkovaně. Podívala se přes stůl na vrchní sestru Rolfovou, jako by očekávala její pomoc, ale vrchní sestra Rolfová neodvrátila oči od talíře. Pak se rozhodla bojovně, a dost dětinsky, mít poslední slovo.

"Když byla Pearceová na vašem oddělení, něco ji rozrušilo," řekla zřejmě bez jakékoliv souvislosti.

Ostrá očka vrchní sestry Brumfettové se na ni pronikavě upřela.

"Na mém oddělení? Na mém oddělení ji nic nerozrušilo."

Pevné ujištění bezpochyby znamenalo, že žádná ošetřovatelka hodná toho jména by nemohla být rozčilená něčím, co se stalo na soukromém oddělení; protože na něm sloužila vrchní sestra Brumfettová, nebyly vzrušující události prostě vpuštěny.

Vrchní Sestra Gearingová pokrčila rameny.

"Asi, ale něco ji rozrušilo. Domnívám se, že to mohlo být něco, co se vůbec netýkalo nemocnice, ale člověk doopravdy nepovažuje za možné, že by chudák Pearceová měla nějaký život mimo tyhle zdi. Bylo to ve středu, týden před tím, než tenhle ročník přišel do školy. Těsně po páté hodině jsem šla do kaple upravit květiny, proto si pamatuji, který den to bylo. Ona tam seděla. Sama. Neklečela, ani se nemodlila, jen tak seděla. No, já jsem udělala, co bylo potřeba, a odešla jsem, ani jsem s ní nepromluvila. Konečně, kaple je otevřena proto, aby se v ní mohlo odpočívat a rozjímát, a když si tam některá studentka chce zameditovat, je pro mne všecko v pořádku. Ale když jsem se skoro za tři hodiny vrátila, protože jsem si v sakristii zapomněla nůžky, ještě tam byla. Pořád tiše seděla na stejném místě. Nuže, rozjímání je hezká věc, ale čtyři hodiny je trochu moc. Myslím, že ani nebyla na večeri. Vypadala taky dost bledá a tak jsem šla za ní, zeptala jsem se, jestli je jí dobře, jestli ji mohu nějak pomoci. Ani se na mne nepodívala a odpověděla: "Ne, děkuji, vrchní sestro," řekla, "Něco mě trápilo, musela jsem si to pečlivě promyslet. Přišla jsem si pro pomoc, ale ne vaši."

Vrchní sestra Rolfová se poprvé při jídle pobavila.

"Potvora jedovatá!" zvolala. "Zřejmě minila, že se přišla poradit s vyšší mocí, než je klinická instruktorka."

"Minila, abych si hleděla svého. Což jsem udělala."

Jako by vycitřovala, že přítomnost její kolegyně na posvěceném místě je nutno nějak vysvětlit, vrchní sestra Brumfettová poznamenala:

"Vrchní sestra Gearingová umí velice krásně aranžovat květiny. Proto ji představená požádala, aby se starala o kapli. Chodí tam upravovat květiny každou středu a sobotu. A dovede velice půvabně připravit výzdobu pro výroční večeri vrchních sester."

Vrchní sestra Gearingová na ni chvíli zírala a pak se rozesmála.

"Oh, malá Mavis nemá jen hezkou tvářičku! A děkuji za poklonu!"

Nastalo ticho. Dalgliesh se pustil do svého dušeného hovězího. Přestávka v hovoru ho nemrzela; vůbec nehodlal navodit nové téma. Ale vrchní sestře Gearingové připadalo, že ticho v přítomnosti cizince zasluhuje nápravu.

"Všimla jsem si v zápisu," řekla rozzářeně, "že Správní výbor nemocnice souhlasí se zavedením návrhu Salmonova výboru. Lépe pozdě než nikdy. Domnívám se, že podle všeho se představená stane šéfem ošetřovatelských služeb ve všech nemocnicích naší oblasti. Náčelník ošetřovatelských služeb! Bude to pro ni ohromné, jen bych ráda věděla, jak to přijme C. B. Kdyby bylo po jeho, měla by představená authority méně, ne víc. Už i tak je pro něho dost velkým trnem v patě."

"Je načase, aby se nějak probudily psychiatrické léčebny a geriatrické jednotky," řekla vrchní sestra Brumfettová. "Ale nevím, proč chtějí měnit tituly. Byl-li titul představená dost dobrý pro Florence Nightingaleovou, je dost dobrý i pro Mary Taylorovou. Nemyslím, že by si zvlášť přála být oslovována "náčelník" ošetřovatelských služeb. Zní to jako důstojnická hodnost. Směšné!"

Vrchní sestra Rolfová pokrčila hubenými rameny.

"Neočekávejte, že jsem Salmonovou zprávou nadšená. Začínám se divit, co se to děje s ošetřovatelstvím. Každá taková zpráva a doporučení nás vzdaluje od lůžka nemocného. Máme dietology, aby se starali o stravu, inženýry fyzioterapeuty, aby s nemocnými cvičili, sociální pracovníky, aby vyslechli jejich potíže, sanitárky, aby ustlaly lůžka, laboratorní techniky, aby odebírali krev, recepční na odděleních, aby uspořádávaly květiny a hovořily s příbuznými, instrumentárky, aby na operačním sále podávaly chirurgovi nástroje. Nedáme-li si pozor, stane se ošetřovatelství jen zbytkovou zručností, prací, která zbude, až všichni technici odvedou své. A teď tu máme Salmonovu zprávu, která jen řeční o prvním, druhém a třetím okruhu řízení. Řízení čeho? Je tam příliš mnoho technického žargonu. Zeptejte se samy sebe, jaká je dnes funkce ošetřovatelky? Co přesně se snažíme ty dívky naučit?"

"Poslouchat bezpodmínečně příkazy a být loajální k nadřízeným. Poslušnost a loajalita. Naučte studentky tomuhle, a dostanete dobré ošetřovatelky," prohlásila vrchní sestra Brumfettová.

Rozřízla brambor ve dvě s takovou urputností, až nůž zaškrábal o talíř. Vrchní sestra Gearingová se zasmála:

"Jste o dvacet let pozadu, Brumfettová. To bylo dost dobré pro naši generaci, ale než začnou poslouchat tahle mláděta, ptají se, jestli je rozkaz rozumný, a co udělali jejich nadřízení, aby si zasloužili jejich úctu. Vcelku je to tak dobré. Jak pro všechno na světě chcete zaujmout inteligentní dívky pro ošetřovatelství, zacházíte-li s nimi jako s pitomci? Měli bychom je povzbuzovat, aby se ptaly na všechny zavedené postupy, a příležitostně jim i odpovědět."

Vrchní sestra Brumfettová vypadala, jako by se pro jednou ochotně obešla bez inteligence, jsou-li její projevy tak nepřijemné. "Inteligence není to jediné. To je dneska ta potíž! Lidé si ale myslí, že je."

"Dejte mi inteligentní děvče a vychovám z něho dobrou ošetřovatelku," prohlásila vrchní sestra Rolfová, "ať si myslí či

nemysli, že je k péči o nemocné povolána. Hloupé holky můžete dostat vždycky. Mohou službičkovat vašemu egu, ale nikdy z nich nebudou dobré odbornice." Při řeči se dívala na vrchní sestru Brumfettovou a v jejím hlase zněl neomylně podtón pohrdání. Dalglish se sklopil oči na talíř a předstíral větší zájem, než mohl mít, o pečlivé oddělení masa od tuku a chrupavky. Vrchní sestra Brumfettová zareagovala podle očekávání.

"Odbornice! Mluvíme o ošetřovatelkách. Dobrá ošetřovatelka o sobě smýšlí v prvním i posledním jako o ošetřovatelce. Je samozřejmě odbornice! Myslela jsem, že tohle jsme už pochopily. Jenže dnes se moc namyslí a namluví o současném stavu. Ale důležité je pokročit v práci."

"Ale v jaké práci - přesně vzato? Není to právě ono, nač se ptáme samy sebe?"

"Možná vy sebe. Mně je dokonale jasno, co dělám. Což v tomhle okamžiku znamená zvládnout velice nemocné oddělení."

Odstrčila od sebe talíř, přehodila si bryskním navyklým pohybem přes ramena pláštěnku, pokývla jim na rozloučenou, což mohlo znamenat stejně sbohem jako varování, a důstojně vypochoďovala z jídelny svým rozhodným, kolébavým krokem oráče; gobelínová kabelka se jí pohupovala po boku. Vrchní sestra Gearingová se zasmála a pozorovala ji, jak odchází.

"Chudák stará Brumka! Podle ní je její oddělení vždycky strašně nemocné!"

"Také pořád je," podotkla suše vrchní sestra Rolfová.

- III -

Dojedli téměř mlčky. Vrchní sestra Gearingová pak odešla; před odchodem zamumlala cosi o klinické výuce na oddělení ENT. Dalglish se vracel do Slavičího domu s vrchní sestrou Rolfovou. Odešli z jídelny spolu; našel na věšáku svůj plášť. Prošli dlouhou chodbou a ambulantním oddělením. Bylo zřejmě nedávno otevřeno; nábytek a výzdoba byly dosud zbrusu nové. Velká čekárna se skupinami stolků s umakartovým povrchem a s křesilkami, s mezistěnami z rostlin v květináčích a s nenápadnými obrazy působila dosti vesele, ale Dalglish si nepřál se v ní zdržet. Jako zdravý člověk si neliboval v nemocnicích, měl k nim nechut', založenou částečně na strachu a částečně na odporu; pokládal toto ovzduší přikázané veselosti a předstírané normality za nepřesvědčivé a děsivé. Pach dezinfekce, který byl pro slečnu Bealovou elixírem života, ho infikoval pochmurnou blízkostí umírání. Nemyslel si, že se bojí smrti. Ve svém povolání se s ní setkal párkrát zblízka a ne neprávem ho zarazila. Avšak strašně se bál stáří, smrtelné nemoci, neschopnosti. Hrozil se ztráty nezávislosti a soukromí, nedůstojnosti senility, ošklivosti bolesti, soucitu zahlédnutého na tvářích přátel, kteří vědí, že jejich shovívavosti nebude třeba dlouho. Pokud nezemře rychle a lehce, bude muset časem těmto věcem čelit. Nuže, čelil by jim. Nebyl tak drzý, aby se považoval za bezpečného před údělem ostatních lidí. Ale prozatím byl raději, když se mu nepřipomínal.

Ambulantní oddělení bylo hned za vchodem na pohotovost; jak jím procházeli, vjížděl dovnitř vozík. Pacient na něm byl vyzábělý stařík; jeho vlhké rty slabě blinkaly nad okrajem emitní misky a ohromné oči se nepochopitelně koulely v hlavě podobné lebce. Dalglish si uvědomil, že vrchní sestra Rolfová se na něj dívá. Otočil hlavu právě včas, aby zachytil její přemýšlivý, a jak ho napadlo, pohrdavý pohled.

"Vám se tu moc nelíbí, že?" zeptala se.

"Určitě tu nejsem tuze rád."

"Teď zde nejsem ráda ani já. Jenže asi z velmi odlišných důvodů."

Minutu kráčeli potichu. Pak se Dalglish zeptal, jestli Leonard Morris jídá v závodní jídelně, když je v nemocnici.

"Ne často. Myslím, že si bere obložené chleby a sní je v kanceláři lékárny. Dává přednost své vlastní společnosti."

"Nebo společnosti vrchní sestry Gearingové."

Pohrdlivě se zasmála.

"Oh, tak jste se už doslechli. Ale jistě! Jak jsem slyšela, včera večer ho hostila. Buď jídlo, anebo následující aktivita asi znamenaly víc, než ten chlapík mohl unést. Vy policisté jste ale úplní rasíci! Musí to být divná práce, věřit zlo, jako pes čmouchá mezi stromy."

"Není zlo silné slovo pro sexuální zájmy Leonarda Morrisse?"

"Ovšem. Jen jsem tak chytračila. Ale podle mne byste se s touhle záležitostí Morris-Gearingová neměl trápit. Škobrtá se o ni už tak dlouho, že se stává téměř úctyhodnou. Nestojí ani za drb. Ona je typ ženy, který musí mít někoho ve vleku, a on má rád někoho, komu se může svěřovat o své ohromné rodině a o zvrhlosti lékařů v nemocnici. Podle jeho mínění ho ostatní nepovažují za rovnocenného odborníka. Mimochodem, má čtyři děti. Asi by vzbudilo velké rozladění, kdyby se jeho žena odhodlala k rozvodu a Morris s Gearingovou se mohli svobodně vzít. Gearingová by nepochybně manžela chtěla, ale myslím si, že tuhle roli nepřidělila chudáčkovi Morrisovi. Pravděpodobněji je..."

Odmlčela se. Dalglish se zeptal:

"Myslíte, že má vyhlédnutého žádoucnějšího kandidáta?"

"Proč se nezeptáte jí? Mně se nesvěřuje."

"Ale vy zodpovídáte za její práci? Klinická instruktorka přece podléhá vedoucí odborné učitelce?"

"Zodpovídám za její práci, ne za její morálku."

Došli ke vzdáleným dveřím pohotovostního oddělení; jak vrchní sestra Rolfová natáhla ruku, aby je otevřela, přihnal se doktor Courtney-Briggs. Následovalo ho půl tuctu tlachajících sekundářů v bílých pláštích, se stetoskopy kolem krku. Dva, kteří mu šli po pravici a po levici, přikyvovali v uctivé pozornosti k tomu, co velký muž povídal. Dalglish si pomyslel, že Courtney-Briggs je ještětější, má patinu vulgarity a obhroublé manýry, které spojuje s určitým typem úspěšného profesionála. Jako by četla jeho myšlenky, vrchní sestra Rolfová prohodila:

"Víte, všichni nejsou stejní. Vezměte si doktora Molraveyho, našeho chirurga očaře. Připomíná mi myšku. Každé úterý ráno přicupitá, pět hodin stojí u operačního stolu bez jediného zbytečného slova, jen těmi jemnými packami strhává zákaly z od pacientů. Pak všem, až po nejmladší sestřičku na sále, poděkuje, svlékne rukavice a zase odcupitá, aby si pohrál se svou sbírkou motýlů."

"Opravdu skromný človíček."

Obrátila se k němu a on znovu objevil v jejích očích ten nepříjemný plamínek skrytého pohrdání.

"Oh ne! Ne skromný! Jen se jinak předvádí, to je všecko. Doktor Mokavey je stejně jako doktor Courtney-Briggs přesvědčen, že je pozoruhodný chirurg. V profesionálním slova smyslu jsou oba ješitní. Ješitnost, pane Dalglieshi, je chirurgův hlavní hřích, tak jako služebnost je hlavní hřích ošetřovatelky. Ještě jsem nepotkala úspěšného chirurga, který by nebyl přesvědčen, že je jen o stupínek níž než Všemohoucí. Všichni jsou nakaženi neomylností." Odmlčela se.

"Neříká se totéž i o vrahách?" dodala.

"O jednom typu vrahů. Musíte si uvědomit, že vražda je vysoce individuální zločin."

"Opravdu? Byla bych si myslila, že motivy a prostředky jsou vám monotónně známe. Vy jste ovšem expert."

"Vy, vrchní sestro, si zřejmě mužů moc nevážíte?" zeptal se Dalgliesh.

"Moc si jich vážím. Jen je nemám zrovna ráda. Člověk ale musí respektovat pohlaví, které přivedlo sobectví k takovému umění. Sobectví je to, co vám dává sílu, onu schopnost oddat se výhradně vlastním zájmům."

Dalgliesh trochu licoměrně prohodil, že ho překvapuje, proč si slečna Rolfová nevybrala nějaké mužnější zaměstnání, jestliže zřejmě nenávidí služebnost ošetřovatelského povolání. Snad medicínu? Trpce se zasmála.

"Chtěla jsem jít na medicínu, ale měla jsem otce, který nevěřil na vzdělání žen. Uvědomte si, že je mi čtyřicet šest. Když jsem chodila do školy, neměli jsme ještě všeobecně přístupné gymnaziální vzdělání pro dívky. Otec vydělával příliš mnoho, takže jsem nemohla dostat stipendium, musel tedy platit školné. Přestal platit tak brzo, jak to jen ve slušnosti šlo, bylo mi právě šestnáct."

Dalgliesh nenašel nic, co by mohl vhodně říct. Její důvěra ho překvapila. Byl by ji stěží považoval za ženu, která svěří svůj osobní zármutek cizinci; nelichotil si, že by ji byl sympatický. Jí nebyl žádný muž sympatický. Výbuch byl asi spontánním uvolněním skryté hořkosti, ale bylo těžko říci, zda hořkosti proti otci, proti mužům obecně nebo proti omezenosti a služebnosti vlastní práce.

Vyšli z budovy a šli úzkou stezkou, která vedla ke Slavičímu domu. Žádný z nich nepromluvil už ani slovo, dokud nedošli k budově. Vrchní sestra Rolfová si přitáhla dlouhou pláštěnku těsně k tělu a nasadila si kapuci, jako by ji mohla ochránit víc než jen před štiplavým větrem. Dalgliesh se zahloubal do vlastních myšlenek. A tak šli spolu mlčky pod stromy a celá šířka cesty je rozdělovala.

- IV -

Detektiv seržant Masterson psal v kanceláři zprávu. Dalgliesh mu řekl:

"Ošetřovatelka Pearceová pracovala bezprostředně předtím, než přišla do školy, na soukromém oddělení pod vedením vrchní sestry Brumfettové. Chci vědět, jestli se tam přihodilo něco významného. Chci dále podrobnou zprávu o jejích povinnostech v posledním týdnu a zprávu, co dělala poslední den, hodinu po hodině. Zjistěte, kdo tam s ní sloužil, jaké byly její úkoly, co dělala, když měla po službě, jak se jevila ostatnímu personálu. Chci jména pacientů, kteří leželi na oddělení, když tam sloužila, a co se s nimi stalo. Nejlepší postup pro vás by byl, kdybyste promluvil s ostatními ošetřovatelkami a zpracoval si ošetřovací protokoly. Jsou svázány do knihy, která se každý den dopisuje."

"Mám ji vyzvednout od představené?"

"Ne. Požádáte o ni vrchní sestru Brumfettovou. Budeme jednat přímo s ní, ale buďte, proboha, taktí. Máte už ty zprávy hotové?"

"Ano, pane. Jsou naklepány na stroji. Chcete si je přečíst teď?"

"Ne. Povězte mi, jestli je v nich něco, co bych měl vědět. Domnívám se, že by bylo přílišné očekávat, že někdo z našich podezřelých má policejní záznam?"

"Jestli mají, pane, tak to v osobních spisech není uvedeno. Ve většině z nich je nějaká pozoruhodná maličkost. Tak třeba Julia Pardoeová. Byla vyloučená ze školy. Zdá se, že je mezi nimi jediná delikventka!"

"Panebože! A proč?"

"V dotazníku neuvedeno. Zřejmě tam bylo něco s návštěvami u matematika. Její ředitelka považovala za vhodné zmínit se o tom v doporučení, které poslala představené, než začalo děvče zde. Moc specifikované to není. Píše, že spíš se někdo dopustil hříchu na Julii, než že ona hřešila, a doufá, že jí nemocnice poskytne příležitost výcviku v jediném povolání, o které kdy projevila jakýsi zájem nebo v němž projevila známky, že se pro ně hodí."

"Tak to je dvojsečný komentář. Proto ji tedy londýnské fakultní nemocnice nepřijaly. Myslil jsem si, že vrchní sestra Rolfová byla ve svém zdůvodnění poněkud neupřímná. Je něco u ostatních? Byly mezi nimi nějaké vazby z dřívějšíka?"

"Představená a vrchní sestra Brumfettová se spolu školily na severu, v Královské všeobecné nemocnici v Nethercastle, prodělaly výcvik porodních asistentek v tamější městské porodnici a obě sem přišly před patnácti lety jako vrchní sestry na oddělení. Doktor Courtney-Briggs byl v letech 1946-47 v Káhiře, stejně jako vrchní sestra Gearingová. On byl majorem v Královském armádním sboru lékařů, ona byla jako ošetřovatelka v Královské armádní nemocnici ošetřovatelek. Nikde jsem nenašel náznak, že by se tam seznámili."

"Jestli se seznámili, těžko najdete tuto skutečnost zaznamenanou v osobním spise. Ale asi se seznámili. Káhira byla v roce 1946 kamarádké místo, tak mi to aspoň vyprávěli mí přátelé - vojáci. Rád bych věděl, jestli slečna Taylorová sloužila také v Královské armádní nemocnici ošetřovatelek. Protože ten čepec, co nosí, je vojenský model."

"Jestli sloužila, pane, neuvedla to v dotazníku. Nejstarší doklad je doporučení výcvikové školy, když sem přišla jako

vrchní sestra. V Nethercastle ji vysoce hodnotili."

"Tady ji také vysoce hodnotí. Zkontroloval jste si Courtneyho-Briggse?"

"Ano, pane. Vrátný na vrátnici zaznamenává každé auto, které po půlnoci vyjede či vjede bránou. Pan Courtney-Briggs odjel 32 minuty po půlnoci."

"Později, než uvedl ve výpovědi. Chci, abyste zkontroloval jeho program. Přesný čas, kdy dokončil operaci, bude asi v operačním deníku. Jeho mladý asistent bude snad vědět, kdy odešel. Doktor Courtney-Briggs je druh muže, který se dává vyprovázet k autu. Pak projedte tu trať a ověřte čas. Strom už jistě odstranili, ale mělo by být ještě vidět, kam dopadl. Vázáním šátku mohl ztratit nejvýš pár minut. Zjistěte, co se stalo s tím šátkem. Stěží lhal o něčem, co se dá tak snadno prokázat, ale je dost drzý, může si myslet, že mu projde všechno, i vražda."

"Kontrolu může provést strážník Greeson, pane. Má rád rekonstrukce."

"Povězte mu, ať drží na uzdě sklon k pravděpodobnosti. Není třeba, aby si navlékl operační uniformu a šel na sál. Ani by ho tam nepustili. Jsou už nějaké novinky od sira Milese nebo z laboratoře?"

"Ne, pane. Ale získali jsme jméno a adresu muže, s nímž ošetřovatelka Fallonová strávila týden na ostrově Wight. Je to noční spojař na hlavní poště, bydlí v North Kensingtonu. Místní lidé ho hned poznali. Fallonová jim to velice usnadnila. Rezervovala pokoje na své jméno - dva jednolůžkové pokoje."

"Byla ženou, která si cení svého soukromí. Jenže by těžko otěhotněla, kdyby opravdu spávala ve svém pokoji. Zítra dopoledne toho muže navštívím, hned po schůzce s právním zástupcem slečny Fallonové. Nevíte, jestli se už do nemocnice dostavil Leonard Morris?"

"Ještě nepřišel, pane. Zjistil jsem v lékárně, že ráno telefonoval; prý mu není dobře. Zřejmě má vřed na dvanácterníku. Mají za to, že ho zase potrápil."

"Potrápí ho ještě o moc hůř, jestli se brzo nevrátí a neodbude si výslech. Nechci ho uvádět do rozpaků návštěvou v jeho domě, ale nemůžeme čekat donekonečna s ověřením pravdivosti příběhu vrchní sestry Gearingové. U obou těchto vražd, jsou-li to vraždy, záleží na otázce načasování. Musíme znát o každém pokud možno na minutu, co dělal. Čas je klíčový."

"To mě právě překvapuje u té otrávené výživy," řekl Masterson. "Kyselina karbolová musela být nalita do mléka s velkou pečlivostí, zvláště pokud jde o opět nasazení uzávěru láhve a o ujištění, že koncentrace je správná, že tekutina má vzhled a barvu mléka. Nemohlo to být provedeno ve spěchu."

"Nepochybují, že smíchání byla věnována náležitá péče i čas. Myslím si však, že už vím, jak to bylo uděláno."

Popsal svou teorii. Seržant Masterson, nazlobený na sebe, že si nevšiml něčeho tak očividného, pravil:

"Ovšem, tak se to muselo stát."

"Nemuselo, seržante. Ale pravděpodobně stalo."

Seržant Masterson měl námitku a vyjádřil ji nahlas:

"To se nevztahuje na ženy. Žena by to zvládla snadno," odpověděl Dalglish, "zvláště jedna žena. Připouštím, že pro muže by to bylo těžší."

"Domníváte se tedy, že mléko otráвила žena?"

"Je pravděpodobné, že obě dívky zavraždila žena. Ale pouze pravděpodobné. Dozvěděl jste se, jestli je ošetřovatelce Dakersové už natolik dobře, abych ji mohl vyslechnout? Předpokládalo se, že ji dopoledne navštíví doktor Snelling."

"Představená telefonovala právě před obědem. Děvče ještě spí. Jak se vzbudí, bude ji možná docela dobře. Je pod sedativy, takže bůhví kdy se probere. Když už budu v soukromém křídle, mám se na ni mrknout?"

"Ne. Podívám se za ní později sám. Mohl byste ale zkontrolovat tu historku, že se Fallonová vrátila ráno 12. ledna do Slavičího domu. Někdo ji mohl zahlédnout, jak odchází. Kde byly vůbec její šaty v době, kdy byla hospitalizována? Mohl se k nim někdo dostat a předstírat, že jde o ni? Vypadá to sice nevěrohodně, ale zkontrolovat by se to mělo."

"Kontroloval to inspektor Bailey, pane. Nikdo neviděl Fallonovou odcházet; připouští ale, že se mohla z oddělení vytrádit nepozorovaně. Měli plno práce a ona měla soukromý pokoj. Kdyby zjistili, že je prázdný, pravděpodobně by se domnívali, že šla do koupelny. Šaty byly pověšeny ve skříni v jejím pokoji. Kdokoliv, kdo měl právo být na oddělení, se k nim mohl dostat, ovšem za předpokladu, že Fallonová spala nebo byla mimo pokoj. Nikdo ale nepovažuje za možné, že by to někdo udělal."

"Ani já ne. Myslím, že vím, proč se Fallonová vrátila do Slavičího domu. Ošetřovatelka Goodaleová nám pověděla, že Fallonová dostala pouhé dva dny před svým onemocněním potvrzení o svém těhotenství. Je možné, že je nezničila. Je-li tomu tak, pak nechtěla dopustit, aby tento doklad našel v jejím pokoji někdo jiný. Mezi jejími papíry potvrzení určitě nebylo. Hádám, že se vrátila, našla je, roztrhala a spláchla na záchodě."

"Nemohla zatelefonovat ošetřovatelce Goodaleové a požádat ji, aby je zničila?"

"Nemohla; vzbudila by podezření. Nemohla si být jista, že telefon zvedne sama Goodaleová a jistě ji nechtěla po nikom vzkazovat. Kdyby naléhala, že chce mluvit jen s určitou ošetřovatelkou a váhá přijmout pomoc od jiné, vypadalo by to dost divně. Je to ovšem jen teorie. Dokončili už prohlídku Slavičího domu?"

"Ano, pane. Nic nenašli. Ani stopa po jedu, ani stopa po obalu. Ve většině pokojů se našly lahvičky aspirinu, u vrchních sester Gearingové, Brumfettové a u slečny Taylorové malá zásoba prášků na spaní. Ale Fallonová přece nezemřela na otravu hypnotiky nebo uspávacími prostředky?"

"Ne. Na něco rychlejšího. Budeme se muset obrnit trpělivostí, dokud nedostaneme zprávu o laboratorním vyšetření."

- V -

Přesně ve 14.34 hodin ztratila vrchní sestra Brumfettová pacienta z největšího a nejprepychovějšího pokoje na

soukromém oddělení. Vždycky takto smýšlela o smrti. Pacient byl ztracen; bitva skončila. Ona, vrchní sestra Brumfettová, byla osobně poražena. Skutečnost, že tolik jejích bitev bylo předurčeno k nezdaru, že i když byl nepřítel jednou v souboji poražen, konečné vítězství bylo vždycky nakonec jeho, nikdy nezmírnila její pocit neúspěchu. Pacienti nepřicházeli na oddělení vrchní sestry Brumfettové umírat; přicházeli, aby se jim dařilo lépe, a protože vůle vrchní sestry posilovat nemocné byla nezdolná, obvykle se jim lépe dařilo, často k jejich vlastnímu překvapení a příležitostně i proti jejich vlastnímu přání.

Stěží očekávala, že vyhraje tuto specifickou bitvu, ale přijala porážku, teprve když pan Courtney-Briggs vztáhl ruku a přerušil transfúzi. Pacient určitě zabojoval; byl to obtížný pacient, náročný nemocný, ale dobrý bojovník. Byl bohatým obchodníkem, jehož přesné plány do budoucna určitě nezahrnovaly smrt ve čtyřiceti dvou letech. Připomněla si jeho pohled divokého údivu, téměř uraženosti, s nímž akceptoval realitu, že smrt je něco, co nemůže stanovit ani on, ani jeho účetní. Vrchní sestra Brumfettová vidala příliš často mladou vdovu při jejích denních návštěvách, než aby se domnívala, že bude trpět či zarmouceně truchlit. Pacient byl jediný, kdo by zuřil nad selháním hrdinského a nákladného úsilí doktora Courtneyho-Briggse o jeho záchranu, a naštěstí pro chirurga, byl jedinou osobou, jež nemohla žádat ani vysvětlení, ani omluvu.

Pan Courtney-Briggs vdovu navštíví a vyjádří jí jako obvykle pečlivě formulovanou kondolenci; ujistí ji, že bylo uděláno vše, co bylo v lidských silách. V tomto případě bude zárukou tohoto tvrzení účtovaná suma, která bude nepochybně i mocným lékem proti nevyhnutelnému pocitu viny za ztrátu manžela. Courtney-Briggs to opravdu s vdovami uměl; je spravedlivé uvést, že jak chudým, tak bohatým položil stejně konejšivé paži kolem ramen a vyslovil stejně stereotypní věty útěchy a politování.

Vrchní sestra přetáhla prostěradlo přes ten náhle prázdný obličej. Když zkušenými prsty zavírala mrtvé oči, cítila pod vrásčitými víčky ještě teplé bělmo. Necítila ani smutek ani hněv. Selhání se jako obvykle projevovalo pouze jako obtížné závaží cukající jako fyzická zátěž unavenými svaly břicha a zad.

Odvrátili se od lůžka společně. Když se vrchní sestra Brumfettová podívala chirurgovi do tváře, zarazilo ji, jak unaveně vypadá. Poprvé i on se zdá zdrcen selháním a věkem. Bylo ovšem neobvyklé, že pacient zemřel v jeho přítomnosti, před jeho očima. Ještě řidčeji umírali na operačním stole - i když kvapné přetahování z operačního sálu na oddělení bývalo leckdy poněkud nedůstojné. Na rozdíl od vrchní sestry Brumfettové však pan Courtney-Briggs nemusel střežit své pacienty do posledního dechu. Ani tak nevěřila, že by ho zdeprimovala tato určitá smrt. Nebyla koneckonců tak neočekávaná; i kdyby byl sebekritický, neměl si co vyčítat. Vycíťovala, že ho zasáhla nějaká jemnější starost, a uvažovala, jestli se nějak týká smrti Fallonové. Ztratil něco ze své namyšlenosti, pomyslí si vrchní sestra Brumfettová. Vypadá najednou o deset let starší.

Kráčel před ní chodbou k její kanceláři. Když se blížili ke kuchyňce oddělení, zaslechli hlasy. Dveře byly otevřené. Ošetřovatelka-žákyně zde připravovala na pojízdný stolek podnosy s odpoledním čajem. O dřež se opíral seržant Masterson a pozoroval ji s výrazem muže, který je tu jako doma. Když se vrchní sestra a doktor Courtney-Briggs objevili ve dveřích, dívka se zarděla, špitla tiché "dobré odpoledne, pane" a projela s neohrabaným spěchem s pojízdným vozíkem kolem nich na chodbu. Seržant Masterson za ní pohlížel s tolerantní blahosklonností, pak se zpřímá podíval na vrchní sestru. Zdálo se, že pana Courtneyho-Briggse přehlédl.

"Dobré odpoledne, vrchní sestro. Mohl bych si s vámi pohovořit?" Vrchní sestru Brumfettovou jeho iniciativa ohromila, ale ovládla se a řekla:

"Je-li vám líbo, seržante, v mé kanceláři. Především tam jste měl na mne počkat. Po mém oddělení se lidé neprocházejí sem a tam, jak se jim zachce; to se týká i policie."

Seržanta Mastersona se pokárání nedotklo. Když mluvila, pohlížel na ni s mírným uspokojením, jako by potvrdzovala něco, co se mu zamlouvá. Vrchní sestra Brumfettová chvátala do své úřadovny se sevřenými rty, připravena k boji. Pan Courtney-Briggs ji k jejímu údivu následoval.

"Rád bych se vás zeptal, vrchní sestro," oslovil ji seržant Masterson, "jestli bych mohl nahlédnout do deníku oddělení za dobu, kdy na něm sloužila ošetřovatelka Pearceová. Zajímám se zvláště o její poslední týden zde."

Doktor Courtney-Briggs ho drsně přerušil.

"To jsou přece důvěrné záznamy, vrchní sestro! Než vás policie přiměje k jejich předložení, bude muset žádat o povolení k prohlídce!"

"Oh, nemyslím, pane." Klidný, až přeuctivý hlas seržanta Mastersona zněl přece jen náznakem pobavení, které neušlo jeho posluchači. "Záznamy sester do deníku oddělení určitě v pravém slova smyslu nejsou lékařským tajemstvím. Chci pouze vědět, kdo tu v tom období ležel a jestli se přihodilo něco, co by mohlo zajímat vrchního inspektora. Jsou určité náznaky, že když sloužila ošetřovatelka Pearceová na vašem oddělení, stalo se něco, co ji rozrušilo. Vzpomeňte si, že odtud šla rovnou do školy."

Vrchní sestra Brumfettová, se skvrnami zlosti, která jí lomcovala a ponechávala jen málo místa strachu, našla svůj hlas.

"Na mém oddělení se nic nestalo! Nic! Jde jen o hloupý, zlomyslný klep. Jestliže ošetřovatelka koná správně svou práci a poslouchá příkazy, nemusí se rozrušovat. Vrchní inspektor je zde, aby vyšetřil vraždu, ne proto, aby zasahoval do mého oddělení."

Doktor Courtney-Briggs mírně zasáhl:

"A i kdyby byla - rozrušená - užil jste toho výrazu, vidíte, seržante nevidím zde žádnou spojitost s její smrtí."

Seržant Masterson se na něho usmál, jako by chlácholil svévolné, vzdorovité dítě.

"Cokoliv se stalo ošetřovateli Pearceové v týdnu bezprostředně před její vraždou, může být spojováno s její smrtí, pane. Proto chci nahlédnout do deníku oddělení."

Protože ani vrchní sestra Brumfettová, ani chirurg se nepohnuli, aby mu vyhověli, dodal:

"Jde jen o potvrzení informací, které už máme. Bylo mi řečeno, že věnovala veškerý čas ošetřování jednoho určitého

pacienta, nějakého pana Martina Dettingera. Říkáte tomu, pokud vím, intenzivní péče. Když zde měla v posledním týdnu svého života službu, opouštěla podle mých informací jeho pokoj jen velmi zřídka."

Takže, pomyslí si vrchní sestra Brumfettová, sbíral drby od ošetřovatelek-žákyň. No ovšem! Takhle pracuje policie! Nemá cenu pokoušet se před nimi něco skrýt. Do všeho, i do lékařských tajemství jejího oddělení, do ošetřovatelské péče o její vlastní pacienty, do všeho strčí tenhle nestydatý mladík nos a podá zprávu svému představenému. V deníku oddělení není nic, co by nemohl najít jinými prostředky, odhalit, zveličit, zkreslit a použít k rozbrojům. Někdy vztekem a něčím blízkým panice vnímala mírný a sebejistý hlas pana Courtneyho-Briggse:

"Jak byste měla knihu vydat, vrchní sestro. Jestliže policie trvá na tom, že bude marnit vlastní čas, nemáme zapotřebí podporovat ji, když marní i náš čas."

Vrchní sestra Brumfettová přistoupila bez dalšího slova ke svému psacímu stolu, otevřela hlubokou zásuvku napravo a vytáhla velkou knihu v tvrdých deskách. Mlčky a bez jediného pohledu ji podala seržantu Mastersonovi. Seržant jí velice poděkoval a obrátil se k doktoru Courtneymu-Briggsovi:

"A teď pane, jestli ten pacient ještě u vás leží, bych si rád s tím panem Dettingerem promluvil."

Pan Courtney-Briggs se nenamáhal skrýt ve svém hlase zadostiučinění.

"Myslím, že to bude ranou i vašemu důvtipu, seržante. Pan Martin Dettinger zemřel onoho dne, kdy ošetřovatelka Pearceová odešla z tohoto oddělení. Pamatují-li se dobře, byla u něho, když zemřel. Takže oba jsou v bezpečí, mimo dosah vašeho vyšetřování. A nyní nás laskavě omluvte, vrchní sestra i já máme co dělat."

Otevřel dveře a vrchní sestra Brumfettová vypochoďovala před ním. Seržant Masterson zůstal sám; deník oddělení svíral v ruce.

"Parchant mizerný," ulevil si nahlas.

Chvilku stál a přemýšlel. Pak začal hledat v příslušném oddílu ošetřovatelského deníku oddělení.

- VI -

O deset minut později byl zpět v kanceláři. Pod paží nesl deník oddělení a hnědožlutou složku, na níž varoval velký černý nápis, aby nebyla vydávána do rukou pacientovi. Byl na ní uveden název nemocnice a číslo chorobopisu Martina Dettiagera. Položil knihu na stůl a složku podal Dalglishovi.

"Děkuji vám. Dostal jste ji bez potíží?"

"Ano, pane," přitakal Masterson. Nepovažoval za nutné vysvětlovat, že vedoucí archivu chorobopisů byl mimo svou pracovní a seržant napůl přemluvil, napůl obalamutil mladšího přítomného úředníka, aby mu složku půjčil z důvodů, jimž sám ani na chvíli nevěřil, totiž, že pravidla o důvěrnosti chorobopisů přestávají platit, když pacient je již mrtev, a jestliže vrchní inspektor z Yardu o něco žádá, má právo, aby se mu vyhovělo bez vzpírání a bez prodlení. Studovali chorobopis společně. Dalglish předčítal:

"Martin Dettinger. Věk čtyřicet šest. Jako svou adresu uvedl svůj klub v Londýně, C. od B. Rozvedený. Nejbližší příbuzná - paní Louisa Dettingerová, 23 Saville Mansions, Marylebone, matka. Měl byste se raději na tu dámu zajeť podívat, Masterson. Domluvte si s ní schůzku na zítřejší večer. Přes den vás budu potřebovat tady, já budu ve městě. Dejte si s ní práci. Během hospitalizace musela svého syna často navštěvovat. Ošetřovatelka Pearceová ho intenzivně ošetřovala. Ty dvě ženy se asi hodně vídaly. V posledním týdnu jejího života se na soukromém oddělení přihodilo něco, co Pearceovou rozrušilo, a já chci vědět co."

Vrátil se k chorobopisu.

"Je tu spousta papírů. Ten chudák měl asi bouřlivou zdravotní historii. Posledních deset let trpěl zánětem střev a předtím je záznam o delších obdobích nediagnostikovaných zdravotních potíží, jež asi předcházely stavu, který ho zabil. Během vojenské služby byl třikrát hospitalizován, včetně dvou měsíců ve vojenské nemocnici v Káhiře v r. 1947. Jako invalidní byl propuštěn z armády v roce 1952 a emigroval do jižní Afriky. Zdá se, že mu to neprospělo. Jsou tu zprávy z nemocnice v Johannesburgu; napsal si o ně Courtney-Briggs. Určitě se snažil. Jeho vlastní poznámky jsou pěkně rozvláčné. Převzal případ před několika lety a zdá se, že Dettingera léčil současně jako praktik a chirurg. Colitis se asi před měsícem stala akutní a Courtney-Briggs ho operoval. V pátek 2. ledna mu odstranil velkou část střev. Dettinger operaci přežil, ačkoliv pak byl ve velmi špatném stavu; stav se mírně zlepšoval do časného rána v pondělí 5. ledna, kdy pacient upadl do bezvědomí. Pak už se zřídka probíral k vědomí na delší dobu a zemřel v pátek 9. ledna v 17.30 hodin."

"Když umíral, byla u něho ošetřovatelka Pearceová," poznamenal Masterson.

"A zřejmě ho v ten jeho nejposlednější týden ošetřovala téměř výhradně ona. Jsem zvědav, co nám řekne ošetřovatelčin záznam."

Zpráva však byla méně informativní než chorobopis. Ošetřovatelka Pearceová zapsala svým pečlivým školáckým písmem podrobnosti o pacientově teplotě, dechu, tepu, o jeho nepokoji a o krátkých hodinách spánku, o podaných lécích a výživě. Po stránce odborné věcnosti nemohlo být ošetřovatelské péči nic vytknuto. Ale mimo to jim protokol neřekl pranic.

Dalglish zavřel knihu.

"Vraťte raději deník na oddělení a chorobopis do archivu. Dozvěděli jsme se z nich, co jsme mohli vyčíst. Cítím ale v kostech, že smrt Martina Dettingera má s tímto případem něco společného."

Masterson neodpověděl. Jako všichni detektivové, kteří s Dalglishem pracovali, měl zdravý respekt k předtuchám představeného. Ať se zdály sebenevhodnější, nepravděpodobné a za vlasy přitažené, příliš často se osvědčily jako správné, než aby mohly být klidně ignorovány. A neměl námitky proti večerní cestě do Londýna. Zítra je pátek. Rozvrh

na informační tabuli v hale ukazoval, že výuka končí studentkám v pátek brzo. Krátce po páté odpoledne budou volné. Byl zvědav, jestli Julii Pardoeovou zláká jízda do města. Konečně, proč ne? Dalglish se do doby, kdy se předpokládá jeho odjezd, nevrátí. S trochou péče se to dá načasovat. A je tu určitá podezřelá, jejíž osobní výslech by mohl být pozitivní rozkoší.

- VII -

Těsně před půl pátou Dalglish navzdory konvencím a rozumu popíjel čaj s vrchní sestrou Gearingovou v její obývací ložnici. Potkala ho náhodou; přecházel halu v přízemí, právě když studentky po poslední vyučovací hodině toho dne odcházely z učebny. Spontánně a bez upejpavosti ho pozvala a Dalglish si povšiml, že pozvání nezahrnuje seržanta Mastersona. Byl by je přijal, i kdyby bylo doručeno v navoněném růžovém psaníčku a kdyby je doprovázely nejvtiravější milostné náznaky. Po formálním ranním výslechu si přál pohodlně posedět a naslouchat proudu nelíčených, upřímných, trochu zlomyslných klepů; poslouchat s myslí na povrchu nezčeřenou, nezaújatou, dokonce trochu cynicky pobavenou, ale s ostrými tykadly inteligence nabroušenými na jejich posbírání. Dozvěděl se o vrchních sestrách ze Slavičího domu z jejich řečí při obědě víc než ze všech formálních výslechů; nemůže však být neustále v patách ošetřovatelskému personálu a sbírat drobtý klepů jako poztrácené kapesníky. Byl zvědav, jestli mu vrchní sestra Gearingová má co říci, nebo se má nač zeptat. Rozhodně očekával, že hodina v její společnosti nebude promarněna.

Dalglish dosud nebyl v žádném pokoji ve třetím patře, jen v bytě představené; překvapila ho velikost i příjemné rozměry pokoje vrchní sestry Gearingové. Ani v zimě odtud nebylo vidět nemocniční budovu. Pokoj byl tichý, vzdálený od úspěchaného života oddělení a ordinací. Dalglish si pomyslí, že v létě musí být příjemné nevidět nic než krajový vrcholů stromů, podtrhující pohled na vzdálenou pahorkatinu. Pokoj zval svou hřejivost i nyní, se záclonami staženými proti slábnoucímu světlu a s plynovými kamny, která vesele syčela. Válenda v rohu s kretonovým přehozem a pečlivě seřazenou řadou polštářů patřila asi k zařízení, které poskytoval správní výbor nemocnice, stejně jako dvě pohodlná křesla s podobnými potahy a zbytek nezajímavého, ale funkčního nábytku. Vrchní sestra Gearingová však vtiskla pokoji svou vlastní osobitost. Podle vzdálené stěny se táhla dlouhá police, na níž umístila sbírku panenek v různých národních krojích. Na druhé stěně byla kratší polička se skupinou porcelánových koček různých velikostí a druhů. Mezi nimi byl zvlášť odpudivý exemplář, skvrnitě modrý, s vyvalenými očima, okrášlený mašlí z modré stuhy. Byla o něj opřena pohlednice. Představovala drozdici, jejíž ženský rod vyznačovala zástěrka s volánky a květinový čepeček. Seděla na větévce a u jejích nohou vytvářel drozd slova "hodně štěstí" z červíků. Dalglish spěšně odvrátil oči od té ohavnosti a pokračoval v taktní prohlídce pokoje.

Stůl před oknem byl původně plánován jako psací, ale většinu prostoru na něm zabíralo asi půl tuctu fotografií ve stříbrných rámečcích. V rohu byl gramofon, vedle něho skříňka s deskami a plakát nejnovějšího idolu populární hudby, připíchnutý na stěně. Na podlaze se povalovala spousta polštářů všech velikostí a barev, tři kulaté podušky nepříťažlivých vzorů, jedna imitace tygří předložky z hnědého a bílého chemlonu a kávový stůl, na němž vrchní sestra Gearingová prostřela k čaji. V Dalglishových očích byla však nejpozoruhodnějším předmětem v pokoji vysoká váza se zimními listnatými větviemi a krásně uspořádanými chryzantémami; stála na postranním stolku. Vrchní sestra Gearingová měla pověst dobré aranžérky květin; toto uspořádání bylo prosté jak barvou, tak linií a celkově působilo velmi pěkně. Je zvláštní, pomyslí si, že žena s takovým vrozeným vkusem pro úpravu květin se spokojuje s bydlením v takhle vulgárně přeplácaném pokoji. Naznačovalo to, že vrchní sestra Gearingová může být složitější osobností, než by se na první pohled předpokládalo. Podle povrchu se její charakter dal lehko přechít: jevila se jako trapně vášnivá stará panna středního věku, nijak zvlášť vzdělaná a nijak moc inteligentní, skrývající svá zklamání za předstíranou veselost. Avšak dvacet pět let služby u policie ho naučilo, že žádný charakter není bez komplikací, bez nesrovnalostí. Jen velice mladí nebo velice arogantní lidé si představují, že existuje jediný návod k rozluštění lidské povahy.

Zde, ve svém vlastním prostředí, flirtovala vrchní sestra Gearingová daleko méně než ve společnosti. Uvelebila se na velkém polštáři u jeho nohou a z této pozice nalávala čaj; z počtu a různorodosti polštářů rozhozených po pokoji uhlodl, že to je její obvyklý, pohodlný zvyk, něco jako hravé vyzvání, aby se k ní připojil. Čaj byl výborný, horký, čerstvý; podávala k němu loupáčky bohatě namazané máslem a paštikou z ančoviček. Bylo obdivuhodné, že chyběly dečičky i ulepené koláčky a že ouška šálků mohl člověk držet pohodlně, aniž by si vykloubil prsty. Starala se o něho s pokojnou účinností. Dalglish si pomyslí, že vrchní sestra Gearingová je jednou z těch žen, jež ve chvílích osamění s mužem považují za svou povinnost věnovat se výhradně jeho pohodlí a lichotit jeho ego. Může to probudit zuřivost v méně oddaných ženách, je však nerozumné očekávat, že by proti tomu měl námitky nějaký muž.

Uvolněná v teplém pohodlí svého pokoje a povzbuzena čajem byla vrchní sestra Gearingová zřejmě v povídací náladě. Dalglish ji nechal švitořit, jen tu a tam nadhodil otázku. Žádný z nich se nezmínil o Leonardu Morrisovi. Nepředstíraná důvěra, v níž Dalglish doufal, by stěží vyplynula z rozpaků či napětí.

"To, se stalo chudince Pearoeové, je samozřejmě úplně strašné, ať je důvod jakýkoliv. A ještě k tomu před očima celé třídy! Překvapuje mě, že to úplně nenabouralo jejich práci. No, mladí jsou dnes pěkně otrlí. A nezdá se, že by ji měly spolužačky rády. Nemohu ale uvěřit, že by tu žiravinu dala do mléka některá z nich. Konečně, jde o posluchačky třetího ročníku. Vědí, že přijde-li kyselina karbolová přímo do žaludku - a v takové koncentraci - je smrtelná. Ztraceně, v minulém pololetí přece měly přednášky o jedech. Takže nemohlo jít o nějaký vtíp, který nevyšel."

"Ať tak či onak, zdá se, že takhle se na to dívají všichni."

"No, je to přirozené, ne? Nikdo nechce uvěřit, že smrt Pearceové je vražda. Mohla bych tomu věřit, kdyby to byl první ročník. Některá studentka mohla mléko impulsivně otrávit, snad v domněnku, že kyselina karbolová je dávidlo a že by se

demonstrace oživila, kdyby Pearceová před inspektorkou rady ošetřovatelek všechno vyblinkala. Sice divné pojetí humoru, ale mládí dovede být hodně kruté. Jenže tyhle žákyně už musely vědět, co ta chemikálie provede v žaludku!" "A co smrt ošetřovatelky Fallonové?"

"Oh, řekla bych, že je to sebevražda. To ubohé děvče bylo koneckonců v jiném stavu. Asi propadla okamžité depresi a neviděla žádné jiné východisko. Tři léta školení promarněná, žádná rodina, kam by se uchýlila. Chudák Fallonová! Ve skutečnosti si ale nemyslím, že byla typem sebevraha. Pravděpodobně to udělala z náhlého popudu. Vyskytly se jisté kritiky doktora Snellinga - on pečuje o zdraví studentek - že ji pustil do školy po té chřipce tak brzy; jenže ona nerada chyběla ve škole, je to také jiné, než kdyby jen sloužila na oddělení. Tohle je stěží roční období, kdy je možné vypravit personál na rekonvalescenci. Ve škole jí bylo stejně dobře jako kdekoli jinde. Jistě, chřipka jí nepomohla. Asi jí bylo dost mizerně. Tahle epidemie zanechává ošklivé následky. Kdyby se jen někomu světila! Je hrozné pomyšlení, že si připravila takový konec v domě plném lidí, kteří by jí všichni rádi pomohli, jen kdyby řekla! Dovolte, naleju vám ještě čaj. A ochutnejte suchary, jsou domácí. Tu a tam mi je posílá vdaná sestra."

Dalglish si vzal suchar z nabídnuté plechovky a poznamenal, že existují lidé, kteří se domnívají, že ošetřovatelka Fallonová mohla mít kromě těhotenství ještě jiný důvod k sebevraždě. Mohla třeba nalít žiravinu do oné výživy. Byla přece v kritickém čase zahlédnuta ve Slavičím domě.

Přednesl listivě tento názor a čekal, jak zareaguje. Nemohl být pro ni nový; možná spojitost musela napadnout ve Slavičím domě kohokoli. Vrchní sestra byla však příliš prostá, než aby ji překvapilo, že starší detektiv s ní diskutuje o případu tak otevřeně, a příliš hloupá, než aby se ptala sama sebe proč.

S odfrknutím takovou teorii zavrhl.

"Nenene, Fallonová ne! To by byl pitomý vtip a ona nebyla blázen. Povídám vám, kterákoliv studentka z třetího ročníku ví, že ta látka je smrtelná. A jestli máte za to, že Fallonová chtěla zabít Pearceovou a proč pro všechno na světě? - řekla bych, že ona by byla ta poslední osoba, která by pak trpěla výčitkami svědomí. Kdyby se Fallonová rozhodla zavraždit, nemřela by časem na pokání po činu, natož aby se pro výčitky svědomí zabila. Ne, smrt Fallonové se dá dost pochopit. Měla pochřipkovou depresi a o to děcko nestála."

"Takže si myslíte, že obě spáchaly sebevraždu?"

"No, u Pearceové si nejsem tak jista. Člověk by musel být šílený, kdyby si vybral tak bolestivý způsob umírání, a Pearceová mi připadala dost zdravá. Je to však možné vysvětlení, že ano? A nemyslím, že prokážete něco jiného, i když tu zůstanete sebe déle."

Zazdalo se mu, že v jejím hlase objevil nádech samolibého uspokojení, a rychle se na ni podíval. Ale hubený obličej neukazoval nic než obvyklou matnou nespokojenost. Chroupala suchar, uždíbovala z něho ostrými, bělostnými zuby. Slyšel, jak jimi suchar drtí.

"Je-li jedno vysvětlení nemožné," prohodila, "pak musí být pravdou vysvětlení nepravděpodobné. Kdosi něco takového řekl. Nebyl to G. K. Chesterton? Ošetřovatelky se navzájem nevraždí. A nevraždí ani nikoho jiného."

"Až na ošetřovatelku Waddinghamovou," poznamenal Dalglish.

"Kdo to byl?"

"Jedna nepůvabná a nepříjemná žena; otráвила morfiem svou pacientku, nějakou slečnu Baguleyovou. Slečna Baguleyová byla tak pošetilá, že ošetřovatelce Waddinghamové odkázala své peníze a jmění za doživotní ošetřování v jejím útulku. Špatně pochodila. Ošetřovatelku Waddinghamovou pověsili."

Vrchní sestra sykla nechutí.

"S jakými hroznými lidmi přijdete do styku! Ale i tak, pravděpodobně to byla nějaká nekvalifikovaná ošetřovatelka. Nemůžete mi namluvit, že Waddinghamová byla diplomovaná a zapsaná v rejstříku Ústřední rady ošetřovatelek."

"Když tak o tom přemyslím, myslím, že nebyla. A já jsem s ní nepřišel do styku. Stalo se to v roce 1935."

"No, tak vidíte!" zvolala vrchní sestra, jako by vyhrála.

Natáhla se, aby mu nalila druhý šálek čaje, pak se schoulila pohodlněji na svém polštáři a opřela se o opěradlo jeho křesla, takže se její vlasy dotýkaly jeho kolena. Dalglish se přistihl, že s mírným zájmem zkoumá uzoučký proužek tmavších vlasů kolem pšinky, kde odrostl přeliv. Při pohledu shora její obličej vypadal zkrácený, starší, a nos ostřejší. Všiml si latentních váček pod spodními víčky a rozšířených žilek vysoko na lícních kostech, purpurových nitek jen napůl zakrytých líčidlem. Nebyla už mladá, to věděl. A z osobního spisu o ní věděl daleko víc. Vyškolila se v nemocnici v East Endu v Londýně po rozmanitých neúspěšných a nevýnosných zaměstnáních v kanceláři. Její ošetřovatelská dráha byla pestrá a její doporučení byla podezřele vyhýbavá. Pochybovalo se, jestli bylo moudré pověřit ji školením žákyň ve funkci klinické instruktorky; naznačovalo se, že ji nevedlo ani tak přání učit, jako naděje na snadnější práci, než je dřina ošetřovatelky na lůžkovém oddělení. Věděl, že má potíže s klimakteriem. Věděl o ní víc, než tušila, víc, než by podle jejího mínění měl právo vědět. Dosud však nevěděl, zda je vražednicí. Na okamžik se ponořil do vlastních myšlenek a stěží zachytil její další slova.

"Je zvláštní, že jste básník. Fallonová měla v pokoji váš poslední svazek veršů, že? Povídala mi to Rolfová. Není obtížné sladit poezii s povoláním policisty?"

"Nikdy by mě nenapadlo, že by poezie a policejní práce potřebovaly nějaké sladění takovým ekumenickým způsobem." Upejpavě se zasmála.

"Vy víte moc dobře, co mám na mysli. Je to přece trochu neobvyklé. Člověka ani nenapadne, že by policista mohl být básníkem."

Věděl ovšem, co míní. Ale nechtěl o tom diskutovat.

"Policisté jsou jedinci stejně jako lidé v jiných zaměstnáních," namítl. "Vždyť ani vy tři vrchní sestry nemáte mnoho společného, že? Stěží by se našly odlišnější osobnosti než vy a vrchní sestra Brumfettová. Nedovedu si ji představit, jak mě krmí loupáčky s ančovičkami a doma pečenými suchary."

Zareagovala hned; věděl, že zareaguje.

"Oh, Brumfettová je dobrá, ale musíte ji lépe poznat. Ovšem, dvacet let zaspala. Jak jsem řekla při obědě. Mládež dnes není ochotna poslouchat všechny ty povídačky o poslušnosti a povinnosti a o oddanosti povolání. Ona je ale báječná ošetřovatelka! Nechci slyšet ani slovo proti Brumce. Před čtyřmi lety mi zde operovali slepé střevo. Trochu se to nepovedlo, rána praskla. Pak jsem dostala infekci, antibiotika nezabírala, všechno bylo zbabrané. Nebyl to zrovna jeden z neúspěšnějších zákroků našeho Courtneyho-Briggse. Každopádně mi bylo hrozně, k smrti zle. Jedné noci jsem měla strašné bolesti, nemohla jsem spát a byla jsem přesvědčená, že se nedočkám rána. To pomyšlení mě děsilo. Moc jsem se bála. Moc se napovídá o strachu ze smrti. Té noci jsem jej poznala. Potom přišla Brumfettová. Sama se o mne starala; když byla ve službě, nedopustila, aby mi něco udělaly žákyně. Zeptala jsem se jí: „Neumřu, že ne?“ Shlížela na mě a neřekla, abych nebláznila, ani nevyslovila žádnou z obvyklých útěšných lží. Jen pronesla tím svým nevrlym hlasem: „Jestli tomu dokážu zabránit, neumřete.“ Hned mě přešel strach. Věděla jsem, že vyhraju, když bude po mém boku bojovat Brumfettová. Zní to dost pošetile a sentimentálně, ale já si to doopravdy myslela. A ona je taková u všech nemocných. Kolik se toho nafeční o důvěře! Brumfettka vám vleje pocit, že vás tou svou zarytou vůlí stáhne hrobařovi z lopaty, i kdyby všichni čerti z pekla táhli na opačnou stranu - a v mém případě pravděpodobně táhli. Takové, jako je ona, už nikdo nikdy nevychová."

Dalgliesh vydal vhodné přisvědčující zvuky a chvíli se odmlčel, než se vrátil k informaci o panu Courtney-Briggsovi. Zeptal se dost naivně, jestli mnoho jeho chirurgických operací vyjde tak pozoruhodně špatně. Vrchní sestra Gearingová se zasmála.

"Božinku, ne! Courtneyovy-Briggsy operace obvykle dopadnou tak, jak chce on. To neznámá, že dopadnou, jak by si přál pacient, kdyby o nich všechno věděl. C. B. je to, čemu se říká chirurg-hrdina. Podle mého názoru musí větší hrdinství prokázat pacienti. Ale on odvádí výjimečně dobrou práci. Je jedním z posledních zbývajících všeobecných chirurgů. Víte, přijme cokoliv, čím beznadějnější případ, tím líp. Řekla bych, že chirurg je skoro jako právník. Žádná sláva, když vyseká někoho zřejmě nevinného. Čím větší provinění, tím větší sláva."

"Jaká je paní Courtneyová-Briggsová? Předpokládám, že je ženatá. Ukáže se někdy v nemocnici?"

"Ne moc často, i když se má za to, že je členkou Sdružení přátel nemocnice. Loni na poslední chvíli udělovala ceny, když nemohla přijet princezna. Blondýnka, velice elegantní. Mladší než C. B., ale teď začíná dost odkvétat. Proč se ptáte? Přece nepodezříváte Muriel Courtneyovou-Briggsovou? V noci, kdy zemřela Fallonová, ani nebyla v nemocnici. Asi byla zachumlaná v posteli v jejich hezkém domečku poblíž Selborne. A určitě neměla motiv, aby zabila chudáka Pearceovou."

Takže měla motiv, aby se zbavila Fallonové. Poměr doktora Courtneyho-Briggse byl sledován víc, než si uvědomoval. Dalglieshe nepřekvapovalo, že o něm vrchní sestra Gearingová ví. Její ostrý nos se hodil k odhalování milostných skandálů.

"Rád bych věděl, jestli žártila," prohodil.

Vrchní sestra Gearingová si nebyla vědoma, co vybreptla, a štěbetala vesele dál.

"Ona to asi nevěděla. Manželky obvykle nic nevědí. C. B. by v žádném případě nerozbil své manželství, aby se mohl oženit s Fallonovou. Ten ne! Paní C. B. má spoustu vlastních peněz. Je jedinou dcerou pana Price, ze stavební firmy Price a Maxwell, takže s Courtneyovým-Briggsovým příjmem a tatíčkovou apanáží si žijí velice pohodlně. Myslím, že Muriel se nestará nijak moc o to, co dělá on, pokud se k ní slušně chová a penízky se sypou. Mně by to jedno nebylo. Kromě toho, jestli lidské řeči mluví pravdu, naše Muriel by se zrovna nehodila do Ligy cudnosti."

"Někdo odtud?" nadhodil Dalgliesh.

"Oh ne, nic takového. Jen že chodí s dost odvážnou partou. Obvykle nachází své obrázky v každém třetím sloupku společenských zpráv. A kromě toho je vždycky v bohémském houfu. C. B. měl bratra herce, jmenoval se Petr Courtney. Oběsil se asi před třemi lety. Musel jste o tom číst."

Dalglieshova práce mu poskytovala málo příležitostí podívat se na nějakou hru a návštěvy divadla patřily k zálibám, které nejvíce postrádal. Viděl Petra Courtneyho hrát jen jednou, ale bylo to představení, na něž se nezapomíná snadno. Byl velmi mladým Macbethem, tak introspektivním a citlivým jako Hamlet, sexuálně otročícím mnohem starší ženě; jeho fyzická odvaha se skládala z násilí a hysterie. Šlo o obrácenou, ale zajímavou interpretaci, která se téměř setkala s úspěchem. Když si představení připomněl teď, pomyslel si Dalgliesh, že by dokázal objevit podobu mezi bratry, snad v posazení očí. Petr ovšem musel být skoro o dvacet let mladší. Přál si vědět, co měli společného ti dva muži, tak odlišní věkem i nadáním.

Náhle se Dalgliesh bez jakékoliv návaznosti zeptal:

"Jak spolu vycházely Pearceová a Fallonová?"

"Nevycházely. Fallonová Pearceovou opovrhovala. Nemyslím, že ji nenáviděla nebo jí chtěla škodit - prostě ji opovrhovala."

"Měla k tomu nějaký důvod?"

"Pearceová sama od sebe řekla představené, že Fallonová každý večer popíjí whisky. Mrcha pokrytecká! Já vím, je mrtvá a neměla bych to říkat. Ale Pearceová dovedla být opravdu nesnesitelně pokrytecká. Stalo se zřejmě tohle: Diana Harperová - odešla teď ze školy měla škaredou angínu, asi čtrnáct dní předtím, než ročník nastoupil na souvislý školící výcvik. Fallonová jí donesla horkou whisky s citrónem. Pearceové nápoj zvoněl z pŮlky chodby a z toho vyvodila, že Fallonová se pokouší svádět mladší spolužačky k démonu pití. Tak se objevila v kuchyňce - žákyně tehdy ovšem bydlily v hlavním ošetřovatelském internátě; měla na sobě župan a větrila vzduch jako anděl pomsty. Vyhrožovala Fallonové, že ji nahlásí představené, ledaže by jí slíbila - víceméně na kolenou - že se whisky už nikdy nedotkne. Fallonová jí pověděla, kam má jít a co má udělat, až se tam dostane. Když byla rozčilená, mluvila velmi barvitě. Ošetřovatelka Dakersová vypukla v pláč, Harperová se rozlítla a všeobecný rámus přivedl na scénu správkyni."

Pearceová pak všechno poreferovala představené, ale nikdo neví, s jakým výsledkem. Fallonová si jen začala nechávat whisky ve svém pokoji. Celá věc ovšem třetí ročník pobouřila. Fallonová nebyla v ročníku nijak populární, byla příliš zdrženlivá a sarkastická. Jenže Pearceovou měly rády ještě zatraceně méně."

"Pearceová neměla Fallonovou ráda?"

"No, těžko říct. Zdálo se, že Pearceovou nikdy nezajímá, co si o ní myslí ostatní lidé. Bylo to divné děvče, dost necitlivé. Například, i když nesouhlasila s Fallonovou a s tím, že pije whisky, vůbec jí to nebránilo, aby si od Fallonové vypůjčila její legitimaci z knihovny."

"Kdy se to stalo?"

Dalgliesh se naklonil a postavil šálek od čaje na podnos. Jeho hlas zněl klidně, nezaujatě. Ale opět si uvědomil, jak v něm vyskočilo vzrušení a očekávání, intuitivní pocit, že bylo řečeno něco důležitého, silnější pocit než pouhá předtucha; jako vždycky to byla jistota. Měl-li štěstí, mohlo se mu to stát při řešení nějakého případu i víckrát, nebo také vůbec ne. Nemohl si vydupat, aby se ten dojem dostavil, a bál se zkoumat jeho kořeny příliš zblízka, protože se domníval, že je rostlinkou, která vlivem logiky snadno zvadne.

"Myslím, že těsně před začátkem souvislého výcviku. Muselo to být týden předtím, než Pearceová zemřela. Řekla bych, že ve čtvrtek. Studentky ještě určitě nebyly nastěhované ve Slavičím domě. Stalo se to v hlavní jídelně právě po večeři. Fallonová a Pearceová vycházely spolu dveřmi a já šla s Goodaleovou za nimi. Fallonová se obrátila k Pearceové a řekla: 'Tady je ta legitimace do knihovny, slíbila jsem ti ji. Dám ti ji raději teď, protože nevím, jestli se ráno uvidíme. Měla by sis raději vzít i požadavkový kupón, jinak ti tu knihu nepůjčí.' Pearceová cosi zabrbala a podle mého mínění tu legitimaci dost hrubě popadla. A to je všechno. Proč? Asi to není důležité, že?"

"Nenapadá mi, proč by to mělo být důležité," prohlásil Dalgliesh.

- VIII -

Dalších patnáct minut seděl příkladně trpělivě. Vrchní sestra Gearingová nemohla uhodnout z jeho zdvořilé pozornosti k jejímu žvatlání a z pohody, v níž dopíjel svůj třetí a poslední šálek čaje, že teď skrbí každíčkou chvilku. Když dojedl, odnesl podnos do kuchyně vrchních sester na konci chodby; cupitala mu rozhořčeně v patách a rozčileně protestovala. "Děkuji vám," řekl Dalgliesh a odešel.

Zamířil okamžitě do ložnice podobné cele, v níž byly dosud téměř všechny svršky, které vlastnila ošetřovatelka Pearceová v nemocnici Johna Carpendara. Trvalo mu jen okamžik, než našel na těžkém svazku ve své kapse správný klíč. Po její smrti pokoj zamkli a dosud zůstal zamčený. Vešel dovnitř a rozsvítil. Postel byla svlečená a celý pokoj řádně uklizený, čistý, jako by i on byl uchystán k pohřbu. Záclony byly vytaženy, takže zvenčí se pokoj nelišil od ostatních. Okno bylo otevřeno, vzduch slabounce voněl dezinfekcí, jako by se kdosi pokoušel zahladit připomínku smrti Pearceové rituálním očištěním.

Nemusel svou paměť osvěžovat. Suť tohoto jednoho života byla dojemně chudobná. Přesto prošel znovu její věci; obracel je v pečlivých rukou, jako by mu dotek látky či kůže mohl poskytnout vodítko. Prohlídka netrvala dlouho. Od jeho první inspekce se nic nezměnilo. Nemocniční skříň, stejná jako skříň v pokoji ošetřovatelky Fallonové, víc než dostačovala pro několikery vlněné šaty, nenápadné barvou i střihem; visely na ramínkách a vydávaly lehkou vůni čistící tekutiny a kuliček proti molům. Tlustý béžový zimní plášť byl kvalitní, ale očividně starý. Znovu prohledal jeho kapsy. Nebylo v nich nic, jen kapesník, kysele páchnoucí zmačkaná kulička bílé bavlny, která tam byla už při první prohlídce.

Přešel k zásuvkovému prádelníku. I zde bylo místa habaděj. Dvě horní zásuvky obsahovaly spodní prádlo, samé rozumné bytelné košile a kalhoty, pohodlné a teplé, nepochybně vhodné pro anglickou zimu, ale bez nejmenšího ústupku půvabu či móde. Zásuvky byly vyloženy novinami. Listy už byly jednou vytaženy, ale znovu pod nimi projel rukou; neucítil nic, jen drsný povrch holého neleštěného dřeva. Zbýlé tři zásuvky obsahovaly halenky, sukně a vlněné vesty; koženou kabelku, pečlivě zabalenou v hedvábném papíře; pár nejlepších bot v síťovce; vyšívaný sáček na kapesníky s tuctem pečlivě poskládaných kapesníků; výběr šátků; tři páry stejných nových nylonek ještě v původním obalu.

Otočil se opět k nočnímu stolku a k malé polici nad ním. Na polici stála stolní lampa, budíček v koženém pouzdru, který už dávno dotikal, balíček papírových kapesníků s jedním zmačkaným látkovým, naplň zastřeným mezi nimi, a prázdná karafa na vodu. Ležela tam bible vázaná v kůži a sloha dopisních papírů. Dalgliesh otevřel bibli na titulním listě a přečetl si znovu věnování, vepsané v úhledné mědirytině: "Věnováno Heather Pearceové za pozornost a píli. Nedělní škola u sv. Marka." Píle! Nedomoderní, zastrašující slovo, slovo, s nímž by byla ošetřovatelka Pearceová určitě souhlasila, to cítil.

Otevřel psací slohu, i když naděje, že najde, co hledá, byla slabá. Od jeho prvního prošetření se nic nezměnilo. Byl zde dosud zpola nedokončený dopis její babičce, nudný výčet týdenních událostí, napsaný tak neosobně jako protokol na oddělení, a kvartová obálka, zřejmě doručená v den její smrti, kterou očividně vsunul do slohy někdo jiný, kdo ji otevřel a nevěděl, co s ní. Byla to ilustrovaná brožura o práci domova pro válečné uprchlíky z Německa v Suffolku, zasláná zřejmě s nadějí na příspěvek.

Obrátil pozornost na malou sbírku knih na polici. Už je viděl předtím. Tehdy i teď ho zarazila konvenčnost její volby a chudobnost této osobní knihovničky. Školní cena za vyšívaní, Lambovy "Příběhy od Shakespeara." Dalgliesh nevěřil, že by je bylo kdy nějaké dítě četlo a nebylo žádných důkazů, že je četla ošetřovatelka Pearceová. Byly tam dva cestopisy: "Ve šlépějích svatého Pavla" a "Ve šlépějích Páně." Do obou dívka vepsala krasopisně své jméno. Mezi knihami byla také dobře známá, ale nemoderní učebnice ošetřovatelství. Na vakátu bylo téměř čtyři roky staré datum

vydání. Uvažoval, že si snad knihu koupila jako přípravu na školení a pak zjistila, že rady o aplikaci pijavic a podávání klystýrů už vyšly z módy. Nalézal se tam výtisk Palgtaveova "Zlatého pokladu", rovněž školní ceny, ale tentokrát nikoliv za způsobilost. Ta také nesla malé známky toho, že byla čtena. A konečně našel tři laciné romány od populární spisovatelky, jež byly uváděny jako "Kniha o filmu", a fiktivní, strašně sentimentální příběh o putování ztraceného psa a kočky Evropou; Dalglish si vzpomněl, že asi před pěti lety patřil k bestsellerům. Vepsané věnování znělo: "Heather s láskou od tetičky Eddie, vánoce 1964." Celá sbírka mu pověděla o mrtvé dívce jen málo, snad jen to, že její četba byla stejně omezená jako její život. A nikde nenašel, co hledal.

Nešel znovu pátrat do pokoje Fallonové. Policisté z vyšetřovací skupiny v něm prohledali každou píď a on sám by dokázal místnost podrobně popsat a přesně uvést inventář celého jejího vybavení. Ať jsou legitimace a požadavkový kupón z knihovny kdekoli, mohl si být jist, že v pokoji Fallonové teď nejsou. Místo toho lehce vyběhl po širokém schodišti o patro výš, kde si všiml telefonu na stěně, když odnášel do kuchyňky čajový podnos vrchní sestry Gearingové. Vedle přístroje visel seznam interních stanic; okamžik přemýšlel a pak vytočil číslo obývacího pokoje ošetřovatelek. Ozvala se Maureen Burtová. Ano, ošetřovatelka Goodaleová je zde. Dalglish uslyšel téměř okamžitě její hlas a požádal ji, aby za ním přišla do pokoje ošetřovatelky Pearceové.

Přišla tak rychle, že sotva doběhl ke dveřím, už viděl sebejistou postavu v uniformě na horním schodu. Ustoupil, aby mohla vstoupit před ním; mlčky přehlédla svléknuté lůžko i tichý budík a zavřenou bibli. Na každém předmětu utkvěla krátce pohledem s lhostejným, nezpytavým zájmem. Dalglish přistoupil k oknu a oba vestoje na sebe beze slova pohlíželi přes nepovlečenou postel.

"Bylo mi řečeno," začal, "že ošetřovatelka Fallonová půjčila ošetřovatelce Pearceové někdy v týdnu před její smrtí legitimaci a výpůjční kupón z knihovny. V té chvíli jste odcházela z jídelny s vrchní sestrou Gearingovou. Vzpomenete si na tu příhodu?"

Ošetřovatelka Goodaleová nejevila překvapení.

"Ano. Vzpomínám si. Už dříve ten den mi Fallonová pověděla, že Pearceová chce navštívit jednu z londýnských knihoven, a požádala ji, aby jí půjčila svou legitimaci a výpůjční kupón. Fallonová byla členkou Westminsterské knihovny. Knihovna má v City řadu poboček, ale za členy se přijímají jen ti, kdo bydlí nebo pracují ve Westminsteru. Než sem Fallonová přišla jako studentka, měla v Londýně byt a ponechala si legitimaci i výpůjční kupóny. Je to vynikající knihovna, mnohem lepší než naše tady, a je užitečné, když si tam můžete vypůjčovat knihy. Myslím, že i vrchní sestra Rolfová je její členkou. Fallonová vzala svou legitimaci a jeden z požadavkových kupónů a při odchodu z jídelny je dala Pearceové."

"Zmínila se ošetřovatelka Pearceová, nač je chce?"

"Mně ne. Možná Fallonové. Nevím. Kterákoli z nás si mohla od Fallonové půjčit kupón, když chtěla. Fallonová nevyžadovala zdůvodnění."

"Jak přesně vypadají výpůjční kupóny?"

"Jsou to malé bílé plastické obdélníčky opatřené razítkem s městským znakem. Knihovna dá obvykle každému svému čtenáři čtyři; kdykoliv si vypůjčíte knihu, jeden odevzdáte. Ale Jo měla jen tři. Čtvrtý asi ztratila. Existuje také čtenářská legitimace, obvyklá kartička s jménem, adresou a datem ukončení platnosti. Někdy knihovník vyžaduje předložení členského průkazu, a proto asi Jo dávala legitku spolu s výpůjčním kupónem."

"Víte, kde jsou oba zbylé kupóny?"

"Ano. V mém pokoji. Vypůjčila jsem si je asi před čtrnácti dny, když jsem se svým snoubencem jela do města na zvláštní bohoslužby v opatství. Myslila jsem, že bychom stihli zaskočit do pobočky na Great Smith Street a podívat se, jestli mají novou Iris Murdochovou. Jenže jsme po bohoslužbách potkali některé přátele z Markovy teologické koleje a do knihovny jsme se nedostali. Chtěla jsem kupóny vrátit Jo, ale vstříčila jsem je do psací slohy a zapomněla jsem na ně. Ona mě neupomínala. Jestli vám to pomůže, mohu vám je ukázat."

"Myslím, že by mi to pomohlo. Nevíte, jestli Heather Pearceová výpůjční lístek použila?"

"No, domnívám se, že použila. Viděla jsem ji to odpoledne čekat na autobus Zelené linky do města. Obě jsme měly volno, tak to muselo být ve čtvrtek. Mám za to, že hodlala jít do knihovny."

Vypadala rozpačitě.

"Nějak mám dojem, že si z knihovny tu knihu přinesla, i když nevím, proč jsem si tím tak jista."

"Nevíte? Přemýšlejte usilovně!"

Ošetřovatelka Goodaleová tiše stála s rukama ukázněně sepjatými na bělostné, naškrobené zástěře, jako by se modlila. Nenálehal na ni. Zírala upřeně před sebe, pak otočila oči k lůžku a pokojně řekla:

"Už vím. Viděla jsem ji, jak čte knihu z knihovny. Bylo to ten večer, kdy Jo onemocněla. Šla jsem do jejího pokoje právě po půl dvanácté a požádala jsem ji, aby se postarala o Jo, dokud neseženu vrchní sestru. Seděla v posteli, vlasy měla spletené do dvou copků a četla. Teď si vzpomínám. Kniha byla rozměrná, měla, tuším, tmavomodrou vazbu a dole na hřbetě vyražené zlaté registrační číslo. Vypadala stará a dost těžká. Nepředstavuji si to. Vzpomínám si, že si ji opírala o kolena. Když jsem se objevila, rychle ji zavřela a vstříčila ji pod polštář. Co udělala, bylo divné, ale v tu chvíli mi to nic neříkalo. Pearceová byla vždycky taková tajnůstkářka. A kromě toho, měla jsem plnou hlavu Jo. Ale teď si na to vzpomínám."

Nějakou chvíli opět stála mlčky. Dalglish čekal. Pak rozvážně dodala:

"Vím, co vás trápí. Kde je ta kniha teď? Mezi jejími věcmi nebyla, když jsem s vrchní sestrou Rolfovou uklízela její pokoj a sepisovala po její smrti její majetek. Byli s námi policisté, ale žádnou takovou knihu jsme nenašli. A co se stalo s kupónem? Nebyl ani ve věcech Fallonové."

"Co se té noci přesně stalo?" otázal se Dalglish. "Řekla jste, že jste šla za ošetřovatelkou Fallonovou krátce po půl dvanácté. Myslil jsem, že nechodívala spát před půlnocí."

"Ten večer ano. Domnívám se, že jí už nebylo dobře, a tak doufala, že se to spraví, když si půjde dřív lehnout. Nikomu z nás neřekla, že je jí zle. Jo by to neudělala. A nešla jsem já za ní. Přišla ona ke mně. Vzbudila mě krátce po půl dvanácté. Vypadala strašně. Měla zřejmě vysokou horečku a sotva stála na nohou. Pomohla jsem jí do postele, šla jsem požádat Pearceovou, aby u ní zůstala, a pak jsem volala vrchní sestře Rolfové. Když jsme ve Slavičím domě, obecně za nás zodpovídá. Vrchní sestra se přišla na Jo podívat, pak zatelefonovala do soukromého křídla a požádala, aby pro ni poslali sanitku. Potom zavolala vrchní sestře Brumfettové a informovala ji, co se stalo. Vrchní sestra Brumfettová ví ráda o všem, co se přihodí na jejím oddělení, i když má volno. Určitě by ji nepotěšilo, až by druhý den ráno přišla do nemocnice a zjistila, že tam byla Jo hospitalizována bez jejího vědomí. Přišla dolů, podívala se na Jo, ale neodjela s ní sanitkou. Ani to nebylo zapotřebí."

"Kdo ji doprovázel?"

"Já. Vrchní sestry Rolfová a Brumfettová se vrátily do svých pokojů, stejně jako Pearceová."

Takže kniha mohla být stěží odstraněna týž večer, pomyslel si Dalglish. Pearceová by si určitě všimla, že chybí. I když se rozhodla, že už nebude číst, sotva by se uložila ke spánku s těžkou knihou pod polštářem. Je tedy pravděpodobné, že ji někdo vzal po její smrti. Jedno bylo jisté. Pozdě večer předtím, než zemřela, měla u sebe knihu, a ta v jejím pokoji nebyla, když policie, slečna Rolfová a ošetřovatelka Goodaleová prohlíželi pokoj poprvé asi deset minut po desáté následujícího rána. Ať už šlo o knihu z Westminsterské knihovny nebo odjinud, chyběla; jestliže nešlo o knihu z knihovny, kde tedy je legitimace a výpůjční kupón? Ani jedno ani druhé v jejích věcech nebylo. A jestliže se rozhodla, že jich nepoužije, a vrátila je Fallonové, proč ve věcech Fallonové nebyly?

Zeptal se ošetřovatelky Goodaleové, co se stalo bezprostředně po smrti ošetřovatelky Pearceové.

"Představená nás poslala do svého obývacího pokoje a požádala nás, abychom tam na ni počkaly. Asi za půl hodiny se k nám připojila vrchní sestra Gearingová; pak dovezli kávu, vypily jsme ji. Zůstaly jsme tam společně, vykládaly jsme a pokoušely se číst, až přišli inspektor Bailey s představenou. Muselo být kolem jedenácté, snad o trochu dřív."

"A byly jste v té místnosti po celou tu dobu všechny pohromadě?"

"Celou dobu ne. Šla jsem do knihovny, vybrala jsem si knihu, kterou jsem chtěla, a asi za tři minuty jsem se vrátila. Také ošetřovatelka Dakersová opustila místnost. Nejsem si jista proč, ale myslím, že zamumlala cosi, že jde na WC a do umývárny. Jinak, pokud si vzpomínám, jsme zůstaly všechny pohromadě. Byla s námi slečna Bealová, inspektorka Ústřední rady ošetřovatelek."

Odmíchlala se.

"Předpokládáte, že postrádaná kniha má něco společného se smrtí Pearceové, že? Domníváte se, že je to důležité?"

"Myslím, že by to mohlo být důležité. Proto chci, abyste o našem rozhovoru nikomu neřekla."

"Jistě. Jak chcete," přisvědčila a zmlkla.

"Ale mohla bych se pokusit zjistit, co se s knihou stalo? Mohla bych se docela věcně zeptat ostatních studentek, jestli mají legitimaci a výpůjční kupón. Mohla bych předstírat, že je chci použít."

Dalglish se usmál. "Pátrání přenechte mně. Byl bych mnohem raději, kdybyste o ničem nemluvila."

Nepovažoval za vhodné dávat jí najevo, že při vyšetřování vraždy může být nebezpečné vědět příliš mnoho. Je to rozumná dívka. Dost brzy na to přijde sama. Považovala jeho mlčení za propuštění a obrátila se k odchodu. Když došla ke dveřím, otočila se a zaváhala.

"Pane vrchní inspektore, promiňte, že se do toho míchám. Nemohu uvěřit, že Pearceová byla zavražděna. Ale jestli byla, tak kniha musela být určitě odnesena z jejího pokoje kdykoliv po 8.55, kdy Pearceová odešla do demonstrační učebny. Vrah by věděl, že nevyjde z té místnosti živá a že je pro něho či pro ni bezpečné knihu odstranit. Jestli byla kniha odnesena po smrti Pearceové, mohl ji vzít kdokoli z dokonale nevinného důvodu. Ale jestli zmizela dřív, než zemřela, pak ji odnesl vrah. To by byla pravda, i kdyby kniha sama neměla nic společného s důvodem, proč byla Pearceová zabita. A otázka, kterou položila Pearceová nám všem, o tom, že něco v jejím pokoji chybí, naznačuje, že kniha byla odnesena, než zemřela. Proč by se měl vrah obtěžovat s jejím odstraněním, kdyby nebyla nějak spojena se zločinem?"

"Přesně tak," přisvědčil Dalglish. "Jste velmi inteligentní mladá žena."

Poprvé spatřil ošetřovatelku Goodaleovou vyvedenou z míry. Zapýřila se a hned vypadala růžová a půvabná jako nevěsta; pak se na něho usmála, rychle se otočila a odešla. Dalglish, zmatený tou proměnou, uznal, že místní vikář projevil při volbě své budoucí manželky mnoho rozumu a postřehu. Něco jiného je, co s její nekompromisní inteligencí provede výbor farního kostela. A doufal, že ji nebude muset zatknout pro vraždu dřív, než budou mít členové tohoto výboru příležitost pozdvihnout své mysl.

Vyšel za ní na chodbu. Jako obvykle byla temná, osvětlená jen dvěma žárovkami v propletení mosazi. Vystoupil nahoru po schodišti a tu ho instinkt přiměl zastavit se a vrátit se. Rozsvítil baterku, shýbl se a pak pomalu sledoval kuželem světla povrch písku ve dvou protipožárních bednách. V bližší byl písek spečený a šedivý prachem; zřejmě s ním nebylo hnuto od doby, kdy ji naplnili. Povrch druhé působil čerstvěji. Dalglish si navlékl tenké bavlněné vyšetřovací rukavice, donesl si arch novinového papíru ze zásuvky v pokoji ošetřovatelky Pearceové a pomalu vysypával písek z bedničky do narůstající pyramidy. Ukrytý kupón k výpůjčkám z knihovny nenašel. Vyhrabal však buclatou plechovku se šroubovacím uzávěrem, s nálepkou plnou skvrn. Oprášil z ní zrníčka písku. Ukázala se černá lebka a velkým písmem napsané slovo JED. Pod ním bylo uvedeno. "Sprej na rostliny. Usmrcuje hmyz - rostlinám neškodí. Používejte opatrně, v souladu s návodem."

Nemusel číst instrukce, aby poznal, co našel. Tato látka byla téměř čistý nikotin. Konečně měl v rukou nádobu od jedu, který zabil ošetřovatelku Fallonovou.

6/ KONEC DLOUHÉHO DNE

- I -

O pět minut později Dalgliesh po rozhovoru s ředitelem laboratoře soudního lékařství a se sirem Milesem Honeymanem pohlížel na zakaboněného seržanta Mastersona:

"Začínám nahlížet, proč policie tolik usiluje o výcvik civilních vyšetřovatelů. Přikázal jsem příslušníkům pátračky, aby prozkoumali ložnice, my že prohlédneme zbytek domu. Z nějakého důvodu jsem myslel, že mají oči k vidění."

Seržant Masterson zuřil, protože věděl, že výtky je oprávněná; jen stěží se ovládal. Těžko snášel kritiku; od Dalglieshe byla téměř nesnesitelná. Ztuhl v pozoru jako starý voják na stráži, i když věděl až moc dobře, že Dalglieshe tahle formalita spíš podráždí, než obměkčí, a dokázal promluvit současně kajicně i dotčeně:

"Greeson je dobrý' pátrač, pane. Nepamatuji se, že by Greesonovi někdy dřív něco uniklo. Umí se dobře dívat, pane."

"Greeson má vynikající zrak. Až na to, že neexistuje spojení mezi jeho zrakem a mozkem. A tam máte zaskočit vy. Škoda už je spáchaná. Ohledání mrtvolky teď nemá smysl. Nevíme, jestli tahle plechovka byla, či nebyla v bedně, když dnes ráno našli mrtvolu Fallonové. Ale našli jsme ji aspoň teď. Mimochodem, laborať už má vnitřnosti. Sir Miles je dovezl asi před hodinou. Některé vzorky už dali do plynového chromatografu. Postup se urychlí, když budou vědět, co mají hledat. Měli bychom jim dodat plechovku co nejrychleji. Napřed si ji však prohlédneme."

Došel si do své brašny pro prášek, rozprašovač a lupy. Buclatá plechovka vypadala v jeho pečlivých rukou jako posypaná sazemi. Nebyly však na ní žádné otisky, jen pár beztvarych šmouh na vybledlém štítku.

"Dobrá," konstatoval. "Najděte laskavě ty tři vrchní sestry, seržante. Ty by mohly nejspíš vědět, odkud ta plechovka pochází. Bydlí zde. Vrchní sestra Gearingová je ve svém pokoji. Ostatní by také měly být někde tady. A jestli je vrchní sestra Brumfettová dosud na svém oddělení, bude je muset opustit. Jestli tam někdo během nejbližší hodiny zemře, bude muset umřít bez její asistence."

"Chcete je vidět pohromadě, nebo každou zvlášť?"

"To je jedno. Na tom nezáleží. Jen je prostě sezeňte. Gearingová by mohla nejvíc pomoci. Stará se zde o květiny."

Vrchní sestra Gearingová dorazila první. Vstoupila bezstarostně, obličej napnutý zvědavostí, s ruměncem setrvávajícího nadšení úspěšné hostitelky. Pak její oči padly na plechovku. Proměna byla tak okamžitá a poplašená, až působila komicky. "Oh, ne!" zalapala po dechu, prudce si rukou zakryla ústa a smrtelně bledá sklesla do křesla naproti Dalglieshovi.

"Kde jste ji - - Oh, můj bože! Snad mi nechcete říct, že Fallonová si vzala nikotin?"

"Vzala nebo jí byl podán. Poznáváte tu plechovku, vrchní sestro?"

Hlas vrchní sestry Gearingové byl téměř neslyšitelný:

"Ovšem. Je má... je to plechovka od postřiku na růže. Kde jste ji našel?"

"Někde tady. Kde a kdy jste ji viděla naposledy?"

"Ukládám ji do bílé skříňky pod polici ve skleníku, zrovna nalevo od dveří. Jsou tam všechny mé zahradnické pomůcky. Nemohu si vzpomenout, kdy jsem ji naposled viděla."

Měla pláč na krajíčku; šťastná sebedůvěra zcela vyprchala.

"Opravdu, je to hrozné! Strašné! Děsí mě to. Skutečně mě to děsí. Jak jsem mohla tušit, že Fallonová o přípravku ví a použije ho? Já sama jsem si na něj ani nevzpomněla. Kdybych si vzpomněla, šla bych zkontrolovat, jestli tam ještě je. Předpokládám, že o tom pochybujete? Ona zemřela na otravu nikotinem?"

"Dokud nedostaneme toxikologickou zprávu, můžeme silně pochybovat. Ale když vezmeme rozum do hrsti, vypadá to, že ji usmrtil tento sprej. Kdy jste jej koupila?"

"Nevzpomenu si, namouduši. Někdy loni začátkem léta, těsně předtím, než rozkvetly růže. Snad si vzpomene některá z vrchních sester. Já zodpovídám za většinu rostlin v nemocničním skleníku. Tedy, vlastně nezodpovídám; nikdy jsem nebyla oficiálně pověřena. Ale mám ráda květiny a nikoho jiného ani nenapadne, aby se o ně staral, tak dělám, co mohu. Pokoušela jsem se založit záhonek růží před jídelnou a potřebovala jsem ten postřik k vyhubení mšic. Koupila jsem jej v Bloxhamově zahradnictví na Winchesterské silnici. Podívejte, na štítku je jejich razítko. A ukládala jsem jej s ostatními zahradnickými pomůckami, s rukavicemi, se šňůrou, s kropicími konvemi a přesazovačkou atakdále v rohu skříňky ve skleníku."

"Vzpomenete si, kdy jste plechovku viděla naposledy?"

"Opravdu ne. Minulou sobotu ráno jsem si šla do skříňky pro rukavice. Měli jsme v neděli v kapli zvláštní bohoslužbu a chtěla jsem upravit květiny. Myslíla jsem, že se mi povede najít v zahradě nějaké zajímavé větvičky, trochu podzimního listí nebo lusky, které by se hodily pro výzdobu. Nevzpomínám si, jestli v tu sobotu tam ta plechovka byla, ale myslím, že bych si všimla, kdyby chyběla. Nejsem si však jista. Po měsíce jsem ji nepoužila."

"Kdo jiný o ní věděl?"

"No, mohl o ní vědět kdokoli. Mám na mysli to, že skříňka se nezamyká, takže není nic, co by lidem bránilo podívat se dovnitř. Asi jsem ji měla zamykat, jenže člověk nepředpokládá... Myslím, že lidé se nezabíjejí, když najdou způsob, jak to udělat. Je mi úplně mizerně, ale nechci, aby mě někdo činil zodpovědnou! Nechci! Není to správné! Mohla použít cokoli! Cokoli!"

"Kdo?"

"No Fallonová přece! Jestli se Fallonová zabila. Oh, já už nevím, co mluvím!"

"Věděla ošetřovatelka Fallonová o tom nikotinu?"

"Ne, ledaže by se podívala do skříňky a našla jej. Jediné osoby, o nichž mohu tvrdit s určitostí, že o něm věděly, jsou Brumfettová a Rolfová. Pamatuji si, že obě seděly v zimní zahradě, když jsem plechovku stavěla na polici. Zdvihla jsem ji a prohlásila něco takového, jako že mám dost jedu, abych zabila spoustu lidí, a Brumfettová mě napomenula, že bych měla skříňku zamykat."

"Vy jste to ale neudělala?"

"Ne. Dala jsem plechovku rovnou do skříně. Není na ní zámek a tak jsem nemohla nic dalšího udělat. Stejně, plechovka má dostatečně jasný štítek. Každý vidí, že je to jed! A člověk neočekává, že se lidé zabíjejí. A pak, proč nikotin? Ošetřovatelky mají spoustu příležitostí dostat se k lékům. Není slušné házet to na mne! Konečně, dezinfekční látka, která zabila Pearceovou, byla stejně smrtící! A nikdo si nestěžoval, že stála v umývárně. Nemůžete vést školu pro výcvik ošetřovatelek, jako by šlo o psychiatrickou léčebnu! Já se nenechám osočovat! Předpokládá se, že tady jsou zdraví lidé, a ne vraždící maniáci. Nedám se zpracovat, abych se cítila vinna. Nedám!"

"Jestli jste ošetřovatelku Fallonovou neotrávila, není důvod, proč byste se měla cítit vinna. Říkala něco vrchní sestra Rolfová, když jste tu plechovku přinesla?"

"Myslím, že ne. Jenom vzhledla od své knížky. Ale opravdu si nemohu vzpomenout. Ani vám přesně nepovím, kdy to bylo. Byl však teplý slunečný den. Na to si vzpomínám. Myslím, že to bylo asi koncem května nebo začátkem června. Rolfová by si mohla vzpomenout: Brumfettová si vzpomene určitě!"

"Zeptáme se jich. Mezitím bych se měl raději podívat na tu skříňku."

Uložil Mastersonovi, aby plechovku od nikotinu zabalil a dodal ji do laboratoře; řekl mu, aby poslal vrchní sestry Brumfettovou a Rolfovou za ním do skleníku a následoval vrchní sestru Gearingovou ven z místnosti. Vedla ho dolů do přízemí a celou cestu opakovala své uražené protesty. Prošli prázdnou jídelnou. Objev, že dveře do skleníku jsou zamčené, vrchní sestru Gearingovou vytrhl z nálady postrašené rozmrzelosti.

"Hrome! Zapomněla jsem. Představená uložila, abychom po setmění raději zamykali, protože některá skla nejsou zrovna moc bezpečná. Vzpomínáte si, že při bouři se jedna tabule vysypala? Obávám se, že by sem mohl někdo vlézt. Obvykle tady nezamykáme, až večer na sklonku dne zamykáme všude. Klíč bude na desce v kanceláři Rolfové. Počkejte tady, vrátím se co by dup."

Vrátila se téměř okamžitě a vstrčila velký staromódní klíč do zámku. Vešli do teplého, zapařeného ovzduší skleníku. Vrchní sestra nahmátla neomylně vypínač; dvě dlouhé neónové zářivky, zavěšené na vysokém klenutém stropě, párkrát rozpačitě zablikaly, pak se prudce rozzářily a ukázaly houštinu keřů v celé její bujnosti. Pohled na sklen~ byl pozoruhodný. Dalglish si to pomyslel už na své první obchůzce domem, ale teď, oslněn leskem listů a skla, v podivu zamrkal. Kolem nich se pnul les zeleně, vyrážel, plazil se a bujel s hrozivou hýřivostí, zatímco venku visel ve večerním vzduchu nehybně a nehmotně v zeleném nekonečnu jeho bledý odraz.

Některé rostliny vypadaly, jako by ve skleníku rostly ode dne, kdy byl postaven. Z ozdobných kořenáčů se vypínaly vzrostlé, i když miniaturní kmeny palmových stromů a rozkládaly pod sklem baldachýn típících se listů. Jiným, exotičtějším, vyrůstaly ze zjizvených, vrubovaných stvolů trsy listoví; obří kaktusy natahovaly houbovitá, pružná, lepkavá chapadla a nasávaly jimi vlhký vzduch. Mezi nimi rozprostíralo zelený stín kapradí, jehož křehké trsně se zachvívaly v průvanu, jež způsobily otevřené dveře. Kolem stěn veliké místnosti se nacházely bílé police, na nichž stály květináče s domáctějšími a příjemnějšími rostlinami, které pěstovala vrchní sestra Gearingová - červené, růžové a bílé astry a africké fialky. Skleník by měl vyvolávat jemný obraz viktoriánské domácnosti, třepetajících se vějířů a důvěrností šeptaných za palmami. Pro Dalglisha však žádný kout Slavičího domu nebyl prost tísnivého ovzduší zla; připadalo mu, že i ty rostliny sají svou vláhu ze zkaženého vzduchu.

Mavis Gearingová zamířila rovnou k nízké, čtyři stopy dlouhé skřini z bílé natřeného dřeva, zabudované pod nástěnnou polici nalevo od dveří; bylo jí sotva vidět za záclonou vlnícího se kapradí. Skříň měla nevhodné dveře, opatřené jen klikou bez zámku. Oba si dřepli, aby se podívali dovnitř. Ačkoliv neónové světlo nad jejich hlavami bylo nepříjemně ostré, kouty skříně byly temné a výhled jim ještě kazily stíny jejich hlav. Dalglish rozsvítil baterku. Její paprsky objevily obvyklou výbavu domácího zahradníka. V duchu provedl inventuru. Byla zde klubíčka zeleného lýka, dvojice konví na zalévání, rositko, balíčky semen, některé z nich otevřené a napůl vypořebené, se založeným horním okrajem; plastický pytlík s kompostem do květináčů; jeden pytlík s hnojivem, asi dva tucty květináčů různých velikostí, malá zásoba podnůsků na semena, zahradnické nůžky, přesazovačka a motyčka, nepořádná hranička semenářských katalogů, tři knihy o zahrádkářství, vázané v pláň, se špinavými deskami plnými skvrn, výběr váz na květiny a klubka zamotaného drátu.

Mavis Gearingová ukázala na prostor ve vzdáleném rohu.

"Tam byl. Dala jsem jej hodně dožad. Nemohl nikoho pokoušet. Kdybyste pouze otevřel dveře, ani byste si ho nevšímal. Opravdu, byl úplně schovaný. Podívejte se, to je to místo - vidíte, kde byl?"

Mluvila, jako by se naléhavě ospravedlňovala, jako by ji prázdné místo zbavovalo veškeré zodpovědnosti. Pak se její hlas proměnil. Tíše a chraptivě naléhal, jako když herečka amatérka hraje svůdnickou scénu.

"Vím, že to vypadá zle. Za prvé, měla jsem službu v demonstrační učebně, když zemřela Pearceová. A teď tohle. Ale nedotkla jsem se toho prostředku od loňského léta, kdy jsem jej použila naposled. Přisahám, že ne! Vím, že mi žádná z nich neuvěří! Budou rády - ano, rády, a uleví se jim, když podezření padne na mne a na Lena. Budou z toho venku. Kromě toho žálí. Vždycky žálily. Protože já jsem získala mužského a ony ne. Vy mi ale věříte, vidíte? Vy mně musíte věřit!"

Bylo to přehnané a pokořující. Tiskla se ramenem k němu, jak tam tak schouleni klečeli ve směšné nápodobě modlitby. Cítil na své tváři její dech. Její pravá ruka s prsty, které se nervózně svíraly, se sunula po podlaze k jeho ruce.

Najednou se její naladění zlomilo. Uslyšeli ode dveří chladný hlas vrchní sestry Rolfové:

"Seržant mi řekl; abych šla za vámi. Neruším snad?"

Dalgliesh ucítil, jak tlak na jeho rameno okamžitě polevil a vrchní sestra Gearingová toporně vstala. Postavil se pomaleji. Nevypadal rozpačitě, ani ho nenapadlo cítit rozpaky, a nelitoval, že vrchní sestra Rolfová se objevila právě teď.

Vrchní sestra Gearingová se pustila do vysvětlování:

"Jde o ten postřík na růže. Obsahoval nikotin. Fallonová si jej musela vzít. Je mně z toho úplně příšerně, ale jak jsem to měla vědět? Vrchní inspektor tu plechovku našel."

Obrátila se k Dalglieshovi:

"Neřekl jste mi kde?"

"Ne," přisvědčil Dalgliesh. "Neřekl jsem kde."

"Věděla jste, že ten přípravek je uložen v této skříni?" oslovil slečnu Rolfovou.

"Ano. Viděla jsem Gearingovou, jak jej tam dává. Bylo to loni v létě, že?"

"Nezmínila jste se mi o tom."

"Až doted' mě to ani nenapadlo. Naprosto jsem nepomyslela na to, že by Fallonová požila nikotin. A dosud ani nevíme, že ho opravdu vypila."

"Dokud nemáme toxikologickou zprávu, nevíme," potvrdil Dalgliesh.

"Ani potom, pane vrchní inspektore. Můžete si být jist, pane vrchní inspektore, že ten prostředek pocházel z této plechovky? Určitě jsou v nemocnici i jiné zdroje nikotinu. Toto mohlo být jen nastrčeno."

"Ovšem. Ačkoliv mi to připadá velice nepravděpodobné. Laboratoř soudní medicíny by měla být schopna nám to povědět. Tenhle nikotin je smíchán s dílem koncentrovaného detergentu. Plynovou chromatografií bude identifikován."

"Pak se to tedy vyjasní," pokrčila rameny.

"Co míníte těmi jinými zdroji, odkud je možno získat nikotin?" vyjekla Mavis Gearingová. "Na koho narážíte? Pokud vím, v lékárně není nikotin vůbec na skladě. A vůbec, Len odešel ze Slavičího domu dřív, než Fallonová zemřela."

"Neobžalovávám Lena Morrise. Byl však zde, když obě zemřely, uvědomte si to, a byl tady, v této místnosti, když jste ukládala nikotin do skříně. Je stejně podezřelý jako my ostatní."

"Byl pan Morris s vámi, když jste kupovala ten nikotin?"

"No, vlastně byl. Zapomněla jsem, jinak bych vám to řekla. To odpoledne jsme byli spolu venku a on se sem vrátil na čaj."

Obrátila se hněvivě k vrchní sestře Rolfově:

"S Lenem to nemá co dělat, povídám! Pearceovou či Fallonovou sotva znal. Pearceová na Lena nic neměla."

"Nevěděla jsem, že na někoho něco měla," prohlásila Hilda Rolfová chladně. "Nevím, jestli se snažíte něco nakukat panu Dalglieshovi, ale určitě jste nasadila brouka do hlavy mně!"

Oblíče vrchní sestry Gearingové se uboze rozklížil. Kývala hlavou ze strany na stranu a naříkala, jako by zoufale hledala pomoc či útočiště. Její zhroucený a surrealistický obličej byl zalit sinavým světlem skleníku.

Vrchní sestra Rolfová ostře pohlédla na Dalglieshe; nato ho zcela ignorovala, přistoupila ke své kolegyni a řekla nečekaně vlídně:

"Koukněte, Gearingová. Je mně to lito. Pochopitelně neobviňuji Leonarda Morrise ani vás. Jenže skutečnost, že tu byl, by vyšla najevo tak jak tak. Nenechte se policií rozčítit. Oni prostě takhle pracují. Předpokládám, že vrchnímu inspektorovi houby záleží na tom, jestli jste Pearceovou nebo Fallonovou zabila vy nebo já či Brumfettová, pokud nebude moci prokázat, kdo to udělal. No tak, nechte ho, ať se dostane dál. Odpovídejte jen na jeho otázky a buďte klidná. Proč neděláte svou práci a nenecháte policii, aby pokračovala v té své?"

Mavis Gearingová kvílela jako dítě žadonící o upokojení.

"Ale když je to všechno tak ošklivé!"

"Samozřejmě je to ošklivé. Ale nebude to trvat věčně. A zatím, když už se musíte svěřovat nějakému muži, vyhledejte advokáta, psychiatra nebo kněze. Můžete si být přinejmenším jistá, že budou stát na vaší straně."

Ustarané oči Mavis Gearingové se přesunuly z Dalglieshe na Rolfovou. Vypadala jako děčko, které váhá a nemůže se rozhodnout, u koho hledat spojení. Pak obě ženy maličko pokročily k sobě a zahleděly se na Dalglieshe, vrchní sestra Gearingová s rozpačitou výčitkou, vrchní sestra Rolfová s napjatým, spokojeným úsměvem ženy, která právě úspěšně zabránila přehmatu.

- II -

V té chvíli zaslechl Dalgliesh zvuk blížících se kroků. Někdo přecházel jídelnu. Obrátil se ke dveřím; očekával, že uvidí vrchní sestru Brumfettovou, která konečně přichází k výsledku. Dveře skleníku se otevřely, ale místo její podsadité postavy uviděl vysokého prostovlasého muže v přepásaném plášti do deště, s gázovým převazem přes levé oko. Od zápraží se ozval nevrlý hlas:

"Co je to se všemi? Je to tady jako po vymření."

Dřív než mohl kdokoliv odpovědět, slečna Gearingová vyrazila a pověsila se mu na paži. Dalgliesh si se zájmem všiml, jak se muž zamračil a s bezděkým odporem ucukl.

"Lene, co se ti stalo? Ty jsi zraněn? Nic jsi mi neřekl! Myslela jsem, že tě trápí vřed! Neřekl's mi, že sis poranil hlavu!"

"Trápil mě vřed. Ale ten nezpůsobil tohle. Vy musíte být vrchní inspektor Dalgliesh z New Scotland Yardu," oslovil přímo Dalglieshe. "Slečna Gearingová mi řekla, že mě chcete vidět. Jdu sice ke svému lékaři, ale na půl hodiny jsem vám k dispozici."

Jenže vrchní sestra Gearingová se nedala odvrátit od své starosti.

"Neřekl mi vůbec nic, žeš měl nehodu! Jak se ti to stalo? Proč jsi mi o ní neřekl, když jsem ti telefonovala?"

"Protože jsme museli dohovorit něco jiného a protože jsem nechtěl, abys dělala zmatky!"

Setrhl její svírající paži a usadil se na proutěnou židli. Dvě ženy a Dalglish přistoupili těsně k němu. Nastalo ticho. Dalglish revidoval své bezděčné předpojaté představy o milenci slečny Gearingové. Byl by měl vypadat směšně, jak tu tak seděl v laciném plášti do deště, se zavázaným okem a s modřinami v obličeji a řečnil sarkastickým, skřipavým hlasem. Místo toho však kupodivu imponoval. Vrchní sestra Rolfová jaksi navodila představu nervózního, nevykonného, snadno zstrašeného mužika. Tento muž měl sílu. Mohla být jen projevem skryté nervózní energie; mohla být utkvělou rozmrzelostí zrozenou z nezdaru nebo nepopulárnosti. Ale určitě nebyl pohodlnou či zanedbatelnou osobností.

"Kdy jste se dozvěděl, že Josephine Fallonová je mrtva?" zeptal se Dalglish.

"Když jsem dnes ráno telefonoval do své kanceláře v lékárně těsně po půl desáté, že nepřijdu. Řekl mi to můj asistent. V té chvíli už byla té noviny asi plná celá nemocnice."

"Jak jste na tu zprávu reagoval?"

"Reagoval? Nereagoval. To děvče jsem sotva znal. Myslím, že jsem byl překvapen. Dvě smrti ve stejném domě a tak brzy po sobě - přinejmenším by člověk řekl, že je to neobvyklé. Opravdu otřesné. Mohl byste říci, že jsem byl šokován."

Hovořil jako úspěšný politik, který blahosklonně vyjadřuje svůj názor reportérskému embryu.

"Nespojoval jste ta dvě úmrtí?"

"V té chvíli ne. Můj asistent mi jen řekl, že další slavič - říkáme studentkám na souvislém výcviku slavič - že tedy další následnice Nightingaleové,*) Jo Fallonová, byla nalezena mrtva. Ptal jsem se, jak zemřela, a on povídal cosi o pochřipkovém infarktu. Myslil jsem, že jde o přirozenou smrt. Předpokládám, že zprvu si to mysleli všichni."

"Kdy jste začal pomýšlet na něco jiného?"

"Domnívám se, že asi o hodinu později, když mi telefonovala slečna Gearingová a řekla mi, že jste zde."

Takže vrchní sestra Gearingová telefonovala Morrisovi domů. Musela s ním chtít mluvit tak naléhavě, že tento hovor riskovala. Snad aby ho varovala, aby jejich příběhy souhlasily? Zatímco Dalglish uvažoval, jakou výmluvu uvedla paní Morrisové - měla-li výmluvu farmaceut nevyslovenou otázku zodpovědět.

"Slečna Gearingová mi obvykle domů netelefonuje. Ví, že rád absolutně odděluji svůj pracovní a soukromý život. Měla však přirozeně obavy o mé zdraví, neboť volala po snídani do laboratoře a bylo jí sděleno, že tam nejsem. Mám totiž vřed na dvanácterníku."

"Vaše žena ji mohla nepochybně uklidnit."

Odpověděl nevzrušeně, ale s ostrým pohledem na vrchní sestru Rolfovou, která přešla na okraj skupiny.

"Moje žena vodí v pátek děti na celý den ke své matce."

Jak Mavis Gearingová nepochybně věděla. Takže měli ke všemu i možnost vzájemně se poradit, dohodnout si svůj příběh. Jestliže však ukuli alibi, proč je určili na půlnoc? Protože víceméně znali důvody; proč Fallonová zemřela v tu hodinu? Anebo usuzovali, že půlnoc je nejlepší dobou, protože znali její zvyky? Jen vrah mohl vědět, kdy Fallonová zemřela, a ani ten ne přesně. Mohlo to být před půlnoci. Mohlo to být až ve dvě třetice. Ani Miles Honeyman se svou třicetiletou zkušeností nemohl načasovat smrt přesně jen z pouhých klinických příznaků. Jen jediné bylo jisté: že Fallonová je mrtva a že musela zemřít téměř ihned, jak vypila svou whisky. Ale kdy přesně to bylo? Bývalo jejím zvykem připravit si nápoj na noc hned, jak přišla nahoru a chystala se ulehnout. Nikdo však nepřipustil, že by ji spatřil poté, co odešla z obývacího pokoje ošetřovatelek. Fallonová mohla být živa - což bylo docela možné - když vrchní sestra Brutnfetová a Burtova dvojčata těsně po druhé po půlnoci zahlédly klíčovou dírkou jejich dveří prosvítat světlo. A kdyby byla v tu chvíli živa, co dělala od půlnoci do dvou hodin? Dalglish se soustředil na lidi, kteří měli přístup do školy. Ale dejme tomu, že Fallonová opustila té noci Slavičí dům, šla třeba na domluvenou schůzku? Nebo předpokládejme, že odložila přípravu své noční sklenky whisky s citrónem, protože čekala návštěvu? Přední a zadní dveře Slavičího domu byly ráno nalezeny zastrčené, ale Fallonová mohla vypustit svého návštěvníka kdykoliv v noci a dveře za ním zastrčit.

Mavis Gearingová se stále zabývala poraněnou hlavou a pohmožděným obličejem svého milence.

"Co se ti stalo, Lene? Musíš mi to říct! Spadls z kola?"

Vrchní sestra Rolfová se zle zasmála. Leonard Morris jí uštědřil odměřený pohled zstrašujícího pohrdání a pak se obrátil k vrchní sestře Gearingové:

"Musíš-li to vědět, Mavis, tak ano, spadl jsem. Přihodilo se mi to, když jsem jel minulou noc od tebe. Přes cestu ležel jeden z těch velkých jilmů a já jsem najel rovnou do kmene."

Vrchní sestra Rolfová poprvé promluvila:

"Dozajista jste jej mohl zahlédnout ve světle reflektoru svého kola?"

"Můj reflektor, vrchní sestro, je velmi rozumně umístěn tak, aby osvětloval silnici. Kmen jsem uviděl. Ale neuviděl jsem včas jednu je-ho vysoko vyčnívající větev. Měl jsem štěstí, že jsem nepřišel o oko."

Vrchní sestře Gearingové, což se dalo předvídat, uniklo úzkostné zakvíknutí.

"Kdy se to stalo?" zeptal se Dalglish.

"Právě jsem vám to pověděl. Minulou noc, když jsem opustil Slavičí dům. Oh, už chápu! Ptáte se na přesný čas? Náhodou vám mohu odpovědět. Tím nárazem jsem sletěl z kola a obával jsem se, že jsem rozbil hodinky. Naštěstí nerozbil. Ručičky ukazovaly přesně sedmáct minut po půlnoci."

"Nebylo na větvi přivázáno nějaké varovné znamení - bílý šátek?"

"Ovšemže ne, vrchní inspektore. Kdyby byl, stěží bych najel rovnou do ní."

"Kdyby byl uvázan vysoko na větvi, nemusel jste jej zhlédnout."

"Nebylo nic k zhlédnutí. Když jsem zdvihl kolo a zotavil se trochu z šoku, pečlivě jsem si strom prohlédl. Mou první myšlenkou bylo, že by se mi mohlo podařit trochu jej odsunout a uvolnit částečně cestu. Bylo to úplně nemožné. K takové práci by bylo zapotřebí traktoru a kladky. Ale sedmnáct minut po půlnoci nebyl na žádné části stromu uvázan žádný šátek."

"Pane Morrisi," vyzval ho Dalglish, "myslím, že je načase, abychom si spolu pohovořili."

Ale před kanceláří na něho čekala vrchní sestra Brumfettová. Dřív než mohl Dalglish promluvit, pronesla obviňujícím tónem:

"Byla jsem vyzvána, abych za vámi přišla do této místnosti. Přišla jsem okamžitě, i když se mi to na oddělení nehodilo. Když jsem sem dorazila, řekli mi, že v kanceláři nejste a abych šla laskavě dolů do skleníku. Nebudu se za vámi honit po celém Slavičím domě. Chcete-li se mnou mluvit, mohu pro vás vyšetřit teď půl hodiny."

"Slečna Brumfettová," odpověděl Dalglish, "zdá se, že jste se rozhodla vzbudit svým chováním ve mně dojem, že ty dívky jste zabila vy. Je docela možné, že jste je zabila. K závěrům o tom dojde v co nejkratší rozumné době. Ale zatím, prosím, krot'te svůj nadšený odpor vůči policii a počkejte, až vás budu moci přijmout. Dojde k tomu, jakmile skončím rozhovor s panem Morrisem. Můžete počkat tady před kanceláří anebo jít do svého pokoje, jak se vám to hodí. Asi za třicet minut vás však budu potřebovat a ani já nemám v úmyslu honit se po celém domě a hledat vás."

Neměl nejmenší představu, jak jeho výtku přijme. Její reakce byla překvapující. Oči za jejími silnými brýlemi změkly a mrkly. Její obličej přelétl kratičký úsměv a spokojeně drobně kývla, jako by se jí konečně podařilo vyprovokovat učenlivého studenta, aby projevil zákmit ducha.

"Počkám zde," usadila se na židli před dveřmi do kanceláře a pokývla směrem k Morrisovi:

"A nenechala bych ho moc rozpovídat, nebo budete rád, když s tím budete hotov za půl hodiny."

- III -

Rozhovor však trval méně než třicet minut. Prvních pár minut využil Morris k tomu, aby si udělal pohodlí. Svlékl ošumělý plášť do deště, vytřásl jej a uhladil jeho záhyby, jako by se ve Slavičím domě nějak nakazil, pak jej s přehnanou pečlivostí přeložil přes opěradlo židle. Nato se posadil proti Dalglishovi a ujal se iniciativy.

"Nemám rád, když mě někdo vyslýchá, pane vrchní inspektore. Prosím, nechrlte na mne otázky. Raději vám povím svůj příběh vlastním způsobem. Nemusíte mít obavy o jeho přesnost. Stěží bych mohl být vrchním lékařem důležité nemocnice, kdybych neměl smysl pro detail a dobrou paměť."

Dalglish ho mírně vyzval: "Pak bych vás prosil o některá fakta, počínaje snad tím, co jste dělal minulou noc."

Morris pokračoval, jako by neslyšel tuto nanejvýš rozumnou žádost.

"Slečna Gearingová mě v uplynulých šesti letech vyznamenává svým přátelstvím. Nepochybuji, že jistí lidé zde, jisté ženy, které bydlí ve Slavičím domě, interpretují toto přátelství po svém. To se dá čekat. Když se dostanete do společnosti starých panen středního věku, bydlících pohromadě, nutně narazíte na erotickou žárlivost."

"Pane Morrisi," upozornil ho Dalglish vlídně, "nejsem zde proto, abych zkoumal váš vztah ke slečně Gearingové ani její vztahy k jejím kolegyním. Pokud mají tyto vztahy něco společného se smrtí oněch dvou dívek, řekněte mi to. Jinak vynechme amatérskou psychologii a věnujme se materiálním skutečnostem."

"Můj poměr se slečnou Gearingovou se přímo týká vašeho vyšetřování, neboť mě přivedl do tohoto domu přibližně v době, kdy zemřely ošetřovatelky Pearceová a Fallonová."

"Dobrá. Tak povídejte o těchto dvou příležitostech."

"První byla onoho rána, kdy zemřela ošetřovatelka Pearceová. Podrobnosti nepochybně znáte. O své návštěvě jsem přirozeně podal zprávu inspektoru Baileymu, protože dal na všech vývěškách v nemocnici zveřejnit oznámení, vyžadující jména lidí, kteří navštívili Slavičí dům onoho rána, kdy zemřela ošetřovatelka Pearceová. Informaci vám bez výhrad zopakuji. Zastavil jsem se zde cestou do lékárny. Chtěl jsem tu nechat vzkaz slečně Gearingové. Byl to vlastně lístek, takové blahopřání, které se obvykle posílává přátelům před významnou událostí. Věděl jsem, že vrchní sestra Gearingová bude mít toho dne první demonstraci, vlastně svou první demonstraci na této škole, neboť vrchní sestra Manningová, která je první asistentkou slečny Rolfové, onemocněla chřipkou. Slečna Gearingová byla pochopitelně nervózní, zvláště proto, že měla být přítomna inspektorka Ústřední rady ošetřovatelek. Naneštěstí jsem propásl předchozí večer poštu. Chtěl jsem, aby můj lístek dostala, než půjde do učebny, a tak jsem se rozhodl podstrčit jej sám do její schránky. Šel jsem do práce obzvlášť brzy, přijel jsem ke Slavičímu domu krátce po osmé. Téměř hned jsem odešel. Nikoho jsem neviděl. I personál i studentky byly na snídani. Určitě jsem nevstoupil do demonstrační učebny. Nechtěl jsem nijak na sebe upozornit. Prostě jsem lístek vložený v obálce vstrčil do schránky slečny Gearingové a odešel jsem. Byl to zábavný lístek. Ukazoval drozdí pár, drozda, jak tvoří z červíků přání "mnoho štěstí" u nohou drozdice. Slečna Gearingová si možná lístek schovala, libuje si v takových žertíciích. Nepochybně vám jej na vaši žádost ukáže. Potvrdí to můj referát o tom, co jsem dělal ve Slavičím domě."

"Už jsem ten lístek viděl," poznamenal Dalglish vážně. "Znal jste téma demonstrace?"

"Věděl jsem, že se bude týkat krmení žaludeční sondou, ale nevěděl jsem, že ošetřovatelka Fallonová v noci onemocněla, ani kdo má hrát roli pacientky."

"Máte vůbec nějakou představu, jak se ta žiravina dostala do výživné tekutiny?"

"Kdybyste mě nechal pokračovat mým tempem! Právě jsem vám to chtěl říct. Nemám žádnou představu."

Nejpravděpodobnější vysvětlení je, že někdo nastrojil hloupý vtip a neuvědomil si, že výsledek bude osudný. To, anebo náhoda. Je zde jakýsi precedens. V porodnickém oddělení nemocnice - naštěstí ne naši - zahynulo ani ne před

třemi lety novorozeně, když zaměnili láhev dezinfekčního prostředku s lahví mléka. Nedovedu vysvětlit, jak mohlo dojít k nehodě tady, či kdo zde ve Slavičím domě mohl být tak nedbalý a pitomý, že by považoval výsledek smíchání žiraviny s mléčnou výživou za zábavný."

Odměl se, jako by vyzýval Dalglisha; aby vpadl další otázkou. Když zachytil jen mírně tázavý pohled, pokračoval: "Tolik o smrti ošetřovatelky Pearceové. Tam vám už víc nepomohu. U ošetřovatelky Fallonové jde o něco jiného."

"Něco, co se přihodilo včera v noci? Někoho jste viděl?"

"Nic společného s včerejší nocí, pane vrchní inspektore," odsekl Morris podrážděně. "Slečna Gearingová vám o včerejší noci všechno řekla. Nikoho jsme neviděli. Odešli jsme z jejího pokoje hned po dvanácté hodině a sešli jsme po zadních schodech bytem slečny Taylorové. Vytáhl jsem své kolo z keřů vzadu za domem - proč by také mé návštěvy měly být avizovány kdekteré utrhačné ženské v sousedství - a šli jsme spolu k první zátočině. Pak jsme přestali mluvit a doprovodil jsem slečnu Gearingovou zpět ke Slavičímu domu; pozoroval jsem ji, jak vchází zadními dveřmi. Nechala je otevřené. Konečně jsem odjel a jak jsem vám řekl, narazil jsem do toho vyvráceného jilmu. Bylo sedmáct minut po půlnoci. Jestli někdo šel tou cestou po mně a uvázal na větev bílý šátek, nevím; mohu jen povědět, že jsem ho neviděl. Jestli přijel vozem, muselo být auto zaparkované na druhé straně Slavičího domu. Neviděl jsem žádný vůz."

Další odmítko. Dalglish nedal najevo nic, jen Masterson si dovilil povzdech slabé rezignace, jak zašustěl obracenou stránkou zápisníku.

"Ne, pane vrchní inspektore, příhoda, kterou chci uvést, se udála loňského jara, když stejná skupina studentek, včetně ošetřovatelky Fallonové, měla souvislou praxi ve druhém ročníku. Jako obvykle jsem jim v jedné lekci podal výklad o jedech. Na konci vyučovací hodiny všechny studentky, až na ošetřovatelku Fallonovou, posbíraly své učebnice a odešly. Ona přistoupila ke katedře a zeptala se mě na název jedu, který by mohl zabít bez bolesti a okamžitě a který by si mohl opatřit obyčejný člověk. Považoval jsem to za neobvyklý dotaz, ale neviděl jsem důvod, proč bych měl odmítnout odpověď. Ani na okamžik mě nenapadlo, že by otázka mohla být aplikovaná osobně. Každopádně mohla takovou informaci získat v nemocniční knihovně z kterékoliv knihy, pojednávající o farmakologii nebo o soudní medicíně."

"A co přesně jste jí řekl, pane Morrisi?" zeptal se Dalglish.

"Pověděl jsem jí, že jedním takovým jedem je nikotin a že je možné jej získat z obyčejného postříku na růže."

Pravda nebo lež? Kdo může tvrdit? Dalglish říkával, že obvykle pozná, kdy podezřelý lže; ne však tento podezřelý. Bude-li Morris na této příhodě trvat, jak může být kdy vyvrácena? Jde-li o lež, pak její účel je prostý - vzbudit dojem, že Josephine Fallonová se zabila. A zjevným důvodem, proč by si přál takový dojem vzbudit, je snaha chránit vrchní sestru Gearingovou. Miluje ji. Tento poněkud směšný pedantický muž a ta hloupá flirtující stárnoucí žena se milují. A proč ne? Láska není jen privilegiem mladých a žádoucích. Jenže pro každé vyšetřování je komplikací, politováníhodnou, tragickou nebo komickou, jak v kterém případě, ale nikdy zanedbatelnou. Jak věděl ze záznamů o prvním zločinu, inspektor Bailey nikdy úplně nevěřil historii o lístku s přáním zdaru. Bylo to podle jeho názoru na dospělého muže gesto pošestilé, dětinské, Morrisovi obzvlášť neodpovídající, proto jí nedůvěřoval. Dalglish však smýšlel jinak. Souhlasila s Morrisovými samotářskými neromantickými jízdami na kole, aby mohl navštívit svou milenkou; s bicyklem schovaným potupně v křoví za Slavičím domem; s pomalou společnou procházkou v chladné lednové půlnoci, jež prodlužovala poslední drahocenné minuty; s jeho neohrabanou, ale podivně důstojnou obranou milované ženy. A toto poslední zjištění, ať pravdivé, či falešné, bylo přinejmenším nemilé. Kdyby na něm trval, bylo by pádným důkazem pro ty, kteří by raději uvěřili, že Fallonová zemřela vlastní rukou. A on na tom bude trvat. Díval se teď na Dalglisha upřeným, exaltovaným pohledem nadějněho mučedníka, spoutávajícím oči protivníka, který se odvažuje nevěřit mu. Dalglish si povzdechl:

"No dobrá," připustil. "Nebudeme marnit čas dohadováním. Projděme si ještě jednou sled vašeho počínání včera v noci."

- IV -

Když Masterson vypustil Leonarda Morrise, čekala vrchní sestra Brumfettová podle svého slibu přede dveřmi. Její předchozí nálada radostného podvolení se zmizela; usadila se proti Dalglishovi, jako by se pouštěla do boje. Před tou matriarchální pronikavostí pocítil něco z nedostatečnosti mladší studentky ošetřovatelské školy, která přišla poprvé na soukromé oddělení, ba ještě něco silnějšího, hrozně známého. Jeho mysl stopovala neomylně překvapující strach až k jeho zdroji. Přesně tak na něj kdysi pohlížela ředitelka obecné školy a vyvolala v osmiletém hošíkovi tesknícím po domově stejný pocit nedostatečnosti, stejný strach. Musel se celou vteřinu nutit, aby se střetl s jejím pohledem. Poprvé měl příležitost pozorovat ji zblízka a samotnou. Měla nepřitažlivý, obyčejný obličej. Do jeho očí se upírala ostrá očka za brýlemi v ocelových obroučkách, jejichž můstek se napůl bořil do hluboké, masité brázdě nad uhrovitým nosem. Její ocelově šedivé vlasy byly ostříhány nakrátko a rámovaly žebrovitými vlnami ducaté, ochablé tváře a tvrdošíjnou linii čelisti. Elegantní naskládaný čepeček, který na Mavis Gearingové vypadal nadýchaně jako kremrole z hedvábné krajky a lichotil dokonce i bezpohlavním rysům Hildy Rolfové, si vrchní sestra Brumfettová posazovala nízko nad obočí, takže na ní vypadal jako zprohýbaný okraj koláče lemovaný zvlášť nevábou kůrkou. Kdybyste sundali ten symbol autority a nahradili jej neurčitým plstěným kloboukem, a kdyby uniformu zakryl volný flaušový plášť, dostali byste prototyp předměstské hospodyně středního věku, cupitající s neforemnou kabelou v ruce po tržnici s očima upřenými k týdennímu nákupu. Zde však seděla jedna z nejschopnějších vrchních sester, jaké kdy měla nemocnice Johna Carpendara na svých odděleních. Seděla zde vyvolená přítelkyně Mary Taylorové, a to ho překvapovalo ještě víc.

Dříve než se jí mohl začít vyptávat, prohlásila:

"Ošetřovatelka Fallonová spáchala sebevraždu. Napřed zabila Pearceovou, a pak sebe. Fallonová zavraždila Pearceovou. Náhodou vím, že to udělala. Tak proč nepřestanete obtěžovat představenou a proč nenecháte nemocnici pokračovat v práci? Teď už žádné z nich nemůžete nijak pomoci; obě jsou mrtvé."

Prohlášení, vyslovené tak autorativním a do rozpaků uvádějícím výmluvným tónem, mělo sílu rozkazu. Dalglieshova odpověď byla neúměrně ostrá. Zatracená ženská! Přece ho nezastraší!

"Víte-li to s jistotou, musíte mít nějaký důkaz. A měla byste vypovědět všechno, co víte. Vrchní sestro, vyšetřuji vraždu, ne krádež výkalové misky pro nemocného. Jste povinna nezadržovat důkazy."

Zasmála se. Byl to jízlivý, posměšný, houkavý smích, podobný hekání zvířete.

"Důkaz! Vy byste to důkazem nenazval! Ale já to vím."

"Mluvila s vámi ošetřovatelka Fallonová, když ležela na vašem oddělení? Blouznila?"

Otázka nebyla víc než dohad. Posměšně odfrkla.

"Kdyby blouznila, nebyla bych povinna vám o tom povídat. Co pacient prozradí v blouznění, není drb, který se dává kolovat. V žádném případě ne na mém oddělení. To také není důkaz. Prostě přijměte, co vám říkám, a přestaňte dělat zmatky. Fallonová zabila Pearceovou. Proč se podle vašeho názoru vrátila onoho rána do Slavičího domu s teplotou skoro 39 °C? Proč podle vašeho názoru odmítla uvést policii důvod k té cestě? Fallonová zabila Pearceovou. Vy muži moc rádi věci komplikujete! Jenže všechno je ve skutečnosti docela jednoduché. Fallonová zabila Pearceovou a nepochybně k tomu měla své důvody."

"Pro vraždu neexistují platné důvody. A i v případě, že Fallonová zabila Pearceovou, pochybuji, že zabila sebe."

Nepochybuji, že vám vaše kolegyně pověděly o postřiku na růže. Pamatujte, že Fallonová nebyla ve Slavičím domě od té doby, kdy byla ona plechovka nikotinu umístěna ve skříni ve skleníku. Její skupina nebydlela ve Slavičím domě od loňského jara a vrchní sestra Gearingová koupila postřik na růže v létě. Ošetřovatelka Fallonová onemocněla v oné noci, kdy začala souvislá praxe, a vrátila se do Slavičího domu až večer před svou smrtí. Jak chcete vysvětlit skutečnost, že věděla, kde najde nikotin?"

Vrchní sestru Brumfettovou to kupodivu nevyvedlo z míry. Na okamžik nastalo ticho, pak cosi nerozeznatelného zamumlala. Dalgliesh čekal. Nato poznamenala obranně:

"Nevím, jak se k němu dostala. Je na vás, abyste to objevili. Ale zřejmě se k tomu dostala."

"Věděla jste, kam byl nikotin postaven?"

"Ne. Nemám nic společného se zahradou nebo se skleníkem. Když mám dovolenou, ráda z nemocnice vypadnu."

Obvykle hrávám s představenou golf anebo si vyjedeme. Snažíme se trávit své volno spolu."

Její hlas překypoval samolibým zadostiučiněním. Nepokoušela se zakrýt své uspokojení. Uvažoval, co se tu snaží předstírat. Chtěla touto zmínkou o představené dát najevo, že je její oblíbenkyní, a proto se s ní má zacházet uctivě ?

"Byla jste ve skleníku onoho letního večera, když přišla slečna Gearingová s tím prostředkem?" zeptal se.

"Nevzpomínám si."

"Měla byste usilovněji vzpomínat, vrchní sestro. Nemělo by to být těžké. Jiní lidé si vzpomínají dokonale."

"Jestli říkají, že jsem tam byla, tak jsem tam pravděpodobně byla."

"Slečna Gearingová tvrdí, že vám všem ukázala láhev a žertovně poznamenala, že by několika kapkami mohla otrávit celou školu. Vytkla jste jí, že nemá být dětinská a má se raději postarat, aby láhev byla zamčená. Vzpomínáte si teď?"

"Takovou hloupou poznámku by mohla plácnout jedině Mavis Gearingová a řekla bych, že jsem jí uložila, aby byla opatrná. Škoda, že mě neposlechla."

"Vrchní sestro, berete ty vraždy velmi klidně."

"Každou smrt beru velmi klidně. Kdybych nebrala, nemohla bych vykonávat své povolání. V nemocnici stále někdo umírá. Možná právě teď na mém oddělení, včdyť odpoledne také jeden z mých pacientů zemřel."

Její slova zazněla náhle vášnivým protestem; uraženě ztuhla nad skutečností, že děsivý prst si dovolil dotknout se někoho, za koho odpovídá ona. Dalgliesh tato prudká změna nálady překvapila. Připadalo mu, že její tloustnoucí nepřítazlivé tělo skrývá temperament vášnivý a nelogické primadony. Před chvílíčkou se její oči, malé a nevýrazné za silnými čočkami, setkaly s jeho pohledem s tupým odporem, tvrdošíjná drobná ústa vyrazila mrzuté výpady - a hned nato se celá proměnila. Zazářila, její obličej planul rozhorlením a úplně ožil. Postřehl v něm onu horlivou vlastnickou lásku, již zahrnovala ty, o které pečovala. Seděla zde, zevnějškem nepozoruhodná žena, jež věnovala s nesmírnou rozhodností život jedinému cíli. Kdyby se někdo nebo něco postavilo do cesty tomu, co považovala za větší dobro, kam by ji tahle rozhodnost zavedla? Jevila se Dalglieshovi jako v podstatě neinteligentní žena. Vražda však bývá u neinteligentních posledním východiskem z nouze. Což byly tyto vraždy při své velké složitosti dílem chytré ženy? Rychle použitá láhev dezinfekčního prostředku, tak snadno dosažitelná plechovka nikotinu! Neprozrazovaly obě vraždy prudký nekontrolovatelný impuls, nepromyšlené využití nejsnazší dosažitelných prostředků? V nemocnici jsou jistě k dispozici mnohem rafinovanější a jemnější metody?

Pronikavé oči na něho pohlížely s bdělou nechuť. Vrchní sestra Brumfettová považovala celý výslech za urážku. Bylo beznadějně snažit se usmířit takového svědka. Neměl na to nervy.

"Rád bych s vámi prošel, co jste dělala to ráno, kdy zemřela ošetřovatelka Pearceová, a co jste dělala dnes v noci," řekl.

"O ráno, kdy zemřela Pearceová, už jsem vypovídala inspektorovi Baileymu, a vám jsem poslala vzkaz."

"Vím. Děkuji vám za něj. Teď ale chci, abyste mi to pověděla sama." Neprotestovala už, odrecitovala sled svého konání a akcí, jako by byly jízdním řádem železnice.

Její výklad o její činnosti ráno, kdy zemřela Heather Pearceová, souhlasil téměř přesně s písemnou výpovědí, kterou odevzdala již inspektorovi Baileymu. Popisovala jen své vlastní akce, nepředkládala žádné teorie, neuváděla žádné názory. Po prvním výbuchu odhalování se zřejmě rozhodla držet se faktů.

V pondělí 12. ledna se vzbudila v 6.30 a připojila se k představené, s níž vypila ranní čaj, jako obvykle v bytě slečny Taylorové. V 7.15 se s představenou rozešla, vykoukala se a oblékla. Zůstala ve svém pokoji až asi do deseti minut, kdy vzala v hale z přihrádky noviny a odešla na snídani. Na schodišti ani v hale nikoho neviděla. V jídelně se k ní připojily vrchní sestra Gearingová a Rolfová. Posnídaly společně. Jakmile dojedla, první opustila místnost, není schopna říct, kdy přesně, ale nebylo to asi později než dvacet minut po osmé. Vrátila se na chvíli do svého obývacího pokoje ve třetím patře a nato odešla do nemocnice na své oddělení, kam dorazila krátce před devátou. Věděla o inspekci z Ústřední rady ošetřovatelek, protože s ní o tom samozřejmě mluvila představená. Věděla o demonstraci, neboť podrobnosti o výcvikovém programu ošetřovatelek jsou vyvěšeny na informační tabuli v hale. Věděla o onemocnění Josephine Fallonové, protože jí v noci telefonovala vrchní sestra Rolfová. Nevěděla ovšem, že Fallonovou má zastoupit Pearceová. Souhlasí, že by to snadno zjistila pohledem na oznamovací tabuli, ale neobtěžovala se prohlížením vývěsky. Nebylo důvodu, proč by se o to měla zajímat. Informovat se o obecném výcvikovém programu ošetřovatelek, to je jedna věc, a něco docela jiného je luštit, kdo má hrát pacientku.

Nevěděla, že se toho rána ošetřovatelka Fallonová vrátila do Slavičího domu. Kdyby věděla, byla by děvče přísně pokárána. V době, kdy přišla na své oddělení, byla ošetřovatelka Fallonová ve svém pokoji v posteli. Její absenci nikdo na oddělení nezpozoroval. Staniční sestra by si byla zřejmě pomyslíla, že je v koupelně nebo na WC. Staniční sestře by bylo možno vytknout, že dívku nekontrolovala; oddělení ovšem má zvlášť mnoho práce a nikdo neočekával, že by se pacientka, nadto žákyně ošetřovatelské školy, zachovala jako idiot. Ošetřovatelka Fallonová tedy pravděpodobně opustila oddělení jen asi na dvacet minut. Procházka temným ránem jí zřejmě neuškodila. Z chřipky se zotavila rychle, žádné komplikace se neobjevily; dokud byla na oddělení, nevypadala mimořádně zdeprimovaná, a jestli jí něco působilo starosti, nesvěřila se vrchní sestře Brumfettové. Podle mínění vrchní sestry Brumfettové bylo dívce při propuštění z oddělení naprosto dobře a mohla se ve Slavičím domě připojit ke svým spolužačkám v ročníku. Pak stejně nudným nedůrazným hlasem uvedla, co dělala v uplynulé noci. Představená byla v Amsterodamu na mezinárodní konferenci, takže strávila večer sama, dívala se na televizi v obývacím pokoji vrchních sester. Ve 22 hodin šla spát. Asi ve tři čtvrti na dvanáct ji probudilo telefonické volání pana Courtneyho-Briggsa. Šla do nemocnice zkratkou parkem a pomohla ošetřovatelce-žákyni, která měla službu, připravit lůžko pro návrat pacienta. Zůstala u něho, dokud se nepřesvědčila, že kyslík a infuze jsou uspokojivě zavedeny, a až se jeho celkový stav podle očekávání zlepšil. Vrátila se do Slavičího domu krátce po druhé hodině a cestou do svého pokoje zahlédla Maureen Burtovou vycházet z umývárny. Téměř ihned se objevilo i druhé dvojče. S oběma stručně pohovořila. Odmítla jejich nabídku, že jí uvaří kakao, a šla rovnou do svého pokoje. Ano, v té době prosvítalo klíčovou dírkou z pokoje Fallonové světlo. Nešla do jejího pokoje a nemůže vědět, jestli dívka byla živa nebo mrtva. Spala dobře a vzbudila se teprve po sedmé, když k ní vtrhla vrchní sestra Rolfová se zprávou, že objevili mrtvolu Fallonové. Od chvíle, kdy bylo děvče v úterý po večeři propuštěno z jejího oddělení, Fallonovou neviděla.

Dokončila svůj proslov a ztichla. Dalglish se otázal:

"Vrchní sestro, měla jste ráda Pearceovou? Nebo Fallonovou?"

"Ne. Ale také ne nerada. Nevěřím na osobní vztahy ke studentkám - ošetřovatelkám. Nezáleží na ráda či nerada. Záleží na tom, jestli jsou nebo nejsou dobrými ošetřovatelkami."

"A byly dobrými ošetřovatelkami?"

"Fallonová byla lepší než Pearceová. Byla inteligentnější, měla lepší představitost. Jako s kolegyní se s ní nevycházelo snadno, ale pacienti ji měli rádi. Někteří lidé by o ní řekli, že je bezcitná, ale nenašel byste pacienta, který by o ní tvrdil něco takového. Pearceová se moc snažila. Chodila tady jako mladá Florence Nightingaleová. Aspoň si to myslela. Vždycky chtěla dělat dojem. V podstatě hloupá holka. Ale mohl jste se na ni spolehnout. Udělala vždycky, co bylo korektní. Fallonová udělala, co bylo správné. To chce stejně instinkt jako cvik. Můj milý pane, počkejte, až budete umírat. Pak ten rozdíl poznáte."

Takže Josephine Fallonová byla inteligentní a měla představitost. Věřil tomu. Jenže tohle byly poslední dvě vlastnosti, jejichž ocenění by byl očekával od vrchní sestry Brumfettové. Připomněl si rozhovor při obědě, její trvání na nutnosti poslušnosti bez vyptávání.

"Překvapuje mě," řekl opatrně, "že řadíte představitost mezi ctnosti ošetřovatelky-žákyně. Myslí jsem, že nade všechno hodnotíte absolutní poslušnost. Je těžké smířit představitost, která je určitě individuální, ba dokonce kacířská, s poddaností autoritě, která se vyžaduje od dobrého podřízeného. Lituji, jestli mluvím troufale. Já vím, že tento rozhovor nemá mnoho společného s mým úkolem zde. Ale jsem zvědavý."

Rozhovor měl mnoho společného s jeho úkolem zde. Jeho zvědavost nebyla bezdůvodná. Ona to však neměla vědět.

"Poslušnost oprávněné autoritě je na prvním místě," řekla nevrle. "Vaše služba vyžaduje disciplínu, měl byste to vědět bez říkání. Jen tehdy, když poslušnost je automatická, když disciplína je přijímána a dokonce vítána, se člověk naučí moudrosti a odvaze, která může v nezbytném případě překročit pravidla; představitost a inteligence jsou u ošetřovatelky nebezpečné, pokud nejsou založeny na disciplíně."

Takže není ani tak jednoduchá, ani tak tvrdošíjně konformní, jak se jeví nebo chce jevit svým spolupracovnícům. A také ona má představitost. Uvažoval, zda tohle je ta Brumfettová, kterou zná a oceňuje Mary Taylorová. Byl však přesto přesvědčen, že jeho první dojmy nebyly mylné. V podstatě není inteligentní. Citovala i nyní, možná doslova, teorii někoho jiného? "Moudrost a odvaha překročit pravidla." Nuže, někdo ve Slavičím domě je překročil, někomu odvaha nechyběla. Hleděli jeden na druhého. Začal se divit, jestli Slavičí dům nemá na něho jakýsi druh vlivu, jestli jeho hrozivá atmosféra nezačíná působit na jeho úsudek. Napadlo mu, že za silnými skly zahlédl změnu v jejích očích, připadalo mu, že v nich odhalil naléhavou sdílnost, touhu po pochopení, dokonce prosbu o pomoc. A pak iluze pominula. Opět se díval na nejobyčejnější, nejnekompromisnější, nejméně složitou ze všech podezřelých. Výslech skončil.

- V -

Bylo už po deváté večer, ale Dalglish a Masterson ještě spolu pracovali v kanceláři. Dříve než si budou moci dopřát noční klid, měli před sebou ještě pár hodin dřiny: musí zkontrolovat a srovnat jednotlivá svědectví, vyhledat příznaky rozporů, naplánovat zítřejší činnost. Dalglish se rozhodl přenechat pokračování Mastersonovi, vytočil domácí číslo bytu představené a požádal, aby mu věnovala dvacet minut svého času. Zdvořilost i taktika diktovaly, aby ji průběžně informoval; měl však ještě jiný důvod k návštěvě, než odejde ze Slavičího domu.

Nechala mu otevřené dveře bytu, takže prošel chodbou přímo k obývacímu pokoji. Zaklepal a vstoupil. Vešel do míru, ticha, světla. A chladu. V místnosti byla překvapující zima. V krbu hořel jasný oheň, ale jeho teplo sotva prohrálo vzdálené rohy pokoje. Když k ní přistoupil, všiml si, jak slušivě je oblečena. Dlouhé nohy kryly hnědé sametové kalhoty, k nim se hodil světle hnědý kašmírový rolák s vysokým límcem, s rukávy vyhrnutými nad křehkými zápěstími. Kolem krku měla uvázaný hedvábný jasně zelený šátek.

Posadili se na pohovku. Dalglish viděl, že pracovala. O nohu kávového stolku stála opřená otevřená aktovka a na desce stolu byly rozhozeny papíry. Na mřížce v krbu stála kávová konvice a pokoj zalévala konejšivá vůně teplé kávy a hořícího dřeva.

Nabídla mu kávu nebo whisky, nic jiného. Přijal kávu. Vstala a šla pro druhý šálek. Když se vrátila a nalila ji, řekl:

"Očekávám, že vám pověděli, že jsme našli jed."

"Ano. Tak Gearingová, tak Rolfová mě přišly navštívit, sotva jste skončil jejich výsledky. Mám za to, že tenhle nález znamená vraždu?"

"Myslím, že ano, ledaže by plechovku schovala sama Fallonová. Ale zdá se mi to jaksi nepravděpodobné. Udělat ze sebevraždy úmyslně záhadu, s cílem způsobit co nejvíc potíží, by bylo činem exhibicionistky nebo neurotičky. Zdá se mi, že tahle dívka nebyla ničím z obojího, ale rád bych znal váš názor."

"Souhlasím s vámi. Řekla bych, že Fallonová byla v podstatě racionální člověk. Kdyby se rozhodla zabít se, pak z důvodů, jež by v té době považovala za pádné; očekávala bych, že zanechá stručnou, ale jasnou poznámku, jež by její důvody vysvětlila. Mnoho sebevrahů se ovšem zabíjí proto, aby způsobili jiným lidem potíže. Ale Fallonová ne."

"To by byl i můj odhad. Chtěl jsem se však zeptat někoho, kdo ji skutečně znal."

"Co říká Madeleine Goodaleová?" zeptala se.

"Ošetřovatelka Goodaleová si myslí, že se její přítelkyně zabila; ale to bylo ještě předtím, než jsme našli nikotin."

Nezmínil se kde, a ona se nezeptala. Nezamýšlel povědět komukoliv ze Slavičího domu, kde se plechovka našla. Jedna osoba ovšem ví, kde byla schována, a při troše štěstí by mohla nedopatřením svou vinu prozradit.

"Je tu ještě další věc," pokračoval. "Vrchní sestra Gearingová mi sdělila, že včera večer hostila ve svém pokoji přítele. Říká, že ho vyvedla ven vaším vchodem. Překvapuje vás to?"

"Ne. Nechávám byt otevřený, když zde nejsem, takže vrchní sestry mohou používat zadní schodiště. Dává jim to alespoň iluzi soukromí."

"Dozajista na váš úkor?"

"Oh, myslím, že se to chápe tak, že do mého bytu nevstupují. Důvěřuji svým spolupracovnícům. A i kdybych jim nedůvěřovala, není tu nic, co by je zajímalo. Všechny úřední listiny nechávám ve své kanceláři v nemocnici."

Měla samozřejmě pravdu. Nebylo zde nic, co by zajímalo kohokoliv. Až na něho. Obývací pokoj přes svou osobitost byl téměř tak prostý jako jeho vlastní byt vysoko nad Temží v Queenhithe. Snad tohle bylo jedním z důvodů, proč se tu cítil jako doma. Nebyly zde žádné fotografie zvoucí k úvahám; žádný sekretář pukající nahromaděnými poklady nicotností; žádné obrazy prozrazující osobní vkus; žádná pozvání odhalující rozmanitý či pouze existující společenský život. Svůj byt považoval za nedotknutelný; nesnesl by pomýšlení, že lidé mohou libovolně vcházet a vycházet. Zde však našel ještě větší zdrženlivost; soběstačnost ženy tak uzavřené, že dokonce ani svému osobnímu okolí nedovolovala nic o sobě vyzradit.

"Pan Courtney-Briggs mi pověděl, že byl krátkou dobu milencem Josephine Fallonové, když byla v prvním ročníku," řekl. "Věděla jste o tom?"

"Ano, věděla, stejně jako vím, že včerejším hostem Mavis Gearingové byl téměř jistě Leonard Morris. V nemocnici se šíří drby jako druh osmózy. Člověk si nikdy nevzpomene, jak se dozvěděl o posledním skandálu. Prostě o něm ví."

"Je toho mnoho, co ví?"

"Možná víc než v méně senzacechtivých institucích. Je to tak tuze překvapující? Muži a ženy, kteří musí denně pozorovat, jakou agónii a degradaci může tělo vytrpět, nejsou příliš úzkostliví, pokud jde o poskytnutí útěchy."

Kdy a s kým se utěšuje ona? Uvažoval, zda svou práci, moci, kterou jí nepochybně práce poskytuje? V astronomii, když v dlouhých nocích sleduje dráhy pohyblivých hvězd? S Brumfettovou? Proboha, jen ne s Brumfettovou!

"Myslíte-li si, že Stephen Courtney-Briggs by mohl zabít, aby ochránil svou pověst, tak tomu nevěřím. Dozvěděla jsem se o tom poměru. Nepochybuji, že to věděla půlka nemocnice. Courtney-Briggs není obzvlášť diskrétní. Kromě toho, takový motiv by se hodil jen pro muže zranitelného veřejným míněním."

"Každý muž je svým způsobem zranitelný veřejným míněním." Podívala se na něho odvážným pohledem oněch mimořádně vystouplých očí.

"Ovšem. Stephen Courtney-Briggs jako kdokoli z nás je schopen zabít, aby předešel osobnímu strádání nebo veřejné potupě. Ne ovšem natolik, myslím si, aby zabránil lidem zvědět, že mladá půvabná žena je ochotna jít s ním do postele nebo že on, muž středního věku, si je dosud schopen brát sexuální rozkoš, kde se mu namane."

Byla v jejím hlase stopa pohrdání, téměř odporu? Na okamžik zachytil ozvěnu hlasu vrchní sestry Rolfové.

"A přátelství Hildy Rolfové s Julií Pardoeovou? Víte o něm?"

Natrpkle se usmála.

"Přátelství? Ano; vím a myslím, že i chápu. Nejsem si ale jista, že chápete vy. V případě, že by ten vztah vyšel najevo, reagovali by lidé pravděpodobně ortodoxním názorem, že Rolfova kazí Pardoeovou. Jestliže však ta mladá žena je zkažená, předpokládám, že se zkažila dřív, než přišla do nemocnice Johna Carpendara. Nehodlám zasahovat. Ten vztah se rozpadne sám. Za pár měsíců bude z Julie Pardoeové kvalifikovaná diplomovaná sestra. Vím náhodou, jaké plány má do budoucna, a ty určitě nepočítají s tím, že by zůstala zde. Obávám se, že vrchní sestra Rolfova bude velice nešťastna. Až k tomu dojde, musíme tomu čelit."

Její hlas mu prozradil, že ví, že pozoruje, že situaci kontroluje. A že není důvod k další diskusi.

Dopil mlčky kávu a zvedl se k odchodu. Nebylo nic, nač by se teď potřeboval zeptat, a zjistil, že je nepříjemně vnímavý na každý tón jejího hlasu, ke každé odmlce, jež by mohla znamenat, že se jí jeho přítomnost omrzela. Věděl, že sotva může být vítán. Byl zvyklý, že je v nejlepším případě zvěstovatelem špatných zpráv a v nejhorším neštěstí. Mohl se však alespoň vyhnout tomu, aby jí svou přítomnost vnucoval jen o minutu déle, než je nutné.

Když vstala, aby ho doprovodila ke dveřím, prohodil pár věcných poznámek o architektuře domu a zeptal se, jak dlouho je v majetku nemocnice.

"Je to tragická a dost děsná historie," odpověděla. "Dům postavil v roce 1880 Thomas Nightingale, místní provazník a výrobce lan, který zbohatl ve světě a chtěl dům důstojný svého nového postavení. Shoda jména je náhodná; nemá nic společného s Florence Nightingaleovou nebo se slavikem. Nightingale zde bydlil se svou ženou až do roku 1886.

Neměli děti. V lednu toho roku bylo nalezeno na jednom stromě na pozemku oběšené tělo jedné služebné, devatenáctileté dívky jménem Nancy Gorringerová, kterou si paní Nightingaleová vzala ze sirotčince. Když mrtvolu odřízli, ukázalo se, že s dívkou bylo soustavně zle zacházeno, bili ji, ba dokonce po celé měsíce týrali. Šlo o vypočítavý sadismus. Jedním z nejhorších rysů na celé věci bylo, že ostatní služebnictvo muselo vědět, co se děje, ale nikdo nezasáhl. S nimi se zřejmě zacházelo dobře. U soudu svědčili dojemně o Nightingaleovi, jaký je spravedlivý a uznalý pán. Muselo se to podobat některému z moderních případů krutosti k dítěti, kdy pouze jediný člen rodiny je vydán na pospas násilí a zanedbávání a ostatní k té hrůze mlčí; je to příklad trpěného sadismu, nebo snad podle mého názoru příklad zoufalé naděje, že si tak vyslouží pro sebe vlastní bezpečnost. A přece je to zvláštní! Nikdo z nich nevystoupil proti Nightingaleovi, dokonce ani tehdy, když místní mínění v týdnech po soudu bylo proti němu nejvíc vyhoceno.

On i jeho žena byli odsouzeni a strávili mnoho let ve vězení. Myslím, že tam i zemřeli. Určitě se nikdy nevrátili do Slavičího domu. Byl prodán ševci na odpočinku, který zde bydlil jen dva roky, než se mu zde přestalo líbit. Prodal dům jednomu z ředitelů nemocnice, který zde prožil posledních dvanáct let života a odkázal jej nemocnici Johna Carpendara. Pro nemocnici znamenal tento dům vždycky jakési rozpaky, nikdo si nebyl zcela jist, co s ním podniknout. Nehodí se ve skutečnosti pro výcvikovou školu ošetřovatelek, jenže je těžké stanovit, k čemu by se vlastně přesně hodil. Povídá se, že na pozemcích nemocnice je po setmění v tomto ročním období slyšet pláč ducha Nancy Gorringerové. Já jsem ji nikdy neslyšela a před studentkami se snažím tuhle pověst utajit. Ale šťastný tenhle dům nebyl nikdy."

A teď bude ještě nešťastnější, pomyslí si Dalgliesh, když se vracel do kanceláře. Teď existovaly příběhy dvou dalších vražd, které se připojí k historii násilí a nenávisti.

Propustil Mastersona a usadil se k poslednímu osamělému prostudování dokladů. Sotva seržant odešel, zazvonil telefon zvenčí. Ozval se ředitel laboratoře soudního lékařství a ohlásil, že právě dokončili kompletní zkoušky. Josephine Fallonová zemřela na otravu nikotinem a nikotin pochází z plechovky potřiku na růže.

- VI -

Byly dvě hodiny po půlnoci, než konečně za sebou zavřel postranní dveře Slavičího domu a vydal se zpět do hostince U sokolníkovy paže.

Cesta byla osvětlena starodávným typem pouličních luceren; stály daleko od sebe a svítily slabě, takže šel většinou potmě. Nikoho nepotkal a docela věřil, že tahle osamělá stezka je mezi studentkami po setmění nepopulární. Přestalo pršet, ale zvedl se vítr a setřásal z propletených haluzí jilmů poslední kapky vody. Cítil, jak mu dopadají na obličej a prosakují pod límec pláště. Zalitoval, že se toho rána rozhodl nejet vozem. Stromy rostly těsně u pěšiny, od které je oddělovat jen úzký pruh vodou promáčeného drnu. Přes zvedající se vítr byla teplá noc. Mezi stromy se převalovala lehká mlha a ovíjela se kolem lamp. Cesta byla asi deset stop široká. Kdysi musela být hlavním příjezdem ke Slavičímu domu, vinula se však nedůsledně mezi shluky jilmů a bříz, jako by původní majitel domu doufal, že délkou příjezdové cesty zvýší svou vlastní důležitost.

Při chůzi myslil na Christine Dakersovou. Navštívil ji v 15.45. V té době bylo soukromé oddělení velmi klidné a jestli tam byla vrchní sestra Brumfettová, pečlivě se mu vyhnula. Přijala ho staniční sestra a zavedla ho do pokoje ošetřovatelky Dakersové. Dívka seděla, opírala se o polštáře, zardívala se a vypadala triumfálně jako novopečená maminka; přivítala ho, jako by očekávala blahopřání a kytici. Někdo jí už přinesl vázu s narcisky, vedle čajového podnosu stály na příručním stolku dva květináče chryzantém a na pokrývce ležely rozhozené časopisy.

Když vyprávěla svůj příběh, snažila se vypadat nezaujatě a kající, ale obojí bylo nepřesvědčivé. Ve skutečnosti zářila štěstím a úlevou. A proč ne? Navštívila ji představená. Vyznala se jí a bylo jí odpuštěno. A nadto, pomyslí si, dvě dívky, které ji mohly ohrozit, už zde nejsou. Diana Harperová opustila nemocnici a Heather Pearceová je mrtva.

K čemu přesně se ošetřovatelka Dakersová přiznala? Proč tohle neobyčejné osvobození ducha? Přál si to vědět. Vyšel však z jejího pokoje jen o málo moudřejší, než do něho vstoupil. Přinejmenším potvrdila svědectví Madeleine Goodaleové o době společného studia v knihovně. Poskytly jedna druhé alibi pro čas před snídaní, ledaže by se tajně

dohodly, což se zdálo nepravděpodobné. Po snídani si vzala poslední šálek kávy do skleníku, kde seděla a četla Zrcadlo ošetřovatelky až do doby, kdy bylo nutno zúčastnit se demonstrace. Byly s ní ošetřovatelky Pardoeová a Harperová. Všechny tři dívky odešly ze skleníku současně, na chvíli se zastavily na WC a v umývárnu ve druhém patře a pak šly rovnou do demonstrační učebny. Bylo velice svízelné zjistit, jak by mohla Christine Dakersová otrávit výživu.

Dalgliesh ušel asi padesát metrů, když se uprostřed cesty zastavil a ztuhl do nehybnosti kvůli něčemu, co mu připadalo jednu neuvěřitelnou sekundu jako ženský pláč. Stál tiše a snažil se rozeznat ten zoufalý cizí hlas. Na okamžik všechno utichlo, zdálo se, že i vítr ustal. Pak ten zvuk uslyšel znovu, tentokrát neomylně. To nebyl noční skřek zvířete či blouznění unaveného, podrážděného mozku. Někde ve skupině stromů vlevo hořela žena. Nebyl pověřivý, ale měl představivost člověka citlivého na atmosféru. Jak tam tak stál osamocen v temnotě a naslouchal onomu lidskému hlasu kvilejícímu vysokým tónem v silném větru, pocítil záchvěv bázně. Děs a bezmocnost té služebné z devatenáctého století se ho na okamžik dotkly jakoby jejím vlastním studeným prstem. Na jednu vteřinu vstoupil do její ubohosti a beznaděje. Minulost splynula s přítomností. Hrůza je věčná. Poslední zoufalý čin se stal zde a nyní. Pak okamžik minul. Tohle byl skutečný hlas živoucí ženy. Stiskl svou baterku a otočil se z cesty do úplné temnoty mezi stromy.

Asi dvacet metrů od hrany drnu uviděl dřevěnou boudu o ploše asi čtyř metrů čtverečných; její jediné matně ozářené okno vrhalo čtverec světla na kůru kmene nejbližšího jilmu. Zamířil k chatě; jeho nohy se neslyšně dotýkaly trávníku; otevřel dveře. Ovanula ho teplá, bohatá vůně dřeva a rozpuštěného parafínu. A ještě něco jiného. Pach lidského života. Na polámané proutěné židli se choulila jakási žena a na obrácené bedýnce vedle ní hořela hromničková svítlna. Bezprostředně a neústupně jej ovládl dojem zvířete chyceného do pasti ve vlastním doupěti. Tiše na sebe zírali. Její divoký pláč ustal okamžitě, jakmile vstoupil, jako by jej předtím jen simulovala; oči, které se odvážně upřely do jeho, byly nezkalené a zářily výhrůžkou. Tento živočich snad byl v tísní, ale byl na své vlastní půdě a všechny jeho smysly bděly. Když promluvila, zněl její hlas temně a bojovně, ale beze stopy zvědavosti či strachu:

"Kdopak ste?"

"Jmenuji se Adam Dalgliesh. A jak se jmenujete vy?"

"Morag Smithová."

"Už jsem o vás slyšel, Morag. Musela jste se dnes večer vrátit do nemocnice."

"To je pravda. A slečna Collinsová povídala, ať se ráčím hlásit v internátě personálu. Žádala sem, abych se mohla vrátit do doktorských bytovek, když už nemůžu zůstat ve Slavičím domě. Ale to ne! Žádný strachy! S doktorkami sem vycházela moc dobře, to jo! Takže vypadnu do internátu. V tomhle místě sou pěkný smradi, to jo. Chtěla sem jít k představené, ale vrchní sestra Brumfettová povídala, že ji nesmím obtěžovat."

Odmlčela se ve výlevu svých trampot a pohrávala si s knotem lucerny. Plamének povyskočil. Otočila k němu oči.

"Adam Dalgliesh. Legrační méno. Vy ste tu nověj, že?"

"Přijel jsem teprve dnes ráno. Mám za to, že vám řekli o ošetřovatelce Fallonové. Jsem detektiv a jsem zde proto, abych zjistil, jak zemřela ona i ošetřovatelka Pearceová."

Zprvu si myslel, že novinka vyvolá nový záchvat nářku. Otevřela doširoka pus, ale pak, když se lépe rozmyslila, trochu lapla po dechu a prudce sklapla ústa.

"Já sem ji nezabila," prohlásila dutě.

"Ošetřovatelku Pearceovou? Jistě ne. Proč byste to dělala?"

"Jenže ten druhý si to nemyslí."

"Který druhý?"

"Ten inspektor. Ten zatracenej inspektor Bill Bailey. Moc dobře sem poznala, co si myslí. Vysype na vás všelijaký otázky a celou zatracenou dobu z vás nespustí voči. Co ste dělala vod chvíle, kdy ste ráno vstala? Co u čerta myslí, že sem dělala? Pracovala! To sem dělala! Měla ste ráda vošetřovatelku Pearceovou? Byla na vás někdy nevlídná? To bych ráda viděla, esli by se vopovážila. A pak, ani sem ji neznala. No, stejně sem nebyla ve Slavičím domě dýl než týden. To sem ale poznala, po čem tamten pase. Je to dycky to samý. Vobviňujou chudáka služku."

Dalgliesh postoupil do boudy a usadil se na lavičku u stěny. Musí tak jako tak Morag Smithovou vyslechnout; tahle doba se hodí stejně jako kterákoliv jiná.

"Víte, myslím si, že se mýlíte," řekl. "Inspektor Bailey vás nepodezřívá. Řekl mi to."

Posměšně zafíkala.

"Přece nebudete věřit všemu, co vám policie nakuká? U sta hromů, copak vám to váš táta neřek? Určitě mě podezřívá. Blběj blboun Bailey. Panebože, můj táta by vám toho mohl vo policii vyprávět!"

Policie by mohla nepochybně vyprávět o tátovi, pomyslel si Dalgliesh, ale zavrhl tento směr rozhovoru, stěží slibující zisk. Inspektorovo jméno se nabízelo k aliteracním nadávkám a Morag byla v rozpoležení, kdy by je vychutnávala.

Dalgliesh si pospíšil s obranou svého kolegy.

"Inspektor Bailey konal jen svou práci. Nechtěl vás rozrušit. Já jsem také policista a musím vám položit nějaké otázky. Všichni se musíme vyptávat. Nikam se nedostanu, když mi nepomůžete. Jestli byly ošetřovatelky Pearceová a Fallonová zavražděny, pak vypátrám, kdo je zabil. Byly mladé, však víte. Ošetřovatelka Pearceová byla asi tak stará jako vy. Myslím, že nechtěly umřít."

Nebyl si jist, jak Morag zareaguje na tento hezky zahájený útok na spravedlnost i cit; všiml si však, že ho pronikavě oči v polotmě zkoumají.

"Vám - a pomáhat!" Její hlas zněl výsměchem. "Mě navošídíte. Lidi vašeho druhu nepotřebujou pomoc. Vy víte moc dobře, jak se dostalo mlíko do kokosáku."

Dalgliesh přemítal o tomto neobvyklém přirovnání; rozhodl se přijmout je jako poklonu, neboť chyběly důkazy, že

mínila opak. Postavil svou baterku kolmo na lavici, takže vrhala zářivé kolo na strop, zapřel stehna silněji do desky lávky a spočinul hlavou na tlustém svazku lýka, který visel na hřebíku nad ním. Překvapovalo ho, jak je mu pohodlně. Prohodil konverzačním tónem:

"Přicházíváte sem často?"

"Jen když sem rozzlobená." Její hlas napovídal, že tímto způsobem by situaci řešila každá rozumná žena.

"Tady mám soukromí," dopověděla obranně, "teda bejvávalo tu soukromí."

Dalgliesh vycítil výtku.

"Lituji. Už sem nepřijdu."

"Oh, vy mně nevadíte. Když chcete, můžete přijít zas."

I když její hlas zněl nemilostivě, byla to neomylně poklona. Na okamžik seděli v podivuhodně družném tichu.

Silné zdi boudy je uzavíraly nepřirozeným mlčením před teskným úpěním větru. Vzduch vevnitř byl studený, zatuchlý, štiplavě čpěl dřevem, parafinem a humusem. Dalgliesh se rozhlédl kolem sebe. Místo nebylo nepohodlné. V rohu byl slavník a druhá proutěná židle, podobná té, v níž se choulila Morag; obrácená bedna, přikrytá voskovým plátnem, sloužila jako stůl. Na něm zahlédl siluetu petrolejového vaříče. Na jedné z nástěnných polic stála bílá hliníková konvice a pár hrnečků. Uhodl, že boudu kdysi používal zahradník jako přívětivé útočiště před horkem a jako skladiště na květináče a zásoby. Na jaře a v létě to musí být příjemná skrýš, pomyslně si Dalgliesh, izolovaná v klidu mezi stromy a obklopená ptačím zpěvem. Nyní však byla polovina zimy.

"Nezlobte se, že se ptám. Nebylo by pro vás pohodlnější rozčilovat se ve svém pokoji? A taky soukromější?" zeptal se.

"Ve Slavičím domě to není útulný. A ani v internátě personálu to není útulný. Já to tady mám ráda. Voní to jako dědečkova kůlna na záhumenku. A po setmění sem nikdo nepříjde. Všichni se bojí strašidla."

"A vy se nebojíte?"

"Já na ně nevěřím."

Je to ultimativní obhajoba houževnatého skepticismu, pomyslně si Dalgliesh. Něčemu nevěříte, a proto to neexistuje.

Nemučí vás představitelství a můžete se pak těšit z odměny vlastní jistoty, i když jde jen o nesporné vlastnictví zahradní boudy, kde se můžete poddat rozrušení. Shledával to obdivuhodným. Uvažoval, jestli se má zeptat na příčinu jejího žalu, doporučit snad, aby se svěřila představené. Způsobil ten divoký pláč skutečně jen vášnivý odpor k pozornostem Billa Baileyho? Bailey je dobrý detektiv, ale nemá zvlášť citlivý přístup k lidem. Člověk si však nemůže dovolit kritizovat. Každý sebeschopnější detektiv ví, co znamená nevědomky se zprotivit svědkovi. Jakmile k tomu dojde, a obvykle jde o ženy, je úplně marné chtít vypáčit ze svědkyně něco užitečného, i když jde o antipatii zčásti podvědomou. Úspěch při vyšetřování vraždy závisí značně na tom, jak lidi přimět mluvit, přimět je, aby vám chtěli pomáhat. Billovi Baileymu se to u Morag Smithové jednoznačně nepodařilo. I Adam Dalgliesh svého času selhal.

Vzpomínal, co mu o dvou služebných pověděl inspektor Bailey na stručné hodinové konferenci, když předával případ.

"Jsou z toho venku. Stará - slečna Martha Collinsová - pracuje v nemocnici čtyřicet let, a kdyby měla vražedné sklony, už by je projevila dřív. Zajímá ji nejvíc krádež dezinfekčního prostředku ze záchodu. Bere to jako osobní urážku. Zaujímá asi stanovisko, že za záchod má zodpovědnost, kdežto za vraždu ne. Ta mladá holka, Morag Smithová, je napůl praštěná, abyste věděl, a tvrdohlavá jako vojenský mezek. Řekl bych, že to mohla udělat, ale ani za svět nevím, proč. Pokud vím, neprovedla Heather Pearceová nic, co by ji rozčililo. A v každém případě měla stěží čas. Morag byla přeložena z lékařské ubytovny do Slavičího domu pouze den předtím, než zemřela Pearceová. Chápu, že tou změnou nebyla příliš nadšená, ale sotva je to motiv pro vyvražďování žákyň ošetřovatelské školy. Kromě toho, to děvče není postrašené. Je paličatá, ale ne vyděšená. Jestli to spáchala, pochybuji, že jí to kdy dokážete."

Seděli mlčky. Neusiloval vniknout do jejího zármutku; podezřívá ji, že se poddala iracionální touze důkladně si zaplákat. Vybrala si k tomu svou skrýš; má právo na emocionální soukromí, když její fyzické soukromí bylo porušeno. Byl sám příliš zdrženlivý, než aby měl nervy na šmejdění po citech, což tak mnoha lidem dává útěšnou představu starostlivosti. Zřídka kdy byl starostlivý. Lidské bytosti ho trvale zajímaly, a nic na nich už ho nepřekvapovalo. Ale nevnucoval se. Neudivilo ho, že má ráda tuhle boudu, která voní jako domov.

Uvědomil si, že si vzadu cosi zmateného polohlasem mumlá. Vrátila se k recitálu svého žalu.

"Pořád se na mě koukal, celou dobu se koukal. A pořád se mě vyptával na to samý, pořád dokola. Taky se nikam nedostal. Bylo jasné, že je domýšlivej."

Náhle se obrátila k Dalglieshovi:

"Chcete se pomilovat?"

Dalgliesh věnoval otázce vážnou pozornost.

"Ne. Jsem příliš starý, než abych se chtěl milovat, když je mi zima a jsem unavený. V mém věku potřebuje člověk pohodlí, když má dát slast své partnerce a dobré vysvědčení sobě."

Podívala se na něho pohledem, v němž zápasila nedůvěra se soucitem.

"Nejste tak starej. A děkuju za kapesník."

Než mu ho vrátila, naposled se pořádně vysmrkala. Dalgliesh jej rychle vstrčil do kapsy a odolal pokušení upustit jej nenápadně za lavici. Natáhl nohy, připraven vstát, když vtom sotva zaslechl její další slova.

"Co jste to říkala?" zeptal se a pečlivě udržel hlas vyrovnaný, nenaléhavý.

"Povídala sem," odpověděla zamračeně, "že vůbec nepřišel na to, že sem pila to mlíko, smrad jeden. Neřekla sem mu to!"

"To mléko, které použili pro výživu při demonstraci? Kdy jste je pila?"

Snažil se mluvit konverzačním tónem, jen s mírným zájmem. Ale silně vnímal ticho v boudě a dvě bystré oči upřené na sebe. Skutečně si neuvědomuje, co mu právě řekla?

"Bylo vosum hodin, možná vo minutu dřív. Šla sem do demonstrační učebny podívat se, esli sem tam nenechala svou

plechovku pasty. A na podnose byla láhev mlíka a já sem z ní upila. Jen trochu z vršku."

"Rovnou z láhve?"

"No, copak tam byl po ruce hrnek? Měla sem žížeň a uviděla sem to mlíko a měla sem na ně chuť. Tak sem si lokla."

Položil jí klíčovou otázku.

"Takže jste jen slízla smetanu?"

"Nebyla tam smetana. Nebylo to takový mlíko."

Srdce mu poskočilo.

"A co jste udělala potom?"

"Nic sem neudělala."

"Nebála jste se, že instruktorka zpozoruje, že láhev není plná?"

"Sklínka byla plná. Dolila sem ji vodou z vodovodu. Dyt' sem upila jen pár hltů."

"A vrátila jste uzávěr na hrdlo láhve?"

"To se ví. Vopatrně, aby si ani nevšimli."

"A nikomu jste to neřekla?"

"Nikdo se neptal. Ten inspektor se zeptal, esli sem byla v demonstrační učebně, a já sem řekla, že jen před sedmou, když sem tam trochu uklízela. Nic bych mu neřekla. Nebylo to jeho zatracený mlíko. Neplatil za ně."

"Morag, jste si úplně jista, kolik bylo hodin?"

"Vosum. Aspoň na hodinách v demonstrační učebně bylo vosum. Podívala sem se na ně, protože sem měla pomáhat při vydávání snídaně, servírky z jídelny měly chřípku. Některý lidi si myslej, že můžete bejt na třech místech naráz. No a tak sem šla do jídelny a tam už byly všechny vrchní sestry a studentky a začaly už jíst. Pak se na mne slečna Collinsová koukla jedním z těch svejch pohledů: Zase pozdě, Morag! Takže muselo bejt vosum. Studentky začínají dycky snítat ve vosum."

"A byly tam všechny?"

"Samo že tam byly všechny! Povídám vám! Byly tam na snídani."

Věděl, že tam byly. Doba dvaceti pěti minut - od osmi až do osmi dvaceti pěti - byla časem, kdy byly všechny podezřelé pohromadě a jedly pod dohledem slečny Collinsově a pod vzájemnou kontrolou. Je-li příběh Morag pravdivý - a ani na okamžik o tom nepochyboval - pak se rozsah vyšetřování dramaticky zúžil. Jen šest lidí nemělo pevné alibi pro celou dobu od osmi do osmi čtyřiceti, kdy se třída shromáždila. Bude muset samozřejmě zkontrolovat výpovědi, avšak věděl, co najde. Tohle byl druh informace, který dovedl vyvolat vůli; jména se mu poslušně vybavovala v paměti. Vrchní sestry Rolfová, Gearingová a Brumfettová, ošetřovatelka Goodaleová, Leonard Morris a Stephen Courtney-Briggs. Vlídne pomohl dívce vstát.

"Pojďte, Morag. Zavedu vás zpět do internátu. Jste velice důležitý svědek a nechci, abyste dostala zápal plic, než budu mít možnost vaši výpověď zapsat."

"Nechci nic psát. Nejsem študovaná."

"Někdo ji s vámi sepiše. Vy ji jen podepíšete."

"Tak proti tomu nic nemám. Nejsem blázen. Doufám, že podepsat umím."

A on bude muset být u toho, aby dohlédl na to, že to udělá. Tušil, že seržant Masterson by při jednání s Morag nebyl úspěšnější než inspektor Bailey. Bude bezpečnější, když sám zapíše její výpověď, i když to znamená, že na cestu do Londýna vyrazí později, než plánoval.

Ale bude to čas dobře využitý. Když za nimi pevně zavíral dveře boudy - zámek neměla - cítil se šťastnější než za celou dobu od nálezů nikotinu. Teď pokročil. Vcelku to ani nebyl tak špatný den.

7/ UMRLČÍ TANEC

- I -

Bylo za pět minut sedm příštího rána. Seržant Masterson a detektiv strážník Greeson stáli se slečnou Collinsovou a paní Muncieovou v kuchyni Slavičího domu. Mastersonovi připadalo, že je půlnoc, studená a tmavá půlnoc. Kuchyně příjemně voněla čerstvě upečeným chlebem, venkovskou nostalgickou a konejšivou vůní. Slečna Collinsová však nebyla prototypem boubelaté přívětivé hospodyňky. Se sevřenými rty a s rukama v bok pozorovala, jak Greeson staví plnou láhev mléka na kraj střední přihrádky v ledniče, a řekla:

"Kterou mají podle předpokladu vzít?"

"První z kraje. Tak to předtím udělaly, ne?"

"Aspoň to tak říkají. Mám lepší věci na práci než sedět a hlídat je. A mám co dělat i teď."

"V pořádku. Hlídat budeme my."

O čtyři minuty později přišly společně sestry Burtovy. Nikdo nepromluvil. Shirley otevřela dveře ledničky a Maureen vzala první láhev z kraje. Dvojčata se vydala tichou halou do demonstrační učebny a Masterson s Greesonem je následovali. Místnost byla prázdná, záclony byly staženy. Dvě zářivky svítily nad půlkruhem neobsazených židlí a nad vysokou úzkou postelí, v níž ležela opřená o polštáře groteskní demonstrační loutka s okrouhlými ústy a dvěma černými zejícími otvory nozder. Sestry Burtovy začaly mlčky se svými přípravami; Maureen postavila láhev na pojízdný stolek, pak vytáhla příslušnou aparaturu a umístila ji po boku lůžka. Shirley vybírala z různých skříní instrumenty a

nádoby a kladla je na pojízdný stolek. Oba policisté je pozorovali. Po dvaceti minutách Maureen řekla:

"Tohle jsme udělaly před snídaní. Odešly jsme z místnosti, když byla v takovém stavu, jako je teď."

"Dobře," přitakal Masterson. "Pak tedy postoupíme k pozorování v osm čtyřicet, kdy se sem vracíte. Není důvod, abychom se zdržovali. Můžeme sem zavolat zbytek studentek."

Sestry poslušně nařídily své kapesní hodinky, zatímco Greeson zatelefonoval do knihovny, kde čekaly zbývající studentky. Přišly téměř ihned a vstupovaly v původním pořadí. První Madeleine Goodaleová, po ní Julia Pardoeová a Christine Dakersová, které vešly společně. Nikdo se nepokusil hovořit, zaujaly tiše svá místa na židličkách v půlkruhu a trochu se chvěly, jako by v místnosti bylo chladno. Masterson si všiml, že odvracejí oči od pokusné loutky v lůžku. Když se usadily, nařídil:

"V pořádku, sestry-žákyně. Můžete teď pokračovat v demonstraci. Začněte ohřívat mléko."

Maureen se na něho rozpačitě podívala:

"Mléko? Ale nikdo neměl příležitost...", její hlas utichl.

"Nikdo neměl příležitost mléko otrávit?" dopověděl Masterson. "Nevadí. Jen pokračujte. Chci, abyste udělaly přesně to, co jste dělaly tehdy."

Maureen napustila do velkého džbánu horkou vodu z vodovodu, pak do něho na několik vteřin postavila neotevřenou láhev, aby se mléko prohřálo. Když jí Masterson netrpělivě pokynul, aby pokračovala, sňala z láhve víčko a nalila tekutinu do skleněné odměrky. Pak vzala z přístrojového stolku skleněný teploměr a zkontrolovala teplotu tekutiny. Třída přihlížela v bezdechém tichu. Maureen pohlédla na Mastersona. Když se jí nedostalo žádného znamení, vzala žaludeční sondu a zavedla ji do tuhých úst loutky. Její ruka byla dokonale pevná. Nakonec zvedla skleněnou nálevku vysoko nad hlavu a zarazila se.

"Pokračujte, sestro. Té loutce neublíží, když trochu zvlhne. Je na to dělaná. Pár kapek teplého mléka její vnitřek neponičí."

Maureen stála. Tentokrát bylo tekutinu vidět a všechny oči se upíraly na bílý kroutící se sloupek. Dívka stála s paží stále vysoko zvednutou, bez pohybu, jako podivně naaranžovaný model.

"No," prohodil Masterson, "bude to, nebo ne?"

Maureen přiklonila džbán k chřípí, pak jej beze slova podala sestře. Shirley začichala a pohlédla na Mastersona.

"To není mléko, že ne? Je to dezinfekční prostředek. Chtěl jste vyzkoušet, jestli jej rozeznáme."

"Chcete tím naznačit," přidala se Maureen, "že i posledně to byl dezinfekční prostředek? Že mléko bylo otráveno, než jsme vzaly láhev z ledničky?"

"Ne; mléko bylo v pořádku, když jste je posledně vzaly z ledničky. Co jste provedly s lahví, jakmile jste mléko nalily do odměrky?"

"Vzala jsem ji tamhle k výlevce a vypláchla jsem ji," odpověděla Shirley. "Lituji. Zapomněla jsem. Měla jsem to udělat už dřív."

"Nevadí, udělejte to teď."

Maureen postavila láhev na stůl vedle výlevky a pomačkané víčko položila vedle ní. Shirley láhev zvedla. Pak se zarazila, Masterson velmi klidně pobídl.

"No?" Dívka se k němu zmateně otočila:

"Něco je jinak. Něco je špatně. Takhle to nebylo."

"Nebylo? Tak přemýšlejte. Nebojte se. Uvolněte se. Prostě se uvolněte a přemýšlejte."

Místnost nepřírozeně ztichla. Pak se Shirley otočila ke své sestře:

"Už vím, Maureen! Ten uzávěr láhve! Posledně jsme vzaly z ledničky jednu z homogenizovaných lahví, tu se stříbřitým víčkem. Ale když jsme se vrátily po snídani do demonstrační učebny, bylo jinačí. Nevzpomínáš si? Uzávěr byl zlatý. Bylo to mléko Channel Island."

Ze své židle se klidně ozvala ošetřovatelka Goodaleová: "Ano. Já si také vzpomínám. Jediné víčko, které jsem viděla, bylo zlaté."

Maureen se podívala s rozpačitým dotazem na Mastersona. "Takže někdo musel vyměnit uzávěr?"

Dříve než měl příležitost odpovědět, uslyšeli tichý hlas Madeleine Goodaleové:

"Nemusel to být nevyhnutelně uzávěr. Někdo vyměnil celou láhev."

Masterson neodpověděl. Takže starý měl pravdu! Roztok dezinfekčního prostředku byl připraven pečlivě a v klidu a smrtící láhev byla vyměněna za tu, ze které upila Morag Smithová. A co se stalo s původní lahví? Téměř určitě musela být ponechána v kuchyňce na podlaží vrchních sester. Copak si vrchní sestra Gearingová nestěžovala slečně Collinsové, že mléko je vodnaté?

- II -

Dalglieshova záležitost v Yardu byla vyřízena rychle a v jedenáct hodin byl v North Kensingtonu.

Dům číslo 49 na Millington Square W. 10 byla velká barabizna italského slohu s odpadávající štukovou výzdobou v průčelí. Nebylo na něm nic pozoruhodného. Podobal se stovkám domů typických pro tuto část Londýna. Byl zřejmě rozdělen na svobodárny, protože v každém okně byly záclony jiné nebo žádné; dům se potil onou zvláštní atmosférou tajnostkářské, samotářské přecpanosti, která visela nad celým obvodem. Dalgliesh si všiml, že u domovních dveří chybí sloupec zvonků se jmény nájemníků. Domovní dveře byly otevřeny. Strčil do létacích zasklených dveří vedoucích do haly a okamžitě ho ovanul pach zakyslého vaření, pasty na podlahu a nepraného šatstva. Stěny haly byly vytapetovány tlustým, krabatým papírem, nyní natřeným tmavou hnědí; blyštěl se, jako by vylučoval tuk a pot.

Podlahu a schodiště krylo vzorkované linoleum, na místech, kde trhliny mohly být nebezpečné, zaplátované jasnějším novým vzorem; kolem záplat bylo potřhané a neudržované. Chodba a schodiště byly vymalovány khaki zelenou barvou. Nikde ani známka života, avšak i v tuto denní dobu vycítil jeho přítomnost za těsně zavřenými očíslanými dveřmi, když nepozván vystupoval do horních pater.

Číslo 14 bylo v horním poschodí vzadu. Jak se blížil ke dveřím, uslyšel ostré staccato klepání na stroji. Hlasitě zaklepal. Zvuk přestal. Čekal víc než minutu, než se dveře pootvěřely. Setkal se s pohledem páru podezíravých očí, které ho nevítky.

"Kdo jste? Mám práci. Moji přátelé vědí, že mě ráno nemají navštěvovat."

"Nejsem přítel. Mohu vstoupit?"

"Asi ano. Jenže vám nemohu věnovat mnoho času. Myslím, že vám to nebude stát za to. Nechci se nikam zapojovat. Nemám čas. A nechci nic kupovat, protože nemám peníze. A pak, mám všechno, co potřebuji." Dalglish ukázal svou průkazku.

"Nekupuji a neprodávám. Dokonce ani informace ne, i když jsem přišel kvůli nim. Jde o Josephine Fallonovou. Jsem policista. Vyšetřuji její smrt. Mám za to, že vy jste Arnold Dowson."

Dveře se otevřely o něco víc.

"Pojďte raději dál." Žádné znamení strachu, snad určitá slabost v šedých očích.

Byl to zvláštní pokojík - malé podkroví se šikmou střešou a arkýřovým oknem, zařízení téměř výhradně hrubými, nenatřenými dřevěnými bednami; na některých bylo dosud šablonou natřené jméno původního majitele, zelináře či obchodníka vínem. Bedny byly vynalézavě sestaveny, takže stěny byly od podlahy do stropu obloženy světlými dřevěnými buňkami jako včelín. Buňky měly nepravidelnou velikost i tvar a obsahovaly všechnu výbavu pro denní živobytí. Některé byly nappány knihami v tvrdých deskách, jiné oranžovými brožurami. Další bedna rámovala malá dvoučlanková elektrická kamínka, dokonale vhodná k vytápění tak malého prostoru. V jiné bedně bylo úhledně srovnáno čisté, ale nevyžehlené šatstvo. Další obsahovala modře smaltované konvičky a hrnečky a opět jiná předváděla skupinku nálezu - škebličky, staffordshireského psa, mističku na džem a ptačí pírk. Pod oknem stála jediná postel zakrytá přikrývkou. Převrácené bedny sloužily jako stůl a psací stůl. Jedinými židlemi byla dvě skládací plátěná sedátka, prodávaná na pikniky. Dalglish si připomněl článek, který kdysi zahlédl v barevné příloze nedělních novin; pojednával o tom, jak si zařídit svobodárnu za méně než padesát liber. Arnold Dowson to patrně dokázal za polovinu této ceny. Místnost však nepůsobila nepříjemně. Všechno bylo prosté a funkční. Pro něčí vkus mohl snad pokoj budit přílišný strach z uzavřeného prostoru; bylo cosi posedlého v té puntičkářské pořádnosti a ve způsobu, jak každický centimetr prostoru byl plně využit, což bránilo, aby pokojík zval k odpočinku. Byl to pokoj soběstačného; vyrovnaného muže, který - jak řekl Dalglishovi - má prostě všechno, co chce mít.

Nájemník se do pokoje hodil. Vypadal až přehnaně pořádně. Mladému muži nemohlo být asi mnoho přes dvacet, pomyslel si Dalglish. Jeho béžový svetr byl čistý, obě manžety měl úpravně ohrnuté, límec bělostné košile přeložený přes výstřih svetry. Modré džinsy už byly vybledlé, ale beze skvrn, pečlivě vyprané a vyžehlené. Střed každé nohavice vyznačoval puk, okraje kalhot byly založeny a pečlivě přišity. To vše působilo v tak neformálním vybavení zvláštním, nepřiměřeným dojmem. Měl naboso obuté kožené opánky s přezkou, jaké obvykle nosívali děti. Velmi světlé vlasy si česal jako helmu, takže rámovaly jeho obličej, jako by byl středověkým pážetem. Obličej pod uhlašeným účesem byl kostnatý a citlivý, nos příliš velký a zahnutý, ústa malá, dobře utvářená, s náznakem nedůtklivosti.

Nejpozoruhodnějším rysem však byly jeho uši. Byly to nejmenší uši, jaké kdy Dalglish u muže viděl; i na špičkách boltců byly úplně bezbarvé, vypadaly, jako by byly z vosku. Jak tam tak seděl na převrácené bedně od pomerančů s rukama volně svěšenými mezi kolena, s bdělými očima upřenými na Dalglisha, vypadal jako ústřední bod surrealistického obrazu; korektní jednotlivec na mnohobuněčném pozadí. Dalglish převrátil jednu z beden a posadil se proti chlapci.

"Jistě víte, že je mrtvá?" řekl.

"Ano. Četl jsem to v dnešních ranních novinách."

"Věděl jste, že je těhotná?"

Otázka ho přinejmenším vzrušila. Chlapcův napjatý obličej zbělel. Trhl hlavou a chvíli mlčky hleděl na Dalglisha, než odpověděl:

"Ne. Nevěděl. Neřekla mi to."

"Byla v jiném stavu téměř tři měsíce. Mohlo to být vaše dítě?"

Dowson shlížel na své ruce.

"Domnívám se, že mohlo. Nepoužíval jsem žádné ochranné prostředky, pokud myslíte na tohle. Řekla mi, abych se nebál, že to je její věc. Konečně, byla ošetřovatelkou. Myslel jsem, že ví, jak si má dát pozor."

"Obávám se, že to je něco, co nikdy neuměla. Nepověděl byste mi o tom?"

"Musím?"

"Ne. Nic nemusíte. Můžete si vyžádat právního zástupce, můžete nadělat hromadu zmatků a potíží a způsobit veliké zdržení. Ale proč byste to dělali? Nikdo vás neobviňuje, že jste ji zabil. Někdo to ale udělal. Vy jste ji znal a předpokládám, že jste ji měl rád, aspoň nějakou dobu. Chcete-li pomoci, můžete postupovat nejlépe, když mi řeknete všechno, co o ní víte."

Dowson pomalu vstal. Pohyboval se zvolna a neohrabaně jako stařec. Rozhlédl se, jako by byl dezorientován. Pak řekl: "Uvařím čaj."

Odšoural se k dvouplotýnkovému plynovému vařiči, zabudovanému napravo od ubohého neužívaného sporáku, zvedl konvici, jako by vážil, je-li v ní dost vody, a zapálil plyn. Z jedné bedny vyňal dva šálky a postavil je na další bednu, kterou přitáhl mezi sebe a Dalglisha. Obsahovala řadu úhledně složených novin, které vypadaly, jako by je nikdo

nečetl. Jedny rozprostřel na horní desku bedny a postavil na ně modré hrnečky a láhev mléka tak obřadně, jako by si měli připít po Derby Koruny. Nepromluvil, dokud nebyl čaj hotov a nalit. Pak poznamenal :

"Nebyl jsem jejím jediným milencem."

"Řekla vám o ostatních?"

"Ne, ale myslím, že jeden z nich byl lékař. Možná víc než jeden. Za těch okolností by to nepřekvapovalo. Jednou jsme hovořili o sexu; řekla, že mužova povaha a charakter se vždycky úplně odhalí při milování. Jestli je sobecký nebo necitlivý či brutální, nemůže to v posteli utajit, ať dělá oblečený cokoliv. Pak říkala, že kdysi spala s chirurgem, a bylo až příliš zjevné, že většina těl, jež dostal do rukou, byla napřed umrtvena anestézií; byl tak zaujat obdivem k vlastní technice, že mu nikdy ani nenapadlo, že je v posteli s ženou, která je při vědomí. Smála se tomu. Myslím, že jí to ani příliš nevadilo. Smávala se mnoha věcem."

"Myslíte si, že byla šťastná?"

Zdálo se, že rozvažuje. Dalgliesh si pomyslel: Jen ať propánajána neodpoví: "A kdo je šťasten?"

"Ne. Nebyla doopravdy šťastná. Většinu času nebyla. Ale věděla, jak být šťastná. To je důležité."

"Jak jste se poznali?"

"Učím se být spisovatelem. Tím chci být a nikdy jsem nechtěl být ničím jiným. Než dokončím svůj první román a než vyjde, musím si vydělávat trochu peněz na živobytí, tak pracuji jako noční operátor v kontinentální telefonní ústředně. Umím dost francouzsky, takže to zvládnou. Není to špatně placeno. Nemám mnoho přátel, protože nemám čas, a nikdy jsem nespál s žádnou ženou, dokud jsem nepoznal Jo. Zdá se, že se ženám nelíbím. Potkal jsem Jo vloni v létě v parku St. Jamese. Trávila tam jeden ze svých volných dnů; já jsem se tam koukal na kachny a prohlížel jsem si park. Chtěl jsem jednu ze scén ve své knize zasadit do parku St. Jamese v červenci, tak jsem si tam šel pro pár poznámek. Ležela na zádech v trávě a koukala do nebe. Byla úplně sama. Jedna stránka z mého zápisníku vypadla a vítr ji sfoukl na její obličej. Šel jsem si pro ni, omluvil jsem se a honili jsme ji spolu."

Držel konvici čaje a díval se na ni, jako by znovu hleděl na letní hladinu jezera.

"Byl to zvláštní den - velice horký, bez slunce, bouřkový. Vítr dul v horkých závanecích. Jezero vypadalo těžké jako olej."

Na chvíli se odmlčel, a když Dalgliesh nepromluvil, pokračoval:

"Tak jsme se setkali a mluvili jsme spolu. Pozval jsem ji, aby šla se mnou sem na čaj. Nevím, co jsem očekával. Po čaji jsme ještě vykládali a ona se se mnou milovala. O týden později mi prozradila, že to neměla v úmyslu, když sem přišla, ale nevím. Nevím ani, proč sem šla. Možná se nudila."

"Měl jste to v úmyslu vy?"

"Ani to nevím. Snad. Víím, že jsem chtěl milovat nějakou ženu. Chtěl jsem vědět, jaké to je. O takové zkušenosti nemůžete psát, dokud ji neprožijete."

"A někdy ani potom. Jak dlouho vám poskytovala reprízu?" Zdálo se, že chlapec tu ironii nevnímá.

"Chodívala sem asi tak jednou za čtrnáct dní, když měla volný den," vyprávěl. "Nikdy jsme spolu nevycházeli ven, leda příležitostně do hostince. Přinesla vždycky něco k jídlu, uvařila, pak jsme si povídali a šli spát."

"O čem jste mluvili?"

"Hádám, že většinou jsem povídal já. Ona o sobě moc nevykládala, jen to, že oba rodiče byli zabiti, když byla malá, a že ji vychovala ostarožní teta v Cumberlandu. Teta už zemřela. Myslím, že Jo neprožila šťastné dětství. Vždycky chtěla být ošetřovatelkou, ale když jí bylo sedmnáct, dostala TBC. Ne těžkou; osmnáct měsíců strávila v sanatoriu ve Švýcarsku a vyléčila se. Lékaři jí ale radili, aby se na ošetřovatelku neškolila. Tak měla několik jiných zaměstnání. Asi tři roky byla herečkou, ale s nevalným úspěchem. Někakou dobu pracovala jako číšnice a jako prodavačka. Pak se zasnoubila, ale nic z toho nebylo. Zrušila zasnoubení."

"Řekla proč?"

"Ne, jen to, že o tom muži zjistila něco, co znemožňovalo sňatek." "Zmínila se, co to bylo, anebo kdo byl ten muž?"

"Ne, a já jsem se neptal. Myslím ale, že mohl být nějak sexuálně perverzní."

Při pohledu na Dalglieshův výraz rychle dodal:

"Nevím to doopravdy. Nikdy mi to neřekla. Většina údajů, které o Jo vím, vyplynula příležitostně z rozhovoru. Nikdy o sobě ve skutečnosti dlouho nevyprávěla. To je jen můj nápad. Když mluvila o svém zasnoubení, projevovala se ve způsobu, jak to říkala, jakási trpká beznaděj."

"A potom?"

"No, zřejmě se rozhodla vrátit se ke svému původnímu úmyslu stát se ošetřovatelkou. Myslela si, že při troše štěstí by mohla projít lékařskou prohlídkou. Vybrala si nemocnici Johna Carpendara, protože chtěla být poblíž Londýna, ale ne v něm, a myslila si, že malá nemocnice bude méně přísná. Domnívám se, že si nechtěla zničit zdraví."

"Mluvila o nemocnici?"

"Ne moc. Zdálo se, že je tam dost šťastná. Ale ušetřila mě intimních podrobností o tom, jak roznáší pacientům mýsy."

"Víte, jestli měla nepřátele?"

"Musela je mít, ne, když ji někdo zabil? Ale nikdy se o ničem takovém nezmínila. Možná o nich nevěděla."

"Znamenají pro vás něco tahle jména?"

Uvedl jména všech lidí, studentek, vrchních sester, chirurga, lékárníka, kteří byli ve Slavičím domě v noci, kdy zemřela Josephine Fallonová.

"Myslím, že se mi zmínila o Madeleine Goodaleové. Mám dojem, že byly přítelkyně. A povědomé se mi zdá jméno Courtney-Briggs. Ale nevzpomenu si na podrobnosti."

"Kdy jste ji viděl naposled?"

"Asi před třemi týdny. Přišla, když měla volnou noc, a uvařila večeři."

"Jak se tehdy chovala?"

"Byla nepokojná a hrozně se chtěla se mnou milovat. Pak těsně před odchodem řekla, že už za mnou nepřijde. O pár dnů později jsem dostal dopis. Bylo v něm jen: "Myslíla jsem doopravdy to, co jsem řekla. Prosím, nepokoušej se setkat. Nic jsi neprovedl, tak neměj obavy. Sbohem a díky. Jo."

Dalgliesh se zeptal, jestli si ten dopis schoval.

"Ne. Nechávám si jen důležité papíry. Tedy, myslím, že tu není místo na ukládání dopisů."

"Pokusil jste se s ní setkat?"

"Ne. Žádala mě, abych to nedělal, takže by to nemělo smysl. Možná, kdybych byl věděl o dítěti, byl bych to zkusil. Ale nejsem si jist. Nebylo nic, co bych mohl udělat. Nemohl bych tu mít dítě. No, sám to vidíte. Jak bych mohl? Ona by si mě nechtěla vzít a já jsem se nikdy nehodlal s ní oženit. Nechci se s nikým oženit. Nemyslím si ale, že se zabíla kvůli dítěti. Jo ne."

"Dobrá. Myslíte si, že se nezabíla. Povězte mi, proč."

"Nebyla ten typ."

"Oh, hleďte! Můžete mi to lépe vysvětlit?"

"Je to opravdu tak," spustil mládenec bojovně. "Poznal jsem v životě dva lidi, kteří se zabili. Jeden byl hoch, spolužák v posledním ročníku před maturitou. Druhý byl vedoucí čistírny, ve které jsem pracoval; jezdil jsem s dodávkou. No, a v obou případech všichni vedli obvyklé řeči, jak je to hrozné a překvapující. Ale já jsem ve skutečnosti nebyl překvapen. Nemyslím, že jsem jejich smrt očekával nebo něco podobného. Prostě jsem doopravdy nebyl překvapen. Když jsem o obou úmrtích přemýšlel, věřil jsem, že si vzali život."

"Váš vzorek je příliš malý."

"Jo by se nezabíla. Proč by se zabíjela?"

"Důvody jsou nasnadě. Až dosud nebyl její život moc úspěšný. Neměla příbuzné, kteří by se o ni starali, a jen velmi málo přátel. Neusínala večer leže a nebyla ve skutečnosti šťastná. Konečně se jí podařilo dostat se do školy pro ošetrovatelky a za pár měsíců ji čekaly závěrečné zkoušky. A tu zjistí, že je těhotná. Ví, že její milý dítě nechce, že nemá smysl očekávat od něho útěchu nebo oporu."

Dowson vykřikl, jak prudce zaprotestoval: "Nikdy u nikoho nehledala útěchu či oporu! To se vám právě snažím vysvětlit! Spala se mnou, protože chtěla. Já za ni nezodpovídám. Nezodpovídám za nikoho! Za nikoho! Zodpovídám jen za sebe. Věděla, co dělá. Bylo by to jiné, kdyby byla mladinka a nezkušená dívka, která potřebuje vlivnost a ochranu."

"Věříte-li, že jen mládí a nevinnost potřebují ochranu a útěchu, pak myslíte v otřepaných frázích. A když začnete myslit v otřepaných frázích, nakonec je budete i psát."

Chlapec zamračene namítl: "Možná. Ale tak tomu věřím."

Náhle vstal a zamířil ke stěně. Když se vrátil k bedně uprostřed, uviděl Dalgliesh, že drží velký hladký kámen. Hodil se přesně do jeho prohnuté dlaně. Byl to dokonalý ovoid, světle šedý, se skvrnkami, podobný vejci. Dowson jej nechal sklouznout z ruky na stůl, kde se jemně zakolébá a zůstal tiše stát. Pak se mladík opět posadil a předklonil se s hlavou v dlaních. Dívali se oba na kámen. Dalgliesh nepromluvil. Náhle hoch řekl:

"Dala mi jej. Našli jsme jej spolu na pláži ve Ventnoru, na ostrově Wight. Jeli jsme tam společně loni v říjnu. To ovšem víte. Jen tak jste mě mohl vystopovat. Zdvihněte ho. Je kupodivu těžký."

Dalgliesh vzal kámen do ruky. Byl hladký, chladný, dotek jej uspokojoval. Líbilo se mu, že jej moře vypralo do tak dokonalého tvaru, do tvrdé, neuhýbavé oblosti, která se s takovou přívětivostí hodila do dlaně jeho ruky.

"Dokud jsem byl chlapec, nikdy jsem nebyl na dovolené u moře. Tatínek umřel, než mi byla šest, a maminka neměla peníze. Takže jsem moře postrádal. Jo myslila, že by bylo hezké jet tam spolu. Loni v říjnu bylo teplo. Vzpomínáte si? Jeli jsme přívozem z Portsmouthu, kromě nás bylo na palubě sotva půl tuctu lidí. Ostrov byl také prázdný. Mohli jsme jít procházkou z Ventnoru až k majáku St. Catherine a nepotkali jsme ani duši. Bylo dost teplo, všechno bylo opuštěné, mohli jsme se koupat nazí. Tenhle kámen našla Jo. Domnívala se, že bude dobrý jako těžítka. Nechtěl jsem si trhat kapsu a opatrovat takovou tíhu až domů, ale ona chtěla. Když jsme se vrátili, dala mi jej na památku. Chtěl jsem, aby jej měla Jo, ale říkala, že já zapomenu na tu dovolenou dřív než ona. Nechápete? Věděla, jak být šťastná. Nejsem si jist, že to dovedu já. Ale Jo to dovedla. Když je někdo takový, nezabije se. Ne, když ví, jak nádherné může být žít. Colette to také znala. Psala o nutkavém žáru a skrytém souladu se zemí a se vším, co se řine z jejích prsou." Pohlédl na Dalglieshe:

"Colette byla francouzská spisovatelka."

"Vím. A vy věříte, že Josephine Fallonová to vycit'ovala?"

"Vím, že ano. Ne dlouho. Ne často. Ale když byla šťastná, byla báječná. Když jednou poznáte takový druh štěstí, nezabijete se. Dokud žijete, máte naději, že by se to mohlo zase přihodit. Proč se tedy zříkat navždy takové naděje?"

"Vy jste se také zřekl ubohosti," namítl Dalgliesh. "To by se mohlo zdát důležitější. Myslím si však, že máte pravdu. Nevěřím, že se Josephine Fallonová zabíla. Věřím, že byla zavražděna. Proto se ptám, jestli mi můžete povědět ještě něco jiného."

"Ne. V tu noc, kdy zemřela, jsem byl ve službě na ústředně. Dám vám raději adresu. Předpokládám, že si to budete chtít ověřit."

"Jsou tu důvody, proč je nejvš pravděpodobné, že jde o někoho, kdo zná důkladně Slavičí dům. Ale musíme vaše údaje zkontrolovat."

"Zde je tedy adresa."

Utrhl roh novin, zakrývajících stůl, vyňal tužku z kapsy kalhot a kostrbatým rukopisem napsal adresu; hlavou se přitom téměř dotýkal papíru. Pak útržek složil, jako by šlo o tajnou zprávu, a přistrčil jej přes stůl k Dalglieshovi:

"Vezměte si taky ten kámen. Chtěl bych, abyste jej měl. No, berte! Prosím, vezměte si jej. Myslíte si, že jsem bezcitný, že

pro ni netruchlím. Jenže já truchlím. Chci, abyste našel toho, kdo ji zabil. Jí ani tomu člověku už to neprospěje. Ale chci, abyste to zjistil. A je mně jí líto. Já si jen nemohu dovolit příliš silně cítit. Nemohu si dovolit dát se tím strhnout. Rozumíte?"

Dalgliesh vzal do ruky kámen a v stal.

"Ano," přisvědčil, "rozumím."

- III -

Právním zástupcem Josephine Fallonové byl pan Henry Urquhart, z firmy Urquhart, Wimbush a Portway. Dalglieshova schůzka s ním byla stanovena na dvanáct hodin dvacet pět minut, což byla doba zvolená dost nezdvořile, jak cítil, se snahou dát najevo, že každá minuta advokátova času je drahá a že je připraven vyšetřit pro policii toliko půl hodiny před obědem. Dalgliesh byl uveden okamžitě. Pochyboval, zda detektiv seržant by byl přijat tak pohotově. Toto byla jedna z menších výhod jeho vášně dělat práci sám, místo řídit vyšetřování ze své kanceláře pomocí malé armády detektivů, strážníků, ohledačů místa zločinu, fotografií, expertů na otisky prstů a vědců, posluhujících jeho já - a vlastně ho oddělujících od všeho, až na hlavní protagonisty zločinu. Věděl, že má pověst vyšetřovatele, který řeší případy rychle, ale nikdy nelitoval času na práce, o kterých by někteří jeho kolegové soudili, že na ně stačí obyčejný detektiv. Výsledkem bylo, že někdy získal informace, které by méně zkušený vyšetřovatel pomínil. Od pana Henryho Urquharta sotva očekával takovou šťastnou výhru. Bylo pravděpodobné, že tento rozhovor bude jen o něco víc než obřadná, formální výměna relevantních fakt. Ale bylo nutné, aby jel do Londýna. Byly tu věci, které musel vyřídit v Yardu. A bylo vždycky potěšením zavítat pěšky za slunného zimního dne do těchto zastrčených koutů ve středu města.

Pánové Urquhart, Wimbush a Portway patřili k nejváženějším a nejúspěšnějším advokátským firmám v City. Dalgliesh cítil, že jen málo pánů Urquhartových klientů by mohlo být zamícháno do případu vraždy. Měli snad tu a tam malé potíže se zástupcem Koruny v dědických záležitostech; mohli si proti všem radám libovat ve vyvolávání nerozumných sporů nebo tvrdošíjně trvat na sepsání nemoudré závěti; vyžadovali třeba služby svého advokáta, aby vymyslili obranu proti předpisům zakazujícím řídit auto po požití alkoholu. Mohlo být skutečně nutné vysekat je z nejrůznějších způsobů bláhovosti a pošetilosti. Ale pokud by vraždili, vraždili by v mezích zákona.

Místnost, do níž byl uveden, vypadala jako jevištní výprava kanceláře úspěšného advokáta. Hořící uhlí bylo na roštu v krbu vysoko navršeno. Nad krbovou římsou shlížel souhlasně na svého velkého vnuka portrét zakladatele firmy. Psací stůl, za nímž velký vnuk seděl, pocházel ze stejného období jako portrét a jevil obdobné kvality trvanlivosti, vhodnosti pro požadované úkoly a zdatného blahobytu, který se zastavil jen na krůček od nabubřelosti. Na druhé straně visel malý olej. Dalglieshe napadlo, že velice připomíná dílo Jana Steena. Olej hlásal světu, že firma pozná, co je dobrý obraz, a může si dovolit pověsit si jej na stěnu.

Pan Urquhart, vysoký, štíhlý, diskrétně prošeďivělý na spáncích, se svým vzhledem rezervovaného vládce dobře hodil pro roli úspěšného advokáta. Měl na sobě výtečně střižený oblek, ušitý však z vlněného tvídu, jako by se obřadnější proužek zvrhl v karikaturu. Přijal Dalglieshe bez projevu zvědavosti či zájmu, ale vrchní inspektor si okamžitě povšiml, že na stole před ním už stojí připravena krabice slečny Fallonové. Dalgliesh stručně uvedl svou záležitost a skončil:

"Můžete mi o ní něco povědět? Při vyšetřování vraždy pomůže všechno, co se dozvíme o minulém životě a osobnosti oběti."

"Jste si tedy už jist, že jde o vraždu?"

"Byla zabita nikotinem; vypila jej v poháru whisky, který si připravila pozdě v noci. Pokud víme, nebylo jí známo, že plechovka postřiku na růže je uložena ve skříni ve skleníku; kdyby o ní věděla a napadlo ji postřík použít, pochybuji, že by pak schovávala plechovku."

"Chápu. Existuje také domněnka, že jed podaný první oběti Heather Pearceové - byla to ona, že ? - byl plánován pro mou klientku?"

Pan Urquhart seděl okamžik s prsty opřenými špičkami o sebe a s hlavou lehce nachýlenou, jako by se radil se svým vlastním podvědomím, s vyšší mocí nebo s duchem své někdejší klientky, dříve než prozradí, co ví. Dalgliesh si pomyslel, že si mohl ušetřit čas. Urquhart je muž, který dokonale ví, kam až je připraven jít, ať profesionálně, či jinak. Jeho pantomima byla nepřesvědčivá. A výpověď, když ji uvedl, nijak neobalila kostru životopisu Josephine Fallonové. Byla to jen fakta. Nahlížel do dokladů v krabici před sebou a uváděl je logicky, jasně, bez citového zaujetí: datum a místo narození; okolnosti smrti jejích rodičů; její následující výchova u obstarožní tety, která společně s ním byla dívčinou poručnicí až do plnoletosti slečny Fallonové; datum a okolnosti tetina úmrtí na rakovinu dělohy; peníze, které Josephine Fallonová zdědila, a přesné informace, jak byly investovány; změny dívčiny adresy po jejích jednadvacátých narozeninách, pokud, jak suše poznamenal, se obtěžovala ho o nich informovat.

"Byla těhotná," sdělil mu Dalgliesh. "Věděl jste to?"

Nedalo se říci, že by tato novina advokáta rozladila, ačkoliv jeho obličej se zkrabatil do matně bolestného vzezření člověka, který se nikdy nedokáže smířit se zmatky tohoto světa.

"Ne. Neřekla mi to. Ale ani bych neočekával, že to udělá, ledaže by ovšem pomýšlela na žalobu o uznání otcovství. Ale hádal bych, že tohle nepřicházelo v úvahu."

"Svěřila se své přítelkyni Madeleine Goodaleové, že se rozhodla pro potrat."

"Vskutku? Nákladná a podle mého mínění přes nedávné uzákonění pochybná záležitost. I Morálně, samozřejmě, ne legálně. Nedávné uzákonění..."

"Nedávné uzákonění je mi známo," přerušil ho Dalgliesh. "Takže není nic, co byste mi mohl povědět ?"

Tón právníkova hlasu zazněl výčitkou.

"Už jsem vám pověděl mnoho o jejím původu i o její finanční situaci, pokud mně obojí bylo známo. Obávám se, že vás nemohu zásobit novějšími nebo důvěrnějšími informacemi. Slečna Fallonová se se mnou radila zřídka. Neměla vlastně ani důvod. Naposled šlo o její závěť. Jste už, předpokládám, obeznámen s jejími podmínkami. Jedinou dědičkou je slečna Madeleine Goodaleová. Jméni dosahuje hodnoty přibližně dvacet tisíc liber."

"Existovala nějaká závěť už předtím?"

Byla to jen Dalglishova představa, nebo vskutku postřehl lehounké ztuhnutí obličejových svalů, téměř neznatelné zamračení, jež pozdravilo nevídanou otázku?

"Existovaly dvě závěti, ale druhá nebyla nikdy signována. První, sepsaná brzy po její plnoletosti, zanechávala všechno dobročinným účelům ve zdravotnictví, včetně výzkumu rakoviny. Druhou navrhovala realizovat při příležitosti své svatby. Zde je její dopis."

Podal jej přes stůl Dalglishovi. List byl odeslán z bytu ve Westminsteru a byl napsán známým, přímým, neženským rukopisem.

"Vážený pane Urquharte, sděluji Vám, že se 14. března provdám na oddávacím úřadě v St. Marylebone za Petra Courtneyho. Je herec, už jste asi o něm slyšel. Buďte tak laskav, připravte mi k tomuto datu k podpisu návrh závěti. Chci zanechat všechno svému manželovi. Mimochodem, jeho celé jméno je Petr Albert Courtney Briggs. Bez pomlčky. Předpokládám, že k návrhu závěti budete tento údaj potřebovat. Budeme bydlet na této adrese.

Budu také potřebovat nějaké peníze. Mohl byste, prosím, požádat Warrandersovy, aby mi ke konci měsíce připravili dva tisíce liber v hotovosti? Děkuji Vám. Doufám, že Vám i panu Surteesovi se daří dobře. Upřímně Vaše Josephine Fallonová."

Chladný dopis, pomyslel si Dalglish. Žádné vysvětlení. Žádné zdůvodňování. Žádné vyjádření štěstí či naděje. A když na to přijde, ani žádné pozvání na svatbu.

Henry Urquhart pravil: "Warrandersovi byli její obchodníci akciemi. Vždycky s nimi jednala naším prostřednictvím, a my jsme opatrovali všechny její doklady. Dávala tomu přednost. Říkávala, že cestuje raději bez zátěže."

Opakoval tu větu s blahosklonným úsměvem, jako by ji v jistém slova smyslu považoval za pozoruhodnou, a pohlédl na Dalglisha s očekáváním komentáře. "Surtees je můj úředník," pokračoval, "vždycky se ptávala na Surteese."

Zdálo se, že tato skutečnost ho uvádí do rozpaků víc než obsah samotného dopisu.

"A Petr Courtney se pak oběsil," dodal Dalglish.

"Tak je to; tři dny před svatbou. Zanechal dopis pro koronera. Při ohledacím řízení se ten dopis nečetl; abych tak řekl, byl jsem tomu rád. Dopis byl zcela explicitní. Courtney napsal, že se hodlal oženit, aby se vyprostil z jistých finančních a osobních potíží, ale v posledním okamžiku shledal, že to nedokáže. Zřejmě ho posedl karban. Byl jsem informován, že nezvládnutelný karban je ve skutečnosti choroba, co do významu hned za alkoholismem. Znam o tom syndromu jen málo, ale dovedu odhadnout, že ve svých důsledcích by mohl být tragický, zvláště u herce, jehož výdělků, byť velké, jsou přece jen nepravděpodobné. Petr Courtney byl silně zadlužen a naprosto neschopen vymanit se ze své posedlosti, která jeho dluhy denně zhoršovala."

"A osobní potíže? Předpokládám, že byl homosexuál. V té době se o tom hodně mluvilo. Nevíte, jestli o tom věděla vaše klientka?"

"Nemám zdání. Vypadá nepravděpodobně, že by to nevěděla, když šla tak daleko, že se s ním zasnoubila. Mohla být ovšem tak optimistická nebo tak pošetilá, že se domnívala, že by přispěla k jeho vyléčení. Kdyby se se mnou poradila, byl bych ji před tím manželstvím varoval. Ale jak jsem řekl, nezeptala se mě."

A krátce potom, napadla Dalglisha, za pouhých pár měsíců, začala svůj výcvik v nemocnici Johna Carpendara a spala s bratrem Petra Courtneyho. Proč? Z osamělosti? Z nudy? Ze zoufalé potřeby zapomenout? Aby zaplatila za poskytnuté služby? Jaké služby? Šlo o prostou sexuální přitažlivost - jsou-li kdy sexuální potřeby prosté - muže, který byl hrubším vydáním ztraceného snoubence? Potřebovala se ujistit, že může vzbuzovat heterosexuální žádostivost? Courtney-Briggs sám naznačil, že iniciativy se ujala ona. Byla to určitě ona, kdo jejich poměr skončil. Nemýlil se, chirurg byl trpce rozmrzen na ženu, která se odvážila odmrštit ho dřív, než se on sám rozhodl ji zapudit.

Dalglish vstával k odchodu a prohodil: "Bratr Petra Courtneyho je váženým chirurgem v nemocnici Johna Carpendara. Ale to asi víte?" Henry Urquhart se usmál svým upjatým, nepobaveným úsměvem. "Oh ano. Vím. Stephen Courtney-Briggs je můj klient. Na rozdíl od svého bratra získal pomlčku ve svém jménu a vytrvalejší úspěch. Když jeho bratr zemřel, trávil dovolenou na jachtě svého přítele na Středozemním moři," dodal bez zjevné souvislosti. "Okamžitě přijel domů. Vyvolalo to ovšem jak velký otřes, tak značné rozpaky."

To tedy vyvolalo, pomyslel si Dalglish. Jenže mrtvý Petr působil rozhodně méně rozpaků než Petr živý. Stephenovi Courtneyemu-Briggsovi by se nepochybně hodilo mít v rodině populárního herce, mladšího bratra, který by s ním nesoutěžil v jeho vlastním povolání a přidával by lesku patině jeho úspěchu, bratra, který Courtaeyho-Briggse uvedl do výstředně egotistického světa jeviště. Ale aktivum se stalo přítěží, hrdina předmětem výsměchu nebo v nejlepším případě předmětem politování. Takové selhání mu starší bratr jen těžko odpouštěl.

O pět minut později podal Dalglish Urquhartovi ruku a odešel. Sotva uslyšela jeho kroky v hale dívka u telefonní ústředny, ohlédla se, zrudla a chvíli zmateně držela v ruce spojovací banánek. Byla dobře vyškolená, a přece ne dost. Dalglish ji nechtěl uvádět do dalších rozpaků, usmál se a svižně opustil budovu. Nepochyboval, že podle instrukcí Henryho Urquharta dívka telefonuje Stephenu Courtneyemu-Briggsovi.

Saville Mansions byl blok pozdně viktoriánských bytů blízko Marylebone Road, úctyhodný, výnosný, ale ani vyzývavý, ani bohatý. Masterson měl očekávané potíže, než našel vhodné místo k zaparkování svého vozu, a bylo už po půl osmé, když vstoupil do budovy. Vstupní hale dominoval výtah v šachtě s ozdobnou mříží a u recepčního stolu seděl uniformovaný vrátný. Masterson, který neměl v úmyslu uvádět důvod své návštěvy, mu zběžně pokynul a lehce vyběhl po schodech. Číslo 23 bylo v druhém poschodí. Stiskl zvonek a připravil se na krátké čekání.

Dveře se však otevřely okamžitě a téměř ho objalo podivné zjevení, zmalované jako karikatura děvky na jevišti, v krátkých večerních šatech z ohnivého šifónu, které by vypadaly nevhodně i na ženě zpoloviny tak staré. Výstřih měly tak hluboký, že zahlédl rýhu mezi zvadlými nadry, vysoko podepřenými košíčky podprsenky, a všiml si, jak pudr vytváří žmolky ve vráskách suché zažloutlé pokožky. Její víčka byla obtížena maskarem, křehké vlasy, odbarvené do neskutečné plavosti, měla natupírované a nalakované kolem našminkovaného obličej; karmínově namalovaná ústa ustrnula otevřená v nevěřící zaraženosti. Jejich překvapení bylo vzájemné. Zírali na sebe neschopni uvěřit svým očím. Změna jejího obličej od úlevy ke zklamání byla téměř komická.

Masterson se vzpamatoval první a připomněl se jí.

"Pamatujete si," oslovil ji, "volal jsem vám dnes dopoledne a smluvil jsem si s vámi schůzku?"

"Teď se mi to nehodí. Právě odcházím. Myslíla jsem, že jste můj tanečník. Říkal jste; že přijdete zvečera."

Pronikavý hašteřivý hlas ještě zostřilo rozčarování. Vypadala, jako by mu hodlala prásknout dveřmi před nosem.

Rychle vklouzl jednou nohou za práh.

"Zdržel jsem se, ale bylo to nevyhnutelné. Omlouvám se."

Nevyhnutelné zdržení! Opravdu se zdržel. Ta bláznivá, ale nanejvýš uspokojivá mezihra na zadním sedadle jeho auta zabrala z večera víc, než přepokládal. Trvalo také déle, než i v tak temném zimním večeru našel dostatečně osamělé místo, Guildfordská silnice sice nabízela několik slibných zatáček do otevřené krajiny s výhledem na travnaté meze a opuštěné louky, ale Julia Pardoeová ho potrápila. Pokaždé, když ve vhodném bodě zpomalil, setkal se s jejím klidným "tady ne". Uviděl ji první, právě když chtěla vykročit z dláždění křižovatky na chodník vedoucí ke vchodu heatheringfieldské železniční stanice. Zpomalil kvůli ní, ale místo, aby jí jen pokynul, naklonil se a otevřel dvířka na protější straně vozu. Zastavila se jen na vteřinu, než přešla za ním. Nad kozačkami, sahajícími až po kolena, jí v rychlé chůzi poletoval plášť. Vklouzla na sedadlo vedle něho beze slova či pohledu.

"Jedete do města?" prohodil.

Přikývla a rezervovaně se usmála s očima upřenými na přední sklo. Tak prosté to bylo. Při jízdě promluvila sotva tučet slov. Zkusmé nebo otevřenější náznaky, které podle jeho mínění od něho hra vyžadovala, nenašly odezvu. Mohl být řidičem, s nímž jela v nevídané blízkosti. Nakonec, popíchnut zlostí a pokořením, začal uvažovat, jestli se snad nezmylil. Ujišťovalo ho však soustředěné ticho, modré oči, které celé minuty upřeně pozorovaly jeho ruce, otáčející volantem nebo zaměstnané pákami. Určitě to chtěla. Chtěla stejně jako on. Jenže se to stěží dalo nazvat rychlou záležitostí. Řekla mu však něco překvapujícího. Jela na schůzku s Hildou Rolfovou. Měly jít spolu po časné večeři do divadla. No, buď prý se obejdou bez večeře nebo bez prvního jednání - ani na jednom ani na druhém Julii zřejmě nezáleželo.

Pobaven a jen trochu zvědav se zeptal:

"Jak vysvětlíte vrchní sestře Rolfové své zpoždění? Nebo se nebudete namáhat se s ní sejít?"

Pokrčila rameny.

"Řeknu jí pravdu. Bude to pro ni jen dobré." Když spatřila, že se zakabonil, dodala pohrdavě:

"Oh, nebojte se! Nedonese to panu Dalglieshovi, Hilda není taková!"

Masterson doufal, že má pravdu. Tohle bylo něco, co by mu Dalgliesh neprominul.

"Co udělá?" zeptal se.

"Až jí to řeknu? Asi dá výpověď. Opustí Johna Carpendara. Má tohoto místa plné zuby. Zůstává tady jen kvůli mně."

Masterson odtrhl myšlenky od vzpomínek na ten vysoký, nemilosrdný hlas, vrátil se do přítomnosti, přinutil se usmát na tu zcela odlišnou ženu, stojící proti němu, a řekl smířlivým tónem:

"Doprava - však to znáte. Musel jsem jet z Hampshiru. Nezdřím vás dlouho."

Podal jí své pověření, s tím tajnostkářským výrazem patřícím k tomuto gestu, a protáhl se do bytu. Nepokoušela se mu v tom zabránit. Její pohled však byl bezvýrazný, mysli byla bůhví kde. Sotva zavřela dveře, zazvonil telefon. Nechala ho bez slovíčka omluvy stát v hale a téměř utíkala do místnosti vlevo. Slyšel, jak její hlas se zvyšuje protestem. Zdálo se, že vyžaduje, pak škemrá. Potom nastalo ticho. Přešel halu a nastražil uši. Měl za to, že slyší klapání číselníku. Nato znovu promluvila. Slova neslyšel. Tentokrát rozhovor skončil za pár sekund. A znovu zacvakal číselník. Další žadonění. Než se vrátila do haly, vytočila celkem čtyři čísla.

"Něco nevyšlo?" zeptal se. "Mohu pomoci?"

Přimhouřila oči a podívala se na něho na vteřinu tak upřeně, jako hospodyně odhadující kvalitu a cenu kousku hovězího. Když se konečně ozvala odpověď, byla kategorická a udivující.

"Tančíte?"

"Byl jsem v posledních třech letech šampiónem Metropolitní policie," zalhal. Ve sboru se nekonalo žádné mistrovství v tanci, což nepřekvapuje, ale připadalo mu nepravděpodobné, že by se to dozvěděla, a lež, jako většina jeho lží, mu napadla snadno a spontánně.

Znovu ten zkoumavý, zpytavý pohled.

"Budete potřebovat smokink. Mám tu ještě Martinovy věci. Prodala jsem je, ale ten chlápek si pro ně ještě nepřišel. Slíbil, že přijde dnes dopoledne, ale neobjevil se. Dneska není na nikoho spolehnutí. Vypadáte stejně veliký. Než Martin onemocněl, byl pěkně ramenať."

Masterson odolal pokušení hlasitě se rozesmát a vážně pronesl: "Jestli máte potíže, rád vám pomohu. Jenže já jsem policista. Přišel jsem za vámi pro informace, nepřišel jsem protancovat noc."

"Nejde o celou noc. Večírek končí v jedenáct třicet. Je to Delarouxův Medailový taneční večer v plesovém sále Athenea na Strandu. A hovořit můžeme tam."

"Bylo by snadnější pohovořit si zde." Její zamračený obličej se zatvrdil vzdorem.

"Tady mluvit nebudu."

Promluvila s ješitnou naléhavostí trucujícího dítěte. Pak její hlas vyhrotilo ultimátum:

"Buďto večírek, nebo nic."

MLčky si hleděli do očí. Masterson uvažoval. Ten nápad je ovšem směšný, ale jestliže s ním nebude souhlasit, nic z ní dnes večer nevypáčí: Dalgliesh ho poslal do Londýna pro informace a jeho pýcha mu nedovoluje, aby se vrátil do Slavičího domu bez nich. Připustí však jeho pýcha, aby zbytek večera strávil doprovodem téhle zmalované čarodějnice do společnosti? Tančit by pro něho nebylo obtížné.

Je to jedno z umění - i když ne to nejdůležitější - kterým ho naučila Sylvie, zářivá blondýnka o deset let starší než on, provdaná za nudného bankovního ředitele; nasadit mu parohy bylo téměř pozitivní povinností. Sylvia byla zblázněná do společenského tance; prošli spolu řadou soutěží, v nichž získali bronzové, stříbrné i zlaté medaile, dokud Sylviin manžel nezačal nevhodně vyhrožovat. Sylvia naznačovala rozvod. Masterson se rozumně rozhodl, že vztah přežil svou užitečnost, nemluvě o jeho schopnostech procvičování ve čtyřech stěnách, a že služba u policie nabízí ctižádostivému muži nejen kariéru, ale i výmluvu pro období poměrné spořádanosti. Nyní se jeho vkus, pokud jde o ženy a tanec, změnil, měl pro obojí méně času. Avšak Sylvie mu byla užitečná. A ve škole pro výcvik detektivů se beztak tvrdí, že v policejní práci se žádná dovednost neztratí.

Ne, pokud jde o tanec, nebudou žádné potíže. Něco jiného je, je-li tato žena rovnocenným expertem. Večer bude asi fiaskem. Stejně časem promluví, ať s ní půjde, nebo nepůjde. Ale kdy? Kdy promluví? Dalgliesh pracuje rád rychle.

Tohle je jeden z případů, kdy počet podezřelých je omezen na uzavřenou malou společnost, a normálně se neočekává, že by na něm pracoval déle než týden. Svému podřízenému by zrovna nepoděkoval za zmarněný večer. A pak, nějak musí vykázat i ten čas v autě. Nebyl by to dobrý tah, kdyby se vrátil s prázdnými rukama! Do pekel horoucích! Tohle by byla dobrá historka pro chlapce. A kdyby se to nedalo snést, může jí vždycky ujet. Raději si vezme do auta vlastní šaty pro případ, že by potřeboval rychle uniknout.

"Tak dobrá," přisvědčil. "Ale musí mi to stát za to."

"Vyplatí se vám to."

Smokink Martina Dettingera mu padl lépe, než se obával. Bylo to zvláštní, tohle obřadné převlékání do šatů mrtvého muže. Přistihl se, že prohledává kapsy, jako by mohly obsahovat nějaký klíč k případu. Nenašel nic. Boty mu byly příliš malé a nepokoušel se vtěsnat do nich nohy. Naštěstí měl na nohou černé střevice s koženou podešví. Byly pro tanec příliš těžké, a ke smokinku se nehodily, ale musely stačit. Složil vlastní oblek do lepenkové krabice, kterou mu váhavě poskytla paní Dettingerová, a vyrazili.

Věděl, že má malou naději najít pro auto prostor na Strandu nebo poblíž něho, a tak projel Jižním nábřežím a zaparkoval vedle městské radnice. Pak šli na stanici Waterloo a najali si taxi. Tato část večera nebyla tak zlá. Žena se zabalila do objemného staromódního kožichu, který silně kysele páchl, jako by jej poznamenala kočka, ale aspoň v něm byla schovaná. Za celou cestu žádný z nich nepromluvil ani slovo.

Když krátce po osmé přijeli, večírek už začal a velký sál byl nepřijemně plný. Prodírali se k jednomu z mála zbylých volných stolů pod balkónem. Masterson si všiml, že každý pořadatel se honosí červeným, každá pořadatelka bílým karafiátem. Ze všech stran pršely vzájemné polibky, mazlivá pohlazení po paži a poklepávání na rameno. Jeden z mužů přicupital k paní Dettingerové, zahuhňal přivítání a složil poklonu:

"Vypadáte báječně, paní D. S lítostí jsem slyšel, že Tony onemocněl. Jsem rád, že jste našla náhradníka."

Pohlédl na Mastersona s ledabylou zvědavostí. Paní Dettingerová přijala pozdrav nemotorným škubnutím hlavy a poťouchlým uspokojením. Mastersona se nepokusila představit.

Příští dva tance seděli. Masterson se spokojil obhlížením sálu. Celková atmosféra byla ohromně úctyhodná. Ze stropu visel obrovský hrozen balónků, který byl nepochybně připraven k vypuštění při jakémsi orgastickém vyvrcholení dnešní slavnosti. Hudebníci měli červená saka se zlatými výložkami a pochmurně rezignované vzezření mužů, kteří tohle všechno už znají. Masterson očekával večer cynické nestrannosti, uspokojení z pozorování bláznovství druhých, zákeřného potěšení ze znechucení. Vzpomněl si, jak popsal anglický tanec francouzský diplomat: "Avec les visages si tristes, les derri?res si gais. (*)" Zde byly zadky pozitivně usedlé, ale obličeje ustrnuly do šklebu tak nepřírozeného nařazeného požitku, že uvažoval, zda taneční škola naučila své žáky spolu se správnými kroky také téměř schválným výrazům obličeje. Mimo taneční parket vypadaly všechny ženy ustarané, jejich výraz se stupňoval od mírných obav až k téměř děsivé úzkosti. Bylo jich o mnoho víc než mužů a některé tančily spolu. Většinou byly středního věku nebo starší a styl jejich oblečení byl jednotně zastaralý, s těsnými, hluboce vystřiženými živůtky a rozměrnými kolovými sukněmi, zdobenými flitry.

Třetí tanec byl quickstep. Paní Dettingerová sebou trhla a vyzvala ho: "Jdeme tančit!" Bez protestu ji zavedl na parket a objal její tuhé tělo levou paží. Smířil se s očekáváním, že večer bude dlouhý a vyčerpávající. Má-li mu ta letitá Harpyje něco užitečného říct - a starý si myslí, že má - pak bůhví, že mu to také poví, i kdyby ji měl vláčet po téhle zatracené podlaze do úpadu. Představa ho potěšila, kochal se jí. Dovedl si svou tanečnici vybavit rozklíženou jako loutku uvolněnou z nitek, s křehkýma nohama rozhozenýma a s pažemi klátícími se v posledním vyčerpání. Až na to, že první možná odpadne on. Půlhodina s Julií Pardoeovou nebyla právě nejlepší přípravou na noc na tanečním parketu. A ta stará běhna má v sobě plno života. Cítil, jak mu kapičky potu lechtají koutky úst, a chutnal je na rtech, ale ona se ani nezadýchala, její ruce byly chladné a suché. Obličej blízko jeho tváře byl dychtivý, oči planuly a spodní ret se odchlípoval. Jako by tančil s oživeným kostlivcem.

Hudba zaburácela a ustala. Dirigent se obrátil a vyumělkovaným úsměvem zazářil přes parket. Hráči se uvolnili a

dovolili si rovněž prchavě se usmát. Kaleidoskop barev uprostřed parketu splynul vjedno a pak se rozproudil do nových vzorů, jak se tanečníci rozcházeli ke svým stolům, jež obletoval číšník sbírající objednávky. Masterson ho přivolał ohnutým prstem.

"Co si dáte?"

Znělo to nemilostivě, jako když je žebrák nucen vystát si almužnu. Paní Dettingerová požádala o džin s tonikem, a když jej číšník přinesl, přijala jej bez díky či zjevné vděčnosti. Masterson si objednal dvojitou whisky. Měla být první z mnoha. Žena rozestřela svou ohnivou sukni kolem židle a začala si prohlížet sál s tou svou nepříjemnou zaujatostí, kterou už začínal tak dobře znát. Nemusel tam vůbec být. Jen opatrně, pomyslí si, nebuď netrpělivý. Chce tě tady udržet. Nech ji.

"Povídejte mi o svém synovi," vyzval ji klidně; obezřele udržoval hlas lhostejný, bez vzrušení.

"Teď ne. Někdy jindy. Nespěchá to."

Podrážděně téměř zařval. Myslí si skutečně, že ji ještě navštíví? Očekává, že by s ní vůbec šel tancovat za polovičatý příslib pamlsku informace? Představil si je, jak směšně tady skotačí jako bezděční účastníci surrealistické šarády. Odložil sklenku.

"Nebude žádné jindy. Ledaže mi pomůžete. Vrchní inspektor je přísný, pokud jde o vyhazování státních peněz, jestliže se člověk za ně nic nedozví. Musím zdůvodnit každou minutu svého času."

Prosytil svůj hlas správnou dávkou rozhořčení a farizejství. Poprvé od chvíle, kdy se posadili, na něj pohlédla.

"Je tu něco, co byste se mohl dozvědět. Netvrdila jsem, že není. A co bude s pitím?"

"Pití?" nepochopil okamžitě.

"Kdo zaplatí pití?"

"No, normálně jde na státní účet. Ale když jde o pohoštění přátel, jako například dnes večer, přirozeně platím sám."

Snadno zalhal. Tahle schopnost mu podle jeho mínění nejvíc pomáhala v práci.

Přikývla, jako by ji to uspokojilo. Nepromluvila však. Uvažoval, zda se má znovu pokusit, když tu hudba spustila čaču. Beze slova vstala a obrátila se k němu. Dali se opět do tance.

Po čače následovala mamba, po mambě valčík, po valčíku pomalý foxtrot. A on se nedozvěděl nic. Pak došlo ke změně večerního programu. Světla se náhle ztlumila; před mikrofonem se objevil ulízaný chlapík, lesknoucí se od hlavy k patě, jako by se vykoupal v pomádě, a upravil mikrofon pro svou výšku. Doprovázela ho uloudaná blondýna, s vlasy pracně učesanými stylem už pět let vyšlým z módy. Osvítil je reflektor. Z pravé paže jí nedbale splýval šifónový šál; prohlížela si vlastnickým způsobem prázdníci se parket. Zavládlo vyčkávané ztišení. Muž nahlédl do papírku, který držel v ruce.

"A nyní, dámy a pánové, nadešel okamžik, na který všichni čekáme. Exhíbiční tance. Naši letošní medailisté předvedou pro naše potěšení tance, za něž získali ceny. Začneme nositelkou stříbrné medaile, paní Dettingerovou, která nám zatančí" - poradil se s papírem - "své tango."

Mávl buclatou rukou k parketu. Hudba třeskla falešnou fanfáru. Paní Dettingerová vstala; Mastersona vlekla za sebou. Její ruka svírala jeho zápěstí jako svěrák či spár. Reflektor blýskl kolem dokola a utkvěl na nich. Zazněl slabý potlesk.

Ulízaný muž pokračoval:

"Paní Dettingerová tančí s - mohla byste uvést jméno svého nového partnera, paní Dettingerová?"

Masterson hlasitě zvolal:

"Pan Edward Heath."

Ulízaný panák se odmlčel, pak se rozhodl přijmout jméno jako jmenovitou hodnotu. Vnutil do svého hlasu nadšení a vyhlásil:

"Paní Dettingerová, nositelka stříbrné medaile, zatančí tango s panem Edwardem Heathem."

Cimbály brinkly, ozvala se další sprška potlesku. Masterson vedl svou partnerku na parket s přehnanou dvorností.

Uvědomoval si, že má špičku, a byl rád, že ji má. Začínal se bavit.

Sevřel ji rukou v křži a nasadil výraz smilného očekávání. Odměnilo ho ihned zachichotání od nejbližšího stolu.

Zamračila se a on ohromeně pozoroval, jak se jí po obličeji a po šíji rozlévá trapný karmín. Potěšeně si uvědomil, že je napjatá, nervózní, že tahle patetická fraška pro ni znamená skutečně mnoho. Kvůli této chvíli se tak pečlivě vystrojila; pro ni si šminkami tak znalovala obličej. Delarouxův Medailový ples! Exhíbiční tango! A pak ji její tanečník nechá na holičkách, Asi ztratila kuráž, chudinka bláznivá. Ale osud jí poskytl vzhledného a schopného náhradníka. Muselo to vypadat jako zázrak! Pro tenhle okamžik byl vylákán do sálu Athenea, proto tady protancovává nudné hodiny. To poznání ho rozveselilo. Panebože, teď ji má v hrsti. Měl to být její velký okamžik. Postará se, aby na něj tak honem nezapomněla.

Zazněl pomalý rytmus. Podrážděně si uvědomil, že je to obehnaný nápěv tanga, který hráli většinu večera. Zamumlal ji to do ucha. Zaseptala:

"Předpokládá se, že zatančíme Delarougovo tango!"

"Zatančíme tango Charlese Mastersona, milánku."

Těsně ji sevřel a bojovně s ní vypochoďoval přes parket v naduté taneční nadsázce, smýkl s ní, až se její nalakované vlasy téměř otřely o podlahu; slyšel, jak jí zapraskaly kosti, a podržel ji v té pozici, přičemž společnosti u nejbližších stolů uštědřil úsměv překvapeného uspokojení. Chichotání se teď zesílilo a bylo delší. Jak ji trhnutím napřímil a čekal na další takt, zasykla:

"Co chcete vědět?"

"Někoho poznal, že? Váš syn! Když byl v nemocnici Johna Carpendara. Uviděl někoho, koho poznal?"

"Budete se chovat slušně a budete pořádně tančit?"

"Možná."

Pohybovali se opět v obvyklém tanci. Cítil, že se v jeho pažích trochu uvolnila, ale stále ji pevně svíral.

"Byla to jedna z vrchních sester. Už ji kdysi viděl."

"Která vrchní sestra?"

"Nevím. Neřekl mi to."

"Co vám řekl?"

"Až dotančíme."

"Povězte mi to teď, jestli nechcete zůstat na parketu. Kde ji předtím viděl?"

"VNěmecku. Byla v táboře. Postavili ji před válečný soud. Dostala se z toho, ale všichni věděli, že je vinna."

"Kde v Německu?"

Procedil ta slova ústy roztaženými do nejapného úsměvu profesionálního tanečníka.

"Felsenheim. To místo se jmenovalo Felsenheim."

"Opakujte je. Opakujte to jméno."

"Felsenheim."

Jméno pro něho nic neznamenal, ale věděl, že si je zapamatuje. Bude-li mít štěstí, získá později podrobnosti, ale klíčové skutečnosti z ní musí vyrvat teď, dokud ji má v moci. Nemusí to být ovšem pravda. Nic z toho nemusí být pravda. A je-li to pravda, nemusí být relevantní. Ale tohle byla ta informace, pro kterou byl poslán. Vzedmula se v něm sebedůvěra a dobrá nálada, Byl dokonce v nebezpečí, že se bude z večírku radovat. Rozhodl se, že je čas k něčemu okázalému, a vedl ji do komplikované figury, která začínala přechodem a končila závěrečnou procházkou, vedoucí napříč sálem. Figura se jim bezvadně povedla, potlesk byl hlasitý a vytrvalý.

"Jak se jmenovala?" zeptal se.

"Irmgard Grobelová. Byla tehdy ovšem teprve mladá dívka. Martin povídal, že jen proto se z toho dostala. Nikdy nepochyboval, že byla vinna."

"Jste si jista, že vám neřekl, která z vrchních sester to je?"

"Ne. Byl moc nemocný. O soudu mi vypravoval, když se vrátil z Evropy, takže jsem už o něm věděla. Jenže valnou část doby v nemocnici byl v bezvědomí. A když nebyl, většinou blouznil."

Takže se mohl mýlit, napadlo Mastersonovi. Příběh byl dosti nepravděpodobný. Určitě je těžké poznat obličej po pětadvaceti letech, ledaže ten určitý obličej pozoroval upřeně po celý soud. Musel silně zapůsobit na mladého, pravděpodobně citlivého muže. Dost, aby se mu oživil v blouznění, aby podlehl klamu, že obličej, který se nad ním sklání v oněch několika vědomých, jasných chvílích, je obličej Irmgard Grobelové. Ale předpokládáme, že měl pravdu. Řekl-li to své matce, mohl to říct i své speciální ošetřovatelce nebo to mohl prozradit v deliriu. A jak své znalosti využila Heather Pearceová?

"Komu ještě jste to řekla?" zašeptal ji do ucha.

"Nikomu. Neřekla jsem to nikomu. Proč bych to měla říkat?" Ještě jedno rockové zhoupnutí. Přemet. Velmi pěkně. Větší potlesk.

Zesílil své sevření a jeho hlas zachraptěl vyhrůžkou maskovanou upjatým úsměvem:

"Komu ještě? Musela jste to někomu říct."

"Proč bych měla?"

"Protože jste žena."

Byla to šťastná odpověď. Mezkovsky paličatý obličej změkl. Na vteřinu k němu vzhledla, pak zamrkala řídkými, maskarem zapařanými řasami v náznaku flirtu. Bože, pomyslí si, ještě začne být koketní!

"Oh ano... jedné osobě jsem to snad pověděla."

"Zatraceně dobře vím, že jste to pověděla. Ptám se jen, komu?" Opět ten doprošující se pohled s trochou ovčí poddajnosti. Rozhodla se toho dokonalého muže potěšit. Z nějakého důvodu, snad působením džinu, možná euforií z tance, se její odpor zhroutil. Nadále to pojede jako po másle.

"Řekla jsem to Martinovu lékaři, panu Courtneyemu-Briggsovi. No, zdálo se mi to jedině správné."

"Kdy?"

"Minulou středu. Tedy, ve středu minulého týdne. V jeho ordinaci ve Wimpole Street. Odjel z nemocnice právě v pátek, když Martin zemřel, takže jsem ho dřív nemohla navštívit. On bývá v nemocnici Johna Carpendara jen v pondělí, ve čtvrtek a v pátek."

"Požádal vás, abyste ho navštívila?"

"Oh ne! Ošetřovatelka z personálu, která zastupovala vrchní sestru, povídala, že by si velice rád se mnou promluvil, kdyby mi to pomohlo. Že mohu zatelefonovat do Wimpole Street a domluvit si schůzku. Tenkrát jsem to neudělala. K čemu by to bylo? Martin byl mrtvý. Ale pak jsem dostala jeho účet. Není to moc hezké, napadlo mě, tak brzo, sotva Martin umřel. Dvě stě guinejí! Zdálo se mi to moc. Konečně, vždyť mu nijak nepomohl! A tak jsem si myslela, že jen nakouknou do ordinace na Wimpole Street, navštívím ho a zmíním se mu, o čem vím. Není správné, aby nemocnice zaměstnávala takovou ženu. Vlastně vražednici! A ještě si naučtovat takové peníze! Dostala jsem od nemocnice ještě druhý účet za ošetřování Martina, víte, ale to nebylo nic proti těm dvěma stům guinejí pana Courtneyho-Briggse."

Věty byly nesouvislé. Šuškala mu je do ucha, jak příležitost dovolila.

Neztratila však ani dech, ani návaznost. Měla spoustu energie, dokázala tančit i hovořit. Zato Masterson pociťoval únavu. Další přechod do doré, ukončený uzavřenou procházkou. Vůbec nepřešlápla! Ta starucha je znamenitě vytrénovaná, i když jí nebyl dán půvab či šarm.

"Takže jste na něho dupla, řekla jste mu, co víte, a navrhla mu, aby odkrojil skývu ze svého zisku?"

"Nevěřil mi. Povídal, že Martin blouznil a mýlil se a že on osobně ručí za všechny vrchní sestry. Ale slevil mi z účtu padesát liber."

Řekla to s chmurným zadostiučiněním. Masterson byl překvapen. I když Courtney-Briggs té historii uvěřil, neměl

důvod, aby odečetl ze svého účtu tak podstatnou sumu. Neodpovídal za nábor a výběr ošetrovatelského personálu. Nebyla to jeho starost. Masterson uvažoval, jestli té historii vskutku uvěřil. Zřejmě nikomu nic neřekl. Ani předsedovi správního výboru nemocnice, ani představené. Snad mohl opravdu osobně ručit za všechny vrchní sestry a odpočet padesáti liber byl jen gestem, jak uklidnit tuhle obtížnou ženskou. Jenže Courtney-Briggs nepřípadal Mastersonovi jako muž, který by se nechal vydírat, anebo oželel jen penny z toho, co považuje za své právo. V té chvíli hudba zahřměla naposled. Masterson se na paní Dettingerovou benevolentně usmál a zavedl ji k jejich stolu. Potlesk trval, dokud k němu nedošli; pak náhle ustal, protože ten ulízaný panák oznamoval příští tanec. Masterson se rozhlédl po číšníkovi a pokynul mu.

"No vida," řekl své partnerce, "nebylo to nejhorší, že? Budete-li zbytek večera hodná, zavezu vás dokonce domů." Zavezl ji domů. Odešli brzy, ale bylo už hezky po půlnoci, než konečně opustil byt v Baker Street. To už věděl, že zná o příhodě všechno, co mu mohla říct. Po jejich návratu začala být rozcitlivělá, asi vlivem triumfu a džinu. Po celý zbytek večera ji tím druhým zásobil, ne tolik, aby se úplně opila, ale dost, aby ji udržel hovornou a sdílnou. Jízda domů byla však úmorná. Nijak mu ji neusnadňovaly cestou od plesového sálu k parkovišti vozů na Jižním nábreží taxikářovy pohledy, v nichž se mísilo pobavení s pohrdáním, ani nesouhlasná povýšenost vrátného, když vcházeli do Saville Mansions. Jakmile byli v bytě, ulichotil, ukonejšil a uhrozil ji, aby mluvila souvisle; uvařil pro oba černou kávu v neuvěřitelně špinavé kuchyni - v kuchyni coury, pomyslel si, a byl rád, že má o důvod víc, aby ji opovrhoval. Dal jí černou kávu a slib, že ji pochopitelně neopustí, že se pro ni příští sobotu zase staví, že budou stálými tanečními partnery. Do půlnoci z ní vytáhl všechno, co chtěl vědět o životě Martina Dettingera a o jeho pobytu v nemocnici Johna Carpendara. Nebylo toho mnoho, co se o nemocnici dozvěděl. Paní Dettingerová tam nechodila často v tom týdnu, kdy byl syn hospitalizován. Jaký by to, mělo smysl, že ano? Nemohla pro něho vůbec nic udělat. Většinu času byl v bezvědomí a vlastně ji nepoznal, ani když se probral. Až ovšem na tu jednu výjimku. Čekala na slůvko útěchy, ocenění, a místo toho se tak divně pochechtával a mluvil o Irmgard Grobelové. Vypravoval jí tu událost už před léty. Unavovalo ji poslouchat o ní znova. Umírající syn má mysl na svou matku. Stálo ji hrozné úsilí sedět tam a pozorovat ho. Je tak citlivá osoba. Nemocnice ji rozrušují. Zesnulý pan Dettinger ani nechápal, jak je citlivá!

Bylo až příliš zřejmé, že zesnulý pan Dettinger nerozuměl mimo jiné ani sexuálními potřebám své ženy. Masterson bez zájmu naslouchal příběhu jejího manželství. Byla to všední historie neuspokojené ženy, muže pod pantoflem a nešťastného, citlivého dítěte. Masterson jej vyslechl bez soucitu. Nezajímal se obzvláště o lidi. Rozděloval je do dvou početných skupin: na ty, kdo zachovávají zákon, a na darebáky. Neustálá válka, kterou vedl s těmi druhými, uspokojovala jak věděl - jakousi nevyslovenou potřebu jeho vlastní povahy. Zajímal se však o fakta. Věděl, že jakmile někdo přijde na místo zločinu, zanechává na něm nějaké důkazy a jiné důkazy si odnáší. Detektivovou prací je všechny ty důkazy najít. Věděl, že otisky prstů dosud nikdy nelhaly, a že lidské bytosti, ať vinné či nevinné, je zanechávají běžně a iracionálně. Věděl, že u soudu platí jen fakta, kdežto lidé vás nechají na holičkách. Věděl, že motiv se nedá předpovědět; ale sám byl natolik čestný, aby aspoň někdy rozeznal své vlastní motivy. V okamžiku, kdy nastoupila Julia Pardoeová do jeho vozu, si byl vědom, že jeho čin je přes svůj vznět a slast svým způsobem zaměřen proti Dalglishovi. Vůbec ho však, nenapadlo ptát se proč. Považoval to za ztrátovou spekulaci. A ani ho nenapadlo uvažovat, zda také pro dívku to nebyl akt zaujatosti a osobního odškodnění.

"Myslí byste, že umírající chlapec chce svou matku. Bylo strašné sedět tam a poslouchat ten příšerný dech, napřed tichý a potom hrozně hlasitý. Měl ovšem vlastní pokoj. Proto mohla nemocnice poslat účet. Nebyl tam na národní nemocenské pojištění. Ale ostatní pacienti museli to jeho dýchání slyšet na celém oddělení."

"To je Cheyne-Stokesovo dýchání," poznamenal Masterson, "a po něm následuje smrtelné chroptění."

"Měli s tím něco udělat. Strašně mě to rozrušilo. Měl zvláštní ošetrovatelku, ta s tím měla něco udělat. Ta ošklivá. Jistě konala svou povinnost, ale na mne ani nepomyslela. Koneckonců živí také potřebují trochu pozornosti. Pro Martina už nemohla udělat nic."

"Byla to ošetrovatelka Pearceová. Ta, co zemřela."

"Ano. Vzpomínám si, že jste mi to povídal. Tak ona je také mrtvá. Neslyším o ničem jiném než o smrti. Je všude kolem mne. Jak jste označoval to dýchání?"

"Cheyne-Stokesovo. Znamená, že člověk zemře."

"Měli s tím něco udělat. To děvče s tím mělo něco udělat. Dýchala také tak, než zemřela?"

"Ne. Křičela. Někdo jí nalil do žaludku kyselinu karbolovou a rozleptal jí jej."

"Nechci o tom slyšet! Nechci už o tom nic slyšet! Pověďte mi o večírku. Přijdete zase příští sobotu, vidíte?"

A tak to šlo dokola. Bylo to nudné a vyčerpávající a ke konci téměř děsivé. Triumfální nadšení, že dostal, co chtěl, do půlnoci vyprchalo a pocíťoval jen nenávist a znechucení. Zatímco poslouchal její blábolení, pohrával si s násilnickými představami. Bylo snadné nahlédnout, jak k takovým činům dochází. Pohrabáč v ruce, hloupý obličej rozbitý na padrť. Rána za ranou. Roztřepeně kosti. Prolitá krev. Orgasmus nenávisti. Když si to představoval, jen těžko dokázal dýchat pravidelně. Vzal ji ale laskavě za ruku.

"Ano," řekl. "Přijdu zas. Ano. Ano."

Měla teď suché, horké ruce, snad měla horečku. Nalakované nehty byly hrbolaté. Na hřbetu ruky vystávaly žíly jako purpurové provazce. Sledoval konejšivým prstem hnědé skvrny stárí.

Krátce po půlnoci se její hlas rozdrobil do nesouvislosti, hlava jí klesla dopředu a viděl, že usnula. Chvilí čekal, pak vyprostil svou ruku a po špičkách vyšel z ložnice. Za pár minut se převlékl do svých šatů. A zase po špičkách přešel do koupelny, umyl si obličej a ruce, kterými se dotýkal jejích, myl je znovu a znovu. Konečně odešel z bytu; dveře za sebou tiše zavřel, jako by se obával, že ji probudí, a vyšel do noci.

- V -

O patnáct minut později Mastersonův vůz minul byt, v němž slečny Bealová a Burrowsová v pohodlných županech srkaly před ohněm dohasínajícím v krbu své kakao na dobrou noc. Uslyšely jej jen jako kratičké zesílení zvuku nepřetržitého dopravního proudu, přestaly klábosit a rozvažovaly s povrchním zájmem, co pudí lidi ven tak brzy po půlnoci. Pro ně bylo stále dost neobvyklé být v tuto dobu vzhůru, ale zítra je sobota a mohou se tedy oddat své zálibě pro pozdní noční rozhovory s utěšujícím vědomím, že si mohou ráno přiležet.

Diskutovaly o odpolední návštěvě vrchního inspektora Dalglisha. Opravdu to byl úspěch, souhlasily, téměř požitek. Vypadalo to, že mu čaj chutná. Seděl zabořen v jejich nejpohodlnějším křesle a všichni tři spolu rozmlouvali, jako by byl stejně neškodný a blízký jako místní vikář.

"Chci se podívat na smrt ošetřovatelky Pearceové vašima očima," řekl slečně Bealové. "Povídejte mi o ní. Vyprávějte o všem, co jste viděla a cítila od okamžiku, kdy jste projela nemocniční branou."

A slečna Bealová vyprávěla; zahanbeně se radovala z této půlhodiny své důležitosti, z jeho zřejmého ocenění toho, že pozorovala tak pečlivě a dokáže popisovat s takovou jasností. Uznávaly, že je dobrý posluchač. Nu, však je to součást jeho povolání. Je také chytrý, umí lidi přimět k řeči. Dokonce ani Angela, která většinu doby zticha seděla a pozorně naslouchala, nedovedla vysvětlit, proč ji to nutkalo zmínit se o svém nedávném setkání s vrchní sestrou Rolfovou ve Westminsterské knihovně. Jeho oči vzplály zájmem, zájmem, který vybledl do zklamání, když uvedla datum. Přítelkyně souhlasily, že se nemohly mýlit. Byl zklamán. Vrchní sestra Rolfová byla zahlédnuta v knihovně v nesprávný den.

- VI -

Bylo po jedenácté hodině, když Dalglish otočil klíčem zásuvky svého psacího stolu, zamkl za sebou dveře kanceláře a vydal se k postranním dveřím Slavičího domu, aby se vrátil do hostince U sokolníkovy paže. V záhybu, kde se cesta zužovala, než se ztratila v temných stínech stromů, se ohlédl na tmavý blok rozlehlého a podivného domu se čtyřmi věžičkami, rýsujícími se černě na nočním nebi. Dům tonul v téměř úplné tmě. Jen jediné okno bylo osvětleno; trvalo mu téměř minutu, než pokoj identifikoval. Mary Taylorová je tedy v ložnici, ale ještě nespí. Světlo zářilo jen slabě, asi je to lampička na nočním stolku; jak je pozoroval, zhaslo.

Šel směrem k winchesterské bráně. Stromy zde rostly těsně u cesty. Jejich černé větve se klenuly nad jeho hlavou a stínily slabé světlo nejbližší lucerny. Asi padesát metrů šel v naprosté temnotě, šlapal svižně a mlčky v kaši odumřelého listí. Byl v takovém stadiu fyzické únavy, kdy duše se zdá oddělena od těla, tělo, podrobené realitě, se pohybuje polovědomě ve známém fyzickém světě, zatímco osvobozená mysl stoupá do nekontrolované oblasti, v níž fantazie a skutečnost ukazují stejně obojakou tvář. Dalglisha překvapovalo, že je tak unaven. Tato práce přece nebyla namáhavější než leckterá jiná. Pracoval mnoho hodin denně; když řešil nějaký případ, byl pro něho šestnáctihodinový den normální. A tato neobvyklá slabost nebyla vyčerpáním z frustrace, selhání. Zítra ráno případ uzavře. Později v noci se vrátí Masterson s dalšími kaménky do mozaiky a obraz se doplní. Nejpozději za dva dny opustí Slavičí dům. Za dva dny uvidí naposled ten zlatobílý pokoj v jihozápadní věžce.

Pohyboval se jako automat a příliš pozdě zaslechl tlumené kročeje za svými zády. Instinktivně se otočil čelem ke svému protivníkovi a ucítil bleskovou ránu, směřující od levého spánku k rameni. Necítil bolest, jen praskot, jako by se rozštípla celá jeho lebka, levá paže ochrnula a po vteřině, která se mu zdála věčností, se vyřinul teplý, téměř konejšivý proud krve. Zalpal po dechu a zhroutil se dopředu. Byl však dosud při vědomí. Oslepený krví bojoval s nevolností a pokoušel se vstát, opíraje se oběma rukama o zem; chtěl se vzpřimit a bojovat. Ale jeho nohy neúčinně šmátraly v mokré hlíně a jeho paže neměly sílu. Oči oslepovala jeho vlastní krev. Dusivá vůně vlhké hlíny, štiplavá jako anestetikum, se mu tlačila do nosu a do úst. Ležel tam, bezmocně zvracel, každá křeč v něm probouzela bolest, a čekal v zuřivé nemohoucnosti na poslední ničivý úder.

Nestalo se však nic. Klesl povolně do bezvědomí. O několik vteřin později ho přivolala do skutečnosti laskavá ruka, třesoucí jeho ramenem. Někdo se nad ním skláněl. Uslyšel ženský hlas:

"To sem já. Co se tu stalo? Někdo vás přepad?"

Byla to Morag Smithová. Zápasil s odpovědí, chtěl ji varovat, aby rychle utekla. Ani ve dvou by pro odhodlaného zabijáka nebyli rovnocennými soupeři. Ale jeho ústa nedokázala vytvořit slova. Uvědomoval si, že někde velice blízko chrčí nějaký muž, až si s trpkým humorem uvědomil, že je to jeho vlastní hlas. Připadalo mu, že jej nedokáže ovládat, a uvědomoval si ruce ohledávající jeho hlavu. Morag se otrásla jako děcko.

"Jú! Ste celej vod krve!"

Zase se pokusil promluvit. Naklonila hlavu blíž k němu. Spatřil tmavé prameny vlasů a bílý obličej vznášející se nad ním. Usilovně se snažil vstát a tentokrát si dokázal kleknout.

"Viděla jste ho?"

"Vlastně ne. Uslyšel mě přicházet. Prchal ke Slavičímu domu. U sta hromů! Vy ste napůl vykrvácel. Vopřete se vo mě!"

"Ne. Nechte mě tady a doved'te pomoc. Může se vrátit."

"Ten ne. Stejně je lepší, když sme dva. Nechci jít samotná. Strašidla sou jedna věc, zatracený vrazi jiná. Poďte, podám vám ruku."

Cítil, jak kosti v jejich hubených ramínkách jsou špičaté, ale křehké tělo bylo pozoruhodně houževnaté; snesla dobře jeho váhu. Přinutil se vstát, byť nejistě a potácivě.

"Muž, nebo žena?" zeptal se.

"Neviděla sem. Von, či vona - na tom teď nezáleží. Myslíte, že dojdete do Slavičího domu? To je tak nejbliž."

Dalglieshovi bylo nyní, když stál na nohou, podstatně lépe. Sotva viděl na chodník, ale zkusmo udělal pár kroků dopředu, s rukou opřenou o její rameno.

"Snad ano. Zadní dveře jsou nejbliž. Nemůže to být víc než padesát metrů. Zazvoňte do bytu představené. Vím, že tam je."

Tápavě, pomalu šli stezkou, a jak si Dalgliesh hoře uvědomoval, smazávali všechny stopy, které by byl mohl najít následující ráno. Ne, že by tohle zetlelé listí mohlo poskytnout mnoho stop. Uvažoval, co se stalo se zbraní. Ale byla to bezvýznamná úvaha. Dokud nebude světlo, nemůže udělat nic. Pociťoval vlnu vděčnosti a oddanosti k té tuhé osobičce, jejíž křehká paže spočívala lehce jako paže dítěte kolem jeho boku. Musíme být legrační pár, pomyslel si.

"Zachránila jste mi pravděpodobně život, Morag. Utekl jen proto, že vás slyšel přicházet," řekl.

Utekl nebo utekla? Kdyby jen Morag přišla včas, aby zahlédla, jestli to byl muž nebo žena. Stěží zaslechl její odpověď.

"Nemluvte takový zatracený blbosti."

Uslyšel, že pláče, a ani ho to nepřekvapovalo. Nesnažila se potlačit nebo ovládat vzlyky a ty jejich postup nijak nerušily. Pro Morag byl pláč stejně přirozený jako chůze. Nepokoušel se ji utěšit, jen silněji sevřel její ramena.

Pochopila to jako naléhání o větší podporu, a tak napjala paži kolem jeho boků a přimkla se k němu, aby mu pomohla lépe jít. A tak prošli klopýtavě stínem stromů.

- VII -

Světlo v demonstrační učebně zářilo jasně, až příliš jasně. Pronikalo i jeho slepenými víčky, takže nepokojně vrtěl hlavou ze strany na stranu, aby unikl bodavé bolesti. Pak jeho hlavu uklidnily chladné ruce. Ruce Mary Taylorové. Slyšel, jak na něho mluví, říká mu, že Courtney-Briggs je v nemocnici. Poslala pro Courtneyho-Briggse. Pak mu tytéž ruce sundaly kravatu, rozepjaly knoflíčky košile, se zkušenou zručností vyvlekly jeho paže z rukávů saka.

"Co se stalo?"

To byl drsný, mužný hlas Courtneyho-Briggse. Takže chirurg přišel. Co dělá v nemocnici? Další náhlá operace?

Vypadá to, že Courtneyho-Briggsovi pacienti obzvlášť podléhají kolapsům. Jaké alibi má pro poslední půlhodinu?

"Někdo na mě číhal," odpověděl Dalgliesh. "Musím zjistit, kdo je ve Slavičím domě."

Jeho paži někdo pevně uchopil. Courtney-Briggs ho vtiskl zpět do křesla. Zavlnily se nad ním dvě šedivé hrudky. A opět její hlas:

"Ne teď. Sotva stojíte. Půjde jeden z nás."

"Běžte hned."

"Za minutu. Zamkli jsme všechny dveře. Dozvíme se, když se někdo vrátí. Spolehněte se na nás. Jen si odpočiňte."

Jak rozumné! Spolehněte se na nás! Odpočiňte si! Uchopil kovová opěradla křesla, zachytil se reality.

"Chci to zjistit sám."

Napůl oslepen krví spíš vycítil, než uviděl starostlivý pohled, který si vyměnili. Věděl, že naléhá jako vzdorovitě dítě, bušící svou naléhavostí do nezbořitelného klidu dospělých. Rozzuřený svou bezmocností se pokoušel vstát ze židle. Ale podlaha se odporně zahoupala a pak vyvstala a šla mu v ústrety víry křiklavých barev. Nebylo mu dobře. Nemohl stát.

"Mé oči," řekl. Courtneyho-Briggsův hlas zareagoval s rozmrzlou věcností:

"Hned. Napřed musím prohlédnout vaši hlavu."

"Ale já chci vidět!"

Jeho oslepení ho pobuřovalo. Dělalí mu to naschvál? Zvedl ruku a pokoušel se nadzdvihnout víčka zakrytá zaschlou krví. Slyšel, jak spolu mluví, tiše, šeptem, odborně, o věcech, z nichž on; pacient, byl vyloučen. Uvědomoval si nové zvuky, syčení sterilizátoru, cinkání nástrojů, zaklapnutí kovového víka. Potom se zostrila vůně dezinfekčního prostředku. Nyní mu Mary Taylorová očistila oči. Příjemně chladící tampón otřel každé jeho víčko; otevřel oči a zamrkal, když uviděl její lesklý župan a dlouhý cop vlasů, padající přes její levé rameno.

"Musím vědět, kdo je ve Slavičím domě. Zjistíte to hned, prosím?" oslovil ji.

Bez dalšího pohledu na Courtneyho-Briggse či slova vyklouzla z místnosti. Sotva zavřela dveře, Dalgliesh řekl:

"Nepověděli jste mi, že váš bratr byl kdysi zasnouben s Josephine Fallonovou."

"Neptal jste se mě."

Chirurgův hlas zazněl spontánně, lhostejně, byla to odpověď muže myslicího na svou práci. Cvakly nůžky, Dalglieshe chvíli zastudila na hlavě jejich ocel. Chirurg stříhal vlasy kolem Dalglieshovy rány.

"Měl jste vědět, že mě to bude zajímat."

"Oh! Zajímat! Vy byste se jistě zajímal. Váš obor má nekonečnou kapacitu, pokud jde o zájem o věci jiných lidí. Ale já jsem se omezil jen na uspokojení vaší zvědavosti, pokud se týká smrti těch dvou dívek. Nemůžete si stěžovat, že bych zamlčel cokoliv relevantního. Petrova smrt s tím nesouvisela, je to čistě soukromá tragédie."

Ani ne tak soukromá tragédie, pomyslel si Dalgliesh, jako veřejné rozpaky. Petr Courtney porušil první zásadu svého bratra - nutnost být úspěšný.

"Oběsil se," poznamenal Dalgliesh.

"Jak říkáte, oběsil se. Není to ani tuze důstojná, ani příjemná poslední cesta, ale ten chudák chlapec neměl mou odolnost. V den, kdy někdo stanoví mou poslední diagnózu, budu mít po ruce vhodnější prostředky než smrt na konci provazu."

Jeho egoismus ohromuje, napadlo Dalglieshe. Dokonce i na bratrovu smrt se dívá ve vztahu k sobě. Stojí samolibě a bezpečně u bran svého soukromého vesmíru, zatímco jiní lidé - bratr, milenka, pacienti - pouze kolem něho krouží jako

kolem ústředního slunce a existují jen jeho teplem a světlem, poslušní jeho soustředné síly. Nepohlíží však na sebe sama takto většina lidí? Je Mary Taylorová méně zaujata sama sebou? Je on? Není tomu tak jen proto, že ona i on otročí svému bytostnému sobectví delikátněji?

Chirurg přešel ke svému černému kufříku s instrumenty, vyňal zrcátko upevněné na kovovém pásku a připjal si je kolem hlavy. Vrátil se k Dalglishovi s oftalmoskopem v ruce a posadil se na židli proti pacientovi. Seděli proti sobě a čelem se téměř dotýkali. Dalglish cítil kov přístroje na svém pravém oku. Courtney-Briggs mu přikázal: "Dívejte se přímo před sebe."

Dalglish poslušně zíral do tečky světla.

"Odešel jste z hlavní nemocniční budovy kolem půlnoci. S vrátným u hlavní brány jste hovořil třicet osm minut po půlnoci. Kde jste byl mezi tím?" zeptal se.

"Řekl jsem vám to. Na zadní pěšině se skácel jilm a zablokoval ji. Strávil jsem několik minut prohlídkou toho místa a ujistil jsem se, že se na něm nezraní další lidé."

"Zranila se přesně jedna osoba. Ale stalo se to sedmáct minut po půlnoci. V tu dobu nebyl na žádné větvi uvázan varovný bílý šátek."

Oftalmoskop se přesunul na levé oko. Chirurgův dech byl naprosto pravidelný.

"Mýlil se."

"On si to nemyslí."

"Takže usuzujete, že jsem k vyvrácenému stromu přijel později než sedmáct minut po půlnoci. Možná že tomu tak je. Nekul jsem si alibi a nekontroloval jsem si tedy každé dvě minuty čas."

"Nechcete mi snad tvrdit, že vám jízda od hlavní budovy k onomu místu trvala víc než sedmáct minut?"

"Oh, myslím, že bych zdržení mohl docela dobře vysvětlit, víte. Mohl bych prohlásit, že jsem musel - ve vašem politováníhodném policejním žargonu - uposlechnout hlasu přírody a vystoupit z vozu, abych si zameditoval mezi stromy."

"A meditoval jste?"

"Možná ano. Až spravím vaši hlavu, která bude potřebovat čirou náhodou aspoň tucet stehů, podumám o tom. Prominete mi, že se teď soustředím na svou práci."

Představená se tiše vrátila. Zaujala své místo vedle Courtneyho-Briggse, jako ministrant čekající na příkazy. Obličej měla velmi bledý. Chirurg nečekal, až promluví, a podal jí oftalmoskop.

"Všechny obyvatelky Slavičího domu jsou ve svých pokojích."

Courtney-Briggs přejížděl rukama levé Dalglishovo rameno a způsoboval mu každým dotekem silných zkoumajících prstů bolest.

"Klíční kost se zdá v pořádku," prohodil. "Zle zhmožděná, ale nezlomená. Útočnice musela být vysoká žena. Vy sám měříte kolem metru devadesáti."

"Byla-li to žena. Anebo měla dlouhou zbraň. Třeba golfovou hůl."

"Golfovou hůl? Sestro představená, co vaše golfové hole? Kde je ukládáte?"

"V hale u paty mého schodiště," odpověděla tupě. "Nechávám golfovou brašnu zpravidla hned za dveřmi."

"Měla byste je raději hned zkontrolovat."

Byla pryč méně než dvě minuty; čekali mlčky na její návrat. Sotva přišla zpět, oslovila přímo Dalglisha :

"Jedna z kovových chybi."

Zdálo se, že novinka Courtneyho-Briggse rozveselila. Prohlásil téměř žoviálně:

"Nuže, to je ta zbraň! Jenže nemá smysl hledat jí teď v noci. Bude ležet někde v parku. Vaši muži ji mohou zítra najít, a provést všechno potřebné; vyšetříte na ní otisky prstů, najdete vlasy a krev a uplatníte všechny obvyklé triky. Nejste schopni trmácet se teď v noci. Tuhle ránu musím sešít. Musím vás dostat na ambulantní operační sál. Potřebujete anestézii."

"Nechci narkózu."

"Tak vám dáme místní umrtvení. Znamená to jen pár injekcí kolem rány. Mohli bychom to udělat i zde, sestro představená."

"Nechci žádné umrtvení. Chci, abyste to jen sešil." Courtney-Briggs mu trpělivě jako dítěti vysvětloval:

"Je to hluboké zranění a musí se sešít. Bez anestetika to bude strašně bolet."

"Říkám vám, že je nechci. Nechci ani profylaktickou ani penicilinovou, ani protitetanovou injekci. Chci to jen sešít."

Vnímala, že se na sebe podívali. Věděl, že je bláhově neústupný, ale nedbal. Proč už se nedají do šití? Pak

Courtney-Briggs pronesl podivně obřadným hlasem:

"Dáváte-li přednost jinému chirurgovi...?"

"Ne. Já jen chci, abyste se už do toho pustil."

Chvilí trvalo ticho. Potom chirurg řekl:

"Tak dobrá. Vynasnažím se být co nejrychlejší."

Uvědomil si, že Mary Taylorová se přesunula za něho. Přitáhla si jeho hlavu k hrudi, podepřela ji chladným, pevným rukama. Zavřel oči jako dítě. Jehla mu připadala objemná jako železná tyč, současně ledová a žhoucí, která znovu a znovu proniká jeho lebkou. Bolest byla hrozná. Posiloval ho jen hněv a zarytý rozhodnutí neprozradit slabost. Udržoval obličej nehybný jako ztuhlou masku. Rozzuřovalo ho však, že nemůže zadržet bezděčné slzy, ronící se zpod víček. Trvalo celou věčnost, než bylo po všem. Slyšel se, jak říká:

"Děkuji vám. A teď bych se rád dostal do své kanceláře. Seržant Masterson má příkaz přijít sem, nenajde-li mě v hotelu. Zaveze mě domů."

Mary Taylorová ovijela pružný obvaz kolem jeho hlavy. Nemluvila. Courtney-Briggs doporučil:

"Byl bych raději, kdybyste si hned lehl. Můžeme vám dát pro dnešní noc pokoj v ubytovně lékařů. Jako první věc ráno zařídím rentgen. Pak bych vás rád znovu prohlédl."

"Ráno si dělejte, co chcete. Ale teď mě nechte o samotě."

Vstal ze židle. Vsunula ruku pod jeho paži a podepřela ho. Nějaké jeho podvědomé gesto však způsobilo, že ruku spustila. Bylo mu vstoje kupodivu lehce. Připadalo mu zvláštní, že tak nehmotné tělo unese váhu tak těžké hlavy. Zvedl zkoumavě ruku a ohmatal drsný obvaz; zdál se sahat daleko od jeho lebky. Pak pečlivě zaměřil oči a bez zábran prošel místností ke dveřím. Když k nim došel, uslyšel Courtneyho-Briggsův hlas :

"Budete chtít vědět, kde jsem byl ve chvíli přepadení. Byl jsem ve svém služebním pokoji v ubytovně lékařů. Pro dnešek jsem zde zůstal, protože ráno brzy operuji. Je mi líto, že vám nemohu předložit alibi. Mohu jen doufat, že si uvědomíte, že pokud chci někoho odstranit z cesty, mám jemnější metody, než je kovová golfová hůl."

Dalglish neodpověděl. Bez ohlednutí a bez dalšího slova je opustil a tiše za sebou zavřel dveře demonstrační učebny. Vystoupit do schodů mu připadalo odporné a zpočátku se obával, že to nedokáže. Chytil se však odhodlaně zábradlí a krůček po krůčku se opatrně vracel do kanceláře. Usadil se tam a čekal na Mastersona.

8/ KRUH SPÁLENÉ ZEMĚ

- I -

Byly téměř dvě hodiny ráno, když vrátný pokynul Mastersonovi, že může projet hlavní bránou do nemocnice. Vitr stále sílil, když projížděl kroucí se alejí černých rozsochatých stromů ke Slavičímu domu. Dům byl tmavý, až na jediné osvětlené okno, kde dosud pracoval Dalglish. Rozmrzelo ho to. Objev, že Dalglish je ještě ve Slavičím domě, ho podráždil a rozladil. Očekával sice, že bude muset podat zprávu o své činnosti za uplynulý den, a tato vyhlídka nebyla nepříjemná, protože ho posiloval úspěch. Měl však za sebou dlouhý den a doufal, že před sebou nemá jednu z celonočních porad vrchního inspektora.

Masterson vstoupil postranním vchodem a dvakrát za sebou zamkl. Pohltilo ho tajemné, zlověstné ticho rozlehlé vstupní haly. Připadalo mu, že dům zadržuje dech. Ucítit opět tu nezvyklou, i když teď už známou vůni směsi dezinfekčního prostředku a pasty na podlahu, nehostinnou a podivnou. Jako by se bál, že vzbudí spící dům, i když je poloprázdný, nestiskl vypínač, ale svítil si na cestu baterkou. Oznamení na vývěsce v hale se zabělala a připomněla mu smuteční parte ve vestibulu kteréosi cizí katedrály. Z lásky k bližnímu pomodlete se za duši Josephine Fallonové. Přistihl se, že vystupuje po schodech po špičkách v podvědomé obavě, že vzbudí mrtvou.

Dalglish seděl v kanceláři v prvním poschodí za psacím stolem; před ním ležel otevřený fascikl. Masterson zůstal stát na prahu jako zkamenělý a snažil se skrýt své překvapení. Tvář vrchního inspektora byla vyčerpaná a zšedlá pod obrovskou kuklou z bílého pružného obinadla. Seděl zpřímá, s předloktími na stole, s dlaněmi položenými zlehka po obou krajích stránky. Ten postoj Masterson znal, všiml si ne poprvé - že vrchní inspektor má pozoruhodné ruce a ví, jak je s výhodou uplatnit. Dávno usoudil, že Dalglish je jedním z nejhrdějších mužů, které zná. Tuto v podstatě ješitnost Dalglish bedlivě sřežil, obecně nebyla známa, a Mastersona uspokojovalo, že ho přistihl při drobné marnivosti. Dalglish bez úsměvu vzhlédl.

"Čekal jsem vás před dvěma hodinami, seržante. Co jste dělal?"

"Vytahoval jsem neformálním způsobem informace, pane."

"Vypadáte, jako by vás neformální metody zmohly."

Masterson spolkl břitkou odpověď. Jestli chce starý tajit příčinu svého zranění, nedá mu zadostiučinění projevem zvědavosti.

"Téměř do půlnoci jsem tancoval, pane."

"Ve vašem věku by to nemělo být příliš vyčerpávající. Pověďte mi o té dámě. Zdá se, že na vás udělala dojem. Strávil jste příjemný večer?"

Masterson mohl oprávněně odpovědět, že strávil pekelný večer. Spokojil se však jen zprávou o tom, co se dozvěděl. Na exhibiční tango moudře zapomněl. Instinkt ho varoval, že Dalglish by je nemusel považovat ani za zábavné, ani za chytré. Jinak však podal o večeru přesný referát. Snažil se, aby jeho hlášení bylo věcné a necitové, ale uvědomoval si, že se při tom baví. Jeho popis paní Dettingerové byl stručný, ale výstižný. Ke konci už se ani nesnažil skrýt své pohrdání a nechut' vůči ní. Byl si jist, že odvedl dobrou práci.

Dalglish poslouchal mlčky. Jeho zakuklená hlava se stále skláněla nad fasciklem a Masterson nepostřehl žádný náznak toho, co cítí. Na konci jeho recitálu Dalglish vzhlédl.

"Bavíte se při své práci, seržante?"

"Většinu času ano, pane."

"Myslil jsem si, že to tak nějak řeknete."

"Zamýšlel jste svou otázku jako výtku, pane?"

Masterson si uvědomoval, že vstupuje na nebezpečnou půdu, ale neodolal tomuto prvnímu pokusnému krůčku.

Dalglish na dotaz neodpověděl. Místo toho prohodil:

"Mám za to, že není možné být policistou a zůstat trvale laskavý. Jestli ale někdy zjistíte, že krutost se stává pozitivem, pak pravděpodobně bude načase, abyste přestal být policistou."

Masterson se začervenal a ztichl. Tohle od Dalgliesh! Od Dalgliesh, který se nestaral o soukromý život svých podřízených, jako by si ani neuvědomoval, že nějaký mají! Jehož šíravý vtip by mohl zničit stejně jako klacek v rukou někoho jiného! Laskavost! Nakolik přesně byl laskavý on sám? Kolik ze svých významných úspěchů získal laskavostí? Jistě, nebyl nikdy brutální. Na to byl příliš pyšný, příliš výběravý, příliš se ovládal, v podstatě byl zatraceně příliš nečlověčí pro něco tak pochopitelného, jako je malá přízemní hrubost. Jeho reakcí na zlo bylo nakrčít nos, ne zadupat. Ale laskavost! Tohle tak povídej klukům, pomyslí si Masterson.

Dalgliesh pokračoval, jako by nevyřkl nic pozoruhodného.

"Musíme ovšem znovu navštívit paní Dettingerovou. A budeme chtít výpověď. Myslíte, že řekla pravdu?"

"Těžko říct. Nenapadá mi, proč by lhala. Je to ale divná ženská a v té chvíli ze mne neměla moc radosti. Mohlo pro ni být jakýmsi zvráceným potěšením svést nás z cesty. Mohla například zaměnit jméno Grobelová za jméno jiné obžalované."

"Takže osoba, kterou její syn poznal na oddělení, mohla být kýmkoliv z felsenheimských obžalovaných, z těch, kdo dosud žijí nepotrestaní. Co přesně jí syn řekl?"

"To je problém, pane. Zřejmě jí dal na srozuměnou, že ta Němka, ta Irmgard Grobelová, je zaměstnána u Johna Carpendara, ale nevybavuje si přesně jeho slova. Má za to, že jí řekl něco jako: 'Tohle je legrační nemocnice, mámí, mají tady Grobelovou, pracuje tu jako jedna z vrchních sester.'"

"Což naznačuje, že to není vrchní sestra, která ho skutečně ošetřovala," poznamenal Dalgliesh. "Jinak by asi na to poukázal. Ledaže by ovšem pro své téměř trvalé bezvědomí neviděl předtím vrchní sestru Brumfettovou a nerozeznal, že slouží na oddělení. Nebyl ve stavu, kdy by rozeznával jemnosti nemocniční hierarchie. Podle svého chorobopisu většinou blouznil anebo byl v bezvědomí, a to by jeho svědectví zpochybnilo, i kdyby tak nevhodně nezemřel. I tak jeho matka zprvu zřejmě nebrala jeho povídání příliš vážně. Nezmínila se o tom někomu v nemocnici? Například ošetřovatelce Pearceové?"

"Tvrdí, že ne. Myslím, že paní Dettingerová se v té době starala hlavně o posbírání synových svršků, úmrtního listu a o nárok na pojistku."

"Trpkost, seržante?"

"No, platí asi dva tisíce liber ročně za taneční hodiny a jejího kapitálu je už namále. Tihle Delarouxovi mají rádi zapláceno předem. Když jsem ji vezl domů, vyslechl jsem všechno o jejích financích. Paní Dettingerová s tím nevyrukovala, nechtěla dělat potíže. Pak ale dostala účet pana Courtneyho-Briggse a napadlo ji, že by mohla využít synovy historky, aby dostala slevu. A také ji dostala. Padesát liber."

"Což znamená, že pan Courtney-Briggs je buď dobročinnější, než jsme si mysleli, anebo si řekl, že ta informace za ty peníze stojí. Vyplatil je hned?"

"Říká, že ne. Poprvé ho navštívila v ordinaci ve Wimpole Street ve středu 21. ledna. Toto setkání nedopadlo moc radostně, a tak mu telefonovala minulou sobotu ráno. Recepční jí řekla, že pan Courtney-Briggs je v zahraničí. Zamýšlela mu telefonovat znovu v pondělí ráno, ale šek na padesát liber přišel první sobotní poštou. Nebyl přiložen dopis ani jiné vysvětlení, pouze jeho navštívenka. Ale dostala zásilku v pořádku."

"Takže minulou sobotu byl v zahraničí? Kde, to bych rád věděl? V Německu? Aspoň máme co přešetřit."

"Všechno to zní nepravděpodobně, pane," prohodil Masterson. "Ani to vlastně nezapadá."

"Ne. Jsme si dost jisti, kdo zabil obě ty dívky. Všechna fakta ukazují logicky na jednu osobu. A jak říkáte, tento nový důkaz vsutku nezapadá. Rozladí to, když se přehrabujeme ve smetí, hledáme chybějící pilinu a pak zjistíme, že je součástí odlišné záhady."

"Máte to tedy za něco, co s věcí nesouvisí, pane? Bylo by mi nanic, kdyby mé celovečerní trmácení s paní Dettingerovou bylo marné."

"Oh, souvisí. Ohromně to souvisí. Našli jsme určité potvrzení. Našli jsme chybějící knihu z knihovny. Westminsterská městská knihovna nám velmi pomohla. Slečna Pearceová přišla do marylebonské pobočky ve čtvrtek 8. ledna, kdy měla služební volno, a dotázala se, jestli mají knihu pojednávající o válečných soudech v Německu. Uvedla, že se zajímá o soud ve Felsenheimu v listopadu 1945. Nemohli ve svých sbírkách nic takového najít, ale slíbili, že se poptají v jiných londýnských knihovnách, a doporučili jí, aby se vrátila či zatelefonovala za pár dnů. Zavolala v sobotu ráno. Sdělili jí, že se jim podařilo vystopovat knihu, která mimo jiné pojednává i o felsenheimském procesu, a ona si ji vyzvedla téhož dne odpoledne. Při každé návštěvě udala jméno Josephine Fallonová a předložila průkaz i modrý výpůjční kupón Fallonové. Normálně by si ovšem nezaznamenávali jméno a adresu. Udělali to jen proto, že knihu obstarávali z jiné knihovny."

"Byla kniha vrácena?"

"Ano, jenže anonymně. Nemohou říct přesně, kdy. Pravděpodobně ve středu po smrti Pearceové. Někdo ji položil na pojízdný stolek s nebeletristickými knihami. Když přišla pomocná knihovnice doplnit stolek nově vrácenými knihami, poznala knihu, přinesla ji zpět k pultu k registraci a odložila na stoh určený k vrácení do mateřské knihovny. Nikdo si nepovšiml, kdo ji vracel. V knihovně je velmi živo. Lidé přicházejí a odcházejí, jak se jim zlíbí. Ne každý jde knihy vracet přímo k pultu. Bylo docela snadné přinést ji v košíku či v tašce a vsunout ji mezi ostatní knihy na vozíku. Pomocná knihovnice, která ji našla, měla službu u přepážky většinu dopoledne i odpoledne, jedna z mladších zaměstnankyň doplňovala vozíky. Dívka se s prací opozdila, proto jí šla starší spolupracovnice pomoci. Zpozorovala knihu hned. Bylo přibližně šestnáct třicet. Ale mohla tam být položena kdykoliv."

"Nějaké otisky, pane?"

"Nic, co by pomohlo. Pár šmouh. Prošla rukama značného počtu knihovnického personálu a bůhvíkolika čtenářů. A proč ne? Nemohli tušit, že bude součástí důkazů ve vyšetřování vraždy. Něco je však zajímavé. Podívejte se." Otevřel jednu zásuvku psacího stolu a vyňal silnou knihu vázanou v tmavomodrém plátně, označenou na hřbetě

katalogovým číslem knihovny. Masterson ji vzal a položil na stůl. Posadil se a opatrně ji otevřel; dal si načas. Byla to zpráva o válečných procesech v Německu od roku 1945, zřejmě pečlivě dokumentovaná, psaná bez senzací poradcem Nejvyššího královského soudu, který býval členem štábu předsedy Nejvyššího válečného soudu. Bylo zde jen několik fotografických snímků, z nich pouze dva se týkaly felsenheimského procesu. Jeden ukazoval celkový pohled na soud s nezřetelným záběrem lékaře na stanovišti obžalovaných, druhý byl fotografií velitele tábora.

"Je tu zmínka o Martinu Dettingerovi, ale jen stručná," řekl Dalglish. "Za války sloužil v Královské wiltshireské lehké pěchotě a v listopadu 1945 byl určen za člena vojenského senátu, který měl v západním Německu soudit čtyři muže a jednu ženu, obžalované z válečných zločinů. Tyto tribunály byly ustavovány podle speciálního armádního příkazu z června 1945; tento senát sestával z předsedy, který byl brigádním generálem granátníků, čtyř armádních důstojníků, z nichž jeden byl Dettinger, a soudce, určeného předsedou Nejvyššího válečného soudu. Jak jsem řekl, jejich úkolem bylo soudit pět lidí, kteří byli obžalováni - znění obžaloby najdete na straně 127 že společně a ve shodném úmyslu jménem a v zájmu německé říše kolem 3. září 1944 záměrně, s rozmyslem a zločinným způsobem přivodili smrt a podíleli se na zabíjení 31 lidských bytostí polské a ruské národnosti."

Mastersona nepřekvapovalo, že Dalglish je schopen citovat obžalobu slovo za slovem. Tato schopnost zapamatovat si a doslovně a přesně uvést fakta byla uměním vynikajících policistů a Dalglish ji ovládal lépe než většina ostatních; když mu chtěl tuto techniku předvést, mohl ho seržant stěží přerušovat. Neřikal tedy nic. Všiml si, že vrchní inspektor vyňal velký šedivý kámen, dokonalý ovoid, a pomalu ho převaluje v prstech. Asi upoutal jeho zrak v parku, sebral jej a bude jej používat jako těžítka. Určitě nebyl na stole dnes ráno. Unavený, vyčerpaný hlas pokračoval:

"Tito lidé, 31 mužů, žen a dětí, byli Židé, věznění v Německu. Říkalo se o nich, že onemocněli tuberkulózou. Byli odesláni do ústavu v západním Německu, který byl původně určen pro duševně choré, avšak od léta 1944 se měl věnovat ne léčení, nýbrž zabíjení. Neexistují důkazy, kolik tam bylo usmrceno duševně chorých Němců. Personál musel přisahat, že utají všechno, co se tam děje, ale v okolních okresech bylo o tom dost rozruchu. Dne 3. září 1944 byl do ústavu poslán transport Poláků a Rusů. Bylo jim řečeno, že tam budou léčeni z tuberkulózy. Těže noci dostali smrtící injekce - muži i ženy i děti ráno byli mrtvi a pohřbeni. Pro tento zločin, ne pro vraždění Němců, bylo těchto pět postaveno před soud. Byli mezi nimi vedoucí lékař doktor Max Klein, mladý lékárník Ernst Gumbmann, vrchní ošetřovatel Adolf Straub a mladá neškolená osmnáctiletá ošetřovatelka Irmgard Grobelová. Vedoucí lékař a vrchní ošetřovatel byli shledáni vinnými. Lékař byl odsouzen k smrti, ošetřovatel k dvaceti třem letům vězení. Lékárník a ta žena byli osvobozeni. Na straně 140 najdete, co říká její obhájce. Raději si to přečtete!"

Překvapený Masterson si mlčky vzal knihu a nalistoval stránku 140. Začal číst. Jeho hlas zněl nepřírozeně hlasitě.

"Tento tribunál nesoudí obžalovanou Irmgard Grobelovou za podíl na smrti pacientů německé národnosti. Víme nyní, co se dělo ve Steinhoffově ústavu. Víme také, že to souhlasilo s německými zákony, vyhlášenými samotným Adolfem Hitlerem. V souladu s příkazy, uloženými z nejvyšších míst, bylo od roku 1940 usmrceno zcela zákonně mnoho tisíc duševně chorých Němců. Na základě morálky lze soudit tyto akce libovolně. Otázkou není, zda personál ve Steinhoffově ústavu to považoval za špatnost nebo za milosrdenství. Otázkou je, zda to považoval za zákonné. Svědkové prokázali, že takový zákon existoval. Jestliže se Irmgard Grobelová podílela na smrti oněch lidí, jednala podle tohoto zákona.

Nezabýváme se však duševně chorými. Od června 1944 byl tento zákon rozšířen i na cizí dělníky nevyлéčitelně nemocné tuberkulózou. Je možno tvrdit, že obžalovaná nepochybovala o zákonnosti takového zabíjení, neboť viděla, jak jsou v zájmu státu zbavováni své bědy i Němci. To však není můj úkol. Nejsme zde proto, abychom soudili, co si obžalovaná myslela. Nepodílela se na zabíjení, kterého se týká tento soud. Transport Rusů a Poláků dorazil do Steinhoffu 3. září 1944 o půl sedmé večer. Toho dne se Irmgard Grobelová vracela z dovolené. Soud vyslechl, jak vstoupila do ubytovny ošetřovatelek v půl osmé a převlékla se do uniformy. Měla službu od devíti. V době od vstupu do ústavu do příchodu do služebního pokoje ošetřovatelek v bloku E mluvila toliko s dvěma ošetřovatelkami, svědkyněmi Willigovou a Rohdeovou. Obě tyto ženy dosvědčily, že Grobelové o transportu neřekly. Tak vstupuje Grobelová do služebního pokoje. Má za sebou obtížnou cestu, je unavena a není jí dobře. Váhá, jestli, nemá požádat o dovolení odejít ze služby. Vtom ale zazvoní telefon; volá ji doktor Klein. Soud vyslechl výpovědi svědkyň o tomto rozhovoru. Klein žádal Grobelovou, aby se podívala do lékárny a ohlásila mu, jaká je tam zásoba evipanu a fenolu. Slyšeli jste, že evipan se dodával v kartónech, každý kartón obsahoval 25 injekcí a každá injekce se skládala z tablety evipanu v práškové formě a jedné dávky sterilované vody. Evipan, fenol a jiné nebezpečné drogy byly uloženy ve služebním pokoji ošetřovatelek. Grobelová zkontrolovala množství a ohlásila Kleinovi, že v zásobě jsou dva kartóny evipanu a asi 150 kubíků tekutého fenolu. Klein jí pak nařídil, aby veškerý dosažitelný evipan a fenol předala ošetřovateli Straubovi, který je vyzvedne. Nařídil jí také, aby mu předala dvanáct desetikubíkových stříkaček a množství silných jehel. Obžalovaný Klein prohlásil, že vůbec neuvedl, k jakému účelu drogy vyžaduje, a slyšeli jste také od obžalovaného Strauba, že Grobelové nic nevysvětloval.

Irmgard Grobelová neopustila služební pokoj, dokud ji v devět dvacet téhož večera neodnesli do jejího pokoje. Soud vyslechl, jak ji ošetřovatelka Rohdeová, která přišla do služby pozdě, našla v mdlobách na podlaze. Pět dnů byla upoutána na lůžko horečkou a akutním zvracením. Neviděla Rusy a Poláky vstupovat do bloku E, neviděla vynášet jejich těla časně ráno 4. září. Když se vrátila do služby, byly již mrtvoly pochovány.

Pane předsedo, soud vyslechl svědky, kteří potvrdili, že Irmgard Grobelová byla laskavá, vlídná k nemocným dětem, jako ošetřovatelka obratná. Připomněl bych soudu, že je mladá, sama stěží víc než dítě. Nežádám její osvobození na základě jejího mládí, či proto, že je žena, ale protože jediná ze všech obžalovaných je průkazně nevinná. Nemá ruce poskvřené smrtí oněch 31 Rusů a Poláků. Nevěděla ani, že existovali. Obhajoba nemá co dodat."

Ticho prolomil Dalglishův trpký hlas:

"Všimněte si, seržante, obvyklého teutonského poukazování na zákonnost. Se svým zabíjením moc neotáleli, že? V

sedm třicet je přijali, brzy po deváté jim dali evipanové injekce. A proč evipan? Nemohli si být jisti, že smrt bude okamžitá, pokud nepáchli pořádnou dávkou. Pochybuji, že by bezprostředně zabilo méně než dvacet kubíků. To je ovšem vůbec neobtěžovalo. Grobelovou zachránilo, že měla ten den až do pozdního večera dovolenou. Obhajoba prohlášovala, že se ani nedozvěděla o příjezdu cizích vězňů, že to nevěděl nikdo až do čtyř hodin do rána. Totéž odvolání dalo svobodu lékárníkovi. Technicky byli oba nevinní, můžete-li toho slova užít o komkoliv, kdo pracoval ve Steinhoffově ústavu."

Masterson byl zticha. Stalo se to tak dávno! Grobelová byla takové děvčátko! O deset let mladší, než je on teď. Válka je stará historie. Nemá k jeho životu větší vztah než třeba války dvou rúží, ba ještě menší, protože nevyvolává ani ty slabě romantické a rytířské podtóny dějepisu, kterému se učil jako kluk. Neměl obzvláštní odpor k Němcům nebo vlastně ke kterékoli rase, snad k těm několika málo, na které pohlížel jako na kulturně a intelektuálně podřadnější. Němci k nim nepatřili. Německo pro něho znamenalo čisté hotely, dobré silnice, žebírko zapíjené místním vínem v hostinci U jablečného moštu, Rýn vinoucí se pod ním jako stříbřitá stuha, vynikající kemp u Koblenze.

A jestli někdo z felsenheimských obžalovaných dosud žije, je teď už v pokročilém středním věku. Samotné Irmgard Grobelové by už bylo třiačtyřicet let. Je to tak vzdálená historie! Má cosi do sebe jen proto, že se dotýká tohoto případu.

"Stalo se to tak dávno," prohodil. "Je takové tajemství natolik cenné, že by někdo vraždil, aby je uchoval? Kdo se o to teď doopravdy stará? Nemá i oficiální politika tendenci odpustit a zapomenout?"

"My Angličané rádi odpouštíme svým nepřátelům; osvobozuje nás to od závazku milovat své přátele. Podívejte se na tu knihu, Mastersone. Čeho jste si všiml?"

Masterson navolnil listy, lehce s nimi zatřásl, zvedl knihu před oči a zkoumal vazbu. Pak ji položil na stůl a stlačil prostřední stránky. Tam, hluboko v záhybech, bylo několik zapadlých zrníček písku.

"Poslal jsem vzorek do laboratoře na analýzu," řekl Dalglish, "a o výsledku se nedá moc pochybovat. Téměř jistě jsou z požární bedničky ve Slavičím domě."

"Tam tedy byla schovaná, dokud on či ona ji nemohli vrátit do knihovny. Knihu a plechovku od postřiku na růže schovala tatáž osoba. Souvisí to velice hezky, pane."

"Až moc hezky, nemyslíte?" pravil Dalglish.

Seržant Masterson si vzpomněl ještě na něco.

"A co ta brožura, ta, kterou našli v pokoji Pearceové? Nebyla o práci Útluku pro oběti fašistické války v Suffolku? Co když si o ni Pearceová napsala? Je to další příklad, jak přizpůsobit trest zločinu."

"Myslím, že ano. Spojíme se ráno s tím místem a zjistíme, jestli a co jim slíbila. A musíme znovu promluvit s Courtneyem-Briggsem. Byl ve Slavičím domě přibližně v době, kdy zemřela Fallonová. Dozvíme-li se, za kým šel a proč, přibližíme se rozuzlení tohoto případu. Tohle všechno však musí počkat do zítřka."

"Už je zítřka, pane," Masterson potlačil zívnutí, "už skoro tři hodiny."

- II -

Jestli nočního vrátného U sokolníkovy paže překvapil v časných ranních hodinách návrat dvou hostů, z nichž jeden byl zřejmě nemocen a měl okatě zavázanou hlavu, byl dobře vycvičen a nedal to najevo. Jeho dotaz, zda může pro pány něco udělat, byl formální; Mastersonova odpověď pouze zdvořilá. Vyšplhali tři poschodí do svého patra, protože staromódní výtah byl nespolehlivý a hlučný. Dalglish, tvrdošíjně rozhodnutý neprozradit seržantovi svou slabost, se přinutil stoupat po schodech, aniž by se přidržel zábradlí. Věděl, že je to pošetilá marnivost, a ve chvíli, kdy se dostal do svého pokoje, za ni zaplatil. Byl tak slabý, že se musel na minutu opřít o zavřené dveře, než se dokázal dopotáčet k umyvadlu. Chytil se kohoutků jako opory a bolestně, neúčinně zvracel s čelem opřeným o předloktí. Nezdvihl ani hlavu a otočil pravým kohoutkem. Vytryskla ledově studená voda. Opláchl si obličej a napil se z dlaní. Hned se mu ulevilo. Spal neklidně. Bylo nesnadné uložit zakuklenou hlavu pohodlně na polštář; zdálo se mu, že ztráta krve zanechala jeho mysl nadpřirozeně aktivní a jasnou, odolávající spánku. Když zdřímł, zdál se mu sen. Procházel se po nemocniční zahradě s Mavis Gearingovou. Hopsala jako holčička mezi stromy, mávala zahradními nůžkami jako mečem a laškovně volala"

"To je báječné, co všechno můžete najít, co se dá vystavit i v tomhle mrtvém ročním období!"

Vůbec mu nepřipadalo nepřiměřené, že stíhá plně rozkvetlé rudé růže z odumřelých větví a že si žádný z nich nevšímá těla Mary Taylorové, tiše visícího na jedné větvi, s bílou šíjí ovinutou katovou oprátkou.

K ránu usnul tvrději. I tak ho neustávající ostré zvonění okamžitě probudilo k vědomí. Svítivý ciferník jeho cestovního budíku ukazoval 5.49 hodin ráno. S obtížemi zvedl hlavu z dolíku v polštáři a zvedl sluchátko. Ihned rozeznal hlas. A věděl, že by jej rozeznal mezi všemi ženskými hlasy na světě.

"Pan Dalglish? Zde Mary Taylorová. Je mi líto, že vás musím vyrušit. Myslila jsem ale, že budete raději, když zavolám. Máme tu požár. Nic nebezpečného. Je to venku v parku. Zdá se, že vypukl v neužívané zahradníkově boudě asi padesát metrů od Slavičího domu. Dům není ohrožen, ale oheň se velmi rychle šíří mezi stromy."

Překvapilo ho, jak jasně dokáže myslet. Jeho rána už nebolela. Doslova cítil, jak má lehkou hlavu, a musel si sáhnout na drsný gázový obvaz, aby se ujistil, že tam ještě je.

"Co je s Morag Smithovou?" zeptal se. "Je v pořádku? Chodívala do té boudy jako do svého útočiště."

"Vím. Řekla mi to ten večer, když jste ji přivedl. Ubytovala jsem ji na noc zde. Morag je v bezpečí. To bylo první, co jsem ověřila."

"A ostatní ve Slavičím domě?"

Bylo тихо. Pak promluvila, tentokrát ostřejším hlasem.

"Hned to zjistím. Nenapadlo mi..."

"Ovšem. Proč by mělo? Přijedu!"

"Je to nutné? Pan Courtney-Briggs naléhal, abyste odpočíval. Hasiči mají požár pod kontrolou. Ze začátku se obávali, že Slavičí dům je ohrožen, ale pokáceli některé nejbližší stromy. Do půl hodiny by měli požár zvládnout. Nemohl byste počkat do rána?"

"Přijedu teď," oznámil.

Masterson ležel na zádech, zmámen únavou, s těžkým obličejem bezvýrazným ve spánku, s ústy napůl otevřenými. Trvalo mu skoro minutu, než ho vzbudil. Dalglish by ho byl raději ponechal jeho otupělosti, ale věděl, že při svém současném oslabení by sám nemohl bezpečně řídit auto. Třpal Mastersonem, až ho konečně probudil; seržant poslouchal instrukce vrchního inspektora bez komentáře, pak si v mrzutém mlčení navlékal šaty. Byl příliš rozumný, než aby něco namítal proti Dalglishovu rozhodnutí vrátit se do Slavičího domu, ale z jeho rozladěného zakabonění bylo vidět, že považuje cestu za zbytečnou; krátkou jízdu do nemocnice absolvovali mlčky.

Požár spatřili jako rudou zář na noční obloze daleko dříve, než se nemocnice přiblížila na dohled, a když projeli otevřenou winchesterskou bránou, uslyšeli praskavé staccato hořících stromů a ucítili v chladném vzduchu sladkou, výraznou, silnou vůni doutnajícího dřeva. Prolomilo to Mastersonovu zamračenou vzdornou náladu. Nadechl se s hlučným požitkem a se šťastnou sdílností poznamenal:

"Tuhle vůni mám rád, pane. Připomíná mi má klukovská léta; letní táboření se skauty; jak jsme leželi zachumlaní v pokrývkách kolem táboráku a jiskry vyletovaly do noci. Přímě skvělé, když je člověku třináct; být velitelem hlídky je větší moc a sláva, než vůbec kdy pocítí dospělý člověk. Však to znáte, pane."

Dalglish to neznal. Jeho samotářské, osamělé chlapectví bylo ošizené o tyto kolektivní zážitky. Dodávaly však zajímavý a podivně dojemný třípyt Mastersonovu charakteru. Velitel skautské hlídky! A proč ne? Kdyby bylo jeho údělem jiné dědictví a osud s ním zatočil jinak, mohl se lehce stát náčelníkem pouličního gangu a jeho bytostná ctižádost a nepokoj by ho usměrnily na méně zákonné cesty.

Masterson zajel s vozem do bezpečné vzdálenosti pod stromy. K ohni došli pěšky. V nevysloveném souhlasu se zastavili a zůstali spolu stát ve stínu stromů a tiše pozorovali. Nezdálo se, že by je někdo uviděl; nikdo se k nim nepřiblížil. Hasiči končili svou práci. Měli jen jednu stříkačku, hadici vedli zřejmě ze Slavičího domu. Požár už byl zvládnut, ale stále ještě byl podívanou. Bouda docela shořela, zůstal jen kruh zčernalé země, který ukazoval, kde kdysi stávala. Okolní stromy vypadaly jako černé šibenice, zakrnělé a pokroucené agónií svého spalení. Na okraji dosud prudce planulo několik mladých stromů, praskajících a prskajících v proudech vody chrlených hadic. Jednotlivé plameny se svíjely a kroutily v neustávajícím větru, přeskakovaly ve vrcholcích stromů a plály tam jasným žhoucím světlem svíce, dokud je nezmařil neomylný proud z hadice. Jak se tak dívali, vzplála vysoká borovice a vybuchla sprškou zlatých jehlic. Uslyšeli tiché užaslé zajíknutí. Dalglish spatřil skupinku studentek v černých pláštěnkách, které se dívaly z dálky a neznatelně se plížily dopředu do světla ohně. Zazářil chvilku na jejich tvářích; Dalglish se domníval, že poznává Madeleine Goodaleovou a Julii Pardoeovou. Pak uviděl přicházet nezaměnitelnou vysokou postavu představené. Promluvila několik slov na dívky, skupinka se otočila a váhavě roztála mezi stromy. Potom uviděla představená Dalglisha. Okamžitě zůstala docela tiše stát. Zahalená ve své dlouhé černé pláštěnce s kapucí odhozenou nazad stála na pozadí jednoho hořícího stromu jako oběť na hranici, žhoucí požár tančil za ní a svými plameny barvil její bledou pleť. Pomalu přistoupila k vrchnímu inspektorovi. Zpozořoval, že její obličej je velice bledý.

"Měl jste pravdu," řekla. "Nebyla ve svém pokoji. Zanechala mi dopis."

Dalglish neodpověděl. Jeho mysl byla tak jasná, že se zdálo, jako by fungovala mimo jeho vlastní vůli, neobsáhla dosud tento zločin v celém širokém rozsahu, ale dokázala vidět jej z veliké výšky jako srozumitelnou, pochopitelnou krajinu rozprostřenou bez stínu a bez obojakosti pod sebou. Věděl teď všechno. Věděl, jak byly zavražděny dvě dívky, nejen kdy a proč, nejen kým. Poznal základní pravdu celého zločinu, neboť šlo o jediný zločin. Nikdy ho nebude moci dokázat ale věděl o něm.

O půl hodiny později bylo po ohni. Použité zablácené hadice se plazily po zčernalé zemi, jako by to byly rány, vysílající skomírající stopy štiplavého kouře. Poslední diváci se vytratili a kakofonii větru a ohně nahradilo tiché podbarvující syčení, přerušované jen příkazy velitele hasičů a zmatenými hlasy jeho mužů. I vítr trochu ustal a jeho dotyk na Dalglishově tváři byl laskavý a teplý, jak vanul přes vypařující se zemi. Všude visel pach zuhelnatělého dřeva. Reflektory stříkačky byly obráceny na kouřící kruh, kde stávala bouda. Dalglish k němu přešel s Mastersonem po levici a Mary Taylorovou po pravici. Žár pronikal nepříjemně podešvemi jeho bot. Bylo zde málo k vidění; podivně zkroucený kus kovu, který mohl být částí kamen, zuhelnatělý plech, který býval čajovou konvicí - jedno kopnutí by jej zničilo k nerozeznání. A bylo tam ještě něco jiného - tvar čehosi, nic víc, co i po nejhorším znesvěcení smrtí bylo stále děsivě lidské. Stáli a mlčky na to shlíželi. Trvalo jim několik minut, než mohli identifikovat pár detailů, pánev, směšně malou po ztrátě obalu masa a svalů, lebku pozvednutou a nevinou jako kalich se skvrnou tam, kudy vytekl mozek. "Postavte kolem místa hlídku a dohlédněte, aby bylo dobře střeženo; pak zavolejte sira Milese Honeymana," přikázal Dalglish.

"Ten tedy bude mít problémy s identifikací, pane," poznamenal Masterson.

"Ano," přisvědčil Dalglish, "jenže my již víme, kdo to je."

- III -

V mlčenlivém souhlasu a aniž by vyměnili slovo, prošli pokojným domem do bytu představené. Nikdo je nenásledoval.

Když vstoupili do obývacího pokoje, stojací hodiny na krbové římse odbily půl sedmé. Bylo stále velmi temno a na rozdíl od požárem ohřátého vzduchu v zahradě byla v pokoji cítelná zima. Záclony byly rozhrnuty a křídlové okno otevřeno. Představená k němu rychle přistoupila a zavřela je. Hbitým, obratným knítem paží zatáhla záclony, obrátila se k Dalglieshovi a zahleděla se na něho upřeně a soucitně, jako by ho viděla poprvé.

"Vypadáte strašně unavený a zkrhlý. Pojdte k ohni a posaďte se." Přešel pokoj a opřel se o krb v obavě, že jakmile si sedne, nebude už schopen vstát. Krb mu připadal nestabilní, mramor kluzký a ledový. Usedl do lenošky a pozoroval, jak si kleká ke krbovému roštu a přidává suché třísky k dosud teplému popelu ohně z předchozího večera. Třísky se vznítily. Přidala několik kousků uhlí a napráhla ruce, aby se ohřála. Nevstala, jen sáhla do kapsy pláštěnky a podala mu dopis.

Bledě modrá obálka nebyla zapečetěna; byla adresována okrouhlým, dětským, ale pevným písmem "těm, koho to může zajímat." Vyňal dopis. Laciný modrý papír, úplně obyčejný, nelinkovaný, ale s řádky psanými tak rovně, že vrchní sestra Brumfettová snad musela použít lenochu jako vodítka.

"Zabila jsem Heather Pearceovou a Josephine Fallonovou. Objevily něco z mé minulosti, něco, co se jich netýkalo. Vyhrožovaly mi vydíráním. Když mi vrchní sestra Rolfová telefonovala, že Fallonová onemocněla a je hospitalizována, věděla jsem, že místo ní bude hrát pacientku Pearceová. Vzala jsem brzy ráno láhev dezinfekčního prostředku a naplnila jsem jí prázdnou láhev od mléka z kuchyňky vrchních sester. Pečlivě jsem nasadila uzávěr a vzala jsem láhev ve své kabele s sebou na snídani. Stačilo jen vklouznout po snídani do demonstrační učebny a vyměnit láhev jedu za láhev mléka na pojízdném stolku. Kdyby byl někdo v učebně, mohla jsem se vymluvit a zkusit to jindy a jinak. Ale místnost byla prázdná. Vzala jsem láhev mléka do kuchyňky vrchních sester a prázdnou láhev od dezinfekčního prostředku jsem vyhodila jedním oknem v koupelně.

Byla jsem ve skleníku, když si vrchní sestra Gearingová přinesla plechovku nikotinového spreje na růže. Na ten jsem si vzpomněla, když šlo o to, jak zabít Fallonovou. Věděla jsem, kam se ukládá klíč od skleníku; vzala jsem si chirurgické rukavice, abych nezanechala otisky prstů. Bylo jednoduché nalít jed do poháru whisky s citrónem, když byla Fallonová v koupelně a nápoj chladl na jejím nočním stolku. Její noční zvyky se neměnily. Zamýšlela jsem plechovku schovat a postavit ji později v noci na noční stolek, aby to vypadalo jako sebevražda. Věděla jsem, že by bylo důležité otisknout na plechovku její prsty, nebylo by to tak nesnadné. Musela jsem ale svůj plán změnit, protože krátce před dvanáctou zatelefonoval pan Courtney-Briggs a povolal mě zpátky na mé oddělení. Nemohla jsem plechovku vzít s sebou, protože bych nemohla mít na oddělení svou kabelu stále u sebe a nepovažovala jsem za bezpečné nechat ji ve svém pokoji. Proto jsem ji schovala v bedničce s pískem, proti pokoji ošetřovatelky Fallonové, s úmyslem znovu ji vytáhnout a postavit ji na noční stolek, až se vrátím do Slavičího domu. Ani ten plán nebylo možné uskutečnit. Když jsem vystoupila po schodech, vyšly ze svých pokojů Burtovy sestry. Klíčovou dírkou pokoje ošetřovatelky Fallonové prosvítalo světlo a ony řekly, že jí zanesou kakao. Očekávala jsem, že objeví mrtvolu již v noci. Nemohla jsem udělat nic, jen jít nahoru a lehnout si. Ležela jsem a čekala, že každou minutu uslyším vypuknout poplach. Uvažovala jsem, jestli sestry změnily plán, nebo jestli Fallonová usnula dřív, než vypila svou whisky s citrónem. Neodvažovala jsem se však sejít dolů a podívat se. Kdybych bývala mohla plechovku od nikotinu postavit k posteli Fallonové, nikdo by neměl podezření, že byla zavražděna, a byla bych spáchala dva dokonalé zločiny.

Nemám co dodat, leda to, že nikdo nevěděl, co zamýšlím udělat, a nikdo mi nepomáhal. Ethel Brumfettová."

"Je to opravdu její rukopis," potvrdila Mary Taylorová. "Našla jsem dopis na římse jejího krbu, když jsem šla po telefonním rozhovoru s vámi zkontrolovat, zda jsou všichni v bezpečí. Je to ale pravda?"

"Oh ano, je to pravda. Obě je zabila. Jen vražednice mohla vědět, kam ukryla plechovku od nikotinu. Bylo jasné, že druhá smrt měla vypadat jako sebevražda. Proč tedy nezůstala plechovka na nočním stolku? Jen proto, že vražednici něco v jejím plánu vyrušilo. Vrchní sestra Brumfettová byla jedinou osobou ve Slavičím domě, která byla v noci odvolána a které bylo po návratu zabráněno vejít do pokoje Fallonové. Byla však stále první podezřelou. Láhev jedu musela být připravena v klidu někým, kdo měl přístup k lahvím mléka i k dezinfekčním prostředkům a kdo mohl nosit smrtící láhev s sebou, aniž byl odhalen. Vrchní sestra Brumfettová nechodila nikdy bez své velké gobelínové kabely. Měla smůlu, že si náhodou vybrala láhev se špatnou barvou uzávěru. Rád bych věděl, jestli si toho přece jen všimla. Ale i kdyby všimla, neměla by už čas na záměnu. Celý plán závisel na substituci, která měla trvat jen sekundu. Takže musela doufat, že si toho nikdo nevšimne. A skutečně, nevšiml. A ještě v něčem byla mezi podezřelými výjimečná. Byla jediná, kdo nebyl svědkem žádné smrti. Nemohla pozdvihnout ruku proti Fallonové, dokud byla její pacientkou. To pro ni bylo nemožné. A raději nechtěla vidět žádnou vraždu. Jen psychopatický vrah nebo profesionál dobrovolně pozoruje, jak jeho oběť umírá."

"Vím, že Heather Pearceová byla potenciální vyděrač," poznamenala představená. "Ráda bych věděla, jaký patetický incident ze smutné minulosti chudáka Brumfettové vyhrabala pro svou zábavu."

"Myslím, že to víte, jako to vím i já. Heather Pearceová se dozvěděla o Felsenheimu."

Zdálo se, že zmrzla v mlčení. Schoulila se s odvráceným obličejem při hraně lenošky u jeho nohou. Za chvíli se obrátila a podívala se na něho:

"Nebyla vinna, víte. Brumfettová byla zodpovědná, ctěla autoritu a byla zvyklá považovat za první povinnost ošetřovatelky poslouchat bez dotazů. Nezabýjela však své pacienty. Výrok soudu ve Felsenheimu byl spravedlivý. A i kdyby nebyl, byl to rozsudek právně ustanoveného zákonného soudu. Oficiálně byla nevinná."

"Nejsem zde proto, abych pochyboval o rozsudku z Felsenheimu," prohlásil Dalgliesh.

Pokračovala vážně, jako by vůbec nepromluvil, jako by chtěla, aby jí uvěřil.

"Pověděla mi o tom, když jsme spolu studovaly ve všeobecné nemocnici v Nethercastle. Žila většinu svého dětství v

Německu, ale její babička byla Angličanka. Po soudu byla přirozeně osvobozena. Provádala se v tom roce za anglického seržanta Ernesta Brumfetta. Měla peníze, šlo jen o konvenční sňatek, o způsob, jak se dostat z Německa do Anglie. Její babička už byla mrtva, ale měla stále nějaké vazby k této zemi. Šla do Nethercastle jako služebná; byla tak schopná, že po osmnácti měsících ji představená bez výhrad přijala jako studentku. Nemocnici zvolila chytře. Nebylo pravděpodobné, že by rýpali do něčí minulosti, zvláště ne do minulosti ženy, která prokázala svou cenu. Tamější nemocnice je velká viktoriánská budova, vždycky je v ní napilno, chronicky chybí personál. Brumfettová a já jsme společně dokončily výcvik, spolu jsme šly do místní porodnice na školení porodních asistentek, spolu jsme odešly na jih k Johnu Carpendarovi. Známe Ethel Brumfettovou téměř dvacet let. Pozorovala jsem, jak znovu a znovu platí za to, co se stalo ve Steinhoffově ústavu. Byla tehdy mladá dívka. Nemůžeme poukazovat na to, co se jí v oněch dětských letech přihodilo v Německu, Hledme jen na to, co vykonala jako dospělá žena pro tuto nemocnici a pro její pacienty. Minulost se toho netýká."

"Netýkala - dokud se nakonec nestalo to, čeho se musela vždycky podvědomě hrozit," řekl Dalglish. "Dokud ji nikdo z minulosti nepoznal."

"Pak by všechna ta léta práce a úsilí byla k ničemu," odpověděla. "Dovedu pochopit, že považovala za nutné zabít Pearceovou. Ale proč Fallonovou?"

"Ze čtyř důvodů. Ošetřovatelka Pearceová chtěla důkaz o pravdivosti příběhu Martina Dettingera, než promluví s vrchní sestrou Brumfettovou. Zapátrala přirozeně ve zprávách o procesu. Proto požádala Fallonovou, aby jí půjčila svou legitimaci. Proto šla ve čtvrtek a znovu v sobotu do Westminsterské knihovny, když tam knihu obstarali. Jistě ji ukázala vrchní sestře Brumfettové, a když s ní mluvila, musela se zmínit, od koho si půjčila legitimaci. Dřív či později by Fallonová chtěla výpůjční kupón nazpět. Podstatné bylo, aby nezjistila, proč Pearceová průkazku chtěla, a aby nikdo nevěděl, co to bylo za knihu, kterou si vypůjčila z knihovny. Tohle je jeden z několika významných faktů, které se vrchní sestra Brumfettová rozhodla vypustit ze svého přiznání. Jakmile podstrčila láhev s jedem za láhev mléka, šla nahoru, vzala z pokoje ošetřovatelky Pearceové knihu z knihovny a schovala ji v požární bedničce, až bude mít příležitost anonymně ji vrátit do knihovny. Věděla až příliš dobře, že Pearceová již nevyjde živá z demonstrační učebny. Bylo pro ni typické, že později zvolila stejný úkryt pro plechovku od nikotinu. Vrchň sestra Brumfettová nebyla žena nadaná představitostí."

Jenže problém s knihou vypůjčenou z knihovny, nebyl hlavním důvodem k zabití ošetřovatelky Fallonové. Byly zde ještě tři další. Chtěla zmást motivy, aby to vypadalo, že zamýšlenou obětí byla Fallonová. Kdyby zemřela Fallonová, byla tu pravděpodobnost, že Pearceová zemřela omylem. Fallonová měla podle seznamu hrát pacientku onoho rána, kdy tu měla být inspekce. Fallonová byla pravděpodobnější obětí. Byla těhotná; to samo o sobě mohlo poskytnout motiv. Vrchň sestra Brumfettová ji ošetřovala a mohla to vědět nebo uhodnout. Myslím, že vrchní sestře Brumfettové u pacientů neuniklo mnoho symptomů. Pak zde byla možnost, že Fallonová bude považována za zodpovědnou za smrt Pearceové. Konečně, Fallonová připustila, že toho rána, kdy se stala vražda, se vrátila do Slavičeho domu a odmítla svůj návrat zdůvodnit. Mohla tedy dát jed do výživy a trápená výčitkami svědomí se potom zabila. Takové vysvětlení by velice hezky objasnilo obě záhady. Z hlediska nemocnice je to přitažlivá teorie a pěkný počet lidí by jí rád uvěřil."

"A poslední důvod? Říkal jste, že jsou čtyři. Chtěla se vyhnout vyšetřování o průkazce do knihovny; chtěla naznačit, že zamýšlenou obětí byla Fallonová; alternativně chtěla zamíchat Fallonovou do smrti Pearceové. Co byl čtvrtý motiv?"

"Chtěla vás chránit. Vždycky vás chtěla ochraňovat. U první vraždy to nebylo snadné. Byla jste ve Slavičím domě. Mohla jste tedy zasáhnout v případě tekutiny pro výživu sondou jako kdokoliv jiný. Ale mohla vám alespoň zajistit alibi pro dobu, kdy zemřela Fallonová. Byla jste bezpečně v Amsterdamu. Nemohla jste zabít druhou oběť. Proč byste tudíž měla zabít první? Od začátku tohoto vyšetřování jsem si byl jist, že tyto dvě vraždy souvisejí. Pro postulát dvou vrahů ve stejné době a ve stejném domě bylo příliš mnoho shod. A to vás automaticky vylučovalo z přehledu podezřelých."

"Proč by mě však někdo měl podezřívat ze zabití některé z těch dívek?"

"Protože motiv, který jsme přičítali Ethel Brumfettové, nedává smysl. Přemýšlejte. Umírající člověk se na chvíli probere z bezvědomí a uvidí nad sebou skloněný obličej. Otevře oči a v bolesti a v blouznění tu ženu pozná. Vrchň sestru Brumfettovou? Poznala byste obličej Ethel Brumfettové po dvaceti pěti letech? Tvář obyčejné, prosté, nenápadné Brumfettové? Je jen jediná žena z miliónu, která má tak krásný a tak osobitý obličej, že utkví v paměti i po zběžném pohledu dvacet pět let. Váš obličej. Ne vrchní sestra Brumfettová, vy jste bývalá Irmgard Grobelová."

"Irmgard Grobelová je mrtva," řekla tiše.

Pokračoval, jako by neslyšel.

"Nepřekvapuje, že ošetřovatelka Pearceová ani na okamžik nepodezřívala, že vy byste mohla být Grobelovou. Jste představená, chráněná téměř nábožnou bází, prostá jakéhokoli stínu lidské slabosti, natož lidské viny. Muselo být pro ni psychologicky nemožné pomyslet na vás jako na vraha. A pak, byla tu slova Martina Dettingera. Řekl, že je to jedna z vrchních sester. Myslím, že vím, proč se tak zmýlil. Navštěvujete jednou denně všechna oddělení nemocnice, mluvíte téměř se všemi pacienty. Tvář, kterou viděl sklánět se nad sebou, byla nejen jasně tváří Irmgard Grobelové. Viděl ženu, oblečenou v něčem, co pro něho bylo sesterskou uniformou vojenské ošetřovatelské služby - krátká pláštěnka a široký trojicípy čepce. Pro jeho mysl obluzenou léky znamenala taková uniforma vrchní sestru. Pro každého, kdo byl léčen ve vojenské nemocnici, označuje vrchní sestru, a on ve vojenských nemocnicích proležel měsíce."

"Irmgard Grobelová je mrtva," opakovala tiše.

"A tak řekl ošetřovatelce Pearceové celkem totéž, co pověděl vlastní matce. Paní Dettingerovou to nijak zvlášť nezaujalo. Proč také? Pak dostala účet nemocnice a pomyslela si, že by mohla pár liber ušetřit. Kdyby pan Courtney-Briggs nebyl tak chamtivý, pochybuji, že by byla něco podnikala. Podnikla však, a Courtney-Briggs dostal

zajímavou informaci, kterou považoval za tak cennou, že hodlal věnovat čas i námahu na její ověření. Můžeme uhadnout, co si myslila Heather Pearceová. Musela zakusit stejný pocit triumfu a moci, jako když zahlédla ošetřovatelku Dakersovou shýbnout se a sebrat ty librové bankovky třepetající se na cestě před ní. Až na to, že tentokrát byl v její moci někdo daleko důležitější a zajímavější než jen spolužačka. Nenapadlo ji, že pacient by mohl poukazovat na jinou ženu než vrchní sestru, jež ho ošetřovala. Věděla však, že musí získat důkaz, nebo se aspoň ujistit, že Dettinger, který byl koneckonců umírající člověk, se neklame a nemá halucinace. Strávila tedy půl dne ve čtvrtek ve Westminsterské knihovně, kde požádala o knihu o felsenheimském procesu. Museli ji pro ni vypůjčit z jiné pobočky a ona se pro ni vrátila v sobotu. Myslím, že se z knihy dozvěděla dost, aby se přesvědčila, že Martin Dettinger věděl, o čem mluví. Mám za to, že v sobotu večer promluvila s vrchní sestrou Brumfettovou a vrchní sestra obžalobu nepopřela. Rád bych věděl, jakou cenu Pearceová požadovala. Jistě nic tak obyčejného, pochopitelného či hodného pokárání, jako je přímé zaplacení za mlčení. Pearceová ráda uplatňovala moc; ale ještě raději stanovila podmínky k morálnímu pokání. V neděli ráno musela napsat sekretáři Ligy pro pomoc obětem fašismu. Vrchní sestra Brumfettová měla být přinucena platit, ale peníze měly jít v pravidelných splátkách Lize. Pearceová dovedla úžasně vymýšlet trest úměrný provinění."

Tentokrát představená mlčela, seděla s rukama složenýma tiše v klíně; dívala se bezvýrazně kamsi do bezedné minulosti. Řekl laskavě:

"Víte, že to všechno je možné ověřit. Z jejího těla nemáme mnoho, ale nepotřebujeme to, protože máme váš obličej. Jsou zde záznamy o procesu, fotografie, doklad o vašem sňatku se seržantem Taylorem."

Promluvila tak tichounce, že se musel nachýlit, aby ji uslyšel:

"Otevřel doširoka oči a podíval se na mne. Nepromluvil. V tom pohledu bylo zděšení, beznaděj. Myslila jsem, že začíná blouznit, anebo že se něčeho bojí. Myslím, že v té chvíli věděl, že zemře. Chvilí jsem s ním rozmlouvala a pak se jeho tiše zavřely. Nepoznala jsem ho. Proč bych ho měla poznat?"

To dítě ve Steinhoffově ústavu a já nejsme jeden a tentýž člověk. Míním tím, že smýšlím o Steinhoffu, jako by se přihodil někomu jinému. Stal se někomu jinému. Ani si už nedovedu vzpomenout, co přesně se dělo při tom soudu ve Felsenheimu. Nedovedu si vybavit jediný obličej."

Musela to však někomu povědět, muselo to být součástí úsilí, jak se stát jinou osobností, jak vymazat Steinhoff z myšlenek. A tak to řekla Ethel Brumfettové. Obě byly mladými studentkami ošetřovatelství v Nethercastle a Dalglish se domníval, že Brumfettová pro ni něco znamenala: laskavost, spolehlivost, oddanost. Neboť jinak - proč právě Brumfettová? Proč proboha si vybrala za důvěrnici právě ji? Asi své úvahy vyslovil nahlas, protože odpověděla vážně, jako by bylo důležité, aby porozuměl.

"Pověděla jsem jí to, protože byla tak obyčejná. V její všednosti byla bezpečnost. Cítila jsem, že může-li mě vyslechnout, uvěřit mi a mít mě stále ráda Brumfettová, pak nic, co se stalo, nemůže být nakonec tak hrozné. Vy to nepochopíte."

Ale on chápal. V přípravce, do které chodil, byl také takový hoch, tak obyčejný, tak bezpečný, že se mu stal jakýmsi talismanem proti smůle a smrti. Dalglish si teď na toho chlapce vzpomněl; je to zvláštní, že přes třicet let na něho ani nepomyslel. Sproat Minor se svým kulatým, příjemným, obrýleným obličejem, se svou obyčejnou konvenční rodinou, se svým nepozoruhodným původem, se svou pozeňnanou normalitou! Sproat Minor, chráněný prostřednictvím a nevnímavostí před hrůzami světa! Život nemohl být zcela děsivý, pokud žil Sproat Minor. Dalglish zauvažoval, kde je Minor teď.

"A Brumfettová na vás od té doby lpěla," navázal. "Následovala vás sem. Ten impuls svěřit se, potřeba mít aspoň jednoho přítele, který o vás ví všechno, vás vydal do její moci. Brumfettová ochránce, rádce, důvěrník. Divadla s Brumfettovou. Ranní golf s Brumfettovou. Dovolené s Brumfettovou. Vyjíždky do kraje s Brumfettovou. První ranní čaj a poslední doušek na dobrou noc s Brumfettovou. Její oddanost musela být dost reálná. Byla pro vás ochotna dokonce i vraždit. Jenže i tak to bylo vydírání. Obyčejnější vydírání, vyžadující pouze pravidelný příjem bez daně, by bylo nekonečně přijatelnější než nesnesitelné zbožňování Brumfettové."

"Je to pravda," přisvědčila smutně. "Všecko je to pravda. Jak to můžete vědět?"

"Protože byla v podstatě hloupá, tupá žena - kdežto vy nejste."

Byl by mohl dodat: "Protože to sám znám."

V prudkém protestu vykřikla.

"A kdo jsem já, abych opovrhovala hloupostí a tupostí? Jaké mám právo být tak povznesená? Oh, Brumfettová nebyla chytrá! Nedokázala pro mne bez zmatků ani zavraždit. Nebyla dost chytrá, aby oklamala Adama Dalglisha. Ale může to být měřítkem intelligence? Viděl jste ji někdy vykonávat její práci? Viděl jste ji s umírajícím pacientem nebo s nemocným dítětem? Pozoroval jste někdy tu hloupou a tupou ženu, jejíž oddaností a společností jsem zdánlivě oprávněně pohrdala, dít celou noc, aby zachránila život?"

"Viděl jsem tělo jedné a četl jsem pitevní nález druhé její oběti. Pokud jde o laskavost k dětem, mám jen vaše slovo."

"Nebyly to její oběti. Byly moje."

"Oh ne," namítl. "Ve Slavičím domě byla jen jedna oběť vaše - Ethel Brumfettová."

Vstala jediným pružným pohybem a hleděla mu do tváře těma podivuhodnými zpytavými a neuhýbajícími zelenými očima. Částí své mysli věděl, že by měl vyřknout určitá slova. Jaké byly ty předobře známé věty zákonného varování, ta profesionální hra, slova, která téměř bez vyzvání splynou ze rtů v okamžiku konfrontace? Unikla mu jako bezvýznamná maličkost do jakéhosi předpekli rozumu. Věděl, že je nemocný, dosud zesláblý ztrátou krve, že by měl přestat, předat vyšetřování Mastersonovi a jít si lehnout. On, nejobradnější z detektivů, mluvil tak, jako by nebyla zformulována žádná pravidla, jako by čelil soupeři soukromě. Musel však pokračovat. I když nemohl nic prokázat, musel ji slyšet, jak připouští to, o čem věděl, že je pravdou. Jako by to byla ta nejpřirozenější otázka, tiše se zeptal:

"Byla mrtvá, když jste ji hodila do ohně?"

- IV -

V tom okamžiku někdo zazvonil u dveří bytu. Mary Taylorová si beze slova přehodila přes ramena pláštěnku a šla otevřít. Chvilíčku trval tlumený rozhovor; pak ji Stephen Courtney-Briggs následoval do obývacího pokoje. Dalglish se podíval na hodinky. Ručičky ukazovaly 7.24 ráno. Pracovní den téměř započal.

Courtney-Briggs byl oblečen v bílém. Neprojevil překvapení nad Dalglishovou přítomností, ani zvláštní zájem o jeho zřejmou slabost. Oslovil nestranně oba:

"Bylo mi řečeno, že zde v noci hořelo. Neslyšel jsem hasiče."

Mary Taylorová řekla klidně, ale s obličejem tak bledým, že Dalglish myslel, že omdlí.

"Přijeli winchesterskou bránou a bez sirény, aby neprobudili pacienty."

"A co je to za povídačky, že v popelu zahradní boudy našli spálené tělo? Či tělo?"

"Vrchní sestry Brumfettové," odpověděl Dalglish. "Zanechala dopis, v němž se přiznává, že zavraždila ošetřovatelky Pearceovou a Fallonovou."

"Brumfettová že je zabila! Brumfettová!"

Courtney-Briggs zíral bojovně na Dalglisha, jeho výrazné hezké rysy se hroutily do podrážděné pochybnosti.

"Řekla proč? Zbláznila se ta ženská?"

"Brumfettová nezešílela," řekla Mary Taylorová. "A nepochybně věřila, že má motiv."

"Jenže co bude dnes s mým oddělením? Začínám operovat v devět hodin. Vy to víte, sestro představená. A mám hezky dlouhý seznam. Obě sálové sestry onemocněly chřipkou. Nemohu svěřit nebezpečně choré pacienty žákyním prvního a druhého ročníku."

"Hned to zařídím," řekla klidně představená. "Většina denních sester už bude vzhůru. Nebude to lehké, ale bude-li nutno, stáhneme někoho ze školy."

Obrátila se k Dalglishovi: "Vyřídím telefony raději z obývacího pokoje vrchních sester. Buďte bez obav. Uvědomuji si závažnost našeho rozhovoru. Vráťte se a dokončíme jej."

Oba muži za ní hleděli, jak vychází dveřmi a tiše je za sebou zavírá. Zdálo se, že teprve teď si Courtney-Briggs všiml Dalglisha. Připomněl mu bryskně:

"Nezapomeňte jít na radiografické oddělení na rentgen. Nemáte právo být mimo postel. Jak dokončím dopolední operace, prohlédnu vás." Vyznělo to, jako by šlo o nudnou práci, na kterou si snad najde čas.

"Koho jste přišel navštívit do Slavičího domu té noci, kdy zemřela Josephine Fallonová?" zeptal se Dalglish.

"Řekl jsem vám, že nikoho. Do Slavičího domu jsem ani nevstoupil."

"Nejméně deset minut jste nezdůvodnil, deset minut, kdy zadní dveře do bytu představené nebyly zamčené. Vrchní sestra Gearingová vyvedla touto cestou svého přítele a vyprovázela ho parkem. Myslel jste si tedy, že představená musí být doma, i když nesvíti, vyšel jste po schodech do jejího bytu a musel jste zde pobýt nějakou dobu. Proč, to bych rád věděl? Ze zvědavosti? Nebo jste něco hledal?"

"Proč bych měl představenou navštěvovat? Nebyla zde. Mary Taylorová byla té noci v Amsterdamu."

"Ale vy jste to v tu dobu nevěděl, že? Slečna Taylorová nebyla zvyklá zúčastňovat se mezinárodních konferencí. Z důvodů, jež můžeme uhadnout, nechtěla, aby její obličej byl příliš znám. Tato váhavost vykonávat veřejné funkce byla považována za velkou skromnost ženy tak schopné a tak inteligentní. Byla požádána až v úterý pozdě dopoledne, aby jela do Amsterdamu zastupovat předsedkyni Oblastního výboru pro výcvik ošetřovatelek. Vy operujete vždy v pondělí, ve čtvrtek a v pátek. Pak jste byl ve středu v noci povolán k operaci soukromého pacienta. Předpokládám, že sálový personál, zaměstnaný náhlou příhodou, se ani nezmínil, že představená není v nemocnici. Proč by to říkali?"

Odmíchl se.

"A kdy jsem měl podle vaší domněnky naplánovat půlnoční návštěvu u představené?" namítl Courtney-Briggs.

"Předpokládáte, že bych byl vítaným hostem? Chcete snad naznačit, že mě očekávala?"

"Šel jste se podívat na Irmgard Grobelovou."

Chvilku bylo ticho. Pak řekl Courtney-Briggs:

"Jak víte o Irmgard Grobelové?"

"Od téže osoby, která to prozradila vám, od paní Dettingerové."

Další ticho. Pak řekl lékař s tvrdošíjnou rozhodností muže, který ví, že se mu stejně nebude věřit:

"Irmgard Grobelová je mrtvá."

"Je?" zeptal se Dalglish. "Neočekával jste, že ji najdete v bytě představené? Nebyla tohle první příležitost, kdy jste ji mohl zaskočit tím, co jste se dozvěděl? Těšil jste se na to. Uplatňovat moc je vždycky příjemné, že?"

"Měl byste to sám vědět," odpověděl chladně Courtney-Briggs.

Stáli a mlčky na sebe hleděli. Dalglish se zeptal:

"Co jste si myslel?"

"Nic. Nespojoval jsem Irmgard Grobelovou se smrtí Pearceové nebo Fallonové. I kdybych spojoval, pochybuji, že bych byl promluvil. Tato nemocnice potřebuje Mary Taylorovou. Pokud jde o mne, Irmgard Grobelová neexistuje. Byla jednou souzena a byla shledána nevinnou. To mi vyhovuje. Jsem chirurg; nejsem teolog moralista. Byl bych zachoval její tajemství."

Ovšem, zachoval bys je, pomyslel si Dalglish. Hodnota tajemství by byla pro tebe ztracena, jakmile by byla známa pravda. Toto byla velmi speciální, velmi důležitá informace, získaná za určitou cenu, a on by ji použil svým způsobem.

Vydávala Mary Taylorovou navzdýcky do jeho moci. Představená, která mu běžně odporovala, což ho dráždilo, jejíž moc vzrůstala, která měla být ustanovena ředitelem ošetrovatelské péče ve všech nemocnicích jejich oblasti, která ovlivňovala proti němu předsedu Správního výboru nemocnice, sira Marcuse Cohena! Kolik vlivu by si mohla uchovat u toho oddaného Žida, jakmile by se dozvěděl o Steinhoffově ústavu? Stalo se módou na tyhle věci zapomínat. Ale odpustil by sir Marcus Cohen?

Pomyslel na slova Mary Taylorové. Je víc než jedna cesta vydírání. Heather Pearceová a Ethel Brumfettová je znaly. Možná že to, co jim poskytovalo nejslastnější požitky, bylo vydírání, které nevznášelo finanční požadavky, ale kochalo se z tajných znalostí pod pláštěnkou velkomyslnosti, laskavosti, přátelství a morální nadřazenosti. Vrchní sestra Brumfettová nežádala nakonec tolik - jen pokoj vedle pokoje svého idolu, prestiž obecného vědomí, že je přítelkyní představené a její společníci ve chvílích volna. Chudák hloupá Pearceová žádala jen několik šilinků týdně a pár veršů z Písma. Ale jak musely vychutnávat svou moc! A oč slastněji by Courtney-Briggs vychutnával svoji! Není divu, že se rozhodl zachovat tajemství, že nevítal pomyšlení na Yard vyšetřující tragédie ve Slavičím domě.

"Můžeme prokázat, že jste minulý pátek večer letěl do Německa. Myslím, že umím uhodnout proč. Existovala rychlejší a jistější cesta, jak získat žádoucí informace než obtěžovat oddělení prokurátora. Prošel jste pravděpodobně archivní noviny a záznamy o procesu. To bych udělal já. A vy máte nepochybně užitečné kontakty. Můžeme ale zjistit, kam jste letěl a co jste dělal. Nemůžete vyklouznout ze země anonymně, víte?"

"Připouštím, že jsem věděl; připouštím, že jsem přišel do Slavičího domu navštívit Mary Taylorovou v tu noc, kdy zemřela Fallonová. Ale neudělal jsem nic nezákonného, nic, co by mě ohrozilo."

"Tomu věřím."

"I kdybych byl promluvil dřív, na záchranu Pearceové bylo příliš pozdě. Byla mrtva dřív, než mě přišla navštívit paní Dettingerová. Nemám si co vyčítat."

Začal se neobratně jako školák obhajovat. Pak uslyšeli tiché kroky a ohlédl se. Mary Taylorová se vrátila.

"Mohu vám dát sestry Burtovy," oslovila přímo chirurga. "Obávám se, že to znamená konec souvislého výcviku třetího ročníku, ale není na vybranou. Žákyně se budou muset vrátit na oddělení."

Courtney-Briggs řekl zdráhavě: "Ony to dohoní. Jsou to rozumné dívky. Ale co vrchní sestra?"

"Myslila jsem, že dočasně může zaskočit vrchní sestra Rolfová. Obávám se však, že to bude nemožné. Odchází od Johna Carpendara." "Odchází! To přece nemůže udělat!"

„Nevím, jak bych jí v tom mohla zabránit. Myslím, že nebudu mít ani, příležitost se o to pokusit."

"Ae proč? Co se stalo?"

"Nechce říct. Myslím, že jí asi rozrušilo něco v průběhu policejního vyšetřování."

Courtney-Briggs se otočil k Dalglieshovi:

"Tak vidíte, Dalglieshi! Uznávám, že děláte jen svou práci, když vás sem poslali objasnit smrt těch dívek. Ale proboha, uvědomujete si, že vaše zásahy věci ještě ztraceně zhoršily?"

"Ano," přisvědčil Dalgliesh. "Copak vám se to ve vaší práci nikdy nestalo?"

- V -

Představená doprovodila Courtneyho-Briggse ke dveřím. Nezdržela se dlouho. Vrátila se ani ne za minutu. Přistoupila rozhodně k ohni, nechala pláštěnku sklouznout z ramen a položila ji pořádkumilovně přes pohovku. Potom si klekla, vzala mosazné kleště a přiložila na oheň; rozkládala pečlivě jeden kus uhlí na druhý; každý olizující plamének nasýtila jeho vlastní žhoucí hruška. Nevzhlédla k Dalglieshovi, řekla jen:

"Náš rozhovor byl přerušen, vrchní inspektore. Obžaloval jste mě z vraždy. Už jednou jsem čelila takovému obvinění - kdysi: Ale soud ve Felsenheimu alespoň předložil jakési důkazy. Jaké důkazy máte vy?"

"Žádné." "Nikdy žádné nenajdete."

Mluvila bez hněvu, bez samolibosti, avšak s naléhavostí, s klidnou rozhodností, která neměla nic společného s nevinou. Dalgliesh shlížel na tu zářivou hlavu třpytící se v odlesku ohně a řekl:

"Nepopřela jste to však. Dosud jste mi nelhala a nepředpokládám, že byste se namáhala lhát teď. Proč by se zabila takovým způsobem? Měla ráda pohodlí. Proč by volila nepohodlí při umírání? Sebevraždy tak jednáji zřídka, ledaže jsou už příliš psychotičtí a je jim všechno jedno. Měla přístup ke spoustě drog utiňujících bolesti. Proč by neužila některou z nich? Proč by se týrala, zalézala do studené tmavé zahradní boudy, aby se obětovala v osamělé agónii? Neposilovalo by ji ani uspokojení z veřejného představení."

"Jsou tu precedenty."

"V této zemi jich není mnoho."

"Možná že byli příliš vyšínutí a nezáleželo jí na ničem."

"Tak se to ovšem bude vykládat."

"Uvědomovala si možná, že je důležité zanechat tělo, které není možno identifikovat, chce-li vás přesvědčit, že je Grobelová. Když budete mít před sebou psané přiznání a hromádku zuhelnatělých kostí, proč byste se plahočil dál? Nemělo by smysl zabít se, aby mě ochránila, kdybyste mohl bez obtíží potvrdit její skutečnou totožnost."

"Tak by mohla argumentovat chytrá a prozíravá žena. Ona nebyla jedno ani druhé. Vy jste obojí. Muselo se vám zdát, že to stojí za pokus. I kdybychom nikdy nezjistili nic o Irmgard Grobelové a o Felsenheimu, bylo důležité zbavit se Brumfettové. Jak jste řekla, nedovedla ani zabít bez zmatku. Už jednou podlehla panice, když se pokoušela zabít mě. Mohla snadno znovu zpanikovat. Už po léta byla břemenem. Teď se stala nebezpečným závažím. Nežádala jste ji, aby pro vás vraždila. Nebylo to naprosto rozumné východisko z potíží. Výhrůžky Pearceové bylo možno zvládnout, kdyby

si byla vrchní sestra Brumfettová zachovala rozvahu a pověděla vám o tom. Ale ona musela demonstrovat svou oddanost k vám tím nejdramatičtějším způsobem, jaký znala. Zabíla, aby vás ochránila. A ty dvě smrti svazovaly vás a ji nerozlučně na celý život. Jak jste mohla kdy být volná či bezpečná, dokud žila Brumfettová?"

"Řekněte mi, jak jsem to udělala?"

Mohli by být dvěma kolegy, kteří spolu probírají případ, napadlo Dalglisha. I přes svou slabost věděl, že tato bizarní rozmluva je nesprávná, nebezpečná, že žena klečící u jeho nohou je nepřítel, že intelligence, která zde stojí proti němu, není nijak oťesena. Nemá už naději na záchranu své pověsti, ale bojuje za svou svobodu, možná za svůj život.

"Mohu vám říct, jak bych to udělal já," řekl. "Nebylo to obtížné. Její ložnice byla hned vedle vašeho bytu.

Předpokládám, že si tu místnost vyžádala, a nic, co chtěla vrchní sestra Brumfettová, nemohlo být odepřeno. Protože věděla o Steinhoffově ústavu? Protože vás měla v moci? Anebo jen proto, že vás lákala tíhou své oddanosti a vy jste neměla tolik nemilosrdnosti, abyste se osvobodila? A tak spala blízko vás.

Nevím, jak zemřela. Mohla to být tableta, injekce, něco, co jste jí dala, a předstírala, že jí to pomůže spát. Na vaši žádost předtím psala přiznání. Rád bych věděl, jak jste ji přemluvila, aby to udělala. Není adresováno mně ani žádné určité osobě. Domnívám se, že ani na okamžik nevěřila, že bude použito. Představuji si, že jste jí řekla, že by tu mělo být něco písemného, jen pro případ, že by se něco stalo jí či vám, a někdy v budoucnosti by bylo potřeba mít zprávu o tom, co se stalo, doklad, který by vás ochránil. Tak napsala to prosté sdělení, asi podle vašeho diktátu. Řekl bych, že jeho přímost a jasnost mají pramálo společného s vrchní sestrou Brumfettovou.

A tak zemřela. Musela jste přenést její tělo jen o dva metry, abyste dosáhla bezpečí svých dveří. Ale i tak je to nejriskantnější část vašeho plánu. Co kdyby se objevila vrchní sestra Gearingová nebo Rolfová? Otevřela jste tedy dveře vrchní sestry Brumfettové a dveře svého bytu a bedlivě jste poslouchala, abyste se ujistila, že chodba je prázdná. Přehodila jste si její tělo přes rameno a rychle vstoupila do svého bytu. Položila jste ji na postel, vrátila jste se zavřít dveře její ložnice a zavřít a zamknout své přední dveře. Byla sice obtloustlá, ale malá žena. Vy jste vysoká a silná a naučila jste se zvedat bezvládné pacienty. Tato část nebyla nijak obtížná.

Teď jste ji však musela přestěhovat do svého vozu. Je příhodné, že máte přístup do své garáže soukromým schodištěm z přízemní haly. Jsou-li vnější i vnitřní dveře vašeho bytu zamčeny, můžete pracovat bez obav z vyrušení. Tělo jste hodila dozadu do vozu a zakryla houní. Vyjela jste do parku a zabočila jste s vozem pod stromy, co nejtěsněji k zahradní boudě. Motor jste nechala běžet. Musela jste se rychle vrátit, být v bytě dřív, než bude zpozorován požár. Tento úsek plánu je poněkud riskantní, ale Winchesterská silnice je po setmění tak zřídka používána. Stará se o to duch Nancy Gorringeové. Kdyby vás někdo uviděl, bylo by to sice nemilé, ale ne katastrofální. Jste přece představená, nic vám nemůže zabránit v noční projížďce. Kdyby někdo šel, musela byste jet dál, zvolit jiné místo či jinou dobu. Jenže nikdo nešel. Vůz byl hluboko pod stromy, světla měl vypnutá. Donesla jste tělo k boudě. Následovala druhá cesta s konví benzínu. Pak už zbývalo jen polít tělo, nábytek a hraničky dřeva a vhodit od zápraží zapálenou sirku.

Nastartovat vůz trvalo jen okamžik, zajela jste rovnou zpět do garáže. Jakmile se za vámi zavřely dveře, byla jste bezpečná. Věděla jste určitě, že oheň vzplane s takovou prudkostí, že ho bude téměř hned vidět. Ale to už jste byla zpět ve svém bytě a byla jste s to brát telefony, které vám oznamovaly, že hasiči jsou na cestě; byla jste připravena mi zavolat. A mohla jste mi předat zprávu sebevraha, zanechanou ve vaší péči, zprávu, která byla napsána v přesvědčení, že nebude nikdy použita."

"Jak to chcete prokázat?" zeptala se tiše.

"Neprokážu to pravděpodobně nikdy. Ale vím, že se to stalo takhle."

"Vy se to buď jak buď vynasnažíte prokázat, vidíte?" pokračovala. "Neúspěch by byl pro Adama Dalglisha jistě nesnesitelný. Vynasnažíte se to prokázat bez ohledu na to, co to bude stát vás i jiné. A konečně, je tu šance. Není ovšem mnoho naděje, že najdete pod stromy otisky pneumatik. Účinky ohně, kola stříkačky, dusot hasičů zničily jakékoliv stopy na zemi. Jistě prozkoumáte vnitřek vozu, zvláště potahy. Nezanedbejte potahy, vrchní inspektore. Mohla by tam být vlákna ze šatů, možná pár vlasů. Ale to by nepřekvapovalo. Slečna Brumfettová se mnou často jezdila; potahy ve voze jsou vlastně její. Je na nich pravděpodobně plno jejích vlasů. A co stopy v mém bytě? Když jsem nesla tělo po úzkém zadním schodišti, budou jistě na stěnách škrábance od jejích bot? Ledaže ovšem žena, která zabíla Brumfettovou, měla dost filipa, zula oběti boty a odnesla je zvlášť, třeba pověšené za tkaničky kolem krku. V bytě nemohly zůstat. Mohl byste zkontrolovat počet bot podle střevíců, které vlastnila Ethel Brumfettová. Konečně, někdo ve Slavičím domě by vám to mohl dokonce povědět. Tak málo soukromí tu máme! A žádná žena by nešla parkem na smrt bosa.

A co ostatní stopy v bytě? Jestli jsem ji zabíla, neměla by tam být injekční stříkačka? Lahvička pilulek? Něco, co by naznačovalo, co jsem provedla? Jenže jak její, tak i má lékárnička obsahují zásobu aspirinu a prášků na spaní. Předpokládáme, že jsem jí je podstrčila? Nebo jsem ji prostě omráčila a udusila? Jakákoliv metoda by se hodila za předpokladu, že nezpůsobí hluk. Jak chcete vůbec prokázat, jak zemřela, když máte pro pitvu k dispozici jen pár zuhelnatělých kostí? Nadto je tu dopis o sebevraždě, dopis psaný jejím vlastním rukopisem, obsahující skutečnosti, které mohla znát jen vražednice Pearceové a Fallonové. Věřte, čemu chcete, vrchní inspektore, ale nechtějte mi tvrdit, že koroner se nespokojí s názorem, že než se Ethel Brumfettová upálila, napsala to sdělení jako přiznání."

Dalglish pocítil, že nevydrží déle stát zpřímá. Bojoval s nevolností a se slabostí. Ruka, kterou se přidržoval krbové římsy jako opory, byla chladnější než mramor a vlhká potem; mramor mu připadal měkký a uhýbavý jako tmel. V ráno mu začalo bolestivě škubat a tupá bolest hlavy, která až dosud byla matným nepohodlím, se zostřila a soustředila se do jehlic bolesti za levým okem. Klesnout jí ve mdlobách k nohám by bylo nezapomenutelným pokořením. Natáhl ruku, nahnál opěradlo nejbližší židle a tiše se na ni sesul. Zdálo se mu, že její hlas zní z velké dálky, ale vnímal slova a věděl, že jeho vlastní hlas je dosud pevný.

"Řekněme, že bych vás ujistila, že dokážu zvládnout Stephena Courtneyho-Briggse," pokračovala, "že nikdo nemusí

vědět o Felsenheimu, jen my tři? Byl byste ochoten vynechat mou minulost ze své zprávy, aby ty dívky nezemřely zcela marně? Pro tuhle nemocnici je důležité, abych zde zůstala jako představená. Nežádám vás o milosrdenství. V mém zájmu to není. Vy nikdy neprokážete, že jsem zabila Ethel Brumfettovou. Nezesměšnete se, když se o to budete pokoušet? Není nejsrdnatější a nejrozzumnější zapomenout, že kdy existoval tento rozhovor, přijmout přiznání Brumfettové jako pravdu, kterou také je, a případ uzavřít?"

"To je nemožné," odmítl. "Vaše minulost je součástí důkazů. Nemohu ve své zprávě potlačit důkazy či opominout relevantní skutečnosti jen proto, že se mi nelíbí. Kdybych to někdy udělal, musel bych se vzdát své práce. Ne tohoto určitého případu, ale své práce. A to navždy."

"Což byste ovšem neudělal. Co by byl muž jako vy bez své práce, bez této určité práce? Zranitelný jako my ostatní. Mohl byste dokonce začít žít a cítit jako lidská bytost."

"Tímhle mě nedojmete. Proč se pokořujete touhle výzvou? Jsou tu přece příkazy, zákony a přísaha. Bez nich nikdo nemůže bezpečně vykonávat práci policisty. Bez nich by nebyla bezpečná ani Ethel Brumfettová, ani vy, ani Irmgard Grobelová."

"A proto mi nepomůžete?"

"Nemohu. Ani nechci."

"Každopádně je to poctivé," řekla zarmouceně. "A vůbec o ničem nepochybujete?"

"Ovšemže pochybuji. Nejsem tak opovážlivý, abych nepochyboval. Vždycky existují pochybnosti." Míval filozofické a intelektuální pochybnosti, které již nemučily a nenaléhaly, a uplynulo už mnoho let od té doby, kdy ho budívaly v noci.

"Existují ovšem předpisy, že ano? A příkazy. Dokonce přísaha. Hodí se jako štít, za nímž se člověk schová, když pochybnosti obtěžují příliš. Víím. Sama jsem se za ně kdysi schovávala. Adame Dalglieshi, vy a já se od sebe konečků ani tak moc nelišíme."

Vzala svou pláštěnku z opěradla židle a přehodila si ji přes ramena. Přistoupila k němu a postavila se usměvavě před něho. Když zpozorovala jeho slabost, napřáhla paže, uchopila ho za ruce a pomohla mu vstát. Stáli proti sobě a dívali se na sebe. Vtom zazvonilo u dveří bytu a téměř současně se tvrdě a vytrvale rozřinčel telefon. Oběma začínal den.

9 / LETNÍ EPILOG

- I -

Krátce po deváté přepojili Dalglieshovi telefonický hovor. Vyšel pak z Yardu a vydal se po Victoria Street v časně ranní mlze, která dozajista zvěstovala další horký srpnový den. Adresu našel bez potíží. Byla to velká červená cihlová budova mezi Victoria Street a Horseferry Road, ne zrovna špinavá, ale deprimující svou jednotvárností, funkční hranol s průčelím tečkovaným průměrně velkými okny. Nebyl v ní výtah; vyšel bez překážek po schodech krytých linoleem až do třetího, nejvyššího patra.

Chodba byla načichlá zakyslým potem. Hrubá, tlustá žena středního věku v květované zástěře vytýkala cosi kňouravým nosovým hlasem policistovi, který strážil před bytem. Když se Dalgliesh přiblížil k nim, obrátila se k němu a vychrlila na něho záplavu protestů a obviňování. Co řekne pan Goldstein? Ve skutečnosti neměla dovolení ten pokoj pronajmout. Udělala to jen proto, aby té dámě vyhověla. A teď tohle! Lidé jsou tak bezohlední!

Beze slova ji minul a vešel do místnosti, čtvercové klece zadušené pachem leštěnky na nábytek, přeplněné těžkými, prestižními symboly předchozího desetiletí. Okno bylo otevřeno a krajkové záclony odhrnuty, ale přesto tam bylo málo vzduchu. Zdálo se, že všichni vydýchali policejní lékař a pomocný strážník, oba velcí muži.

A byla tam další mrtvá, kterou musel vidět; její smrt však vyšetřovat nebude. Stačilo jen se podívat, pouze pro ověření paměti, na tuhnoucí tělo na lůžku. Všiml si s neosobním zájmem, že levá paže visí bezvládně přes pelest, dlouhé prsty jsou sevřeny a podkožní stříkačka dosud tkví hluboko vbodnuta kovovou jehlou do měkkého svalu předloktí. Smrt ji neobrala o její individualitu, ještě ne. Přijde to brzy, s veškerou truchlivou pohanou rozkladu.

Policejní lékař se potil, i když si vyhrnul rukávy košile, a omlouval se, jako by se obával, že provedl něco nepřístojného. Až když se odvrátil od lůžka, postřehl Dalgliesh, že mu vysvětluje:

"A protože New Scotland Yard je tak blízko a druhá zpráva byla adresována vám osobně...", nejistě se odmlčel.

"Píchla si evipan. První dopis je docela výmluvný. Jde o jasný případ sebevraždy. Proto vám strážník ani nechtěl telefonovat. Měl za to, že nemá cenu vás tím obtěžovat. Není tu opravdu nic výjimečného."

"Jsem rád, že jste zavolaal," řekl Dalgliesh. "Neobtěžuje mě to."

Lékař mu podal dvě bílé obálky, jednu zapečetěnou, adresovanou jemu, druhou nezalepenou, nadepsanou slovy:

"Těm, koho to může zajímat." Byl by rád věděl, jestli se usmívala, když psala tu větu. Policejní lékař a strážník pozorovali, jak Dalgliesh otvírá svůj dopis. Písmo bylo naprosto pevné, černé, špičaté. S drobným otřesem si uvědomil, že vidí její rukopis poprvé.

"Nevěřili vám, ale měl jste pravdu. Zabila jsem Ethel Brumfettovou. Bylo to vůbec poprvé, co jsem zabila. Zdá se mi důležité, abyste to věděl. Píchla jsem jí evipan, právě tak jako jej brzy píchnu sobě. Myslila, že jí dávám sedativum. Chudák důvěřivá Brumfettová! Byla by snadno a bez podezření vzala z mé ruky i nikotin.

Myslila jsem, že budu schopna žít užitečný život. Nebylo to možné. Nemám takovou povahu, abych žila s nezdarem. Nelituji svého činu. Bylo to tak nejlepší pro nemocnici, pro ni, pro mne. Nemohla jsem se dát zastrašit jen proto, že Adam Dalgliesh považuje svou práci za ztělesnění morálního zákona."

Mýlila se, pomyslel si. Nedá se říct, že mu nevěřili. Jen žádali a to velmi rozumně žádali - aby našel nějaký důkaz. Nenašel žádný, ani tehdy, ani později, ačkoliv ten případ vedl tak, jako by šlo o osobní vendetu; nenáviděl sebe i ji. A ona nepřipustila vůbec nic, ani na okamžik nepropadla panice.

Při souhrnném vyšetřování před soudem zůstalo jen velmi málo nevysvětleno o Heather Pearceové, o Josephine Fallonové a o Ethel Brumfettové. Koroner snad vycíťoval, že už bylo dost rozruchu a spekulací. Předsedal porotě a nepokusil se zabírat dotazům porotců ke svědkyním a nepokoušel se řídit jejich postup. Vyšel najevo příběh Irmgard Grobelové a Steinhoffova ústavu. Sir Marcus Cohen seděl s Dalglishem vzadu v soudní síni a naslouchal mu s obličejem ztuhlým bolestí. Potom Mary Taylorová přešla místností za ním, podala mu svou rezignaci a beze slova ze soudní síně odešla. Téhož dne opustila nemocnici. A tím všechno pro nemocnici Johna Carpendara skončilo. Nic jiného nevyšlo najevo. Mary Taylorová svobodně odešla, svobodně si našla tenhle pokoj a svobodně si zvolila svou smrt.

Dalglish přistoupil ke krbu. V malém ohništi, vyzdřeném lacinými zelenými kachlíky, stálo zaprášené dmychadlo a sklenička od džemu plná suchých lístků. Opatrně je dal pryč. Byl si vědom, že policejní lékař a uniformovaný strážník ho bez poznámek pozorují. Co si mysleli, že udělá? Že zničí důkaz? Proč by mu měli bránit? Měli svůj kus papíru, vhodný k založení do spisu; představoval důkaz, který bude předurčen k zapomenutí. Ale tenhle list se týkal jenom jeho.

Rozevřel dopis u vývodu do komína, škrtl zápalkou a zapálil jeden z jeho rohů. Tah byl slabý a papír tuhý. Musel jej držet a jemně jím potřásat, dokud špičky jeho prstů neožehl plamínek; zčernalý list vyklouzl z jejich sevření, zmizel v komíně a vznesl se vzhůru k letnímu nebi.

- II -

O deset minut později stejného dne vjela slečna Bealová předními vstupními vraty do nemocnice Johna Carpendara; když přijela k vrátnici, stáhla okénko. Pozdravil ji neznámý obličej nového, mladšího vrátného, oblečeného v letní uniformě bez saka.

"Inspektorka Ústřední rady ošetřovatelek? Dobré ráno, slečno. Obávám se, že tento vjezd není pro cestu k nové ošetřovatelské škole moc vhodný. Teď se staví prozatímní budova, slečno, na vymýceném pozemku v parku, kde jsme měli ten požár. Je to docela blízko staré školy. Když projedete tuhle první zatáčku..."

"V pořádku, děkuji vám," řekla slečna Bealová, "znám cestu."

U vchodu úrazového oddělení stála sanitka. Jak ji slečna Bealová pomalu míjela, vyšla z nemocnice ošetřovatelka Dakersová; měla na hlavě krajkou lemovaný čepec s modrým proužkem, označujícím sestru z lůžkového oddělení, stručně promluvila se zřízenci a dohlížela na převoz nemocného. Očím slečny Bealové se zdálo, že povyrostla, jak postavou, tak autoritou. V této sebejisté mladé ženě nebylo ani stopy po vyděšené ošetřovatelce-žákyni. Takže ošetřovatelka Dakersová se kvalifikovala. Nuže, dalo se to čekat. Možná že někde v nemocnici pracují na stejné zvýšené úrovni i Burtova dvojčata. Došlo ovšem i ke změnám. Ošetřovatelka Goodaleová se provdala; slečna Bealová zahlédla oznámení v denním tisku. A jak ji poreferovala Angela, Hilda Rolfová ošetřuje nemocné kdesi ve střední Africe. Dnes ráno se slečna Bealová setká s novou vedoucí odbornou instruktorkou. A s novou představenou. Slečna Bealová vzpomněla na Mary Taylorovou. Jistě se někde dobře uplatnila, i když ne v ošetřovatelství. Takové Mary Taylorové v tomto světě obvykle přežívají.

Zabočila mezi vyprahlými letními travníky a květinovými záhony se skvrnami odkvetlých růží na známou cestu a vjela do zeleného tunelu stromů. Vzduch byl teplý a tichý; úzkou cestu vzorkovalo ranní jasné sluneční světlo. A už tu byla poslední zatáčka, kterou si pamatovala. Slavičí dům, vlastně to, co z něho zbylo, stál před ní.

Opět zastavila a rozhlédla se. Slavičí dům vypadal, jako by ho někdo obří sekýrou neobratně rozdělil vedví, jako by byl živoucí věcí zmraženou z rozmaru; jeho hanba a nahota byly vydány na pospas pohledu kohokoliv. Hrubě rozsekané schodiště oloupené o zábradlí se točilo do nicoty; na druhém odpočívadle viselo křehké osvětlení z popraskaného ostění na vyčnívajících vlákních šňůry. V přízemí vytvářela přední oblouková okna bez skel elegantní arkády z tesaného kamene a dovolovala zahlédnout vybledlé tapety na stěnách, se světlejšími skvrnami tam, kde visávaly obrazy a zrcadla. Z pozůstatých stropů trčely obnažené dráty jako štětiny kartáče. Opřena o strom před domem se povalovala pestrá sbírka krbů, krbových říms a kusů vyřezávaného obložení, zřejmě vybraného pro restaurování. Nahoře, na tom, co zůstalo ze zadní stěny, se rýsovala proti obloze postava, odkopávající krompáčem uvolněné cihly. Padaly jedna po druhé do suti uvnitř domu a zvedaly obláčky prachu.

Nějaký dělník bez košile, do bronzova opálený, manipuloval před budovou s traktorem, na němž byl namontován jeřáb; z jeřábu visela na řetězu velká železná koule. Slečna Bealová pozorovala s rukama sevřenýma na volant, jako by se posilovala proti instinktivnímu protestu, jak se koule zhoupla dopředu a udeřila do všeho, co zbylo z přední stěny. Na okamžik bylo slyšet jen ozvěnu ošklivého rachocení. Pak se stěna vyboulila a zhroutila se dovnitř, s hřmotem padajících cihel a drobící se omítky; vyslala přitom příšerný mrak žlutého prachu, za nímž se osamělá postava na pozadí nebe jen matně rýsovala jako jakýsi dozírající démon.

Slečna Bealová postála jen okamžik; pak tiše zapnula motor a obrátila vůz napravo, kde bylo mezi stromy vidět funkční, čisté obrysy nízké budovy současné prozatímní školy. Zde vládla normalita, zdraví, svět, který znala a uznávala. Ono pohnutí, podezřele podobné lítosti, jež pocítila při spatření násilného bourání Slavičího domu, bylo opravdu úplně směšné. Rozhodně je potlačila. Byl to hrozný dům, dům zla. Měli ho strhnout už před padesáti lety. A nikdy se ani v nejmenším nehodil pro školu, vychovávající ošetřovatelky nemocných.